

2019

| RAPORT ANUAL

Notă

Acest raport anual prezintă evenimentele din anul calendaristic 2019 și reflectă datele la 31 decembrie 2019.

Unele date statistice au caracter provizoriu, urmând a fi revizuite în publicațiile ulterioare ale Autorității de Supraveghere Financiară. Datorită rotunjirilor este posibil ca totalurile să nu corespundă exact sumei componentelor sau să apară mici diferențe față de variațiile procentuale indicate în grafice sau tabele.

Toate drepturile rezervate.

Reproducerea informațiilor în scopuri educative și necomerciale este permisă numai cu indicarea sursei.

Autoritatea de Supraveghere Financiară,
Splaiul Independenței nr. 15, sector 5, cod poștal 050092, București
<http://www.asfromania.ro> / office@asfromania.ro
TELVÉRDE: 0800.825.627

RAPORT ANUAL

AUTORITATEA DE SUPRAVEGHERE FINANCIARĂ

2019

CUPRINS

CUVÂNT ÎNAINTE	7
DESPRE NOI	8
SUMAR AL ACTIVITĂȚILOR ASF	10
CONTEXTUL ANULUI 2019	14
PRINCIPALELE REALIZĂRI ALE ANULUI 2019	22
STABILITATEA FINANCIARĂ ȘI SUPRAVEGHEREA MACROPRUDENȚIALĂ A SISTEMULUI FINANCIAR NEBANCAR	28
SUPRAVEGHEREA MICROPRUDENȚIALĂ A SISTEMULUI FINANCIAR NEBANCAR	44
REGLEMENTAREA PIEȚELOR FINANCIARE NEBANCARE	86
ACTIVITATEA DE AUTORIZARE - AVIZARE	106
PROTECȚIA CONSUMATORILOR, GESTIONAREA PETIȚIILOR ȘI EDUCAȚIA FINANCIARĂ	116
COOPERAREA INTERNAȚIONALĂ	130
CONSOLIDAREA CAPACITĂȚII INSTITUȚIONALE	140
TRANSPARENȚĂ DECIZIONALĂ ȘI INFORMARE PUBLICĂ	148
SITUAȚIILE FINANCIARE ALE ASF ȘI RAPORTUL DE AUDIT	154
OBIECTIVELE ASF PENTRU ANUL 2020	174
LISTĂ ABREVIERI	186

CUVÂNT ÎNAINTE

Autoritatea de Supraveghere Financiară a continuat și pe parcursul anului 2019 politica de consolidare a activității instituționale, de menținere a stabilității celor trei piețe pe care le reglementează și le supraveghează (asigurări, piață de capital, pensii private), precum și de asigurare a protecției drepturilor și intereselor consumatorului de servicii financiare nebancare.

Anul 2019 poate fi considerat anul pieței de capital, întrucât BVB a fost promovată la statutul de piață emergentă de către prestigioasa agenție de rating FTSE Russell, ceea ce înseamnă un pas extrem de important în dezvoltarea bursei locale. Această realizare are la bază și Proiectul STEAM (Set of actions Towards Establishing and Acknowledgement of the emerging Market status), inițiat de ASF încă de acum 5 ani, care a presupus un amplu proces de revizuire a legislației primare și secundare, de consolidare și de modernizare a infrastructurii pieței de capital, de dezvoltare a pieței de obligațiuni și de stimulare a creșterii numărului de emitenți și a lichidității acestei piețe. Promovarea bursei românești de la statutul de piață de frontieră la cel de piață emergentă aduce cu sine îndeplinirea unuia dintre obiectivele majore asumate de către ASF încă din anul 2014.

Introducerea sistemului de pensii ocupaționale și legea privind societățile mutuale de asigurare au reprezentat alte obiective importante pe agenda Autorității de Supraveghere Financiară. Contribuțiile de ordin tehnic, venite din partea Autorității, au sprijinit finalizarea cu succes a proiectelor legislative care asigură cadrul ce guvernează acum funcționarea celor două noi sisteme de pe piața pensiilor private și a asigurărilor.

Tot în anul 2019, ASF a contribuit în mod semnificativ la închiderea, în timpul deținerii de către România a Președinției rotative a Consiliului Uniunii Europene, a nouă dosare

legislative, dintre cele 11 dosare aferente zonei financiare nebancare. De asemenea, experții Autorității au participat, ca în fiecare an, la consolidarea cadrului de reglementare la nivel european, prin intermediul contribuțiilor din cadrul grupurilor de lucru ale autorităților europene și internaționale precum Autoritatea Europeană pentru Valori Mobiliare și Piețe (ESMA), Autoritatea Europeană pentru Asigurări și Pensii Ocupaționale (EIOPA) sau Organizația Internațională a Reglementatorilor de Valori Mobiliare (IOSCO).

Programul de educație financiară derulat de ASF a continuat să se dezvolte și să devină un punct de referință al activității de protecție a consumatorilor de servicii financiare nebancare.

Deși este o instituție tânără, care a traversat de-a lungul celor șase ani de existență mai multe perioade de reșezare și de reconstrucție, ASF a intrat în anul 2019 pe drumul maturizării instituționale. Autoritatea a contribuit semnificativ la proiecte de anvergură pe toate cele trei piețe pe care le supraveghează, proiecte ce au condus la dezvoltarea sectorului financiar nebancar din România.

Elena Doina Dascălu

Prim-vicepreședinte ASF

DESPRE NOI

Autoritatea de Supraveghere Financiară (ASF) s-a înființat în 2013 ca autoritate administrativă autonomă, de specialitate, cu personalitate juridică, independentă, autofinanțată, care își exercită atribuțiile potrivit prevederilor *Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 93/2012 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității de Supraveghere Financiară, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 113/2013, cu modificările și completările ulterioare*, prin preluarea și reorganizarea tuturor atribuțiilor și prerogativelor Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare (CNVM), Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor (CSA) și Comisiei de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private (CSSPP).

ASF exercită atribuții de autorizare, reglementare, supraveghere și control asupra:

- a. intermediarilor de operațiuni cu instrumente financiare; societăților de servicii de investiții financiare; organismelor de plasament colectiv; societăților de administrare a investițiilor; consultanților de investiții financiare; piețelor de instrumente financiare; operatorilor de piață și de sistem; depozitarilor centrali; caselor de compensare-decontare; contrapărților centrale; operațiunilor de piață; emitenților de valori mobiliare; Fondului de Compensare a Investitorilor; altor persoane fizice sau juridice ce desfășoară activități conform prevederilor cadrului legislativ aplicabil pieței de capital;
- b. societăților comerciale de asigurare, de asigurare-reasigurare și de reasigurare, a societăților mutuale, denumite în continuare asigurători, respectiv reasigurători, precum și a intermediarilor în asigurări, supravegherea asigurătorilor și reasiguratorilor care își desfășoară activitatea în sau din România, supravegherea activității intermediarilor în asigurări și reasigurări, precum și a altor activități în legătură cu acestea, conform cadrului legislativ aplicabil pieței asigurărilor;
- c. sistemului de pensii private, conform cadrului legislativ aplicabil.

Supravegherea exercitată de ASF se realizează prin:

- a. acordarea, suspendarea, retragerea ori refuzul acordării, după caz, în condițiile legii, de autorizații, aprobări, avize, atestate, derogări;
- b. emiterea de reglementări, care se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I;
- c. realizarea controlului asupra entităților și operațiunilor prevăzute la art. 2 alin. (1) din *OUG nr. 93/2012 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității de Supraveghere Financiară* pe baza raportărilor primite și prin verificări la fața locului;
- d. dispunerea de măsuri și aplicarea de sancțiuni.

DESPRE NOI

ASF reprezintă interesele României în cadrul Organizației Internaționale a Reglementatorilor de Valori Mobiliare - IOSCO, Autorității Europene pentru Valori Mobiliare și Piețe - ESMA, Autorității Europene pentru Asigurări și Pensii Ocupaționale – EIOPA, Asociației Internaționale a Supraveghetorilor în Asigurări – IAIS și Organizației Internaționale a Supraveghetorilor în Pensii – IOPS, fiind membră de drept a acestor autorități internaționale.

În exercitarea atribuțiilor și prerogativelor prevăzute de legislația de înființare, ASF contribuie la consolidarea unui cadru integrat de funcționare și supraveghere a piețelor, participanților și operațiunilor pe aceste piețe și are ca principale obiective:

- a. Asigurarea stabilității, competitivității și bunei funcționări a piețelor de instrumente financiare, promovarea încrederii în aceste piețe și în investițiile în instrumente financiare, precum și asigurarea protecției operatorilor și investitorilor împotriva practicilor neloiale, abuzive și frauduloase;
- b. Promovarea stabilității activității de asigurare și apărarea drepturilor asiguraților;
- c. Asigurarea unei funcționări eficiente a sistemului de pensii private și protejarea intereselor participanților și ale beneficiarilor;
- d. Crearea și menținerea unui cadru organizatoric integrat, funcțional și eficient, necesar asigurării protecției consumatorilor de servicii financiare nebankare;
- e. Consolidarea integrității și stabilității financiare macroeconomice, prin instituirea de parteneriate cu alte autorități și instituții, în scopul dezvoltării economiei naționale.

Sumar al activităților ASF

In cursul anului 2019, ASF și-a concentrat activitatea pe asigurarea stabilității și dezvoltării sistemului financiar nebancar din România, prin numeroase acțiuni care au condus la o mai bună reglementare și aliniere la legislația europeană, la întărirea supravegherii piețelor financiare nebankare și a entităților din cadrul acestora, la protecția consumatorilor prin îmbunătățirea calității serviciilor și a încrederii consumatorilor și la o cooperare eficientă cu instituțiile supravegheate.

Proiectul STEAM (Set of actions Towards Establishing and Acknowledgement of the emerging Market status), inițiat de ASF încă din anul 2014, s-a concretizat benefic pentru piața de capital din România prin **anunțul FTSE Russell de intenție de recunoaștere a încadrării BVB în categoria de piață emergentă din luna septembrie 2019**. Astfel, pieței românești de capital i se vor atribui (începând cu luna septembrie 2020) alocări procentuale în indicii geografici calculați de FTSE Russell variind între 0,008% și 0,085% din compoziția totală a acestor indici de referință în domeniul financiar. Obținerea acestui statut de către BVB va aduce mai multă vizibilitate pieței de capital din România, va permite valorificarea de noi oportunități și va atrage mai mulți investitori. Sprijinul ASF în acest proces a fost derulat pe mai multe paliere: revizuirea legislației primare și secundare, consolidarea și modernizarea infrastructurii pieței de capital, dezvoltarea pieței de obligațiuni, stimularea creșterii numărului de emitenți și a lichidității pieței de capital și dezvoltarea pieței de retail și educația financiară.

Primul semestru al anului 2019 a fost marcat de perioada de exercitare a Președinției române a Consiliului UE, care a stat sub semnul unei atenții deosebite pentru finalizarea negocierilor interinstituționale în vederea adoptării dosarelor legislative. **ASF a contribuit la asigurarea continuității procesului decizional în ceea ce privește sectorul financiar nebancar. În acest context, au fost închise 9 dosare legislative, dintre cele 11 dosare din zona financiară nebancară preluate la 1 ianuarie 2019 de la Președinția Austriacă:** Produsul Paneuropean de Pensii Private; cerințele prudențiale privind firmele de investiții; finanțarea întreprinderilor mici și mijlocii (IMM) prin piața de capital; finanțarea sustenabilă; *Regulamentul European pentru Infrastructura Pieței (European Markets Infrastructure Regulation EMIR)* - supravegherea contrapărților centrale (CCP); modificarea *Regulamentului EMIR*; distribuția transfrontalieră a fondurilor de investiții; revizuirea sistemului de supraveghere financiară europeană; obligațiunile garantate; modificarea Directivei privind răspunderea civilă auto (RCA) și finanțarea participativă pentru întreprinderi. Finalizarea negocierilor pentru aceste proiecte legislative în timp util va permite accelerarea aprofundării Uniunii Piețelor de Capital la nivelul Uniunii Europene, care de asemenea va susține dezvoltarea economică în Europa, investițiile în inovație și promovarea competitivității. În plus, în contextul deținerii de către România a Președinției Consiliului UE

în primul semestru al anului 2019, ASF a organizat la București, în acord cu practica întâlnită la nivelul ESMA și EIOPA, reuniuni la nivel înalt ale celor două autorități europene.

Pe parcursul anului 2019, ASF a colaborat cu autorități din România, respectiv Ministerul Finanțelor Publice, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Afacerilor Externe, Ministerul Justiției, Parlamentul României și Casa Națională de Pensii Publice, printr-un schimb de informații și opinii tehnice, cu privire la un nou proiect legislativ de interes pentru sectorul pensiilor private, care **introduce sistemul de pensii ocupaționale în România**. Acest tip de pensie vine în completarea celorlalte tipuri acordate de sistemul de pensii din România, dezvoltând forme noi de economisire pentru pensie. Pensiile ocupaționale sunt facultative, iar schema de pensii va fi stabilită de către fiecare angajator care dorește să ofere angajaților astfel de beneficii. *Legea nr. 1/2020 privind pensiile ocupaționale* creează premisele pentru obținerea unei pensii ocupaționale, suplimentară și distinctă de cea furnizată de sistemul public, obținută în urma calității de participant la un fond de pensii ocupaționale. Obiectivul introducerii fondurilor ocupaționale se referă la garantarea unui nivel suplimentar de securitate pentru viitorii pensionari, prin impunerea unor reguli de supraveghere, precum și de gestionare eficientă a sistemului de pensii ocupaționale.

Un alt proiect legislativ important, unde ASF a contribuit considerabil prin opinii tehnice, este *Legea nr. 71/2019 privind societățile mutuale de asigurare și pentru modificarea și completarea unor acte normative*, scopul acestui act fiind acela de a crea cadrul legal necesar constituirii, organizării și reglementării aspectelor specifice de funcționare a societăților mutuale de asigurare în România. Societățile mutuale de asigurare sunt definite ca persoane juridice fără scop lucrativ, cu un număr nelimitat și variabil de membri, având ca obiect desfășurarea activității de asigurare. Societățile mutuale au ca scop acoperirea, prin contracte de asigurare, a riscurilor membrilor săi și plata de despăgubiri și indemnizații de asigurare către aceștia, beneficiarii contractelor și/sau terții păgubiti, în cazul producerii riscurilor asigurate. Societățile mutuale desfășoară numai activitate de asigurare și operațiuni legate direct de această activitate pentru membrii acestora, pe baza principiului mutualității.

Îmbunătățirea supravegherii entităților sectorului financiar nebancar reprezintă o preocupare constantă a ASF în ultimii ani, demarându-se numeroase proiecte de asistență tehnică furnizate de organizațiile internaționale pentru a asigura tranziția la **supravegherea bazată pe riscuri și convergența cu practicile de supraveghere europene**. În domeniul asigurărilor și reasigurărilor, ASF a primit consultanță din partea EIOPA pentru elaborarea unui Manual de supraveghere a societăților de asigurări și pentru îmbunătățirea funcției de supraveghere în ceea ce privește conduita de piață a distribuitorilor de asigurări. Prin intermediul acestui Manual s-a asigurat o abordare consistentă privind evaluarea conducerii executive și a acționarilor cu participații calificate la momentul analizării și pe parcursul exercitării funcției. De asemenea, au fost stabilite noi instrumente de supraveghere off-site și on-site în ceea ce privește riscurile strategice, modelele de afaceri ale companiilor, îndeplinirea cerințelor ORSA, evaluarea adecvării rezervelor tehnice constituite de către companii și evaluarea cadrului de evaluare a riscurilor pentru fiecare societate

de asigurare. **În domeniul pieței de capital**, experții Băncii Mondiale au regândit procesul de supraveghere *on-site* și *off-site* al entităților corespunzătoare, din perspectiva prudențială și a regulilor de conduită, precum și optimizarea alocării resurselor de supraveghere, în raport cu ierarhiile obținute pe bază de riscuri. În cadrul acestui proiect, experții Băncii Mondiale au propus o metodologie de calcul de risc și un manual care contribuie la aplicarea consecventă a procedurilor de supraveghere pentru firmele de investiții și societățile de administrare a investițiilor. În 2019, eforturile ASF au fost îndreptate către implementarea treptată a metodologiei de supraveghere bazată pe riscuri atât la nivel organizatoric (stabilire formate finale și testare machete de raportare, proceduri interne, dialog cu piața), cât și din perspectiva IT (automatizarea raportărilor și a fluxurilor de evaluare a riscurilor, conform metodologiei elaborate de ASF).

În acord cu recomandările organizațiilor internaționale (Fondul Monetar Internațional, Autoritatea Europeană pentru Valori Mobiliare și Piețe, Autoritatea Europeană de Supraveghere pentru Asigurări și Pensii Ocupaționale, Organizația Internațională a Reglementatorilor de Valori Mobiliare etc.), ASF a continuat demersurile necesare dezvoltării educației financiare pe întreg teritoriul României, aprobând **Strategia ASF de educație financiară pentru perioada 2019-2023**, care conține programe naționale adresate tuturor categoriilor tipologice de grupuri țintă (copii, adolescenți, adulți, formatori etc.). Strategia ASF de educație financiară se bazează pe 4 direcții principale, în funcție de grupul țintă și obiectivele urmărite: pre-universitar (*Să vorbim despre piața financiară nebanclară!*, *Fii deștept în trafic!*), universitar (*Laboratorul Academic*), adulți (Caravana PAD, colecția de ghiduri a ASF, acțiuni de conștientizare stradală sau în cadrul târgurilor, conferințe, seminarii) și formatori (program adresat profesorilor din învățământul pre-universitar, *Train-the-Trainer*).

ASF s-a implicat activ în activitățile internaționale, contribuind în anul 2019, în calitate de membru al ESMA și EIOPA, la construcția unei culturi comune de supraveghere a sectorului financiar european, care să asigure stabilitatea financiară și protecția consumatorilor de servicii financiare. Implicarea la nivel înalt și la nivel tehnic a reprezentanților ASF în elaborarea și armonizarea la nivel european a politicilor financiare, precum și în asigurarea convergenței mecanismelor de supraveghere a sistemului financiar european a oferit autorității noastre oportunitatea de a cunoaște în profunzime cerințele europene și de a asigura un cadru de reglementare și de supraveghere aliniat prevederilor europene. O recunoaștere deosebită a venit din partea Organizației Internaționale a Supraveghetorilor în Pensii (IOPS), ASF fiind realeză în noiembrie 2019 pentru un mandat de doi ani (2019-2021), în poziția de membru al Comitetului Executiv al IOPS. Tot pe plan internațional, foarte multe proiecte au fost derulate cu Banca Mondială, Comisia Europeană și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, având ca teme consolidarea supravegherii cerințelor de transparență a emitenților, supravegherea conduitei pe piața asigurărilor și soluționarea problematicei conturilor inactive de pe piața de capital.

ASF a demarat în anul 2019 **proiectul FinTech HUB**, în contextul căruia a fost creat cadrul instituțional pentru dialog cu firmele ce dezvoltă FinTech, sprijinind astfel dezvoltarea tehnologiilor moderne pe piața financiară. Prin intermediul FinTech Hub, se asigură o modalitate de comunicare

eficientă cu entitățile reglementate, precum și cu alte societăți sau persoane fizice interesate, astfel încât să fie identificate oportunitățile, dar și riscurile generate de FinTech, precum și soluțiile optime pentru adresarea acestora. Soluțiile FinTech aduc cu ele noi riscuri pe care ASF trebuie să aibă capacitatea să le înțeleagă și să fie pregătită să le gestioneze corespunzător, dar și noi oportunități pentru consumatori și entități. Prin urmare, este important ca toate părțile implicate să se concentreze asupra oportunităților și beneficiilor generate de inovații, dar și asupra riscurilor ce pot apărea și a soluțiilor de prevenire sau de atenuare a acestora. Uniunea Europeană acordă o atenție deosebită dezvoltării FinTech și, în acest sens, Comisia Europeană a adoptat în martie 2018 Planul de acțiune FinTech, destinat promovării competitivității și inovării în sectorul financiar european.

Anul 2020 a debutat cu apariția unui nou risc la adresa piețelor financiare reprezentat de răspândirea rapidă a noului coronavirus, cu efecte semnificative asupra întregii activități economice. În acest context, **obiectivul primordial al ASF a devenit atenuarea impactului pandemiei COVID-19 asupra stabilității pieței financiare nebankare și, implicit, protejarea consumatorilor de produse și servicii nebankare.** În concordanță cu situația actuală, în prima parte a anului 2020 au fost implementate mai multe măsuri de susținere a piețelor financiare nebankare: reducerea cu 25% a tuturor tarifelor, taxelor, cotelor și contribuțiilor datorate ASF de către entitățile care desfășoară activitate pe piețele supravegheate, începând cu 1 aprilie 2020 pe toată durata stării de urgență, independent de prelungirea acesteia; adoptarea unor măsuri referitoare la desfășurarea adunărilor generale ale emitenților prin intermediul mijloacelor la distanță pe perioada stării de urgență generate de COVID-19; prorogarea unor termene privind raportările, publicarea informațiilor publice și transmiterea altor documente către ASF în domeniul asigurărilor, ca urmare a situației generate de COVID-19 și instituirii stării de urgență în România; posibilitatea administratorilor fondurilor de pensii private de a investi în titluri de stat emise de MFP, de state membre ale UE sau care aparțin Spațiului Economic European într-un procent mai mare de 70% (modificarea fiind una temporară - pe o perioadă de un an de la data intrării în vigoare a normei); intensificarea comunicării cu entitățile reglementate, urmărind acțiunile acestora legate de actualizarea și transmiterea Planurilor de Continuitate a afacerilor care să cuprindă și impactul COVID-19.

Dimensiunea piețelor financiare nebankare în anul 2019 se prezenta astfel: **sectorul sistemului de pensii private reprezenta un procent de 6,09% din PIB**, determinat de fluxul de contribuții încasate lunar și de rezultatele pozitive obținute de administratori în urma politicilor de investiții; **sectorul pieței de capital a reprezentat un nivel de 4,39% din PIB**, influențat de revenirea în teritoriu pozitiv a subscrierilor nete ale fondurilor de investiții în anul 2019 și de rezultatele investiționale, iar **sectorul asigurări-reasigurări înregistra un procent de 2,09% din PIB**, fiind în ușoară scădere față de anul precedent (2,41%).

CONTEXTUL ANULUI 2019

În anul 2019 economia globală a demonstrat reziliență, înregistrând avansuri moderate, rate scăzute ale șomajului și cerere internă mare, pe fondul unui context geopolitic caracterizat de volatilitate și marcat de incertitudini comerciale venind în special din zona tensiunilor comerciale dintre SUA și China și a negocierilor ce s-au derulat privind un potențial acord al UE cu Marea Britanie legat de Brexit.

În anul 2019 a continuat tendința de atenuare a ritmurilor de creștere economică a statelor din Uniunea Europeană. În zona euro, creșterea economică a fost de 1,2%, în scădere comparativ cu anul 2018 (1,9%), în timp ce în cazul UE-28 avansul s-a situat la un nivel de 1,5% față de 2% în anul precedent. Irlanda (5,5%), Ungaria (4,9%), Malta (4,4%), Estonia (4,3%) și România (4,1%) au fost țările cu cele mai semnificative creșteri în anul 2019. La polul opus s-au situat Finlanda (1%), Germania (0,6%) și Italia (0,3%) cu ritmuri de creștere mai scăzute.

O vulnerabilitate a economiei europene rămâne cea legată de nivelul de îndatorare, ce se menține ridicat în cazul unor state membre.

Continuarea atenuării ritmului de creștere s-a manifestat și în cazul economiilor SUA și Chinei. SUA au înregistrat un avans de 2,3%, mai mic comparativ cu 2018 (2,9%), în timp ce China a înregistrat în anul 2019 o creștere de doar 6,1% față de anul 2018 când avansul economiei chineze a fost de 6,6%, pe fondul tensiunilor comerciale între cele două state, dar și ca urmare a manifestării unor incertitudini la nivel global.

Evoluția PIB în perioada 2018 – 2019

	T1_19	T2_19	T3_19	T4_19	2018	2019
UE - 28	1,7	1,4	1,5	1,2	2,0	1,5
ZONA EURO	1,4	1,2	1,3	1,0	1,9	1,2
ROMÂNIA	5,0	4,4	3,2	4,2	4,4	4,1
BULGARIA	3,8	3,5	3,2	3,1	3,1	3,4
UNGARIA	5,3	5,1	4,8	4,6	5,1	4,9
POLONIA	4,7	4,1	4,0	3,7	5,1	4,1
CEHIA	2,8	2,7	2,5	2,0	2,8	2,6
GERMANIA	1,0	0,3	0,6	0,5	1,5	0,6
MAREA BRITANIE	2,0	1,3	1,3	1,1	1,3	1,4
FRANȚA	1,3	1,5	1,5	0,9	1,7	1,3
SPANIA	2,2	2,0	1,9	1,8	2,4	2,0
ITALIA	0,2	0,4	0,5	0,1	0,8	0,3

Sursa: Eurostat (variație procentuală comparativ cu trimestrul similar din anul anterior-date ajustate sezonier)

Ponderea datoriei publice în PIB este de 84,2% în zona euro pentru trimestrul IV 2019, în ușoară scădere comparativ cu nivelul înregistrat în trimestrul III 2019 (86%). La nivelul statelor membre UE, există o eterogenitate considerabilă a nivelului de îndatorare, ponderea datoriei publice în PIB variind de la 8,4% (Estonia) la 176,6% (Grecia).

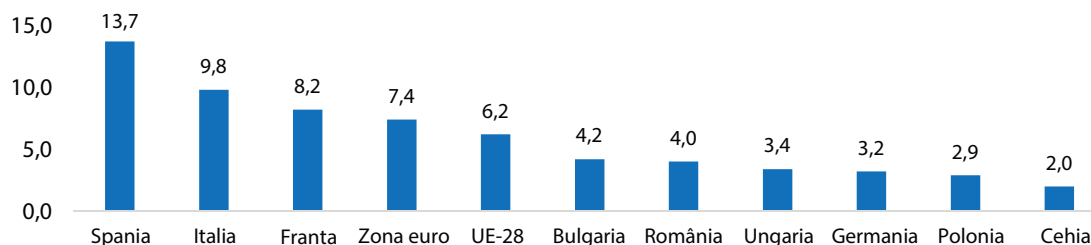
România se situează printre statele membre UE cu un nivel scăzut de îndatorare (35,2%), sub media de îndatorare a statelor membre ale UE de 79,4% din PIB.

Evoluția datoriei guvernamentale (% PIB)

	T1_2018	T2_2018	T3_2018	T4_2018	T1_2019	T2_2019	T3_2019
ITALIA	135,6	136,1	136,2	134,8	136,4	137,8	137,1
FRANȚA	99,0	99,0	99,2	98,4	99,6	99,6	100,4
SPANIA	99,2	98,6	98,9	97,6	98,6	98,6	97,5
ZONA EURO	87,7	87,3	87,1	85,9	86,5	86,3	86,0
UE - 28	82,0	81,5	81,4	80,4	81,0	80,4	80,1
UNGARIA	73,2	73,5	72,0	70,2	69,5	68,2	68,1
GERMANIA	64,1	63,0	62,7	61,9	61,7	61,1	61,1
POLONIA	51,2	50,5	49,5	49,0	49,2	48,1	47,5
ROMÂNIA	34,5	34,1	33,9	34,7	33,8	33,8	35,2
BULGARIA	24,0	23,5	22,8	22,3	20,9	20,4	20,6

Sursa: Eurostat

Rata șomajului (ajustată sezonier, %) în luna decembrie 2019

Sursa: Eurostat

Un aspect pozitiv al anului 2019 îl reprezintă menținerea tendinței de scădere a ratei șomajului atât pentru zona euro, cât și la nivelul UE. Astfel, în decembrie 2019, rata șomajului ajustată sezonier pentru zona euro înregistra o valoare de 7,4%, în scădere față de aceeași perioadă a anului anterior (7,8%), situându-se, de asemenea, la cel mai scăzut nivel din mai 2008. În ceea ce privește economia UE, rata șomajului era 6,2% în decembrie 2019, cea mai scăzută valoare din ianuarie 2000.

În contextul izbucnirii pandemiei de COVID-19 și al efectelor măsurilor necesare impuse de state în vederea prevenirii răspândirii, impactul socio-economic este unul major, datele cele mai recente indicând intrarea economiei globale în cea mai semnificativă recesiune de la Marea Depresiune. Cele mai recente estimări ale Fondului Monetar Internațional (FMI), publicate în aprilie 2020, indică o creștere economică negativă de -3% în anul 2020, mult sub nivelul din 2009, atins în timpul crizei financiare mondiale, când economia globală s-a contractat cu 0,1%.

Pentru anul 2021, estimările FMI indică o relansare a economiei globale, cu un avans de 5,8%, în scenariul de bază ce presupune că efectele pandemiei se vor reduce în a doua jumătate a anului 2020, iar măsurile de izolare și carantină vor fi ridicate treptat în această perioadă.

FMI estimează pentru zona euro o creștere negativă în jurul valorii de -7,5% în 2020, în contextul în care și prognozele anterioare crizei generate de COVID-19 indicau o continuare a încetinerii ritmului de creștere, cu avansuri moderate pentru zona euro.

Economia SUA va fi, de asemenea, puternic afectată de criza generată de COVID-19, cu o estimare a creșterii de -5,9% în 2020. În pofida măsurilor agresive de atenuare a impactului, dar necesare în vederea susținerii activității economice și a protejării forței de muncă, efectele crizei se preconizează a fi persistente, cu rate ale șomajului în creștere.

Conform prognozei de primăvară a Comisiei Europene, economiile tuturor statelor membre ale UE vor fi afectate de efectele pandemiei de COVID-19 și ale măsurilor stricte implementate de state, înregistrând contracții cuprinse între -4,3% (Polonia) și -9,7% (Grecia) în 2020. Alături de Grecia, cele mai afectate state din zona euro rămân Italia (-9,5%), Spania (-9,4%) și Franța (-8,2%). Astfel, economia UE se va contracta cu 7,4%, nivel mult mai scăzut comparativ cu cel înregistrat în timpul crizei financiare mondiale (2008-2009), în timp ce estimările pentru zona euro indică o scădere și mai semnificativă, de -7,7%, în acest an. Și în cazul Marii Britanii, Comisia Europeană estimează o scădere semnificativă (-8,3%) în 2020.

Cele mai recente estimări ale Comisiei Europene (prognoza de primăvară, mai 2020) arată că economia României va intra în recesiune anul acesta, cu o scădere de 6%, urmată de o revenire a creșterii economice în 2021 (+4,2%). Consumul privat, principalul motor de creștere în anii anteriori, se va reduce (-6,2%), în timp ce investițiile vor scădea cu 15%, după avansul semnificativ înregistrat în anul precedent. În ceea ce privește volumul exporturilor, CE estimează o diminuare cu 12,8%, în timp ce importurile vor scădea cu 14,4%, pe fondul unei cereri interne mai scăzute. Astfel, în 2020, exportul net va avea o contribuție pozitivă la dinamica PIB-ului, ceea ce va conduce la ajustarea deficitului de cont curent până la 3,3% din PIB. CE estimează o scădere a ratei inflației la 2,5% în 2020, în special ca urmare a evoluției prețurilor petrolului, în timp ce rata șomajului va crește la 6,5% anul acesta. Comisia Europeană estimează creșterea deficitului bugetar la 9,2% din PIB în 2020, respectiv la 11,4% din PIB în 2021, în timp ce în cazul datoriei guvernamentale, se așteaptă la o creștere până la 46,2% din PIB în 2020, respectiv 54,7% din PIB în anul următor.

Prognozele FMI indică intrarea economiei României în recesiune în anul 2020, cu o scădere de -5% a PIB-ului, urmată de o revenire a creșterii economice la 3,9% în 2021. Perspectivele pe termen scurt sunt mai puțin optimiste și în ceea ce privește alți indicatori. Conform FMI, rata șomajului ar putea ajunge până la un nivel de 10,1%, iar tendința de adâncire a deficitului de cont curent ar continua, pe fondul dinamicilor mai ridicate ale importurilor față de exporturi, până la un nivel estimat de 5,5% din PIB în 2020 și o revenire la 4,7% în 2021.

Pe de altă parte, Comisia Națională de Strategie și Prognoză a estimat că impactul COVID-19 asupra economiei din România se va reflecta într-o contracție de -1,9% a PIB-ului în 2020, o diminuare cu 6 puncte procentuale față de prognoza de iarnă (+4,1%), ca urmare a evoluțiilor negative estimate pentru o serie de indicatori macroeconomici.

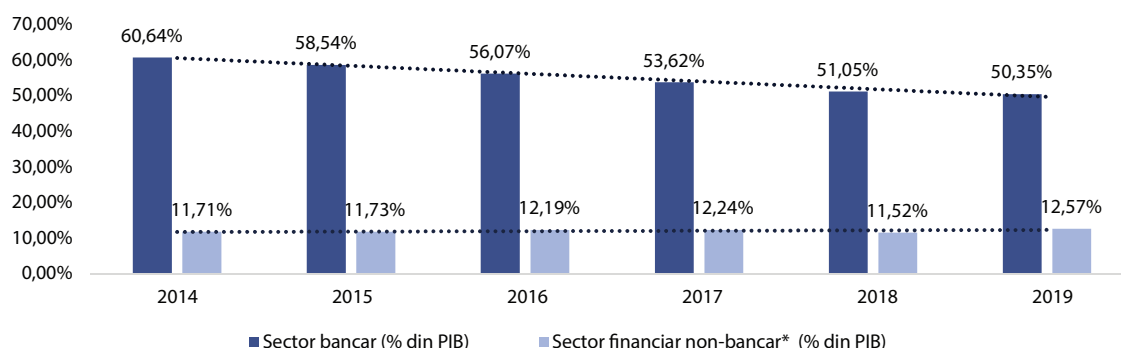
Perspectivele economice globale rămân, însă, marcate de un grad ridicat de incertitudine, evoluțiile viitoare depinzând atât de durata pandemiei, cât și de eficiența măsurilor implementate de state în vederea atenuării impactului crizei generate de COVID-19.

Dimensiunea piețelor financiare nebancare

Dimensiunea activelor sectorului financiar nebancar raportată la PIB a avut o tendință de creștere moderată, atingând un nou maxim în anul 2019. Acest indicator a consemnat o scădere în anul 2018 pe fondul evoluției inferioare a valorii activelor comparativ cu avansul PIB în termeni nominali.

Activele sectorului financiar raportate la PIB

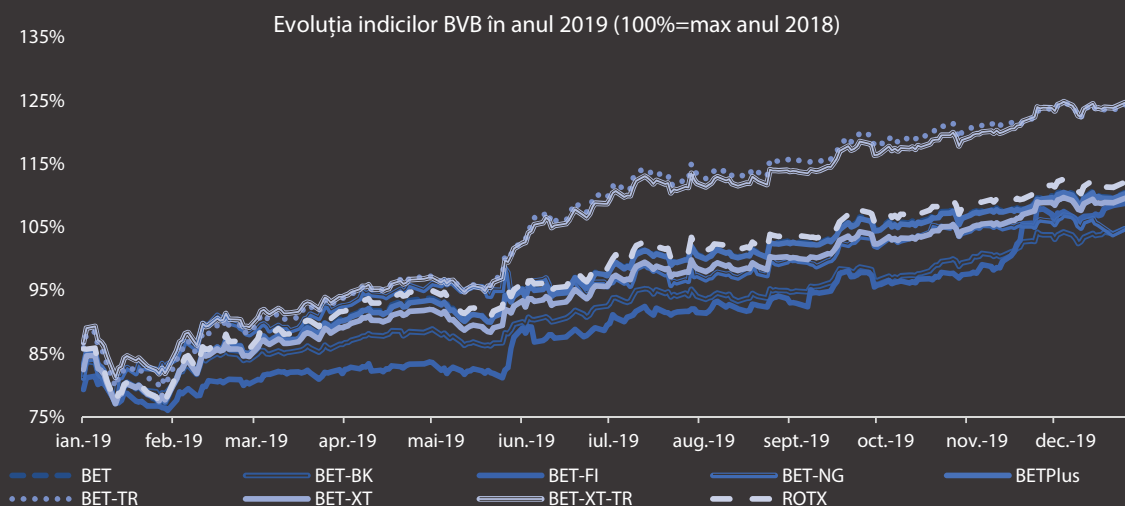
Sursa: INS, BNR, calcule ASF, *nu sunt incluse IFN-urile

Evoluția activelor totale ale fondurilor de pensii private a fost determinată atât de fluxul de contribuții încasate lunar, cât și de rezultatele pozitive obținute de administratori în urma politicilor de investiții, valoarea lor raportată la PIB fiind de 6,09% la finalul anului 2019. Pe locul al doilea din perspectiva valorii activelor raportate la PIB, se află sectorul instrumentelor și investițiilor financiare, unde revenirea pe teritoriu pozitiv a subscrisorilor nete ale fondurilor de investiții în anul 2019, împreună cu rezultatele investiționale au determinat un raport de 4,39% între active și PIB. Indicatorul este în scădere ușoară față de anul 2018 (când era 4,62%), din cauza creșterii superioare a PIB-ului nominal. Activele sectorului asigurări – reasigurări reprezentau la sfârșitul anului 2019 un procent de 2,09% din PIB, în scădere ușoară față de anul precedent (2,41%).

Cine sunt consumatorii piețelor financiare nebancare din România?

Piața de capital	4,39% PIB	<ul style="list-style-type: none"> 53.550 investitori conform FCI 336.343 investitori în FDI 88.709 investitori în FÎI
Piața asigurărilor	2,09% PIB	<ul style="list-style-type: none"> 13.862.058 contracte de asigurări generale 1.618.776 contracte de asigurări de viață
Piața pensiilor private	6,09% PIB	<ul style="list-style-type: none"> 7,46 milioane participanți la Pilonul II 501.124 participanți la Pilonul III

Indicatori privind sectorul instrumentelor și investițiilor financiare la 31.12.2019

Valoarea totală tranzacționată la Bursa de Valori București (BVB) în anul 2019

Capitalizarea bursieră la finalul anului

Activele totale ale organismelor de plasament colectiv în valori mobiliare (OPCVM), din care:

- 48% investiții în FDI
- 3% investiții în FÎI
- 26% investiții în FP
- 23% investiții în SIF-uri

ORGANISME DE PLASAMENT COLECTIV ȘI SOCIETĂȚI DE ADMINISTRARE A INVESTIȚIILOR:

- 18 Societăți de administrare a investițiilor (SAI)
- 86 Fonduri deschise de investiții (FDI)
- 26 Fonduri închise de investiții (FÎI)
- 5 Societăți de investiții financiare (SIF)
- Fondul Proprietatea (FP)
- Fondul de Compensare a Investitorilor SA

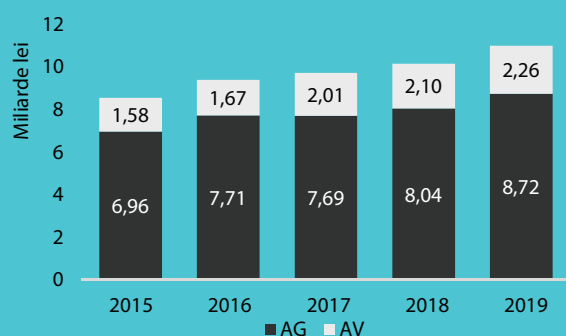
Indicatori privind sectorul asigurări-reasigurări la 31.12.2019

28 societăți de asigurări-reasigurări, dintre care 15 societăți au practicat numai activitate de asigurări generale (AG), 7 societăți au practicat numai activitate de asigurări de viață (AV) și 6 societăți au practicat activitate compozită

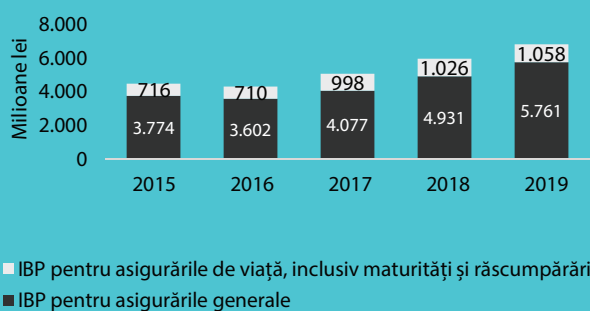
Gradul de penetrare al asigurărilor în PIB: 1,10%

Densitatea asigurărilor 598 lei/locuitor, în creștere comparativ cu anul 2018

Evoluția volumului de prime brute subscrise

Evoluția volumului de indemnizații brute plătite (IBP), inclusiv maturități și răscumpărări pentru asigurări generale și de viață

Rata combinată a daunei AG - 108,26%

Rata combinată a daunei A3 - 122,11%

Rata combinată a daunei A8 - 72,51%

Rata combinată a daunei A10 - 116,60%

A3 - Asigurări de mijloace de transport terestru (CASCO)

A8 - Asigurări de incendiu și alte calamități naturale

A10 - Asigurări de răspundere civilă pentru vehicule (RCA + CMR)

Rezerve tehnice brute AG: 9,75 miliarde lei

Rezerve tehnice brute AV: 7,96 miliarde lei

Coefficient de lichiditate AG: 2,24

Coefficient de lichiditate AV: 4,44

Indicatori Solvency II

Fonduri proprii eligibile să acopere SCR:	5,48 mld. lei
SCR (cerința necesarului de capital de solvabilitate):	3,08 mld. lei
Rata SCR:	1,78

Fonduri proprii eligibile să acopere MCR:	5,25 mld. lei
MCR (cerința minimă de capital):	1,26 mld. lei
Rata MCR:	4,18

Indicatori privind piața pensiilor private la 31.12.2019

17

fonduri de pensii private (7 fonduri de pensii administrate privat și 10 fonduri de pensii facultative)

61,97 miliarde lei

active nete ale fondurilor de pensii administrate privat

10

Administratori

2,51 miliarde lei

active nete ale fondurilor de pensii facultative

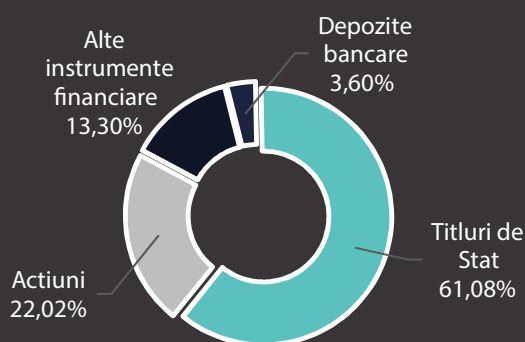
3

Depozitari

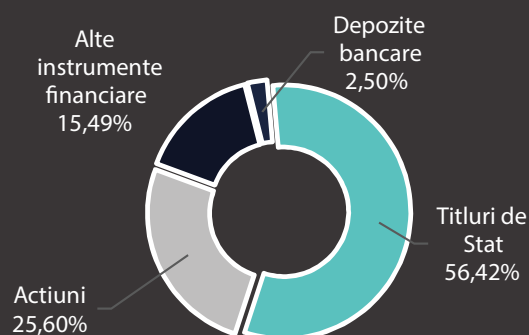
la 31 decembrie 2019

ratele de rentabilitate obținute de către fondurile de pensii private au fost pozitive

Fondurile de pensii administrate privat – structura portofoliului investițional

Fondurile de pensii facultative – structura portofoliului investițional

Fondul de pensii Pilon II	Rate de rentabilitate	Cota piață (% active nete)
FPAP Vital	6,9216%	9,86%
FPAP Metropolitan Life	6,8251%	14,16%
FPAP AZT Viitorul Tau	6,4703%	21,59%
FPAP NN	6,1156%	35,22%
FPAP Aripa	6,1061%	8,68%
FPAP BRD	5,8428%	3,78%
FPAP BCR	5,7813%	6,71%

Fondul de pensii Pilon III	Rate de rentabilitate	Cota piață (% active nete)
FPF AZT Vivace	6,3529%	4,18%
FPF Aegon Essential	6,3269%	0,35%
FPF AZT Moderato	5,9683%	10,97%
FPF Raiffeisen Acumulare	5,8899%	3,86%
FPF NN Activ	5,6170%	11,47%
FPF Stabil	4,8199%	0,97%
FPF NN Optim	4,6403%	41,88%
FPF BRD Medio	4,6356%	5,37%
FPF Pensia Mea	4,2907%	3,06%
FPF BCR Plus	4,1241%	17,90%

AUTORITATEA
DE SUPRAVEGHERE
FINANCIARĂ

RAPORT ANUAL

2019

Principalele realizări ale anului 2019

De-a lungul întregului an 2019, ASF a urmărit asigurarea integrității și stabilității piețelor financiare, protecția consumatorilor, creșterea încrederii participanților pe piețele supravegheate, precum și consolidarea procesului de supraveghere, având drept reper cele mai bune practici europene și abordarea proactivă în funcție de riscuri.

1

Proiectele cu impact major derulate în domeniul asigurărilor și reasigurărilor

Întărirea sistemului de supraveghere în colaborare cu EIOPA și Comisia Europeană

ASF a primit consultanță din partea EIOPA pentru consolidarea funcției de supraveghere a asigurărilor, în cadrul unui proiect cu finanțare din fonduri europene, care a presupus elaborarea unui Manual ce include și ghiduri de bune practici pentru companii privind adecvarea rezervelor tehnice. Proiectul, derulat în perioada octombrie 2017 - noiembrie 2018, a avut scopul de a asigura cele mai eficiente instrumente de supraveghere a pieței de asigurări, în vederea detectării riscurilor majore la care sunt expuse societățile de asigurare și asigurării stabilității financiare, atât din perspectivă micro, cât și macroprudențială.

Ca urmare a finalizării Manualului de supraveghere EIOPA în aprilie 2019, ASF a demarat, începând cu luna mai 2019, **Proiectul privind elaborarea procedurilor necesare pentru implementarea Manualului de supraveghere EIOPA**. Scopul acestor proceduri constă în crearea cadrului procedural/mecanismului de guvernanță adecvat pentru procesul de supraveghere al societăților de asigurări.

În același timp, implementarea proiectului presupune elaborarea procedurilor interne necesare pentru transpunerea recomandărilor EIOPA în documente structurate, adaptate specificului organizațional al ASF.

În anul 2019, ASF a aprobat inițierea proiectului **Îmbunătățirea funcției de supraveghere a pieței de asigurări din România în ceea ce privește conduita de piață**, finanțat de Comisia Europeană prin programul SRSP, proiect ce presupune asistență tehnică acordată de către EIOPA în domeniul supravegherii conduitei distribuitorilor de asigurări, având în vedere importanța pentru protejarea consumatorilor de produse de asigurare și stabilitatea pieței asigurărilor.

Proiectul are ca scop dezvoltarea instrumentelor de supraveghere bazate pe evaluarea riscurilor privind conduita distribuitorilor în relația cu clienții, prin implementarea următoarelor:

- un cadru conceptual pentru identificarea și monitorizarea riscurilor de conduită pe durata ciclului de viață al produselor de asigurare;
- un sistem de raportări transmise cu regularitate de entitățile supravegheate și analizate de ASF;
- instrumente de evaluare a riscurilor pentru a monitoriza riscurile de conduită la nivel de piață, inclusiv implementarea unui sistem de indicatori de conduită la nivel de piață;
- instrumente de evaluare a riscurilor pentru a monitoriza riscurile de conduită la nivelul fiecărei societăți de asigurare, inclusiv implementarea unui sistem de indicatori de conduită la nivel de

societate;

- un proces pentru stabilirea priorităților de supraveghere a conduitei și a planului de acțiune;
- un proces pentru aprobarea măsurilor necesare, rezultate ca urmare a activităților/acțiunilor de supraveghere.

InsurTech Hub – dezvoltarea și susținerea inovației tehnologice

În cadrul sectorului asigurări – reasigurări continuă proiectul **InsurTech HUB**, al cărui obiectiv este dezvoltarea și susținerea inovației tehnologice în domeniul asigurărilor, creând spațiul propice pentru a susține atât entitățile reglementate de ASF, cât și firmele dezvoltatoare de soluții IT potrivite activității și specificității sectorului, în vederea unei colaborări eficiente. În vederea sprijinirii dezvoltării controlate a activităților de inovație din punct de vedere tehnologic pe piața asigurărilor, care sunt din ce în ce mai numeroase și mai frecvente la nivel mondial, atât EIOPA, cât și o serie de autorități naționale de reglementare și supraveghere financiară, printre care și ASF, și-au constituit echipe dedicate (grupuri de lucru) FinTech/InsurTech.

2

Proiectele cu impact major derulate în domeniul instrumentelor și investițiilor financiare

Obținerea statutului de piață de capital emergentă și stimularea creșterii lichidității

ASF a continuat măsurile pentru atingerea statutului de piață emergentă și stimularea creșterii lichidității pieței de capital. În acest sens, s-au făcut demersuri pentru consolidarea dialogului și a colaborării cu entitățile care formează infrastructura pieței, precum și cu alte instituții ale statului pentru sprijinirea inițierii de noi oferte publice inițiale lansate în cadrul BVB. De asemenea, s-au sprijinit eforturile de îmbunătățire a reglementărilor și de acordare a facilităților fiscale în scopul atragerii și menținerii pe piață a investitorilor instituționali.

Acest deziderat, de dobândire de către piața de capital românească a statutului de piață emergentă, s-a concretizat prin **anunțul FTSE Russell de intenție de recunoaștere a încadrării Bursei de Valori București în categoria de piețe emergente din luna septembrie 2019**. Astfel, pieței românești de capital i se vor atribui (începând cu luna septembrie 2020) alocări procentuale în indicii geografici calculați de FTSE Russell variind între 0,008% și 0,085% din compoziția totală a acestor indici de referință în domeniul financiar.

Soluționarea aspectelor legate de conturile inactive de pe piața de capital din România

Unul dintre obiectivele principale ale proiectului STEAM, aflat în proces de implementare, constă în îmbunătățirea activității de registru a Depozitarului Central SA, prin soluționarea aspectelor legate de deținerile inactive evidențiate în Secțiunea 1 a Depozitarului Central, aparținând persoanelor care au dobândit acțiuni în urma Programului de Privatizare în Masă (PPM).

În acest sens, ASF beneficiază de servicii de asistență tehnică acordată de către BERD în vederea soluționării aspectelor legate de deținerile inactive din Secțiunea I a Depozitarului Central, proiectul fiind finanțat integral de către Comisia Europeană prin intermediul Programului de Sprijinire a Reformelor Structurale (SRSS). Durata preconizată a proiectului este de 21 de luni.

Sprijinirea înființării unei contrapărți centrale (CCP) naționale

ASF a susținut înființarea unei contrapărți centrale în România, care a fost realizată prin mobilizarea operatorului de piață, dar și a altor entități interesate, la nivelul ASF constituindu-se un grup de lucru responsabil de realizarea unui plan de înființare a CCP-ului, monitorizarea proiectului de înființare și, respectiv, de autorizare a acestei entități conform EMIR.

Reautorizarea Depozitarului Central SA

Alinierea Depozitarului Central la prevederile *Regulamentului (UE) nr. 909/2014 privind îmbunătățirea decontării titlurilor de valoare în UE și privind depozitarii centrali de titluri de valoare* a fost finalizată în cursul lunii decembrie a anului 2019, prin reautorizarea de către ASF a Depozitarului Central ca Depozitar Central de instrumente financiare (eng. Central Securities Depository – CSD) în baza EMIR, concomitent cu aprobarea Codului Depozitarului Central SA și a Regulamentului de Organizare și Funcționare al acestuia.

Noul Cod al Depozitarului Central a fost revizuit în vederea alinierii la terminologia *Legii nr. 126/2018 privind piețele de instrumente financiare* și la cerințele în materie de organizare prevăzute în CSDR și *Regulamentul (UE) 2017/392 de completare a Regulamentului (UE) nr. 909/2014 al Parlamentului European și al Consiliului cu privire la standarde tehnice de reglementare în materie de autorizare, supraveghere și cerințe operaționale pentru depozitarii centrali de titluri de valoare*. Acest proces a presupus și colaborarea prin corespondență directă cu autoritățile relevante, respectiv cu Banca Centrală Europeană (BCE) și Banca Națională a României (pentru sistemul de decontare în euro, respectiv în lei).

De asemenea, procesul de reautorizare a implicat o revizuire a regulilor și procedurilor de conduită, fapt ce a condus la modificarea cerințelor de raportare.

În ceea ce privește respectarea de către Depozitarul Central a cerințelor de capital prevăzute la art. 47 alin. (1) din *Regulamentul (UE) 909/2014 privind îmbunătățirea decontării titlurilor de valoare în Uniunea Europeană și privind depozitarii centrali de titluri de valoare*, au fost analizate rapoartele și datele statistice primite referitoare la sfera activităților economice, fiind determinate cerințele de capital pentru un interval de 3 ani. Analiza a relevat faptul că Depozitarul Central a avut în permanență resurse proprii, duble față de cerința de capital necesară.

Potrivit informațiilor furnizate de site-ul ESMA, Depozitarul Central a fost înscris în Registrul Depozitarilor Centrali (CSDR) din statele membre.

Trecerea la modelul de supraveghere bazat pe riscuri (RBS)

În vederea îndeplinirii obiectivelor privind asigurarea integrității și stabilității piețelor financiare nebancare și protecției investitorilor, ASF a inițiat, începând din noiembrie 2016, un proiect de asistență tehnică cu Banca Mondială (cu finanțarea CE), care a avut ca scop consolidarea funcției de supraveghere și control pe piața de capital.

Acest proiect a urmărit regândirea procesului de supraveghere on-site și off-site, din perspectiva prudențială și a regulilor de conduită, precum și optimizarea alocării resurselor de supraveghere, în raport cu ierarhiile obținute pe bază de riscuri. Concentrarea și alocarea resurselor de supraveghere asupra acelor domenii, entități (SSIF, SAI/AFIA) sau produse financiare/investiții care generează riscuri sporite pentru stabilitatea și funcționarea pieței, presupune dezvoltarea treptată de tehnici, proceduri și practici de supraveghere bazate pe riscuri și familiarizarea pieței cu acest tip de abordări.

În cadrul acestui proiect, experții Băncii Mondiale au propus o metodologie de calcul de risc și un manual care contribuie la aplicarea consecventă a procedurilor de supraveghere pentru firmele de investiții și societățile de administrare a investițiilor. Recomandarea Băncii Mondiale a fost de a implementa tehnic fluxul de colectare de informații și de procesare de date în vederea realizării punctajelor de risc pentru fiecare entitate supravegheată.

Trecerea la abordarea bazată pe riscuri presupune un efort susținut din partea ASF (experiență, expertiză și automatizare de procese), dar și înțelegerea conceptului la nivel de piață (responsabilizarea entităților). Schimbarea de abordare în supraveghere de către ASF presupune și o schimbare de atitudine la nivel de entitate, în sensul că entitatea însăși va trebui să aplice o metodologie de calcul

de risc (identificare, evaluare, control, măsurare riscuri) și să ia măsuri pentru atenuarea riscurilor la nivelul activității sale. De aceea, implementarea procesului de supraveghere bazată pe riscuri se va realiza treptat, în timp.

În 2019, eforturile ASF au fost îndreptate către implementarea treptată a metodologiei de supraveghere bazate pe riscuri atât la nivel organizatoric (stabilire formate finale și testare machete de raportare, proceduri interne, dialog cu piața), cât și din perspectiva IT (automatizarea raportărilor și a fluxurilor de evaluare a riscurilor, conform metodologiei elaborate de ASF).

Participarea la proiect privind „European Single Electronic Format – ESEF” - Implementarea *Regulamentului Delegat (UE) 2018/815 al Comisiei de completare a Directivei 2004/109/CE în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare privind specificarea unui format de raportare electronic unic.*

Comisia Europeană a inițiat un proiect pentru a promova investițiile transfrontaliere și pentru a oferi investitorilor un acces ușor la informațiile reglementate, prin crearea unui sistem care să ofere o imagine unică a informațiilor stocate în prezent în Mecanismele oficiale de stocare (OAM) a rapoartelor din statele membre. Având în vedere cadrul Uniunii pieței de capital și obligațiile legale ale *Directivei 2004/109 /CE privind armonizarea obligațiilor de transparență în ceea ce privește informația referitoare la emitenții ale căror valori mobiliare sunt admise la tranzacționare pe o piață reglementată*, Comisia Europeană (CE) a elaborat Proiectul pilot european pentru transparență financiară europeană (EFTG).

Scopul Proiectului pilot EFTG constă în dezvoltarea unei infrastructuri de platformă de tip blockchain care să permită cetățenilor și investitorilor accesul sporit la informația reglementată furnizată de Mecanismele oficiale de stocare participante (OAM). Proiectul pilot EFTG urmărește, de asemenea, să ofere capacitatea de căutare a informațiilor, cum ar fi cele din rapoartele financiare anuale, pentru a contribui la o mai mare integrare a piețelor de capital.

3

Proiectele cu impact major derulate în domeniul sistemului de pensii private

Introducerea sistemului de pensii ocupaționale prin implementarea Directivei IORP II

La un deceniu de la înființare, sistemul de pensii private dovedește soliditatea și siguranța unei piețe mature, caracterizată de o valoare consistentă a activelor și o masă critică de participanți, care asigură stabilitatea și sustenabilitatea acestuia pe termen lung.

În anul 2019, ASF a susținut introducerea sistemului de pensii ocupaționale, colaborând cu inițiatorul legislativ. Procesul s-a finalizat la începutul anului 2020, odată cu adoptarea de către Parlament a *Legii nr. 1/2020 privind pensiile ocupaționale*, care transpune prevederile *Directivei UE 2341/2016 privind activitățile și supravegherea instituțiilor pentru furnizarea de pensii ocupaționale – IORP II* - în legislația din România și care are drept obiectiv social asigurarea unei componente suplimentare de pensie, finanțate în principal de angajatori și în subsidiar de către angajați. Fondurile de pensii ocupaționale au la bază o formă de parteneriat social între angajator și angajații săi, fiind totodată și un factor de stimulare și recompensare a salariaților, precum și de retenție a acestora.

Pentru a permite o diversificare prudentă, care să asigure un randament optim în condițiile unui risc moderat **s-au introdus în anul 2019 clase noi de active**, precum valori mobiliare tranzacționate, emise de fonduri de investiții sau societăți care desfășoară activități de dezvoltare imobiliară (3%), precum și investiții private de capital (10%) sau investiții în societățile de proiect (15%).

Implementarea unui sistem Managerial Informațional de Gestiune, Analiză și Evaluare Actuarială

În cursul anului 2019, ASF a aprobat inițierea unui proiect privind dezvoltarea și implementarea unui *Sistem Managerial Informațional de Gestiune, Analiză și Evaluare Actuarială* pentru fondurile de pensii administrate privat, fondurile de pensii facultative și Fondul de Garantare a Drepturilor din Sistemul Pensiiilor Private. Prin implementarea acestui proiect, ASF vizează îmbunătățirea activității de supraveghere, efectuarea unor analize actuariale complexe prin dezvoltarea unui program integrat de calcul, astfel încât datele să poată fi gestionate și procesate mai rapid pe măsură ce cantitatea de informații crește. Viitorul sistem informatic va permite o mai bună gestionare și prelucrare facilă a datelor referitoare la participanți, precum și procesarea mai facilă a parametrilor de funcționare și indicatorilor aferenți fondurilor de pensii administrate privat și ale celor facultative.

4

FinTech Hub - Proiect privind inovațiile financiare

Un domeniu care a preocupat ASF în anul 2019 se referă la inovațiile tehnologice în domeniul financiar - **FinTech**. Pentru a valorifica și urmări modalitatea în care noile tehnologii din sectorul financiar pot contribui la creșterea economică, în condițiile asigurării unui grad corespunzător de protecție a consumatorilor, ASF a aprobat și a demarat **FinTech Hub**, fiind astfel creat cadrul instituțional pentru dialog cu firmele ce dezvoltă FinTech și sprijinind dezvoltarea tehnologiilor moderne pe piața financiară.

Prin intermediul FinTech Hub, se asigură o modalitate de comunicare eficientă cu entitățile reglementate, precum și cu alte societăți sau persoane fizice interesate, astfel încât să fie identificate oportunitățile, dar și riscurile generate de FinTech, precum și soluțiile optime pentru adresarea acestora. În primele luni după publicarea pe website-ul autorității a detaliilor legate de organizarea și funcționarea acestui Hub, au fost primite numeroase solicitări, răspunsul participanților piețelor supravegheate fiind pozitiv.

Astfel, **noile evoluții tehnologice în domeniul financiar s-au regăsit pe lista priorităților din perspectiva activității ASF în anul 2019**, Autoritatea urmărind îndeaproape noile tendințe existente pe piețele financiare nebankare supravegheate. FinTech Hub creează astfel un spațiu deschis de dialog între Autoritate și entitățile interesate pentru:

- înțelegerea oportunităților și riscurilor generate de FinTech;
- sprijinul pentru identificarea legislației aplicabile inovației propuse;
- îndrumarea privind așteptările Autorității referitoare la aspecte ce țin de supravegherea activității desfășurate pornind de la inovația propusă.

În același timp, Autoritatea de Supraveghere Financiară, prin intermediul specialiștilor din cadrul FinTech Hub, a participat, alături de Academia de Studii Economice, la un proiect cu finanțare europeană prin Programul Horizon 2020 al cărui scop este de a realiza o platformă de instruire/formare în domeniul inovațiilor financiare care să aducă împreună autorități de reglementare și companii fintech dintr-un număr cât mai mare de state membre UE pentru a putea înțelege mai bine inovațiile tehnologice și pentru a promova dezvoltarea acestora.

5

Politica de Protecție a Consumatorilor

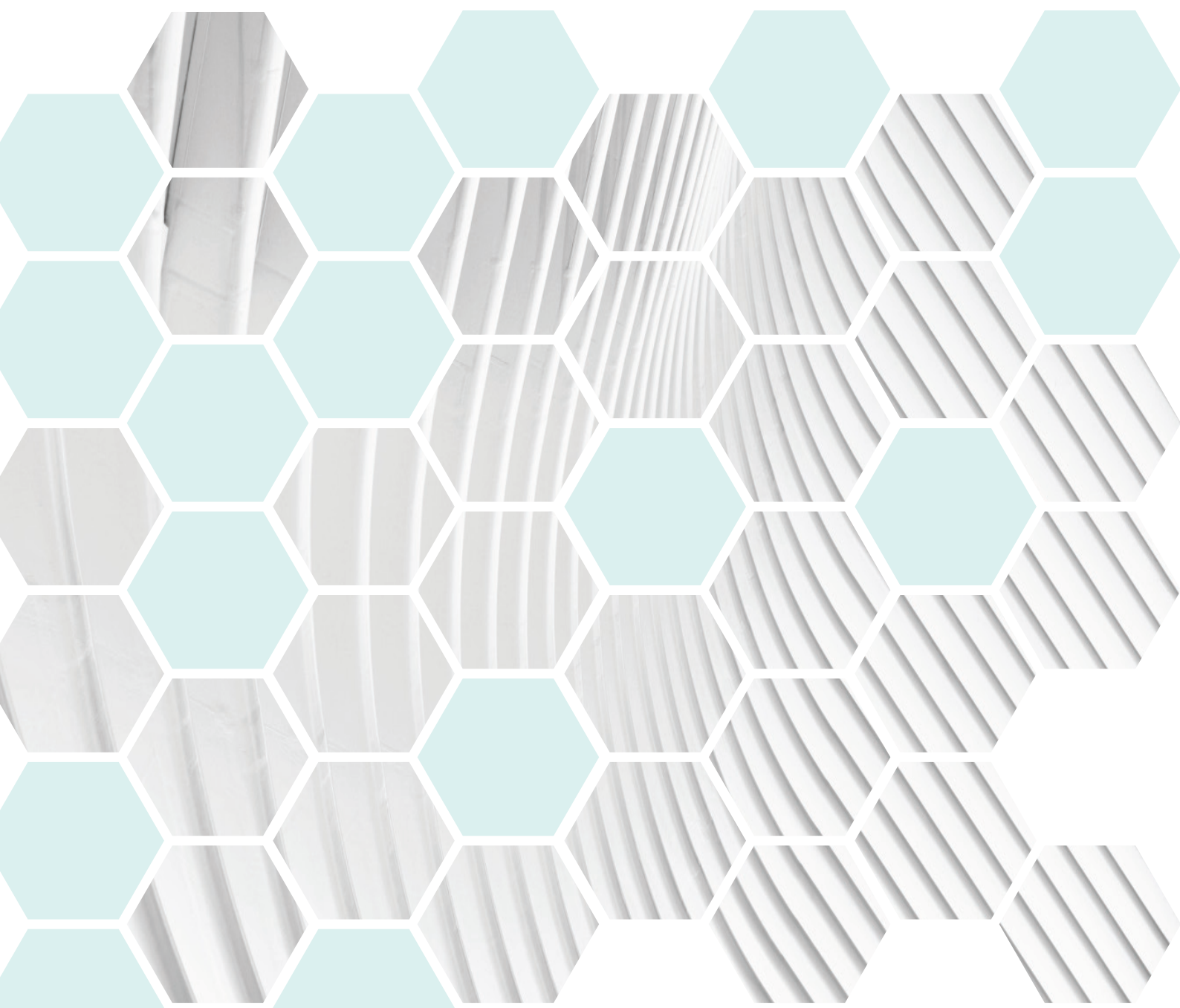
De asemenea, în anul 2019, a fost aprobată **Politica de Protecție a Consumatorilor** la nivelul ASF, prin intermediul căreia se are în vedere crearea unui cadru organizatoric integrat, necesar elaborării programelor ASF în domeniul protecției consumatorilor și a educației financiare, prin acțiuni preventive de monitorizare și avertizare cu privire la eventuale încălcări ale drepturilor și intereselor consumatorilor și prin acțiuni reactive de gestionare și soluționare a petițiilor.

Protecția consumatorilor reprezintă unul dintre obiectivele prioritare pe care ASF le are, fiind un element cheie al activității instituției.

ASF continuă monitorizarea potențialelor riscuri și beneficii pentru consumatorii de produse financiare nebancare, în special cele care decurg din inovații și din evoluția specifică a fiecărei piețe. Accentul este pus pe acțiunile preventive, astfel încât eventualele propuneri de măsuri de ajustare să fie dispuse înaintea apariției unor posibile disfuncții ireversibile.

Stabilitatea financiară și supravegherea macroprudențială a sistemului financiar nebancar

Stabilitatea financiară și supravegherea macroprudențială a sistemului financiar nebancar

Stabilitatea financiară descrie acea stare a sistemului financiar (format în principal din intermediari, piețe și infrastructuri ale pieței) care îi conferă acestuia capacitatea să reziste la șocuri, fără întreruperea sau afectarea semnificativă a funcției sale de intermediere financiară, și să continue să ofere servicii și produse financiare necesare entităților și activităților din economia reală. Stabilitatea financiară este afectată atunci când se materializează unul sau mai multe riscuri sistemice. Pentru consolidarea acesteia, autoritățile responsabile la nivel local și internațional utilizează politici și instrumente macroprudențiale ce au ca obiectiv principal salvagardarea stabilității financiare și atenuarea sau eliminarea riscurilor sistemice. Efectele riscurilor sistemice se pot manifesta atât asupra evoluției economiei, cât și asupra intermedierei financiare. Într-o clasificare uzuală pe categorii de riscuri, componentele riscului sistemic pot fi identificate ca risc de piață, risc de credit, risc de concentrare, risc de lichiditate, risc de solvabilitate, risc operațional etc. Numeroase particularități există însă în funcție de tipul de instituție financiară, clasele de active analizate, interdependențele cu funcționarea administrației publice (riscul suveran), etapa din cadrul ciclului de evoluție al economiei, influențele și legăturile transfrontaliere, tipurile de vulnerabilități analizate.

La nivel european, supravegherea sistemului financiar se află în responsabilitatea Sistemului European de Supraveghere Financiară (SESF), format din Autoritatea Bancară Europeană (*European Banking Authority* - EBA), Autoritatea Europeană pentru Valori Mobiliare și Piețe (*European Securities and Markets Authority* - ESMA), Autoritatea Europeană pentru Asigurări și Pensii Ocupaționale (*European Insurance and Occupational Pensions Authority* - EIOPA), Comitetul Comun al Autorităților Europene de Supraveghere (CCAES) și Comitetul European pentru Risc Sistemic (*European Systemic Risk Board* - ESRB), precum și din autoritățile naționale competente. SESF a fost creat ca un sistem descentralizat, ierarhizat, al autorităților micro și macroprudențiale pentru a asigura supravegherea financiară în Uniunea Europeană într-o manieră consecventă și coerentă.

După criza financiară din 2008-2009, statele membre ale Uniunii Europene, prin intermediul cadrului instituțional comun care a fost creat cu scopul de a supraveghea și reglementa sistemul financiar, au urmărit definirea și implementarea unor politici care să vizeze această categorie de riscuri. Un prim pas a fost identificarea vulnerabilităților sistemului financiar și definirea operațională a riscurilor sistemice. Ulterior, efortul a continuat cu stabilirea unor obiective intermediare ale politicii macroprudențiale, precum și crearea unui instrumentar adecvat pentru a fi pus la dispoziția autorităților competente, care să ofere cadrul prin care vulnerabilitățile identificate să fie gestionate.

În special după criza financiară globală, comunitatea internațională a autorităților cu rol în asigurarea stabilității sistemului financiar a început un lung și dificil efort de identificare, elaborare, calibrare și aplicare a unor politici care să îmbunătățească reziliența acestuia față de potențialele șocuri interne (ex. eșecul unor companii financiare, creșteri de costuri, modificări tehnologice) sau externe (ex. recesiuni economice, evenimente geo-politice).

Până în urmă cu câțiva ani, acțiunile au fost focalizate către instrumentele și politicile macroprudențiale destinate sectorului bancar, având în vedere rolul și locul acestuia în relație cu buna funcționare a economiei reale. În ultimii ani însă, a crescut preocuparea față de riscurile și vulnerabilitățile generate sau transmise din interiorul piețelor financiare nebancare, odată cu creșterea contribuției acestora la intermedierea financiară. Rezultatele obținute până în prezent diferă ca diversitate și grad de acoperire între componentele sistemului financiar nebancar. Avansul cel mai important a fost realizat în zona asigurărilor, fondurilor de investiții și contrapărților centrale.

POLITICA MACROPRUDENȚIALĂ URMĂREȘTE:

- să prevină acumularea excesivă de riscuri rezultate din factori externi și eșecuri ale pieței;
- să crească reziliența sectorului financiar la șocuri și să limiteze efectele de contagiune, precum și
- să încurajeze adoptarea unei perspective largi cu privire la reglementarea financiară pentru a crea stimulentele corecte pentru participanții la piață.

La nivel local, politica macroprudențială privind sistemul financiar se află în responsabilitatea Comitetului Național pentru Supravegherea Macroprudențială, format din Banca Națională a României, Autoritatea de Supraveghere Financiară, Ministerul Finanțelor Publice și Fondul de Garantare a Depozitelor Bancare. **Obiectivul fundamental al Comitetului este de a contribui la salvagardarea stabilității financiare, inclusiv prin consolidarea capacității sistemului financiar de a rezista șocurilor și prin diminuarea acumulării de riscuri sistemice, asigurând pe această cale o contribuție sustenabilă a sistemului financiar la creșterea economică.**

Comitetul Național pentru Supravegherea Macroprudențială

Comitetul Național pentru Supravegherea Macroprudențială este autoritatea macroprudențială în sensul recomandărilor Comitetului European pentru Risc Sistemic (ESRB), precum și autoritatea desemnată în sensul dispozițiilor CRD (*Capital Requirements Directive - Directiva 2013/36/UE privind activitatea instituțiilor de credit și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit și a firmelor de investiții*) și CRR (*Capital Requirements Regulation - Regulamentul (UE) nr. 575/2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și societățile de investiții*). În exercitarea atribuțiilor sale, CNSM emite recomandări și avertizări adresate BNR, ASF și Guvernului în scopul menținerii stabilității financiare, supuse regimului „*comply or explain*”. CNSM este condus de un Consiliu General format din 9 membri, dintre care 3 reprezentanți ai ASF:

Președinte

**Prim
Vicepreședinte**

**1 vicepreședinte
desemnat de
Consiliul ASF**

Comitetul Național pentru Supravegherea Macroprudențială are următoarele atribuții:

- ▶ Identificarea, monitorizarea și evaluarea riscurilor sistemice, precum și colectarea și analiza informațiilor necesare exercitării acestora;
- ▶ Identificarea instituțiilor cu risc sistemic;
- ▶ Elaborarea strategiei de politică macroprudențială;
- ▶ Stabilirea, reevaluarea periodică și urmărirea obiectivelor intermediare de politică macroprudențială;
- ▶ Stabilirea și reevaluarea instrumentelor macroprudențiale;
- ▶ Emiterea de recomandări și avertizări adresate BNR, ASF și Guvernului în scopul menținerii stabilității financiare. Instituțiile destinate ale acestor recomandări sunt supuse regimului „*comply or explain*”;
- ▶ Monitorizarea implementării recomandărilor;
- ▶ Emiterea de opinii consultative;
- ▶ Coordonarea gestiunii crizelor financiare;
- ▶ Asigurarea cooperării și schimbul de informații cu Comisia Europeană, Autoritatea Bancară Europeană, Comitetul European pentru Risc Sistemic și autorități echivalente din alte state.

Consiliul General al CNSM s-a întrunit în 6 ședințe pe parcursul anului 2019.

Strategia de politică macroprudențială

În aplicarea *Recomandării ESRB/2013/1 din 4 aprilie 2013 a Comitetului European pentru Risc Sistemic (ESRB)*, autoritățile macroprudențiale naționale au definit **obiectivele intermediare ale politicii macroprudențiale pentru sistemul lor financiar național în ansamblu**.

De asemenea, conform recomandării ESRB mai sus menționate, statele membre ale Uniunii Europene trebuie să evalueze, în cooperare cu autoritățile macroprudențiale, dacă instrumentele macroprudențiale, aflate în prezent sub controlul direct sau în sfera competențelor de recomandare ale acestor autorități, sunt suficiente în vederea atingerii efective și eficiente a obiectivului final al politicii macroprudențiale, precum și a obiectivelor intermediare ale acestora. Evaluarea prevede ca autoritățile macroprudențiale ar trebui să aibă sub control direct sau în sfera competențelor de recomandare **cel puțin un instrument macroprudențial pentru fiecare obiectiv intermediar al politicii macroprudențiale**, deși este posibil să fie necesare mai multe instrumente.

Având în vedere particularitățile piețelor financiare nebancare supravegheate, ASF și-a asumat la finalul anului 2017 un număr de **7 obiective intermediare și 13 instrumente macroprudențiale**, care au fost discutate în CNSM și notificate ESRB.

În anul 2019, Comitetul Național pentru Supravegherea Macroprudențială nu a emis recomandări noi adresate ASF. Autoritatea de Supraveghere Financiară a rămas responsabilă de respectarea *Recomandării CNSM nr. R/4/2018, cu termen permanent, privind implementarea instrumentelor macroprudențiale pentru îndeplinirea obiectivelor intermediare cuprinse în Cadrul de ansamblu privind strategia politicii macroprudențiale a Comitetului Național pentru Supravegherea Macroprudențială*.

Modalitatea de îndeplinire a recomandărilor CNSM cu termen permanent

ASF realizează analize periodice privind riscurile și vulnerabilitățile identificate în cele trei piețe financiare nebancare supravegheate, precum și oportunitatea implementării instrumentelor macroprudențiale existente. Până în prezent, au fost implementate următoarele măsuri macroprudențiale:

- La nivelul societăților de servicii de investiții financiare (SSIF): amortizorul de conservare a capitalului (implementat în 4 rate anuale egale de 0,625% din valoarea totală a expunerilor ponderate la risc, în perioada 1 ianuarie 2016 – 1 ianuarie 2019):
  - ◊ De la 1 ianuarie 2016 – 0,625%;
  - ◊ De la 1 ianuarie 2017 – 1,25%;
  - ◊ De la 1 ianuarie 2018 – 1,875%;
  - ◊ De la 1 ianuarie 2019 – 2,5%.
- În ceea ce privește amortizorul anticiclic de capital și amortizorul de capital pentru riscul sistemic, până în prezent nu există condiții care să impună constituirea unui nivel mai mare de 0% pentru acest amortizor în cazul societăților de intermediere de servicii financiare (SSIF);
- În cazul societăților de asigurare ASF a menținut elementele macroprudențiale implementate anterior:
  - ◊ indicele de lichiditate al societăților de asigurare: monitorizarea și analiza cu frecvență cel puțin trimestrială a coeficientului de lichiditate aferent societăților de asigurare;
  - ◊ planul de redresare: în anul 2019, ASF a primit un singur plan de redresare revizuit de la o societate de asigurare;

◊ Fondul de Garantare a Asiguraților.

- În cazul pieței pensiilor private, ASF a menținut în anul 2019 instrumentul macroprudențial referitor la restricțiile privind expunerile semnificative reglementate prin *Legea nr. 411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat*, *Legea nr. 204/2006 privind pensiile facultative* și *Norma nr. 11/2011 privind investirea și evaluarea activelor fondurilor de pensii private*;
- În cazul administratorilor fondurilor de pensii private, pentru a evita concentrarea pe un număr redus de emitenți, s-a menținut limitarea expunerii față de un emitent la 5% din activul net, iar expunerea față de un grup de emitenți și persoanele afiliate acestora nu poate depăși 10% din activele fondului de pensii private;
- Toate entitățile supravegheate de ASF aplică cerințe privind siguranța sistemelor IT. Acestea au fost implementate prin *Norma nr. 4/2018 privind gestionarea riscurilor operaționale generate de sistemele informatice utilizate de entitățile autorizate/avizate/înregistrate, reglementate și/sau supravegheate de către Autoritatea de Supraveghere Financiară*, conform căreia entitățile financiare nebancare transmit anual la ASF autoevaluări ale riscurilor IT precum și rapoarte de audit IT (a căror frecvență diferă în funcție de clasa de risc în care este încadrată fiecare entitate).

Identificarea și monitorizarea riscurilor, tendințelor și vulnerabilităților la adresa stabilității financiare

Potențiale riscuri în piața asigurărilor

Gradul ridicat de concentrare pe piața asigurărilor reprezintă o vulnerabilitate atât din prisma expunerii pe clase de asigurare, cât și din perspectiva cotelor de piață semnificative deținute de un număr relativ mic de societăți de asigurare.

Din perspectiva expunerii pe clase, piața asigurărilor din România se caracterizează printr-un grad ridicat de concentrare atât pentru segmentul asigurărilor generale (unde persistă dominația asigurărilor auto în piața locală), cât și în ceea ce privește activitatea de asigurări de viață.

Dependența pieței locale de asigurările auto a adus pierderi societăților de asigurare de-a lungul timpului. Se constată înregistrarea unor rate combinate ale daunei supraunitare pentru clasele A10 (RCA - Răspundere Civilă Auto și CMR - Asigurările transportatorului pentru marfa transportată în calitate de căraș) și A3 (CASCO - Asigurări de mijloace de transport terestru) în perioada 2018 – 2019, ceea ce indică pierderi ale societăților pe aceste categorii de asigurări. De asemenea, indemnizațiile brute plătite pentru aceste clase de asigurare au avut o valoare de 4,91 miliarde lei în 2019, reprezentând 85% din totalul indemnizațiilor brute plătite pentru asigurările generale, respectiv 72% din volumul total de indemnizații brute plătite la nivelul întregii piețe.

În acest sens, în vederea diminuării dependenței pieței asigurărilor de asigurările auto, ASF a derulat o serie de programe de educație financiară în scopul diversificării interesului consumatorilor români pentru o varietate mai largă de produse și servicii de asigurare.

Pentru diversificarea pieței asigurărilor și dezvoltarea și a altor segmente de asigurare în vederea reducerii dependenței pieței de asigurările auto, ASF a constituit grupuri de lucru ce vizează dezvoltarea piețelor asigurărilor agricole și de sănătate.

Pentru asigurările de sănătate au fost propuse o serie de măsuri începând cu anul 2016 (inclusiv clarificări tehnice privind aplicarea deductibilităților fiscale pentru polițele de asigurări private de sănătate). Astfel că o analiză mai detaliată a evoluției acestei piețe arată o creștere a volumului de prime brute subscrise pentru asigurările de sănătate, de la o pondere de 0,34% în 2009, până la o pondere de 2,45% în 2019 pentru asigurările de sănătate asimilabile asigurărilor generale în totalul primelor brute subscrise pentru întreaga activitate de asigurări generale, respectiv de la 0,56% în 2009 până la 7% în 2019 pentru cele asimilabile asigurărilor de viață în total prime brute subscrise la nivelul pieței de asigurări de viață.

Din această perspectivă, se remarcă o tendință de diversificare a interesului consumatorilor pentru produsele de asigurări de sănătate, ceea ce conduce implicit la dezvoltarea acestor segmente de asigurare. Pe termen lung, dezvoltarea pieței asigurărilor de sănătate poate determina îmbunătățirea profitabilității societăților de asigurare prin reducerea dependenței de asigurările ce aduc pierderi mai mari, ceea ce conduce la asigurarea stabilității financiare a întregii piețe a asigurărilor din România.

Potențiale riscuri în Sectorul Instrumentelor și Investițiilor Financiare

Principalele riscuri la care este expusă piața fondurilor de investiții rămân în continuare riscul de piață, riscul de credit și riscul de concentrare a contrapartidelor. Riscul de credit are un nivel redus având în vedere ponderea ridicată a obligațiunilor suverane în portofoliile de instrumente cu venit fix ale fondurilor deschise de investiții, care sunt dominante. Riscul de piață constituie însă o preocupare, normală având în vedere profilul de investitori instituționali al acestor entități, fiind gestionat în principal prin diversificare și prin instrumente de acoperire împotriva riscurilor (în cazul riscului privind evoluția cursului de schimb).

Din perspectiva operațiunilor pe Bursa de Valori București, valoarea totală tranzacționată cu titluri de capital s-a diminuat semnificativ în anul 2019 comparativ cu anul 2018, valoarea tranzacțiilor cu titluri de capital (acțiuni, drepturi și unități de fond) scăzând cu 15%, în vreme ce valoarea operațiunilor cu titluri de stat s-a redus cu circa 97%. Această evoluție a determinat o amplificare a riscului de lichiditate, în contextul în care piața de capital din România a fost deja promovată la categoria de piață emergentă.

Riscul de solvabilitate a SSIF-urilor s-a redus pe parcursul anului 2019. Astfel, valoarea cumulată a fondurilor proprii ale SSIF-urilor a crescut semnificativ față de luna decembrie 2018 cu aproximativ 10%, atingând nivelul de 173 milioane lei și inversând temporar tendința pe termen de declin a valorii acestui indicator.

Dintr-un total de 18 SSIF-uri, un număr de 14 SSIF-uri au obținut profit în anul 2019, valoarea cumulată a profiturilor acestora fiind de circa 27,56 milioane lei. Pierderea cumulată a celor 4 SSIF-uri care au avut rezultate negative a fost de aproximativ 2,46 milioane lei. Rezultatele indică persistența riscului de profitabilitate la nivelul pieței, nivelul acestuia fiind mai redus comparativ cu anii anteriori.

Potențiale riscuri în Sectorul Sistemului de Pensii Private

Ca urmare a adoptării *OUG nr. 114 din 28 decembrie 2018 privind instituirea unor măsuri în domeniul investițiilor publice și a unor măsuri fiscal-bugetare, modificarea și completarea unor acte normative și prorogarea unor termene*, o persoană participantă la fondurile de pensii administrate privat putea opta, dar nu mai devreme de 5 ani de contributivitate la fondul respectiv, să se transfere la sistemul public de pensii (activul personal al participantului va rămâne în contul privat al acestuia până la deschiderea dreptului la pensia privată). Până în luna februarie 2020, doar 573 persoane au solicitat transferul viitoarelor contribuții la Pilonul I, din acest punct de vedere riscul de lichiditate menținându-se stabil. Ulterior, prin prevederile *OUG nr. 1/2020 privind unele măsuri fiscal-bugetare și pentru modificarea și completarea unor acte normative* articolul privind posibilitatea transferării contribuțiilor la sistemul public a fost abrogat.

Riscul de dobândă și riscul sistemic de piață depind de elemente ale climatului investițional general, la nivel local și internațional, ieșind din sfera de influență a administratorilor fondurilor, în vreme ce volatilitatea și riscul individual sunt gestionate la un nivel adecvat prin intermediul politicilor de diversificare a portofoliilor aplicate de managerii fondurilor.

Riscurile aferente stabilității și bunei funcționări a fondurilor de pensii se mențin la niveluri diminuate, datorită mecanismului de funcționare a sistemului de pensii private de tip contribuții definite cu garanții (la nivelul sumei contribuțiilor nete). Acesta exclude de la bun început riscul de solvabilitate care constituie principala preocupare în cazul sistemelor de pensii bazate pe beneficii definite (existent cu preponderență în alte state din Europa).

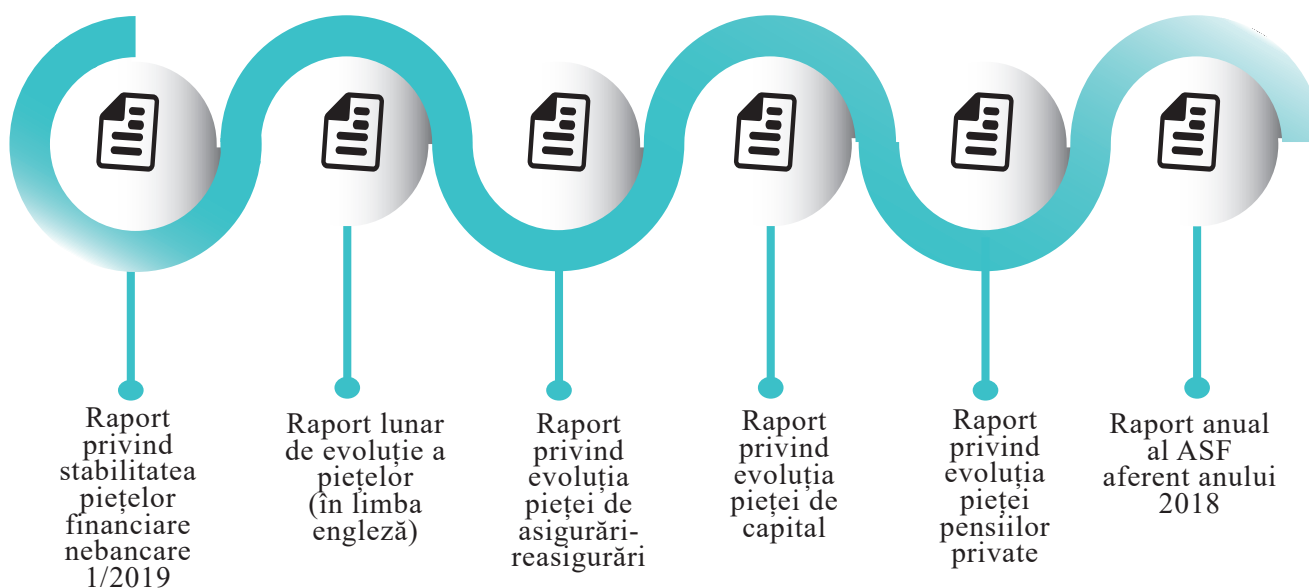
De asemenea, o serie de alte riscuri relevante pentru acest domeniu (ex. riscul privind o eventuală rată insuficientă de înlocuire a venitului din perioada activă cu cel din pensia privată sau riscul

de lichiditate) nu sunt aplicabile deocamdată în cazul sistemului de pensii private din România datorită maturității reduse a acestuia și ponderii încă nesemnificative a participanților aflați aproape de momentul pensionării la limită de vârstă.

Activele fondurilor de pensii administrate privat dispun de mai multe elemente de siguranță, dintre care amintim: rata minimă de rentabilitate, garantarea contribuțiilor nete, separarea activelor fondului de cele ale administratorului, supravegherea prudențială și Fondul de Garantare.

Publicații periodice pentru creșterea transparenței piețelor supravegheate

Pentru creșterea gradului de transparență și informare a consumatorilor de produse financiare, ASF a elaborat în anul 2019 o serie de rapoarte periodice publicate pe site-ul ASF.

Raportul privind stabilitatea piețelor financiare nebancare este o analiză amplă a contextului macroeconomic și financiar local și internațional, în perspectiva evoluției pe termen lung a sectorului financiar nebanca din România, a stabilității pieței pensiilor private, a stabilității pieței instrumentelor și investițiilor financiare, a stabilității pieței asigurărilor, a interconectării pe piețele financiare nebancare și a politicilor macroprudențiale. Realizarea unui raport de stabilitate financiară este aliniată practicilor la nivel național din multe state membre ale Uniunii Europene care au o arhitectură instituțională privind supravegherea micro și macroprudențială a sistemului financiar similară celei existente în România.

Raportul contribuie la politica de comunicare instituțională a ASF și la consolidarea imaginii Autorității în domeniul politicii macroprudențiale, stabilității financiare și dezvoltării sustenabile a piețelor pe care le supraveghează. Totodată, raportul fructifică experiența acumulată, metodologiile dezvoltate și practica ASF din ultimii ani în zona de analiză a tendințelor, riscurilor și vulnerabilităților. Prima ediție a acestui raport a fost realizată în anul 2019, acesta fiind publicat pe pagina de internet a ASF, urmând să fie realizat cu frecvență semestrială.

ASF publică lunar un **raport de evoluție a piețelor financiare nebancare în limba engleză** cu scopul de a crește notorietatea, vizibilitatea și transparența pe plan internațional, concomitent cu atractivitatea piețelor financiare din România.

Raportul privind evoluția pieței de asigurări prezintă principalii indicatori ai pieței asigurărilor: (1) societăți de asigurare (primele brute subscrise, contractele de asigurare, indemnizațiile brute plătite, rata daunei și a cheltuielilor, rezervele tehnice, lichiditatea societăților de asigurare/reasigurare, date

statistice sub regimul Solvabilitate II, asigurările de locuințe, piața RCA), (2) sucursalele (prime brute subscrise, indemnizațiile brute plătite) și (3) brokerii de asigurare/reasigurare (activitatea de intermediere în asigurări, veniturile obținute din activitatea de intermediere în asigurări).

Raportul privind evoluția pieței de capital prezintă tabloul general al acestui sector pentru trimestrul aferent: piața primară, statistici emitenți, noi emisiuni de instrumente financiare și alte evenimente corporative); piața secundară (evoluția BVB); intermediarii; organismele de plasament colectiv.

Raportul privind evoluția pieței pensiilor private surprinde statisticile aferente sistemului de pensii private din România, atât pentru fondurile de pensii administrate privat, cât și pentru fondurile de pensii facultative: numărul de participanți, contribuțiile virate la fondurile de pensii, plata activului net în caz de pensionare, structura investițională și rate de rentabilitate.

Toate rapoartele menționate se publică pe pagina de internet a ASF, în scopul creșterii transparenței privind piețele supravegheate.

Rapoartelor periodice publicate pe site-ul ASF li se alătură o serie de analize periodice de informare, cu frecvență zilnică, săptămânală, lunară, trimestrială și semestrială. Rapoartele zilnice și săptămânale sunt distribuite intern, dar sunt transmise și altor instituții publice cu interes strategic.

Măsuri de prevenire și diminuare a riscului informatic în scopul asigurării stabilității sistemului financiar nebancar

ASF a implementat un instrument pentru evaluarea riscurilor informatice prin *Norma nr. 4/2018 privind gestionarea riscurilor operaționale generate de sistemele informatice utilizate de entitățile autorizate/avizate/înregistrate, reglementate și/sau supravegheate de către Autoritatea de Supraveghere Financiară*. Aceasta stabilește cerințele pentru identificarea, prevenirea și reducerea impactului potențial negativ al riscurilor operaționale generate de utilizarea tehnologiei informației și comunicațiilor la nivel de oameni, procese, sisteme și mediu extern, inclusiv pentru fapte ce țin de criminalitatea informatică. Norma reglementează, de asemenea, activitățile și operațiunile pentru evaluarea, supravegherea și controlul riscurilor operaționale generate de utilizarea sistemelor informatice, precum și gestionarea riscurilor privind securitatea sistemelor informatice.

Conform prevederilor acestei norme, entitățile sunt încadrate în patru categorii de risc, fiecare dintre acestea având stabilite activități obligatorii de evaluare a riscurilor.

Distribuția entităților supravegheate de ASF în fiecare categorie de risc la finalul anului 2019 a fost următoarea:

1 Categorie „risc major”:

- 1 operator de piață;
- 1 depozitar central;
- Biroul Asigurătorilor de Autovehicule din România;
- 4 administratori de fonduri de pensii private.

2 Categorie „risc important”:

- 4 SSIF¹ semnificative din punctul de vedere al mărimii, organizării interne și naturii, extinderii și complexității activității, conform reglementărilor specifice;
- 18 intermediari care folosesc facilități de tranzacționare prin internet (ADP/AS)² - platforme de preluare și transmitere a ordinelor clienților;
- 1 intermediar (care este și SSIF semnificativă) care are calitatea de market maker și/sau furnizor de lichiditate;³
- 28 de societăți de asigurare și reasigurare;
- 4 entități care desfășoară activitatea de depozitare a activelor organismelor de plasament;
- 5 administratori de fonduri de pensii private.

¹ Încadrarea, respectiv reîncadrarea entităților se realizează în luna ianuarie a fiecărui an calendaristic, în baza activității autorizate de către ASF și a deținerii calității de market maker/furnizor de lichiditate în ultima zi lucrătoare a anului anterior.

² Încadrarea, respectiv reîncadrarea entităților se realizează în luna ianuarie a fiecărui an calendaristic, în baza activității autorizate de către ASF și a deținerii calității de market maker/furnizor de lichiditate în ultima zi lucrătoare a anului anterior.

³ Încadrarea, respectiv reîncadrarea entităților se realizează în luna ianuarie a fiecărui an calendaristic, în baza activității autorizate de către ASF și a deținerii calității de market maker/furnizor de lichiditate în ultima zi lucrătoare a anului anterior.

3 Categorie „risc mediu”:

- 9 societăți de administrare a investițiilor (SAI), administratori de fonduri de investiții alternative (AFIA)⁴ - care dețin active nete în portofoliu/administrate în valoare totală, cumulată pentru toate fondurile administrate, de peste 250 milioane euro, echivalent lei;
- 1 intermediar⁵ care prestează servicii conexe de păstrare în siguranță și administrare a instrumentelor financiare în contul clienților, inclusiv custodia și servicii în legătură cu aceasta, cum ar fi administrarea fondurilor sau garanțiilor;
- Fondul de Compensare a Investitorilor;
- Fondul de Garantare a Asiguraților;
- Fondul de Garantare a Drepturilor din Sistemul de Pensii Private;
- 1 administrator de fonduri de pensii private.

4 Categorie „risc scăzut”:

- 13 societăți de administrare a investițiilor (SAI), administratori de fonduri de investiții alternative (AFIA)⁶ - care dețin active nete în portofoliu/administrate în valoare totală, cumulată pentru toate fondurile administrate, de până la 250 milioane euro, echivalent lei;
- 1 intermediar care nu tranzacționează pe cont propriu și nu se încadrează în categoriile de la pct. 1-3;⁷ (nu sunt intermediari cu calitatea de operatori independenți, nu sunt SSIF semnificative din punctul de vedere al mărimii, organizării interne și naturii, extinderii și complexității activității, nu sunt intermediari care prestează servicii conexe de păstrare în siguranță și administrare a instrumentelor financiare în contul clienților, inclusiv custodia și servicii în legătură cu aceasta, nu sunt intermediari care folosesc facilități de tranzacționare prin internet (ADP/AS), nu sunt intermediari care au calitatea de market makeri și/sau furnizori de lichiditate);
- 287 intermediari care desfășoară activitate de distribuție a produselor de asigurare și reasigurare.

⁴ Încadrarea, respectiv reîncadrarea entităților menționate se realizează în luna ianuarie a fiecărui an calendaristic, în baza valorii totale a activelor nete în portofoliu/administrate din ultima zi lucrătoare a anului anterior.

⁵ Încadrarea, respectiv reîncadrarea entităților se realizează în luna ianuarie a fiecărui an calendaristic, în baza activității autorizate de către ASF și a deținerii calității de market maker/furnizor de lichiditate în ultima zi lucrătoare a anului anterior.

⁶ Încadrarea, respectiv reîncadrarea entităților se realizează în luna ianuarie a fiecărui an calendaristic, în baza valorii totale a activelor nete în portofoliu/administrate din ultima zi lucrătoare a anului anterior.

⁷ Încadrarea, respectiv reîncadrarea entităților se realizează în luna ianuarie a fiecărui an calendaristic, în baza activității autorizate de către ASF și a deținerii calității de market maker/furnizor de lichiditate în ultima zi lucrătoare a anului anterior.

Mecanismul de rezoluție a societăților de asigurare și a firmelor de investiții

ASF acționează în calitate de autoritate de rezoluție, începând cu anul 2015, astfel:

1. pentru societățile de asigurare, în temeiul prevederilor *Legii nr. 246/2015 privind redresarea și rezoluția asigurătorilor*;
2. pentru firmele de investiții, în temeiul prevederilor *Legii nr. 312/2015 privind redresarea și rezoluția instituțiilor de credit și a firmelor de investiții, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul financiar*.

Societățile de asigurare supuse regimului de planificare a redresării și rezoluției

Asigurătorii care dețin o pondere semnificativă în sistemul național de asigurări și, în acest fel, sunt supuși prevederilor planificării redresării și rezoluției sunt identificați în baza prevederilor art. 3 din *Legea nr. 246/2015 privind redresarea și rezoluția asigurătorilor*, pe baza următoarelor criterii:

1. valoarea rezervelor tehnice brute ale asigurătorului să depășească 5% din valoarea totală a rezervelor tehnice brute la nivel de piață;
2. să dețină o cotă de piață de cel puțin 5%, astfel:
  - a. pentru asigurările de viață, prin raportarea valorii rezervelor tehnice brute ale societății la totalul rezervelor tehnice brute ale tuturor societăților care subscriu asigurări de viață;
  - b. pentru asigurările generale, prin raportarea valorii primelor brute subscrise ale societății, directe și din acceptări în reasigurare, la valoarea totală a primelor brute subscrise, directe și din acceptări în reasigurare, ale tuturor societăților care subscriu asigurări generale.

Identificarea asigurătorilor care dețin o pondere semnificativă în sistemul național de asigurări se realizează în baza rezultatelor financiare ale exercițiului financiar încheiat. Raportat la exercițiul financiar încheiat la 31.12.2018, sunt 10 societăți de asigurare care au o pondere semnificativă în sistemul național de asigurări.

Firmele de investiții supuse regimului de planificare a redresării și rezoluției

Raportat la tipurile de entități prevăzute la art. 3 alin. (2) din *Legea nr. 312/2015 privind redresarea și rezoluția instituțiilor de credit și a firmelor de investiții, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul financiar* pentru care ASF îndeplinește funcția de autoritate de rezoluție, la data de 31.12.2018 situația era următoarea:

1. au fost înregistrate 10 firme de investiții, din categoria societăților de servicii de investiții financiare autorizate să presteze servicii și activități de investiții financiare, care sunt supuse unei cerințe de capital inițial reprezentând echivalentul în lei a 730.000 euro;
2. nu au existat sucursale în România ale firmelor de investiții din state terțe și nici grupuri supuse supravegherii pe bază consolidată, ale căror societăți-mamă să fie o firmă de investiții sau care, în cazul în care societatea-mamă este o societate financiară holding sau o societate financiară holding mixtă, nu includ și o instituție de credit.

Totodată, prevederile privind planificarea redresării și a rezoluției instituțiilor de credit se regăsesc la art. 13-48, respectiv 49-84 din *Legea nr. 312/2015 privind redresarea și rezoluția instituțiilor de credit și a firmelor de investiții, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul financiar*, iar acestea se subscriu principiului general prevăzut la art. 9 din aceeași lege care menționează următoarele:

„Art.9. - (1) Instituțiile de credit care dețin o pondere importantă în sistemul financiar național elaborează propriile planuri de redresare în conformitate cu art. 13-48 și fac obiectul unor planuri de rezoluție individuale în conformitate cu art. 49-84.

Art.9. - (2) În aplicarea prevederilor prezentului articol se consideră că o instituție de credit are o pondere importantă în sistemul financiar național dacă îndeplinește oricare dintre următoarele condiții:

- a) valoarea totală a activelor sale depășește 30 miliarde euro;*
- b) ponderea activelor totale în produsul intern brut al României depășește 20%, cu excepția cazului în care valoarea activelor totale este sub 5 miliarde euro.”*

Valoarea cumulată a activelor deținute de toate cele 10 SSIF-uri a fost, la 30.09.2019, de 142,6 milioane euro, în condițiile în care cea mai mare valoare deținută de un SSIF a fost de 35,73 milioane euro. Concluzia este că nicio firmă de investiții nu deținea, în anul 2019, o pondere semnificativă în sistemul financiar național.

Activități referitoare la planificarea redresării asigurătorilor și a firmelor de investiții

La capitolul prevenție și redresare, în cursul lunii octombrie 2019, ASF a primit un singur plan de redresare revizuit de la o societate de asigurare.

În ceea ce privește planificarea redresării firmelor de investiții, în 2019 ASF a desfășurat următoarele activități:

- colectarea de date privind activele firmelor de investiții și transmiterea către BNR a informărilor conform cărora nicio firmă de investiții nu îndeplinește cerințele referitoare la deținerea unei ponderi importante în sistemul financiar național pentru a elabora propriile planuri de redresare;
- transpunerea Ghidului Autorității Bancare Europene privind interpretarea diferitelor circumstanțe în care o instituție este considerată a fi în curs de a intra în dificultate sau susceptibilă de a intra în dificultate conform articolului 32 alineatul (6) din *Directiva 2014/59/UE de instituire a unui cadru pentru redresarea și rezoluția instituțiilor de credit și a firmelor de investiții*;
- elaborarea Procedurii de sistem privind interpretarea diferitelor circumstanțe în care o societate de servicii de investiții financiare este considerată a fi în curs de dificultate sau susceptibilă de a intra în dificultate conform art. 32 alin (6) din *Directiva 2014/59/EU de instituire a unui cadru pentru redresarea și rezoluția instituțiilor de credit și a firmelor de investiții*;
- corespondența cu BNR referitoare la societățile de servicii de investiții financiare care fac parte din grupuri bancare pentru care BNR este autoritate de rezoluție.

Activități referitoare la planificarea rezoluției asigurătorilor și a firmelor de investiții

În cursul anului 2019, ASF a efectuat următoarele:

- a elaborat un șablon al planurilor de rezoluție, precum și o machetă privind informațiile cantitative necesare pentru elaborarea planurilor de rezoluție;
- a actualizat Planul de rezoluție pentru o societate de asigurări;
- a elaborat prima versiune a Planului de rezoluție pentru o societate de asigurări.

Totodată au fost demarate acțiunile pentru elaborarea primei versiuni a planurilor de rezoluție pentru două societăți de asigurare.

Colaborarea interinstituțională cu Banca Națională a României

În luna octombrie 2019, BNR a organizat un exercițiu și o simulare, în colaborare cu Banca Mondială, prin care s-au urmărit mai multe obiective, cele mai importante fiind: evaluarea cantitativă a situațiilor și informațiilor circulate și comunicarea. La acest exercițiu a participat și ASF, împreună cu Ministerul Finanțelor Publice și cu Fondul de Garantare a Depozitelor Bancare.

Activități referitoare la rezoluția asigurătorilor și a firmelor de investiții

În cursul anului 2019, nu au fost situații în care să se declanșeze mecanismul de rezoluție pentru niciun asigurător care deține o pondere semnificativă în sistemul național de asigurări. Totodată nu au fost firme de investiții care să dețină o pondere semnificativă din sistemul financiar național.

Activități referitoare la cadrul legislativ privind redresarea și rezoluția asigurătorilor și a firmelor de investiții

ASF a realizat o evaluare preliminară a cadrului juridic privind aplicarea mecanismului de redresare și rezoluție a asigurătorilor din România din perspectiva recomandărilor și pe baza metodologiei Financial Stability Board.

Totodată, a fost efectuată o analiză comparativă a cadrului de rezoluție a asigurătorilor din România, Franța și Olanda (singurele state membre UE care au legislație privind redresarea și rezoluția asigurătorilor), iar această analiză a fost integrată într-un material în care au fost exemplificate și demersurile EIOPA referitoare la armonizarea cadrului de redresare și rezoluție pentru asigurătorii din toate statele membre UE.

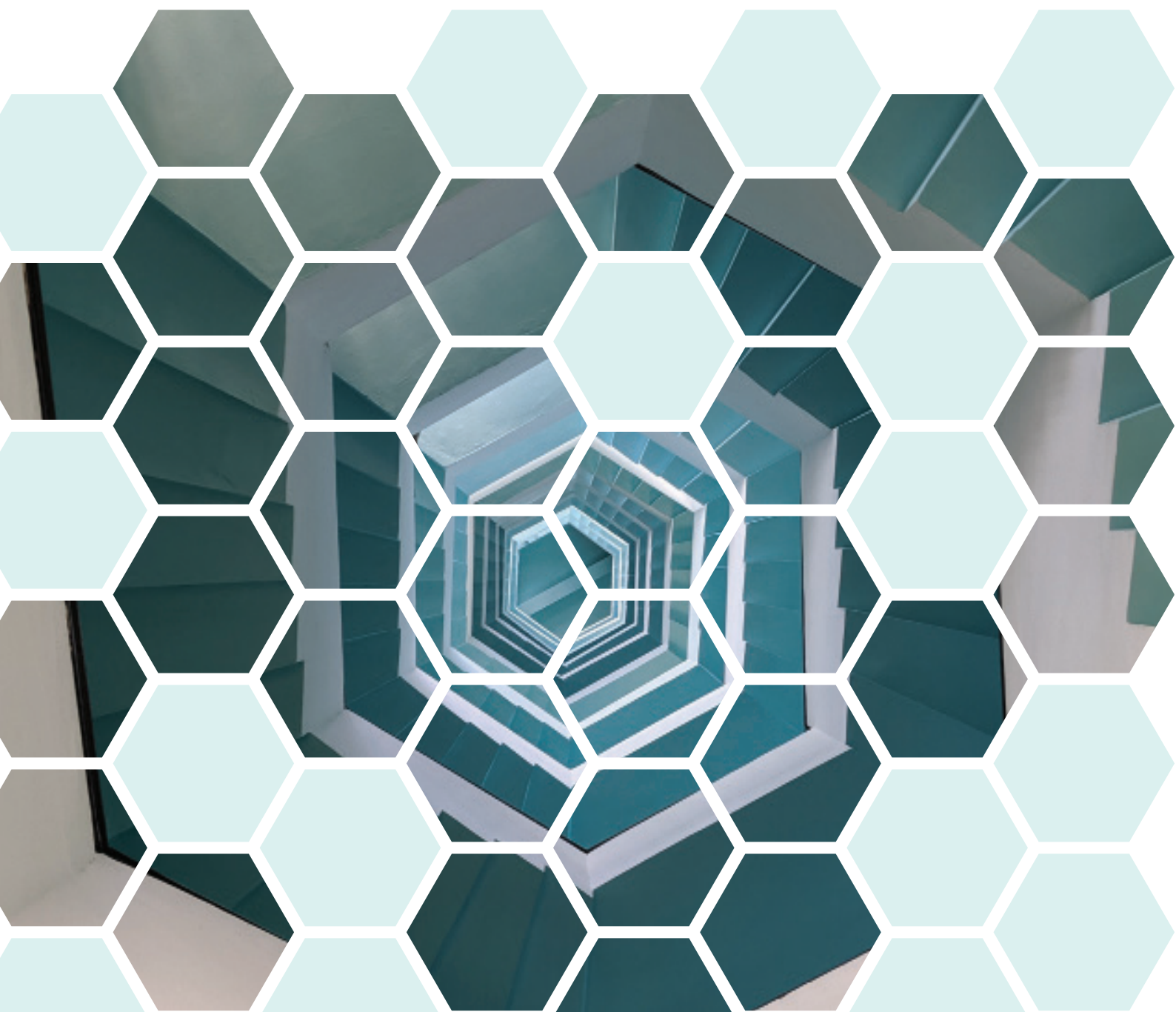
AUTORITATEA
DE SUPRAVEGHERE
FINANCIARĂ

RAPORT ANUAL

2019

Supravegherea microprudențială a sistemului financiar nebancar

Supravegherea entităților reglementate care desfășoară activități intersectoriale, identificarea și supravegherea suplimentară a grupurilor care fac parte dintr-un conglomerat financiar pentru care ASF este desemnată autoritate competentă coordonatoare

În anul 2019, ASF a avut în vedere identificarea acelor entități autorizate și supravegheate care desfășoară, direct sau prin intermediul unei filiale, activități în mai multe sectoare de supraveghere financiară, precum și acelor care aparțin unui conglomerat financiar și pentru care ASF este autoritate competentă coordonatoare, conform *Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 98/2006 privind supravegherea suplimentară a instituțiilor de credit, a societăților de asigurare și/sau de reasigurare, a societăților de servicii de investiții financiare și a societăților de administrare a investițiilor dintr-un conglomerat financiar*.

În urma derulării acestei activități nu au fost identificate entități autorizate și supravegheate care aparțin unui conglomerat financiar și pentru care ASF este autoritate competentă coordonatoare, conform *Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 98/2006 privind supravegherea suplimentară a instituțiilor de credit, a societăților de asigurare și/sau de reasigurare, a societăților de servicii de investiții financiare și a societăților de administrare a investițiilor dintr-un conglomerat financiar*.

Totodată, acest proces a constituit o activitate importantă în supravegherea integrată a entităților care desfășoară activități intersectoriale și a grupurilor, parte din supravegherea microprudențială a sistemului financiar nebancar. Astfel, 4 grupuri și 2 entități care desfășoară activități intersectoriale prin intermediul aceleiași persoane juridice (entități cu activitate intersectorială) au făcut obiectul supravegherii integrate în anul 2019.

Activitatea de supraveghere integrată a constat în efectuarea de analize din punct de vedere al guvernantei corporative, al monitorizării riscurilor, al solidității financiare, al externalizărilor și operațiunilor din cadrul grupului care pot avea impact asupra activităților autorizate, reglementate și supravegheate de către ASF, precum și din punct de vedere al stabilității financiare.

Activitatea de monitorizare a tendințelor și riscurilor piețelor financiare nebankare are scopul de a asigura stabilitatea financiară și creșterea încrederii participanților și a consumatorilor în serviciile financiare pe piețele financiare nebankare supravegheate de ASF.

Activitatea de supraveghere integrată privind monitorizarea tendințelor și riscurilor piețelor financiare nebankare atât la nivel național, cât și internațional are în vedere identificarea unor semnale aferente unor riscuri sau deteriorarea indicatorilor care ar putea afecta entitățile ce își desfășoară activitatea pe piețele financiare nebankare supravegheate de ASF. Rezultatele monitorizărilor sunt centralizate în rapoarte (lunare și trimestriale) și analize care stau la baza unor eventuale formulări de propuneri de măsuri, alerte și avertizări în scopul evitării apariției de evenimente care pot afecta entitățile care își desfășoară activitatea în cadrul piețelor financiare nebankare supravegheate de ASF.

Rapoartele și analizele sunt întocmite cu regularitate, luând în considerare:

- **existența unor riscuri care au o probabilitate de apariție mare**, influențate de decizii politice și economice importante la nivel național, european sau global ce se pot manifesta și pe piețele financiare nebancare supravegheate de ASF;
- **tendențele manifestate în cazul unor indicatori sau activități dintr-un sector economic sau financiar** care pot influența, genera sau transfera riscuri în cadrul piețelor financiare nebancare supravegheate de ASF, în funcție de tendințele negative sau vulnerabilitățile identificate, ținând seama de faptul că fluxurile financiare sunt integrate cel puțin la nivelul pieței unice europene, iar impactul mai mare sau mai redus asupra unui sector financiar sau asupra unor categorii de entități reglementate se poate manifesta în funcție de expunerile acestora la riscurile identificate.

AUTORITATEA
DE SUPRAVEGHERE
FINANCIARĂ

RAPORT ANUAL

2019

Entitățile din sectorul asigurări-reasigurări supravegheate de către ASF

28

societăți de asigurare autorizate și reglementate de ASF

15

**societăți asigurări
generale**

7

**societăți asigurări
de viață**

6

**societăți
compozite**

15

sucursale în baza FOE (freedom of establishment)

796

societăți notificate la ASF în baza FOS (freedom of services)

287

companii de brokeraj active

Biroul Asigurătorilor de Autovehicule din România (BAAR)

Fondul de Garantare a Asiguraților (FGA)

Supravegherea sectorului asigurări-reasigurări

Supravegherea sectorului de asigurări din România s-a axat în 2019 pe promovarea stabilității activității de asigurare și apărarea drepturilor asiguraților prin: întărirea sistemului de supraveghere, dezvoltarea de noi instrumente de supraveghere bazate pe evaluarea riscurilor generate de activitatea de asigurare-reasigurare, realizarea activităților stabilite în planul de supraveghere a societăților de asigurare-reasigurare și efectuarea acțiunilor de control periodic anuale, conform planului integrat anual de control precum și a acțiunilor de control inopinat. De asemenea, în ceea ce privește intermediarii de asigurări s-a procedat la monitorizarea modului de implementare a *Legii nr. 236/2018 privind distribuția de asigurări în vederea asigurării unei conduite corespunzătoare a distribuitorilor de asigurări în relația cu clienții pe tot parcursul ciclului de viață al produselor de asigurare*.

Supravegherea off-site a societăților de asigurări

În cadrul sectorului asigurări-reasigurări, cu sprijinul experților desemnați de EIOPA, au fost stabilite măsurile necesare pentru îmbunătățirea funcției de supraveghere în ansamblul său și pentru transpunerea celor mai bune practici și principii europene în activitatea curentă a autorității. În acest sens, au fost elaborate o serie de instrumente și proceduri operaționale, care vor sta la baza asigurării celor mai eficiente metode de supraveghere a pieței de asigurări, pentru detectarea riscurilor majore la adresa stabilității financiare, atât din perspectivă micro, cât și macro prudențială.

Întărirea sistemului de supraveghere, dezvoltarea de noi instrumente de supraveghere bazate pe evaluarea riscurilor generate de activitatea de asigurare-reasigurare

În perioada octombrie 2017 - noiembrie 2018, prin intermediul unui proiect cu finanțare din fonduri europene, ASF a primit consultanță din partea EIOPA pentru consolidarea funcției de supraveghere a asigurărilor, care a avut ca rezultat final întocmirea unui Manual de supraveghere, denumit în continuare Manual. Acesta conține cele mai eficiente instrumente de supraveghere a pieței de asigurări din România, în vederea detectării riscurilor majore la care sunt expuse societățile de asigurare și asigurării stabilității financiare, atât din perspectivă micro, cât și macroprudențială. Tot în cadrul Manualului au fost incluse și bune practici pentru companiile de asigurări privind adecvarea rezervelor tehnice.

Ghidul de supraveghere a fost structurat în două secțiuni principale: secțiunea pentru asigurarea unei abordări consistente privind evaluarea conducerii executive și a acționarilor cu participații calificate la momentul evaluării și pe parcursul exercitării funcției și secțiunea privind supravegherea off-site și on-site a riscurilor strategice, a modelelor de afaceri ale companiilor, îndeplinirea cerințelor ORSA (Own Risk Solvency Assessment), evaluarea adecvării rezervelor tehnice constituite de către companii și elaborarea cadrului de evaluare a riscurilor (risk assesment framework - RAF) pentru fiecare societate de asigurare.

În contextul finalizării **Manualului de supraveghere EIOPA** în aprilie 2019, ASF a demarat, începând cu luna mai 2019, Proiectul privind elaborarea procedurilor necesare pentru implementarea

Manualului de supraveghere EIOPA. Pornind de la principalele capitole ale Manualului EIOPA, echipa de proiect a elaborat un set extins de proceduri interne care au transpus recomandările din Manual în documente structurate și adaptate specificului organizațional al ASF. Procedurile interne vor asigura un cadru unitar și comprehensiv pentru desfășurarea activității de supraveghere conform regimului Solvabilitate II.

Scopul procedurilor interne este acela de a institui la nivelul ASF un sistem de guvernanta a procesului de supraveghere funcțional și eficient, procedurile stabilind obiectivele, responsabilitățile, funcțiile și activitățile de supraveghere alocate fiecărei structuri în cadrul procesului de supraveghere.

Procedurile interne urmăresc organizarea procesului de supraveghere (eng. *Supervisory review process* - SRP) a societăților de asigurare, definirea metodologiei de evaluare și clasificare a societăților de asigurare și/sau reasigurare (RAF), în funcție de riscurile și impactul acestora pe piața de asigurări, stabilirea clară a modului de lucru și a responsabilităților structurilor ASF implicate în procesul de supraveghere, cu respectarea competențelor și a responsabilităților specifice, asigurând:

- implementarea supravegherii bazate pe evaluarea riscurilor;
- evaluarea periodică a societăților de asigurare și/sau reasigurare în funcție de riscurile și impactul/prejudiciul pe care falimentul acestora l-ar putea produce asiguraților/beneficiarilor, stabilității pieței de asigurări din România și din alte state din Uniunea Europeană unde acestea își desfășoară activitatea;
- întocmirea și actualizarea planului de supraveghere a societăților, alocarea de resurse pentru zonele cu risc ridicat și impact semnificativ și inițierea de măsuri de supraveghere;
- aplicarea măsurilor de supraveghere în mod consecvent, proporțional și obiectiv;
- asigurarea unui tratament consecvent și echitabil societăților de asigurare și reasigurare, prin alinierea activității de supraveghere la cele mai bune practici internaționale;
- alocarea resurselor și aplicarea măsurilor de supraveghere în mod consecvent, proporțional și obiectiv, precum și asigurarea transparenței procesului de supraveghere și aplicării măsurilor societăților supravegheate;
- asigurarea aplicării cerințelor EIOPA privind procesul de supraveghere, a prevederilor privind implementarea regimului Solvabilitate II de către autoritățile de supraveghere din statele membre.

O parte importantă a proiectului a fost reprezentată de **dezvoltarea de indicatori de risc** care să faciliteze desfășurarea activității de supraveghere, ASF reușind implementarea calculului automat al indicatorilor.

În luna noiembrie 2019 reprezentanții EIOPA au efectuat o misiune de urmărire a progreselor realizate în implementarea Manualului de supraveghere și au apreciat în mod deosebit progresele înregistrate pentru definirea și implementarea automată a indicatorilor de risc.

Analiza celor mai importante riscuri și vulnerabilități ale societăților de asigurare și/sau reasigurare, se realizează în funcție de activitățile desfășurate de societăți (asigurare/reasigurare), clasele de asigurări practicate, volumul activității și rata de reținere a riscurilor subscrise, respectiv valoarea primelor brute subscrise și primele nete subscrise, pe tip de activitate, performanța activității și expunerea pe anumite segmente de activitate, coroborat cu impactul pe care l-ar putea avea pe piața de asigurări, valoarea activelor deținute în raport cu obligațiile tehnice, indicatorii privind solvabilitatea și lichiditatea societății.

Clasificarea societăților în funcție de riscurile și impactul pe care îl pot avea pe piața de asigurări, se realizează astfel:

- pe categorii de impact: în categoria 1 sunt încadrate societățile care prezintă cel mai redus nivel de impact, iar în categoria 4 societățile care prezintă cel mai ridicat nivel de impact;
- pe categorii de risc: în categoria 1 sunt încadrate societățile care au capacitatea cea mai mare de a face față riscurilor, iar în categoria 4 societățile cu cea mai mică capacitate de reacție la riscuri.

Pentru evaluarea impactului se ia în calcul cota de piață deținută pe piața de asigurări, astfel:

1. Pentru activitatea de asigurări de viață, cota de piață se determină prin cumularea valorilor rezervelor tehnice brute aferente activităților de asigurare de viață, inclusiv a rezervelor tehnice pentru asigurări de tip index-linked și asigurări de tip unit-linked ale societăților;
2. Pentru activitatea de asigurări generale, cota de piață se determină prin cumularea primelor brute subscrise aferente activităților de asigurare generală ale societăților de asigurare și/sau reasigurare;
3. Societățile compozite sunt încadrate în categoria de impact cea mai mare dintre cele două activități desfășurate, asigurări de viață și asigurări generale;
4. Societățile care subscriu asigurări de răspundere civilă auto sunt clasificate, suplimentar, în funcție de cota de piață deținută pe acest tip de asigurări;
5. La acordarea punctajului se iau în calcul, separat sau combinat, variația valorilor indicatorilor față de perioada precedentă și/sau valorile acestora la data de referință.

În funcție de rezultatele evaluării, societățile de asigurare-reasigurare se clasifică în 4 categorii de supraveghere, astfel:

CATEGORIA 1- SUPRAVEGHERE DE BAZĂ;
CATEGORIA 2 - SUPRAVEGHERE STANDARD;
CATEGORIA 3 - SUPRAVEGHERE SPORITĂ;
CATEGORIA 4 - SUPRAVEGHERE INTENSĂ.

Pe baza ultimei evaluări realizate la nivelul anului 2019, încadrarea societăților în cele 4 categorii de supraveghere se prezintă astfel:

Categoria de supraveghere		Număr societăți
Categoria 1	supraveghere de bază	3
Categoria 2	supraveghere standard	13
Categoria 3	supraveghere sporită	5
Categoria 4	supraveghere intensă	6

Realizarea activităților stabilite în planul de supraveghere a societăților de asigurare-reasigurare

În scopul realizării activităților de supraveghere se elaborează un plan de supraveghere care are în vedere, pe lângă clasificarea menționată anterior și prioritățile de supraveghere, resursele disponibile și alte informații relevante.

Prima etapă din procesul de supraveghere o reprezintă evaluarea trimestrială și clasificarea societăților în funcție de riscurile acestora și impactul pe piața de asigurări. Evaluarea și clasificarea societăților este obiectivă și are la bază datele din raportările periodice transmise de acestea, rezultatele analizelor de piață și ale testelor de stres efectuate de ASF sau de către EIOPA, dacă sunt relevante pentru piața din România.

În elaborarea planului de supraveghere a societăților de asigurări din România din 2019, ASF a ținut cont de cerințele minime privind acțiunile de supraveghere prevăzute în procedura operațională, precum și de categoria de supraveghere în care au fost încadrate societățile de asigurare, dar și de activitățile de supraveghere desfășurate în anii anteriori, atât off-site, cât și on-site. Planificarea acțiunilor de supraveghere s-a realizat pe baza unui calendar specific fiecărei societăți de asigurare, luând în considerare rezultatele evaluărilor trimestriale, ale acțiunilor de control on-site periodic sau inopinat, precum și informațiile suplimentare furnizate de societăți. Acțiunile cuprinse în planul de supraveghere pentru anul 2019 au avut ca fundament principiul continuității activităților de supraveghere efectuate în anii anteriori, dar și pe cel al proporționalității, fiind stabilite în așa fel încât să se asigure continuitatea acțiunilor întreprinse în cursul anilor 2017 și 2018. Acțiunile de supraveghere stabilite în plan s-au realizat potrivit calendarului fiind luate în considerare, în permanență, rezultatele evaluărilor trimestriale ale riscurilor, ale acțiunilor de control on-site, periodic sau inopinat, precum și informările provenite de la societăți, atât periodice (raportări), cât și ad-hoc.

În supravegherea continuă off-site, pe lângă analizele cantitative și calitative ale tuturor raportărilor conform legislației în vigoare, s-a realizat analiza politicilor care stau la baza sistemului de guvernare al societăților de asigurare, precum și analiza strategiei acestora. De asemenea, s-au realizat interviuri periodice cu persoanele din conducerea societăților și cu cele care dețin funcții cheie în cadrul acestora, urmărindu-se îndeplinirea continuă a cerințelor de competență a acestora, precum și funcționalitatea la nivelul conducerii în ansamblu a societății de asigurare. Pe parcursul întâlnirilor cu deținătorii funcțiilor cheie/critice, în funcție de activitatea efectiv desfășurată, complexitatea acesteia, precum și specificul societății de asigurare la care este angajată persoana respectivă, s-a urmărit cunoașterea activității desfășurate, suficiența dimensiunii departamentelor respective în cadrul societăților, interdependența și independența acestora, înțelegerea aspectelor legislative cu impact asupra activității desfășurate în cadrul societăților de asigurare.

Având în vedere anumite deficiențe constatate în activitatea asiguratorilor, ca urmare a activităților de supraveghere off-site realizate în anul 2019, ASF a dispus:

- sancționarea cu avertisment scris a două societăți de asigurare, fiind stabilite de asemenea anumite măsuri în sarcina uneia dintre aceste societăți;
- sancționarea cu avertisment scris a 2 persoane din conducerea unei societăți de asigurare;
- sancționarea cu amendă în cuantum de 10.000 lei a unei persoane din conducerea unei societăți de asigurare.

În mod similar cu anul 2018, în cadrul activităților off-site realizate în anul 2019 o importanță deosebită a avut-o și participarea la reuniunile colegiilor de supraveghere pentru sucursalele grupurilor din statele membre ale UE, în cadrul cărora au fost furnizate analize de risc cantitative și calitative către supraveghetorii coordonatori ai grupurilor pentru sucursalele acestora de pe teritoriul României.

De asemenea, o activitate aparte specifică noului regim de supraveghere a fost realizată în legătură cu **Modelele interne** aplicate de anumite societăți de asigurare, sens în care s-au evaluat aplicațiile prealabile a două societăți aparținând unor grupuri, de modificare a modelului intern parțial utilizat în calculul cerinței de capital din punct de vedere al completitudinii și al conformității cu cerințele legale și informarea supraveghetorului de grup cu privire la deficiențele identificate.

Pe parcursul anului 2019 s-au continuat **activitățile realizate în anul 2018 în vederea asigurării calculului tarifului de referință RCA**. În conformitate cu prevederile art.18 din *Legea nr. 132/2017 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și tramvaie*, tariful de referință se calculează semestrial de către o societate

cu expertiză recunoscută în domeniu, contractată de către ASF, după formula prevăzută la articolul 2 pct. 24 și se publică de către ASF.

Astfel, în data 25 iunie 2019 a fost încheiat între ASF și Ernst & Young Assurance Services SRL contractul subsecvent (al treilea) de prestări servicii actuariale al cărui obiect îl constituie prestarea de către Ernst & Young Assurance Services SRL în favoarea ASF de servicii actuariale de calcul al unui tarif de referință pentru asigurarea RCA.

În data 20 decembrie 2019 a fost încheiat între ASF și Ernst & Young Assurance Services SRL contractul subsecvent (al patrulea) de prestări servicii actuariale al cărui obiect îl constituie prestarea de către Ernst & Young Assurance Services SRL în favoarea ASF de servicii actuariale de calcul al unui tarif de referință pentru asigurarea RCA.

Al treilea raport actuarial privind calculul tarifului de referință RCA, întocmit de către Ernst & Young Assurance Services SRL (pe baza informațiilor privind polițele de asigurare RCA care au avut cel puțin o zi de valabilitate în perioada de la 1 ianuarie 2014 până la 31 decembrie 2018) a fost transmis la ASF în data de 05 septembrie 2019, iar ASF a publicat o sinteză a informațiilor cuprinse în acest raport.

Supravegherea off-site a intermediarilor de asigurări

Un demers important pentru intermediarii de asigurări a fost derularea proiectului *Consolidarea funcției de supraveghere a conduitei asigurătorilor și intermediarilor de asigurări*, prin care ASF a beneficiat de expertiza EIOPA în acest domeniu. Prin aplicarea instrumentelor și metodelor de supraveghere moderne propuse în proiect s-a asigurat un cadru conceptual pentru identificarea și monitorizarea riscurilor, precum și un sistem de raportări conținând date colectate periodic și analizate de ASF. De asemenea, a fost asigurat și un cadru de evaluare a riscurilor pentru monitorizarea acestora la nivelul pieței de asigurări pe baza cărora să se stabilească atât procesul de priorizare a riscurilor de conduită, cât și planul adecvat de măsuri.

Îmbunătățirea sistemului de supraveghere, prin dezvoltarea instrumentelor de supraveghere bazate pe evaluarea riscurilor de conduită

În anul 2019 a fost inițiat Proiectul „*Enhancing the supervision function of the Romanian insurance market in respect of market conduct*”, finanțat de Comisia Europeană, proiect ce presupune asistență tehnică acordată de către EIOPA în domeniul supravegherii conduitei distribuitorilor de asigurări, pentru protejarea beneficiarilor de produse de asigurare și stabilitatea pieței asigurărilor. Proiectul are ca scop dezvoltarea instrumentelor de supraveghere bazate pe evaluarea riscurilor privind conduita distribuitorilor de asigurări în relația cu clienții, prin:

- Crearea unui cadru conceptual pentru identificarea și monitorizarea riscurilor de conduită pe parcursul ciclului de viață al produselor de asigurare;

- Implementarea unui sistem de raportări privind activitatea de distribuție de asigurări;
- Identificarea unor instrumente de evaluare a riscurilor de conduită la nivel de piață și la nivel de societate de asigurare;
- Implementarea unui sistem de indicatori de conduită;
- Implementarea unui proces pentru stabilirea priorităților de supraveghere a conduitei.

Stabilirea unor criterii pentru clasificarea intermediarilor pe clase de risc

Ca urmare a derulării procesului de supraveghere off-site în baza raportărilor transmise de companiile de brokeraj, a fost realizată o analiză a riscurilor care pot afecta activitatea de distribuție, în urma căreia au fost identificate și criterii pentru clasificarea companiilor de brokeraj pe clase de risc, precum și modele de business ale acestora.

Dat fiind faptul că piața de asigurări este dominată de asigurările obligatorii de tip RCA, riscul operațional a fost considerat ca fiind cel mai răspândit, ținând cont mai ales de aplicațiile informatice, care deservește companiile de brokeraj. Astfel combinat, riscul din exploatarea/gestionarea aplicațiilor informatice este determinat de dimensiunile companiei de brokeraj, din punct de vedere al resurselor umane, dar și de volumul de prime intermediare. În afara acestuia, mai sunt o serie de riscuri identificate care pot fi considerate parte a riscului operațional și anume: riscul de fraudă, riscul de credit (financiar), riscul juridic, riscul de piață și riscul reputațional.

Odată cu intrarea în vigoare a *Legii nr. 236/2018 privind distribuția de asigurări*, atenția a fost îndreptată către client/cumpărătorul de asigurări. Astfel, rolul companiilor de brokeraj crește semnificativ, atât prin necesitatea evaluării cerințelor și nevoilor clientului, dar și prin prezentarea unei oferte personalizate care să fie pe măsura acestora. Personalizarea ofertelor impune practic ca intermediarul să aibă un anumit standard de pregătire profesională astfel încât să poată oferi clienților sau potențialilor clienți soluția personalizată care să îi ajute să ia decizia potrivită. Acest serviciu comportă un risc semnificativ deoarece decizia luată în astfel de condiții, poate duce la o pierdere materială din partea clientului. Acesta este practic riscul profesional, risc acoperit prin polițele de răspundere civilă ale companiilor de brokeraj.

În consecință, în urma analizei au fost identificate câteva criterii care permit clasificarea companiilor de brokeraj pe clase de risc, și anume: volumul de prime intermediare, numărul de angajați și colaboratori, numărul de clase de asigurare intermediare și complexitatea produselor de asigurare intermediare.

Elaborarea unor modele de supraveghere bazate pe riscuri

Pe parcursul ultimilor 3 ani, prin acțiunile de control periodic, ASF a obținut date referitoare la viziunea și modul de funcționare a companiilor de brokeraj controlate. Acestea coroborate cu datele transmise prin intermediul raportărilor, precum și cu analiza pe principalele riscuri identificate în activitatea de brokeraj, au condus la identificarea unor modele de business a companiilor de brokeraj, cum ar fi: aparținătoare unor grupuri internaționale – corporate și nu numai, captive (unei afaceri), rețea și afacere de familie.

Fiecare din aceste modele comportă riscurile specifice menționate, dar în proporții diferite. În plus, pentru fiecare model, se analizează și riscurile care decurg din conflictul de interese, care poate determina apariția riscului profesional.

Ca urmare a constatărilor din activitatea de monitorizare/supraveghere a companiilor de brokeraj, ASF a luat următoarele măsuri:

- la momentul intrării în vigoare a *Legii nr. 236/2018 privind distribuția de asigurări*, dintre cele 34 de companii de brokeraj care figurau cu activitatea suspendată sau interzisă temporar,

pentru 32 dintre acestea Autoritatea a luat decizia de sancționare cu retragerea autorizației de funcționare pentru nerespectarea prevederilor legale privind reluarea activității, potrivit normelor legale în vigoare, iar pentru 2 dintre ele s-a dispus radierea din Registrul Brokerilor de Asigurare și/sau Reasigurare/Registrul Intermediarilor Principali;

- sancționarea cu amendă a unui conducător executiv al unei companii de brokeraj în cuantum de 5.000 lei;
- sancționarea cu avertisment scris a 16 companii de brokeraj.

Pentru 2 companii de brokeraj, care aveau activitatea suspendată, s-a aprobat retragerea autorizației de funcționare, la cerere.

Monitorizarea modului de implementare a Legii nr. 236/2018 privind distribuția de asigurări și a legislației secundare, emise în aplicarea acesteia

§ Verificarea implementării de către distribuitorii de asigurări a cadrului legal privind distribuția de asigurări

Legea nr. 236/2018 privind distribuția de asigurări împreună cu legislația secundară emisă de ASF asigură transpunerea în legislația națională a prevederilor Directivei (UE) 2016/97 privind distribuția de asigurări – IDD.

În anul 2019, ASF a organizat întâlniri cu reprezentanții pieței de profil (Uniunea Națională a Societăților de Intermedieri și Consultanță în Asigurări - UNSICAR, Patronatul Român al Brokerilor de Asigurare-Reasigurare - PRBAR, Centrul de Consultanță și Parteneriat în Asigurări - CCPA), având ca scop analiza modului în care vor fi implementate prevederile noii legislații. De asemenea un alt aspect urmărit a fost acela de a exista la nivelul întregii piețe aceleași proceduri, bineînțelese adaptate fiecărei entități în parte în funcție de modelul de business și dimensiunea acestuia. Rezultatul comunicării permanente și al dezbaterilor organizate de ASF a fost observat în activitățile de control desfășurate în partea a doua a anului 2019. Astfel că, toate companiile de brokeraj care au fost controlate, conform planului anual de control, au avut un mod unitar de transpunere în practică a modificărilor legislative, atingând diferite maturități ale implementării.

§ Verificarea respectării de către intermediari a cerințelor de informare și consultanță prevăzute de legislația în domeniul distribuției de asigurări, inclusiv cerințele suplimentare privind produsele de investiții bazate pe asigurări

Verificarea respectării cerințelor de informare și consultanță a clienților/potențialilor clienți, a fost realizată exclusiv prin acțiunile de control periodic. Astfel, s-a constatat existența unui mod unitar de prezentare a acestor informații, în mare parte prin comunicarea electronică a acestora, utilizându-se aplicații IT dedicate. Avantajul oferit de implementarea formularelor în aplicațiile informatice este dat de faptul că fiecare client al companiei de brokeraj primește, fără excepție, documentația completă (ex: informarea privind prelucrarea datelor cu caracter personal, informarea cu privire la compania de brokeraj, mandatul de brokeraj, formularul privind alegerea canalului de comunicație).

Dat fiind specificul pieței din România, precum și modul diferit de abordare al pieței de companiile de brokeraj, a fost observată o implementare neuniformă a formularului de analiză a cerințelor și necesităților clienților (DNT). Una dintre cauze a fost considerarea necesității generării electronice a acestuia. Pe de altă parte, în cazul asigurărilor obligatorii RCA, această cerință poate fi implementată prin utilizarea unui DNT simplificat pentru clienții care doresc doar încheierea polițelor RCA.

În ansamblu, companiile de brokeraj au procedat la implementarea cerințelor noului cadru legislativ. O evaluare a modului în care aceste schimbări au influențat clienții sau potențialii clienți a fost făcută de echipele de control. Astfel, prin sondaj, au fost contactați diverși clienți ai companiilor de brokeraj controlate și întrebați dacă acestea și-au îndeplinit obligațiile vis a vis de informare, consultanță, modul de prezentare a ofertelor etc., feedback-ul astfel obținut fiind unul foarte bun.

Schimbarea cadrului legislativ prin intrarea în vigoare a *Legii nr. 236/2018 privind distribuția de asigurări* și a normelor de aplicare a acesteia, a adus și câteva schimbări pe segmentul raportărilor intermediarilor principali.

În acest sens, ASF a avut un dialog permanent cu companiile de brokeraj care a avut drept rezultat un proces simplu și coerent de transmitere completă și corectă trimestrială/semestrială a datelor în aplicațiile IT ale ASF, ceea ce a determinat un grad de conformare cu cerințele legale de raportare de 98-99%, fiind astfel îndeplinit unul dintre obiectivele direcției de specialitate din ASF.

§ Verificarea respectării cerințelor legale privind înscrierea în registrele ASF a informațiilor obligatorii

Odată cu apariția noii legislații și a noilor cerințe privind pregătirea profesională a persoanelor care lucrează în domeniul distribuției de asigurări, prin *Norma nr. 19/2018 privind distribuția de asigurări*, ASF a creat Registrul Intermediarilor Secundari (RIS).

Proiectul a fost demarat la începutul anului 2019, iar testarea a avut loc în luna august. Implementarea Registrului Intermediarilor secundari asigură:

- crearea unei baze de date comune ASF-ISF, astfel încât fiecare intermediar să poată fi înscris doar dacă este certificat;
- posibilitatea de a cuprinde toți intermediarii secundari;
- transparența datelor prin interfața publică de interogare;
- ușurință în exploatare.

§ Verificarea respectării cerințelor legale privind pregătirea profesională

În vederea asigurării unui nivel ridicat de profesionalism și competență în rândul intermediarilor de asigurări, în beneficiul clienților, respectarea cerințelor privind pregătirea profesională de către companiile de brokeraj (intermediarii principali) reprezintă unul din obiectivele acțiunilor de control periodic desfășurate pe parcursul ultimilor ani.

Pe lângă controalele periodice efectuate, în anul 2019 a fost întreprinsă și o acțiune de verificare a conducătorilor companiilor de brokeraj din punct de vedere al îndeplinirii cerințelor legale privind pregătirea profesională.

Acțiunea a fost finalizată în primul trimestru al anului 2020, fiind sancționate cu amendă 8 companii de brokeraj, pentru 4 dintre acestea fiind dispus și plan de măsuri pentru a asigura remedierea deficiențelor constatate. Quantumul total al amenzilor aplicate este în sumă de 53.000 lei.

§ Asigurarea unei conduite corespunzătoare a distribuitorilor de asigurări în relația cu clienții pe tot parcursul ciclului de viață al produselor de asigurare

În scopul monitorizării produselor de asigurare distribuite pe piață, în cursul anului 2019, ASF a desfășurat următoarele acțiuni de supraveghere tematică și *mystery shopping*:

- a) Analiza produselor de asigurare de malpraxis medical existente pe piața românească - s-a urmărit gradul de dezvoltare a produselor de malpraxis medical pe piața românească, societățile care au în portofolii aceste produse, gradul de acoperire, pentru a stabili dacă personalul medical/farmaceutic și unitățile sanitare/farmaceutice pot contracta asigurări de răspundere civilă malpraxis medical și dacă pacienții pot beneficia de acest tip de asigurare, precum și eventuale aspecte care pot să contravină drepturilor și intereselor asiguraților sau beneficiarilor acestor produse;
- b) Analiza produselor de asigurare privind asigurările de condominii - s-a urmărit gradul de dezvoltare a acestui produs pe piața românească, precum și gradul de acoperire a acestor produse;

- c) Analiza politicilor de supraveghere și guvernanta a produselor de asigurare din perspectiva respectării legislației aplicabile;
- d) Fragmentarea lanțului valoric și noi modele de business în asigurări - desfășurată la solicitarea EIOPA, ca parte a programului *Fragmentation and New Business Models*. Scopul acestei acțiuni a fost colectarea de informații despre cele mai utilizate modele de cooperare între societățile de asigurare și terțe părți (societățile InsurTech, companiile BigTech și platformele/ecosistemele de asigurare), precum și despre riscurile și beneficiile aferente acestor modele de business;
- e) Analiză tematică privind distribuția produselor de asigurare prin canalul de distribuție bancassurance - inițiată în urma identificării unor posibile deficiențe în aplicarea de către societățile de asigurare a prevederilor *Regulamentului delegat 2017/2358 privind cerințele de supraveghere și de guvernanta a produselor*, referitoare la produsele de asigurare de tip bancassurance;
- f) Analiză tematică privind produsele de asigurare de călătorie - inițiată ca urmare a sesizării înaintate de către Instituția Avocatul Poporului în urma identificării unor posibile încălcări ale drepturilor cetățenilor cu dublă cetățenie. Analiza a fost extinsă și s-a procedat la verificarea modului de distribuire a produselor de asigurare de călătorie atât cetățenilor cu dublă cetățenie cât și persoanelor care își au reședința/domiciliul în alt stat;
- g) Acțiune de supraveghere tematică în scopul verificării respectării prevederilor legale cu privire la ofertarea produsului RCA pe site-urile companiilor de brokeraj;
- h) Acțiune de supraveghere tematică în care s-a urmărit modul în care se pot achiziționa asigurări de călătorie pe canale digitale.

ASF a organizat întâlniri periodice cu reprezentanții entităților supravegheate, în cadrul cărora au fost analizate aspecte privind conduita acestora din perspectiva apărării drepturilor consumatorilor, aspectele identificate în cadrul petițiilor înregistrate la ASF, politicile și procedurile interne, din perspectiva respectării drepturilor consumatorilor și cadrului legislativ, precum și legislația în vigoare, produsele de asigurare etc.

Supravegherea on-site și sancțiunile aplicate sectorului asigurărilor și reasigurărilor

În vederea păstrării unei funcționări ordonate și eficiente a pieței asigurărilor și reasigurărilor, ASF a întărit funcția de control, procedând la sancționarea entităților, acolo unde a fost cazul, într-un mod proporționat și coercitiv.

Efectuarea acțiunilor de control periodic anuale, conform planului integrat anual de control și a acțiunilor de control inopinat, precum și acordarea de sancțiuni în urma monitorizării pieței de asigurări din România

În total, în anul 2019 au fost finalizate 15 acțiuni de control la societățile de asigurare-reasigurare, din care 14 controale periodice și o acțiune de control inopinat. În urma acestor controale, au fost aplicate următoarele sancțiuni:

- sancționarea cu amendă a 3 societăți de asigurare în cuantum total de 155.000 lei;
- sancționarea cu avertisment scris a 7 societăți de asigurare;
- sancționarea cu avertisment scris a persoanei care ocupă funcția actuarială - în cadrul unei societăți de asigurare.

De asemenea, ținând cont de principiul proporționalității, în cazul unor societăți de asigurare au

fost formulate recomandări menite să conducă la îmbunătățirea proceselor și procedurilor interne, iar în alte cazuri au fost dispuse în sarcina societăților de asigurare controlate planuri de măsuri cu scopul de a întări sistemul de guvernanță și mecanismele de control intern, precum și de a asigura remedierea deficiențelor constatate care au condus la aplicarea măsurilor sancționatorii.

Supravegherea și controlul intermediarilor principali și secundari în asigurări, a activității desfășurate de aceștia în relația cu clienții de produse de asigurare și cu societățile de asigurare și/sau de reasigurare, supravegherea și controlul societăților de asigurare și/sau de reasigurare și supravegherea și controlul activității desfășurate de Biroul Asigurătorilor de Autovehicule din România și de Fondul de Garantare a Asiguraților reprezintă acțiuni ale ASF care asigură realizarea obiectivelor instituției.

În anul 2019 au fost efectuate 22 de acțiuni de control la companiile de brokeraj, din care 12 controale periodice și 9 acțiuni de control inopinat. În urma acestor controale, au fost aplicate următoarele sancțiuni:

- sancționarea cu amendă a 2 companii de brokeraj în cuantum total de 15.000 lei și plan de măsuri pentru remedierea deficiențelor constatate;
- sancționarea cu avertisment scris a 2 companii de brokeraj.

Pentru o companie de brokeraj a fost emisă o atenționare, pentru 5 companii de brokeraj a fost aprobată, la cerere, retragerea autorizației de funcționare, iar pentru 2 companii de brokeraj a fost aprobată, la cerere, suspendarea activității.

Acțiuni de control on-site și off-site desfășurate pe aria de conduită a societăților de asigurare

În urma analizării tendințelor de creștere a numărului de petiții înregistrate împotriva societăților de asigurare, precum și a indicatorilor privind perioada medie de soluționare a dosarelor de daună, **s-au transmis adrese de atenționare către două societăți de asigurare**, privind necesitatea respectării reglementărilor legale incidente, inclusiv cele cu privire la organizarea și monitorizarea proceselor în cadrul societăților, asigurarea unui sistem eficient de soluționare a daunelor, astfel încât să se asigure protejarea drepturilor clienților, prin administrarea eficientă a riscurilor care pot apărea în relația cu aceștia.

De asemenea, în activitatea de supraveghere off-site au fost constatate încălcări ale legislației privind asigurările auto de răspundere civilă (RCA), în urma cărora două societăți de asigurare au fost sancționate cu amendă în valoare de 50.000 lei fiecare.

În urma identificării unor potențiale practici incorecte în relația cu clienții ale unei societăți de asigurare în procesul de instrumentare a dosarelor de daună RCA, atât din surse mass-media, cât și ca urmare a sesizărilor primite din partea unor reprezentanți/mandatari ai persoanelor tip RCA, a fost efectuat un control inopinat la societatea de asigurare. Controlul a avut ca tematică verificarea respectării prevederilor cadrului legal incident în materie de instrumentare și lichidare a dosarelor de daună RCA, evaluarea proceselor și procedurilor interne ale societății din perspectiva respectării drepturilor și intereselor consumatorilor de produse de asigurare.

Controlul a fost finalizat în anul 2020, prin sancționarea societății cu amendă în valoare de 100.000 lei și dispunerea în sarcina societății a unui plan de măsuri pentru remedierea deficiențelor constatate care au condus la aplicarea sancțiunii.

AUTORITATEA
DE SUPRAVEGHERE
FINANCIARĂ

RAPORT ANUAL

2019

Entitățile din sectorul instrumentelor și investițiilor financiare supravegheate de către ASF

Societățile de servicii de investiții financiare (SSIF-uri)/instituții de credit sau firme de investiții care prestează servicii și activități de investiții și instituții de piață:

1 operator de piață (Bursa de Valori București)

3 sucursale instituții de credit din state membre

20 SSIF

9 instituții de credit

24 consultanți de investiții (21 persoane fizice, din care 1 în proces de retragere și 3 persoane juridice)

1 depozitar central

7 sucursale firme de investiții din state membre

Organisme de plasament colectiv și societăți de administrare a investițiilor/administratori de fonduri de investiții alternative:

122 organisme de plasament colectiv (dintre care 5 Societăți de Investiții Financiare și Fondul Proprietatea), 4 depozitari și 11 distribuitori

5 SIF-uri (SIF 1, SIF 2, SIF 3, SIF 4 și SIF 5)

18 societăți de administrare a investițiilor (SAI), din care 12 administratori de fonduri de investiții alternative (AFIA)

Fondul Proprietatea

16 Societăți de administrare a investițiilor din alte state membre (SAIM)

1 Sucursală a societăților de administrare a investițiilor din alte state membre (SSAM)

44 Administratori de fonduri de investiții alternative din alte state membre care își desfășoară activitatea în România în mod direct (AFIASMD)

1 Sucursală a administratorilor de fonduri de investiții alternative din alte state membre care își desfășoară activitatea în România (AFIASMS)

167 Instituții de credit din alte state membre (INCM)

3 Sucursale ale instituțiilor de credit din alte state membre (SICM)

1753 Firme de investiții din alte state membre care își desfășoară activitatea în România în mod direct (FISMD)

7 Societăți de investiții financiare din alte state membre (SIFM)

Fondul de Compensare a Investitorilor (FCI)

Supravegherea sectorului instrumentelor și investițiilor financiare

ASF asigură supravegherea și controlul regulilor prudențiale și de conduită ale entităților autorizate din cadrul pieței de capital, urmărește și dispune măsuri pentru respectarea dispozițiilor legale de către entitățile reglementate.

Pe parcursul anului 2019, ASF a continuat eforturile de îmbunătățire a calității, eficienței și coerenței activității de supraveghere prin implementarea de măsuri pro-active și trecerea treptată la un sistem de supraveghere bazat pe riscuri (*Risk Based Supervision*).

Supravegherea off-site a sectorului instrumentelor și investițiilor financiare

În vederea asigurării unei funcționări sănătoase a piețelor supravegheate, ASF a schimbat abordarea în legătură cu funcția de supraveghere, aplicând o abordare prospectivă în funcție de riscuri. Concomitent, ASF și-a propus să îmbunătățească funcția de supraveghere printr-un proces consecvent de adoptare a celor mai bune practici în domeniu, inclusiv abordând supravegherea bazată pe conduită. Perioada 2019 – 2023 reprezintă o perioadă de dezvoltare și consolidare a funcției de supraveghere, prin armonizarea celor două tipuri de supraveghere, supravegherea orientată către riscuri, dar și cea bazată pe conduită, în vederea unei funcționalități sănătoase a piețelor supravegheate.

Asigurarea tranziției către supravegherea bazată pe riscuri în activitatea de supraveghere off-site a regulilor de conduită

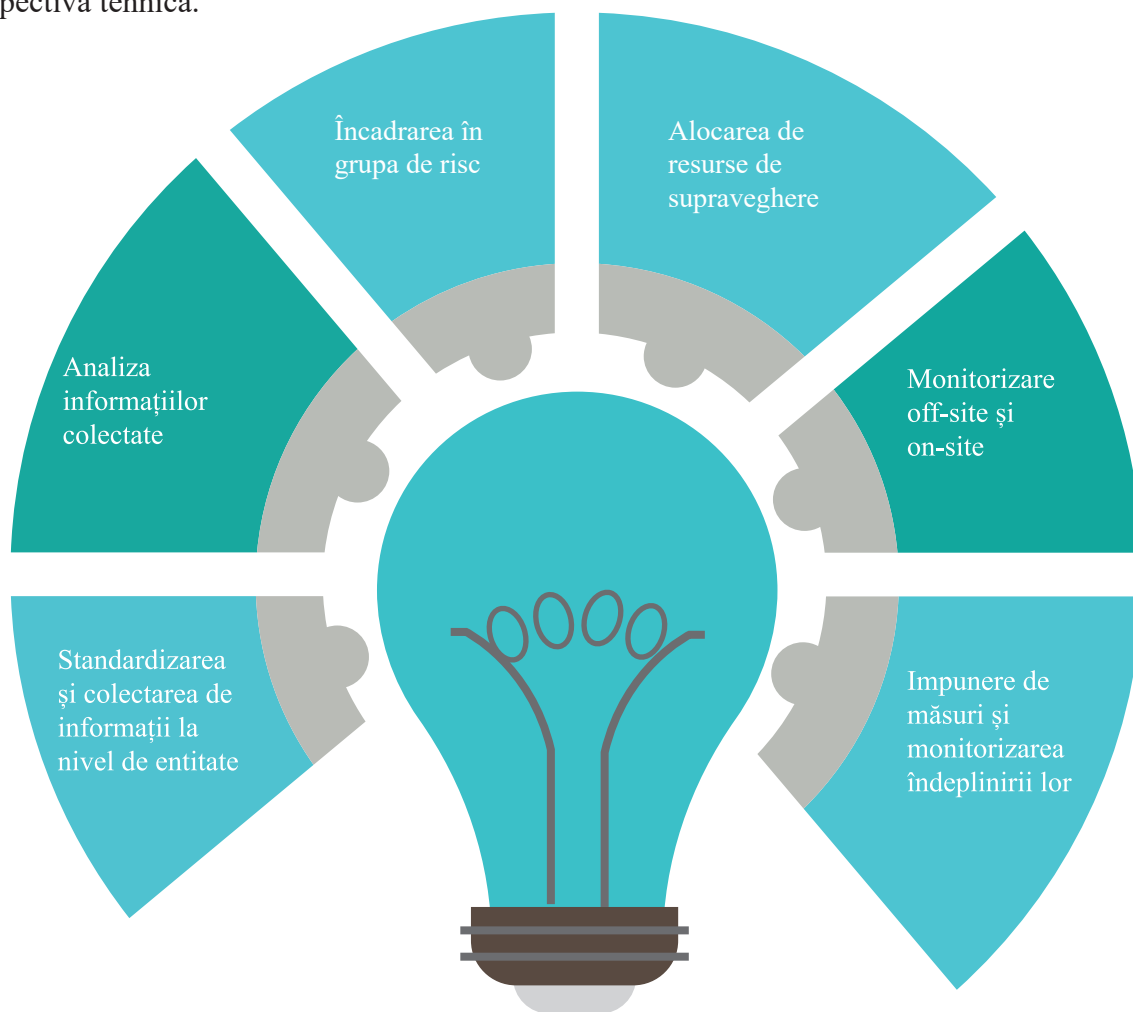
ASF asigură supravegherea respectării regulilor de conduită de către societățile de servicii de investiții financiare, instituțiile pieței și societățile de administrare a investițiilor, bazată pe identificarea, prevenirea și administrarea riscurilor la care sunt expuse aceste entități.

În vederea trecerii la supravegherea bazată pe riscuri, s-a monitorizat o serie de indicatori, care au rolul de a semnaliza potențialele amenințări la adresa stabilității financiare a entităților supravegheate și care stau la baza analizei calitative a guvernantei societății, a mecanismelor de control intern și a celor de management al riscului, rezultatele contribuind la atenuarea factorilor de risc.

Metodologia de supraveghere bazată pe riscuri, din perspectiva conduitei, presupune parcurgerea următoarelor etape:

Identificarea riscurilor Relația cu clienții Conflicte de interese Organizare și funcționare	Evaluarea riscurilor la nivel de entitate Analiza cantitativă și calitativă a rapoartelor primite la ASF	Determinarea impactului și a probabilității materializării riscurilor Determinarea importanței entității asupra obiectivelor de protejare a investitorilor, piața disciplinată și stabilitatea financiară	Determinarea punctajului Scoring/acordare punctaj de risc/incadrare în grupe de risc
--	--	---	--

Implementarea RBS presupune organizarea și formalizarea activității de supraveghere a SAI/AFIA și SSIF prin folosirea de documente și procese standardizate, începând cu etapa de colectare a informațiilor de la entitățile pieței. În 2019, eforturile ASF au fost îndreptate către implementarea treptată a metodologiei de supraveghere bazate pe riscuri, atât la nivel organizatoric, cât și din perspectiva tehnică.

Societăți de servicii de investiții financiare

Tendința de scădere a numărului de societăți de servicii de investiții financiare, înregistrată în anii precedenți, s-a menținut și în anul 2019, astfel că, la sfârșitul anului, numărul acestora era de 20 societăți, în cursul anului o societate transmitând cererea de retragere a autorizației de funcționare ca SSIF.

Activitatea de supraveghere de la sediul autorității (supravegherea off-site) a cerințelor legale în vigoare referitoare la regulile de conduită aplicabile societăților de servicii de investiții financiare a avut la bază situațiile și raportările stipulate de prevederile legale în vigoare, petițiile primite în cadrul ASF și informațiile primite în cadrul exercițiilor tematice efectuate de Autoritate sau solicitate în mod expres.

Pe parcursul anului 2019, **au fost transmise atenționări societăților de servicii de investiții financiare**, având ca obiect conduita neconformă, concretizată prin transmiterea incompletă a informațiilor către ASF, modul de întocmire a rapoartelor prevăzute de reglementările în vigoare, transmiterea cu întârziere a raportărilor către ASF și neîndeplinirea corespunzătoare a atribuțiilor și responsabilităților de către reprezentantul Compartimentului de control intern, astfel cum sunt prevăzute de prevederile legale și procedurile interne.

Astfel, societățile de servicii de investiții financiare au fost monitorizate luând în considerare natura, complexitatea și volumul activității desfășurate de acestea. Principalii indicatori de risc folosiți în cadrul activității de monitorizare au constat în:

- valoarea și modul de păstrare în custodie a activelor clienților;
- evaluarea activității de conformitate;
- gestionarea conflictelor de interese de către SSIF;
- informațiile oferite clienților;
- gestionarea și executarea ordinelor clienților;
- numărul și tipurile clienților.

Indicatori de risc	Nivelul riscului	Surse de risc
Risc de neconformitate cu cerințele legale în vigoare	MEDIU	<ul style="list-style-type: none"> • proceduri interne neconforme cu cadrul legal incident; • activitate inadecvată de control intern/audit/administrare a riscului; • informații contradictorii identificate în cadrul documentelor transmise ASF; • instruirea insuficientă a personalului societății și neaplicarea în mod corespunzător a politicilor și procedurilor existente; • deficiențe identificate în cadrul rapoartelor persoanei responsabile cu funcția de conformitate/auditor intern sau extern.
Conflict de interese	MEDIU	<ul style="list-style-type: none"> • monitorizarea defectuoasă a conflictelor de interese; • informarea necorespunzătoare a investitorilor în legătură cu conflictele de interese.
Păstrarea în siguranță a activelor clienților	RIDICAT	<ul style="list-style-type: none"> • lipsa unor mecanisme de evidențiere separată a activelor clienților față de cele ale societății; • identificarea de către persoana care asigură funcția de conformitate a unor neconcordanțe între situațiile existente în back-office și cele prezentate clienților/ existente la Depozitarul Central; • utilizarea instrumentelor financiare aparținând clienților fără acordul prealabil al acestora; • numărul mare de clienți de retail.
Informații oferite investitorilor	MEDIU	<ul style="list-style-type: none"> • existența plângerilor transmise către ASF de către clienți cu privire la furnizarea de informații insuficiente sau înșelătoare transmise clienților; • prezentare incompletă a taxelor/comisioanelor de execuție; • lipsa/evidențierea eronată a înregistrărilor corespondenței cu investitorii; • lipsa informării/informarea necorespunzătoare a clienților ale căror conturi sunt administrate de SSIF în cazul diminuării valorii portofoliului administrat cu pragurile impuse de legislația în vigoare.
Gestionarea și executarea ordinelor clienților	RIDICAT	<ul style="list-style-type: none"> • executarea necorespunzătoare a ordinelor clienților, fără respectarea instrucțiunilor acestuia sau la un preț mai bun; • plăți primite de la terți în legătură cu executarea ordinelor; • adoptarea măsurilor adecvate în vederea obținerii celor mai bune rezultate privind executarea ordinelor clienților; • tratamentul echitabil cu privire la executarea ordinelor; • clasificarea adecvată a clienților; • implementarea corespunzătoare a politicii de executare a ordinelor.

Instituții de credit autorizate de BNR, care prestează servicii și activități de investiții cu alte instrumente financiare decât cele prevăzute la art. 2 alin. (3) din Legea nr. 126/2018 privind piețele de instrumente financiare

În urma analizării informațiilor primite de la instituțiile de credit, ASF a solicitat acestora clarificări privind activitatea desfășurată de persoana responsabilă cu funcția de conformitate, respectiv modul de soluționare a unor sesizări primite de la clienți.

Instituții de piață (BVB și Depozitarul Central)

În urma analizării informațiilor primite de la instituțiile de piață, ASF a transmis solicitări suplimentare privind activitatea desfășurată de ofițerul de conformitate, prevăzute de prevederile legale și procedurile interne.

De asemenea, s-a urmărit stadiul procesului de reautorizare a Depozitarului Central, conform *Regulamentului UE nr. 909/2014 de adaptare a Regulamentului (CE) nr. 2090/2002 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CEE) nr. 386/90 al Consiliului în ceea ce privește controlul fizic la export pentru produse agricole care beneficiază de o restituire, ca urmare a aderării la Uniunea Europeană a Republicii Ceha, Estoniei, Ciprului, Letoniei, Lituaniei, Ungariei, Maltei, Poloniei, Sloveniei și Slovaciei*. Acest proces a implicat o revizuire a regulilor și procedurilor de conduită, fapt ce a condus la modificarea cerințelor de raportare.

Sucursalele/agenții delegați ai firmelor de investiții din state membre, înscrise în Registrul ASF

În cursul anului 2019, ca urmare a supravegherii activității desfășurate de sucursale/agenți delegați, au fost transmise autorităților competente notificări cu privire la:

- activitatea de promovare neconformă desfășurată pe teritoriul României de către o sucursală a unei firme de investiții;
- sesizările primite în cadrul mai multor sucursale, cu privire la activitatea desfășurată de firmele de investiții pe contul clienților;
- activitatea de promovare desfășurată pe teritoriul altor state membre de către un agent delegat stabilit pe teritoriul României și sesizările primite de acesta de la investitori.

Consultanți de investiții autorizați de ASF

În urma analizării informațiilor primite de la consultanții de investiții au fost transmise atenționări având ca obiect nerespectarea termenelor legale de raportare a diferitelor situații impuse de prevederile legale. Întrucât din activitatea de supraveghere s-a constatat că trei consultanți de investiții, persoane juridice, nu au respectat prevederile referitoare la transmiterea raportărilor în conformitate cu legislația pieței de capital în vigoare, ASF a aplicat acestor entități măsura de sancționare cu avertisment.

SAI/AFIA în activitatea de administrare OPC/FIA/CI

În urma analizării informațiilor primite de la SAI/AFIA, au fost transmise atenționări având ca obiect:

- transmiterea incompletă a informațiilor solicitate expres de ASF;
- îndeplinirea necorespunzătoare a atribuțiilor și responsabilităților de către reprezentantul Compartimentului de control intern, astfel cum sunt prevăzute de prevederile legale și procedurile interne;
- actualizarea informațiilor disponibile pe site-urile web ale SAI/AFIA cu privire la încadrarea în categoria de AOPC aferent, politica de remunerare, structura comitetelor consultative și identitatea

reprezentanților societății, perceperea unor comisioane de administrare disproporționate în raport cu serviciile prestate (eveniment posibil generator de conflicte de interese) etc.

Măsurile dispuse de către SAI/AFIA pentru remedierea deficiențelor constatate și transmise de ASF, au fost, în principal:

- refacerea planurilor de investigații proprii, prin includerea unor activități specifice;
- actualizarea/completarea documentelor utilizate în relația cu clienții discreționari, conform legislației aplicabile în domeniu;
- creșterea frecvenței de monitorizare la nivel intern SAI/AFIA;
- evitarea situațiilor generatoare de conflicte de interese.

Sinteza celor mai importante riscuri identificate în urma activității de supraveghere derulate în anul 2019 se prezintă astfel:

Indicatori de risc	Nivelul riscului	Surse de risc
Conformitate	MINIM	<ul style="list-style-type: none"> • neconcordanțe de prezentare și corelare a informațiilor în cadrul Registrului tranzacțiilor personale; • notele de informare, comunicatele sau rapoartele prezentate nu sunt întocmite cu respectarea unui caracter uniform (unele documente conțin numele și funcția directorilor/ofițerului de conformitate și/sau semnătura acestora, iar altele nu); • lipsa armonizării procedurilor interne cu cadrul legal incident/alte norme interne ale entității/lipsa revizuirii periodice a unor proceduri interne; • procese interne de control intern, audit și administrare a riscului neadecvate; • informații contradictorii identificate în cadrul Situațiilor financiare anuale/Raportului anual aferent 2018, întocmit în conformitate cu prevederile <i>Regulamentul nr. 5/2018 privind emitenții de instrumente financiare și operațiuni de piață</i>.
Conflict de interese	MEDIU	<ul style="list-style-type: none"> • monitorizarea defectuoasă a conflictelor de interese posibile; • neactualizarea informațiilor, referințe greșite, erori sau omisiuni în cadrul Registrului conflictelor de interese.
Protecția investitorului	RIDICAT	<ul style="list-style-type: none"> • complexitatea instrumentelor din portofoliile OPC/CI și/sau utilizarea efectului de levier/nivelul comisioanelor; • efectuarea de investiții într-un număr redus de emitenți, fără a asigura dispersia riscului; • pondere semnificativă a investitorilor de retail; • canalele de distribuție.

Supravegherea on-site și sancțiunile aplicate în sectorul instrumentelor și investițiilor financiare

Pentru îndeplinirea obiectivelor specifice de control, pe parcursul anului 2019, au fost desfășurate acțiuni de control periodic și inopinat la entitățile reglementate și autorizate. Acțiunile de control cuprinse în planul de control pe anul 2019 au vizat și entități strategice pentru piața de capital (operatorul de piață, Depozitarul Central), precum și AFIA (administratori fonduri de investiții alternative) semnificative, cu activitate complexă (SIF-urile).

Complementar activității de bază (derularea controalelor la sediul entităților), o altă activitate importantă a structurii de control se referă la monitorizarea riscurilor operaționale generate de sistemele informatice utilizate de entitățile autorizate prin analizarea raportărilor/notificărilor transmise de entități în baza *Normei ASF nr. 4/2018 privind gestionarea riscurilor operaționale generate de sistemele informatice utilizate de entitățile autorizate/avizate/înregistrate, reglementate și/sau supravegheate de către Autoritatea de Supraveghere Financiară*, cu modificările și completările ulterioare.

Asigurarea protecției operatorilor și investitorilor împotriva practicilor neloiale, abuzive și frauduloase

În cadrul activității de control s-a urmărit cu prioritate respectarea drepturilor și intereselor investitorilor, prin verificări asupra conduitei și cerințelor prudențiale aferente entităților supravegheate, referitoare la teme comune și specifice pentru mai multe categorii de entități.

Principalele teme comune de control

- verificarea consistenței aplicării de către entitățile controlate a prevederilor europene incidente SSIF/SAI/AFIA ce au fost implementate recent în legislația națională;
- guvernanta corporativă;
- stabilitatea financiară a entității;
- evaluarea și adecvarea funcțiilor de conformitate/administrarea riscurilor/audit/IT;
- segregarea conturilor și păstrarea în siguranță a activelor clienților/investitorilor;
- politici de prevenire și combatere a spălării banilor și de administrare a sancțiunilor internaționale.

Cu privire la verificările ce au vizat modificările determinate de noua legislație în vigoare, cu scop de îndrumare a entităților controlate spre o înțelegere corectă și unitară a acestora, feedback-ul primit a fost unul pozitiv, fiind apreciat acest gen de intervenție din partea Autorității. În cadrul anumitor entități controlate în anul 2019 au fost identificate exemple de bune practici care vor fi valorificate în cadrul activității de supraveghere și control.

Principalele teme specifice de control

Societăți de administrare a investițiilor/Societăți de Investiții Financiare/Administratori de fonduri alternative (inclusiv portofoliile colective/individuale administrate de acestea)

- administrarea portofoliilor (colective și individuale), în raport cu limitele specificate de legislație sau de documentele fondurilor;
- calculul și evaluarea activelor portofoliilor administrate;
- profiluri de risc aferente OPCVM/FIA și evaluarea simulărilor de criză/teste de stres (ex. gestionarea riscului de lichiditate existent la nivelul portofoliilor administrate).

Intermediari (SSIF și instituții de credit)

- administrarea și executarea ordinelor clienților în cel mai bun interes al acestora;
- tranzacționarea pe cont propriu, tranzacționarea prin internet;
- conflicte de interese – identificare, mitigare, gestionare.

Depozitarii activelor fondurilor de investiții

- certificarea și monitorizarea activelor fondurilor;
- informarea ASF cu privire la orice abuz al SAI/AFIA/depășirea limitelor investiționale.

Instituții ale pieței – BVB și Depozitarul Central

- funcționarea corectă a piețelor/sistemelor administrate;
- soliditatea proceselor de decontare;
- activitatea de registru.

Controale efectuate în 2019 pe tipuri de entități

- ▶ 7 la Intermediari
- ▶ 6 la Societăți de Administrare a Investițiilor
- ▶ 5 la Societăți de Investiții Financiare
- ▶ 3 la Societăți de Depozitare
- ▶ 1 la Operatorul de piață
- ▶ 1 la Depozitarul Central

Îmbunătățirea stabilității, competitivității și bunei funcționări a piețelor de instrumente financiare

Pe parcursul anului 2019 s-a constatat **o scădere semnificativă a situațiilor de încălcare a reglementărilor de către entitățile controlate**, ceea ce demonstrează că abordarea din ultimii ani a activității de control, bazată pe riscuri și identificarea celor mai adecvate măsuri de remediere a avut rezultatele așteptate.

S-au efectuat pași importanți în direcția intensificării dialogului cu piața, prin organizarea de întâlniri de lucru la sediul ASF, atât la inițiativa echipelor de control, cât și a entităților controlate, în care au fost clarificate o serie de situații și s-au creat premisele remedierii unor situații neconforme și/sau identificării unor soluții de mitigare a riscurilor.

Promovarea încrederii în piețele și în investițiile în instrumente financiare prin întărirea capacității instituționale și consolidarea Autorității

Urmare a finalizării Proiectului „*Consolidarea funcției de supraveghere a pieței de capital din România*”, cu asistența Băncii Mondiale, în vederea atingerii acestui obiectiv, în anul 2019 s-a derulat un program pilot în ceea ce privește **activitatea de supraveghere on-site – conform metodologiei risk based supervision (supraveghere bazată pe riscuri RBS)**. Această etapă pilot, care implică implementarea graduală a principiilor și metodologiei RBS în activitatea de control, a vizat anterior modificarea anumitor procese și fluxuri interne. Prin evaluarea profilului de risc al entităților, coroborat cu modelul de business, s-a realizat, în anul 2019, o cartografiere a riscurilor

pe care le induce, dar și la care este expusă entitatea controlată, identificând aspectele sensibile ale activității societății.

Din datele statistice, respectiv planurile de măsuri și scrisorile de atenționare emise în anul 2019, raportat la nivelul înregistrat în anul 2018, se confirmă îmbunătățirea gradului de conformare a entităților, ca rezultat al implementării abordării de tip risk based a controlului.

Efectuarea acțiunilor de control periodic anuale, conform planului integrat anual de control, a acțiunilor de control inopinat, precum și acordarea de sancțiuni în urma monitorizării pieței de capital din România

În stabilirea măsurilor rezultate din activitatea de control s-a urmărit evaluarea legală, riguroasă/fundamentată și proporțională a neconformităților și riscurilor, luând în considerare probabilitatea, impactul, eventualele prejudicii, circumstanțele reale și materiale ale săvârșirii faptei și conduita făptuitorului, pentru individualizarea corespunzătoare.

Urmare a activității de control au fost aplicate următoarele măsuri:

Societăți de servicii de investiții financiare

- sancționarea cu avertisment a 3 societăți de servicii de investiții financiare;
- sancționarea cu amendă în cuantum total de 3.000 lei a două persoane fizice din cadrul societăților de servicii de investiții financiare;
- sancționarea cu avertisment a 19 persoane fizice din cadrul societăților de servicii de investiții financiare;
- atenționarea a 7 societăți de servicii de investiții financiare;
- atenționarea a 8 persoane fizice din cadrul societăților de servicii de investiții financiare;
- dispunerea a 5 planuri de măsuri în sarcina societăților de servicii de investiții financiare.

Societăți de administrare a investițiilor/Administratori de fonduri de investiții alternative

- sancționarea cu avertisment a unei societăți de administrare a investițiilor;
- sancționarea cu amendă în cuantum total de 7.000 lei a 4 persoane fizice din cadrul societăților de administrare a investițiilor;
- sancționarea cu amendă în cuantum de 2.000 lei a unei persoane fizice din cadrul unui administrator de fonduri de investiții alternative;
- sancționarea cu avertisment a 5 persoane fizice din cadrul societăților de administrare a investițiilor;
- sancționarea cu avertisment a unei persoane fizice din cadrul unei AFIA;
- atenționarea a două societăți de administrare a investițiilor;
- atenționarea a 4 administratori de fonduri de investiții alternative;
- atenționarea a 5 persoane fizice din cadrul societăților de administrare a investițiilor;
- atenționarea a 20 de persoane fizice din cadrul administratorilor de fonduri de investiții alternative;
- dispunerea a 3 planuri de măsuri în sarcina societăților de administrare a investițiilor;
- dispunerea a 5 planuri de măsuri în sarcina administratorilor de fonduri de investiții alternative.

Instituții ale pieței

- atenționarea a 3 persoane fizice din cadrul instituțiilor de infrastructură a pieței de capital;
- dispunerea a două planuri de măsuri în sarcina instituțiilor de infrastructură a pieței de capital.

Depozitari

- atenționarea unui depozitar;
- atenționarea a două persoane fizice din cadrul depozitarilor;
- dispunerea a 3 planuri de măsuri în sarcina depozitarilor.

Urmare a activității de monitorizare au fost aplicate următoarele măsuri:

Societăți de servicii de investiții financiare

- sancționarea cu avertisment a două societăți de servicii de investiții financiare;
- sancționarea cu amendă în cuantum de 3.856,46 lei a unei societăți de servicii de investiții financiare;
- suspendarea, pe o perioadă de 90 de zile, a unei societăți de servicii de investiții financiare.

Totodată, ca urmare a unei sesizări depuse de un client al unei societăți de servicii de investiții financiare, în urma verificărilor efectuate în activitatea off-site cu privire la această societate, ASF a dispus:

- sancționarea cu avertisment a 3 persoane din cadrul societății (în calitatea acestora de director general, ASIF, respectiv persoană responsabilă cu funcția de conformitate, la data săvârșirii faptelor);
- sancționarea cu amendă în cuantum de 5.000 lei a unei persoane din conducerea societății (în calitatea acesteia de Președinte al Consiliului de Administrație, la data săvârșirii faptelor);
- impunerea în sarcina SSIF a unui plan de măsuri.

Societăți de administrare a investițiilor/Administratori de fonduri de investiții alternative

- sancționarea de două ori cu avertisment a unei societăți de administrare a investițiilor;
- sancționarea cu amendă în cuantum de 10.000 lei a unei societăți de administrare a investițiilor;
- sancționarea cu amendă în cuantum de 10.000 lei a unei persoane din conducerea societății de administrare a investițiilor;
- sancționare cu amendă, în cuantum de 5.000 lei a unei persoane din conducerea societății de administrare a investițiilor.

Consultanți de investiții

În cursul anului 2019, au fost sancționați 3 consultanți de investiții – persoane juridice, cu avertisment, pentru nerespectarea prevederilor legale privind transmiterea raportărilor periodice la ASF, fiind instituită, de asemenea, obligația de a transmite raportul auditorului financiar și raportul privind activitatea desfășurată în calitatea de consultant de investiții, în cazul uneia din aceste societăți.

Urmare a activității de monitorizare a condițiilor de autorizare au fost aplicate următoarele măsuri:

- sancționarea unei societăți de servicii de investiții financiare (în acest caz, monitorizarea s-a efectuat împreună cu direcția supraveghere și control) după cum urmează:
  - » suspendarea autorizației de funcționare pentru o perioadă de 90 de zile ca urmare a neîncadrării în nivelul minim al fondurilor proprii, lipsei de lichiditate pentru onorarea obligațiilor curente și neîncadrarea în termenele asumate de societate, în condițiile în care a fost solicitată implementarea unor măsuri în vederea asigurării unei administrări prudente și acoperirea adecvată a riscurilor;
  - » suspendarea drepturilor de vot aferente deținerilor directe în societatea de servicii de investiții financiare;
  - » vânzarea în termen de 3 luni a acțiunilor deținute de acționarul majoritar în capitalul social al societății de servicii de investiții financiare.
- sancționarea unui număr de 3 membri ai consiliilor de administrație a două societăți de servicii de investiții financiare, după cum urmează:
  - » sancționarea cu amendă în valoare de 20.000 lei a președintelui consiliului de administrație și acționar semnificativ indirect în societatea de servicii de investiții financiare, retragerea aprobării acordate pentru calitatea de membru al consiliului de administrație și interzicerea exercitării pe o perioadă de 3 ani a unor funcții de conducere în firmele de investiții;
  - » sancționarea cu amendă în valoare de 1.000 lei a președintelui consiliului de administrație pentru îndeplinirea deficitară a atribuțiilor care îi reveneau, ceea ce a condus la nerespectarea de către societate a anumitor prevederi legale (menținerea numărului minim de membri ai consiliului de administrație al societății);
  - » sancționarea cu amendă în valoare de 1.000 lei a unui membru al consiliului de administrație pentru îndeplinirea deficitară a atribuțiilor care îi reveneau, ceea ce a condus la nerespectarea de către SSIF a anumitor prevederi legale (menținerea numărului minim de membri ai consiliului de administrație al societății).
- sancționarea a doi consultanți de investiții (o persoană juridică și o persoană fizică) cu avertisment și retragerea autorizației de funcționare pentru neîndeplinirea cerințelor prevăzute de reglementările în vigoare și pentru refuzul nejustificat de a răspunde solicitărilor ASF (în cazul persoanei juridice, monitorizarea s-a efectuat împreună cu serviciul de specialitate al direcției supraveghere și control);
- cuantumul total al amenzilor a fost de 22.000 lei.

Urmare a activității de monitorizare a emitenților au fost aplicate următoarele măsuri:

- sancționarea cu amendă a unui număr de 10 persoane, cu amenzi cuprinse între 10.000 de lei și 30.000 lei, după cum urmează:
  - » sancționarea unui număr de trei persoane din conducerea unui emitent cu amenzi în cuantum de 11.000 lei fiecare pentru nerespectarea unor obligații impuse printr-un act emis de ASF;
  - » sancționarea unei persoane din conducerea unui emitent cu amendă în cuantum de 10.000 lei pentru neîndeplinirea obligațiilor de raportare;
  - » sancționarea unei persoane din conducerea unui emitent cu amendă în cuantum de 13.000 lei pentru neîndeplinirea obligațiilor de raportare;
  - » sancționarea unei persoane din conducerea unui emitent cu amendă în cuantum de 16.000 lei pentru neîndeplinirea obligațiilor de transmitere a unor informații autorității;
  - » sancționarea a patru persoane din conducerea unui emitent cu amendă în cuantum de 30.000 lei fiecare pentru nerespectarea unor obligații impuse printr-un act emis de ASF.
- cuantumul total al amenzilor a fost de 192.000 lei.

Emitenți și oferte publice

Activitatea de monitorizare a emitenților din România a vizat continuarea măsurilor pentru atingerea statutului de piață emergentă și creșterea lichidității pieței de capital prin consolidarea dialogului și a colaborării cu entitățile financiare, precum și cu alte instituții ale statului pentru sprijinirea inițierii de noi oferte publice inițiale lansate în cadrul BVB. De asemenea, s-a urmărit dezvoltarea pieței de obligațiuni ca alternativă de finanțare prin intermediul emisiunilor de obligațiuni corporative/municipale și stimularea emisiunilor de obligațiuni ale societăților emitente listate pe piața de capital.

Instrumentele financiare, care fac obiectul supravegherii ASF, au fost la finalul anului 2019:

Pe piața reglementată:

- Acțiuni - 82 emitenți de acțiuni, cu o capitalizare totală de 111.892 mil. lei, valoarea tranzacțiilor derulate în anul 2019 fiind de 9.640 mil. lei;
- Obligațiuni – 77 emisiuni, valoarea tranzacțiilor derulate pe BVB – 1.994 mil. lei;
- Produse structurate - valoarea tranzacțiilor cu astfel de instrumente s-a ridicat în anul 2019 la 186 mil. lei.

Pe sistemul multilateral de tranzacționare:

- Acțiuni – 298 emitenți, cu o capitalizare totală de 8.928 mil. lei, valoarea tranzacțiilor derulate în anul 2019 fiind de 233 mil. lei;
- Obligațiuni- 16 emisiuni, valoarea tranzacțiilor – 58 mil. lei.

Aprobarea prospectelor, documentelor de ofertă de cumpărare/preluare, a anunțurilor de retragere de la tranzacționare, cu respectarea legislației incidente

Operațiunile aprobate de ASF în cursul anului 2019 referitoare la activitățile emitenților din România au constat în:

- **3 prospecte întocmite în vederea admiterii la tranzacționare** a obligațiunilor și un prospect de bază aferente emisiunii de produse structurate emise de SSIF BRK FINANCIAL GROUP SA;
- **9 prospecte aferente ofertelor primare de vânzare de acțiuni** a căror valoare a fost de 73.543.851 lei:

Oferte publice primare		
Companie	Volum (nr. acțiuni)	Valoare (lei)
PRODLACTA SA BRAȘOV	4.840.077	5.353.591
IOR SA BUCUREȘTI	83.241.368	8.324.137
ZENTIVA SA BUCUREȘTI	280.055.890	28.005.589
SERICO SA BUCUREȘTI	10.362.315	1.036.232
LACTATE NATURA SA TÂRGOVIȘTE	807.595	2.018.988
SOCIETATEA ENERGETICĂ ELECTRICĂ SA	208.554	2.085.540
METALICA SA ORADEA	645.820	1.614.550
AURORA SA TG.FRUMOS	248.283	620.708
AVIOANE CRAIOVA SA	9.793.807	24.484.517

Sursa: ASF

- **un document de ofertă publică de preluare obligatorie** a cărei valoare a fost de 1.275.008

lei;

- **13 documente de ofertă publică de cumpărare** a căror valoare a fost de 286.869.977 lei;
- **18 retrageri de la tranzacționare de pe BVB/sistemul multilateral de tranzacționare administrat de BVB:**

Emitent	Motivul retragerii de la tranzacționare
PETROLEXPORTIMPORT SA	faliment
MARA COM MIXT SA	fuziune
INAR SA	finalizare squeeze - out
BOROMIR PROD SA	finalizare squeeze - out
COMNORD SA	finalizare squeeze - out
COMBGORJ SA	faliment
AUTO CENTER SA	finalizare squeeze - out
GENERALCOM SA	decizia acționarilor
VULCAN SA	faliment
AVIAȚIA UTILITARĂ SA	decizia acționarilor
LAMINORUL SA	faliment
AMONIL SA	faliment
COMPANIA DE INFORMATICĂ APLICATĂ	decizia acționarilor
METAV SA	finalizare squeeze - out
AVICOLA BUCUREȘTI SA	decizia acționarilor
OLTCHIM SA	faliment
FLAMURA SA	decizia acționarilor
LACTA GIURGIU S.A	faliment

Sursa: ASF

- **două anunțuri privind declanșarea retragerii acționarilor în baza dispozițiilor art. 42** (Anunțuri aferente inițierii procedurii de retragere a acționarilor în baza dispozițiilor art.42 (squeeze-out) din *Legea nr. 24/2017 privind emitenții de instrumente financiare și operațiuni de piață*):

Emitent
METAV SA BUCUREȘTI
BALNEOCLIMATERICA SA SOVATA

Sursa: ASF

- **înregistrarea în evidențele ASF a operațiunilor corporative:**

Tip operațiune	Număr Certificate de Înregistrare a Instrumentelor Financiare
Majorarea capitalului social	17
Diminuarea capitalului social	11
Produse structurate	186
Fuziune	1
Obligațiuni	17
Societăți nou admise la tranzacționare pe SMT	2
Total	234

Sursa: ASF

În conformitate cu prevederile legale armonizate cu directivele europene, în calitate de stat gazdă, ASF primește de la autoritățile similare din spațiul UE, prospectele aprobate de acestea, certificatul și rezumatul în limba română a prospectelor. Conform normelor legale, în aceste cazuri ASF, nu inițiază nici o procedură de aprobare a prospectului.

În cursul anului 2019, ASF a fost notificată cu privire la aprobarea a 33 de astfel de prospecte și a 125 de suplimente (amendamente) la prospectele deja aprobate. La rândul ei, ASF, a notificat două autorități din state membre (Ungaria și Polonia) în legătură cu aprobarea prospectului de bază întocmit de SSIF BRK FINANCIAL GROUP SA Cluj Napoca.

În vederea admiterii la tranzacționare a unor produse structurate emise în baza prospectelor de bază aprobate de alte autorități din cadrul UE și notificate ASF, printre alte documente solicitate de BVB, sunt certificatele de înregistrare a respectivelor valori mobiliare la ASF. Pentru produsele structurate emise de Erste Group Bank AG Austria în baza prospectelor pașaportate de Autoritatea statului membru de origine - FMA Austria - și a termenilor finali comunicați, au fost emise 115 certificate de înregistrare a produselor structurate.

Monitorizarea activității și operațiunilor desfășurate în legătură cu și de către emitenții de valori mobiliare din perspectiva drepturilor ce decurg din calitatea de acționar, în vederea asigurării informării complete, corecte și în termen a acționarilor și a potențialilor investitori precum și a protejării acestora analizând evenimentele apărute în viața societății

O atenție deosebită a fost acordată în anul 2019 **analizării/investigării respectării limitelor de deținere în capitalul social al societăților de investiții financiare (SIF) ca efect al dispozițiilor art. 286¹ din Legea nr. 297/2004 privind piața de capital.**

Activitățile derulate de către ASF implică un mecanism complex de verificare a respectării limitei de deținere în capital social al societăților de investiții financiare. De foarte multe ori acest mecanism a implicat elemente de extraneitate, care au presupus atât stabilirea unor contacte și schimburi de informații cu autorități competente din alte state, cât și cunoașterea cadrului legal incident operațiunilor desfășurate în jurisdicții străine. Totodată, pe plan național, de-a lungul timpului s-a colaborat cu alte autorități ale statului în vederea obținerii de date și informații relevante în procesul de investigare.

Implicațiile rezultatelor activităților desfășurate de către ASF în acest proces prezintă o importanță deosebită din prisma menținerii unui **mediu echitabil în vederea exercitării drepturilor acționarilor în cadrul adunărilor generale ale acționarilor**, în acord cu limitele de deținere expres reglementate. Intervenția autorității se manifestă pe de-o parte prin afectarea imediată a drepturilor de vot a acționarilor pentru care a fost identificată o astfel situație de depășire a limitelor stabilite de prevederile legale, pentru adunarea generală în raport de care s-a desfășurat analiza, iar pe de altă parte impunerea și urmărirea îndeplinirii obligației de a vinde în termen legal a deținerilor ce depășesc pragul de 5%.

În vederea analizării incidenței prevederilor art. 286¹ din *Legea nr. 297/2004 privind piața de capital*, s-a procedat la:

1. Depozitarul Central SA – au fost solicitate și s-au analizat informații cu privire la:

- lista acționarilor care dețin mai mult sau egal cu pragul de relevanță stabilit (în cazul de față fiind stabilit un prag de relevanță de 0,1%);
- lista societăților comerciale în cadrul cărora persoanele care dețin o pondere în capitalul social peste pragul de relevanță (0,1%) au calitatea de acționar la data ultimei consolidări a registrului acționarilor;
- lista deținerilor administratorilor SIF-ului atât la SIF-ul administrat, cât și la alți emitenți de

valori mobiliare;

- situația deținerilor de acțiuni SIF pe care societățile în care persoanele care dețin mai mult sau egal cu pragul de relevanță stabilit (0,1%) sau administratorii SIF au calitatea de acționar, asociat, fondator, membru al consiliului de administrație/supraveghere, director, le au;
- situația deținerilor de acțiuni SIF deținute de societățile care se află în portofoliul unui alt SIF care este acționar al SIF-ului aflat în analiză;
- situația transferurilor directe consemnate/oricăror sarcini ce au ca obiect acțiuni emise de SIF.

2. Acționari și administratori – s-au solicitat și s-au analizat informații cu privire la:

- declarații pe proprie răspundere pentru o serie de acționari care dețin mai mult sau egal cu pragul de relevanță stabilit (0,1%) din care să rezulte dacă acționează în mod concertat împreună cu alte persoane în ceea ce privește SIF;
- declarație pe proprie răspundere a administratorilor (pentru situația în care aceștia sunt acționari) din care să rezulte dacă acționează în mod concertat împreună cu alte persoane în ceea ce privește SIF;
- declarație pe proprie răspundere a acționarilor, asociaților, administratorilor, directorilor societăților în care au fost identificați acționari ori administratori ai SIF conform procedurii aplicate.

3. Societăți de investiții financiare – s-au solicitat și au fost analizate informații cu privire la documentele deținute, întocmite și transmise către ASF cu privire la cazurile de acțiune concertată identificate de aceasta;

4. Direcția Generală Evidența Populației – s-au solicitat informații cu privire la grade de rudenie între acționari;

5. Arhiva Electronică de Garanții Reale Mobiliare – s-a verificat dacă persoanele identificate ca fiind relevante în analiza efectuată se regăsesc în diverse raporturi juridice cu alte persoane fizice/juridice, de natura celor consemnate în Arhiva Electronică de Garanții Reale Mobiliare și care ar putea constitui indicii de concertare în raport cu SIF-ul analizat;

6. În plus, au fost analizate tranzacțiile realizate cu acțiunile SIF-ului în perioada supusă analizei (părțile tranzacțiilor, intermediari, custozii etc.); s-au urmărit și analizat sesizările înregistrate având ca obiect art. 286¹ în ceea ce privește SIF-ul analizat; au fost identificate și avut în vedere situațiile în care CNVM/ASF a constatat existența acțiunii concertate în cazul SIF analizat (Atestate CNVM/Decizii ASF emise anterior); au fost verificate site-urile entităților juridice pentru identificarea unor relații societate - mamă-filială și/sau control și au fost verificate condițiile de funcționare ale unor tipuri de instrumente financiare emise de entități din alte state membre care au dețineri la SIF-uri.

Adunările Generale ale Acționarilor societăților de investiții financiare derulate în cursul anului 2019 au condus la o serie de măsuri adoptate de ASF în aplicarea prevederilor art. 286¹ din *Legea nr. 297/2004 privind piața de capital*, coroborate cu prevederile art. 2 și 3 din *Instrucțiunea nr. 6/2012 emisă în aplicarea prevederilor art 286¹ din Legea nr. 297/2004 privind piața de capital*.

În contextul monitorizării permanente a activității societăților de investiții financiare, aceste analize prezintă o deosebită importanță în ceea ce privește supravegherea conduitei acționarilor societăților de investiții financiare cu ocazia derulării adunărilor generale ale acționarilor și asigurarea respectării legislației incidente acțiunii concertate și a pragului de deținere de 5% din capitalul social al societăților de investiții financiare, în considerarea faptului că în cadrul adunărilor generale ale SIF-urilor sunt supuse votului aspecte ce urmează a avea impact asupra unui mare număr de investitori (peste 5 milioane de acționari în cazul fiecărui SIF în parte), pe de o parte, și a pieței bursiere, pe de altă parte.

Reanalizarea/reconfigurarea modelului de supraveghere cu scopul eficientizării acestuia, în ceea ce privește raportările periodice, respectiv situațiile financiare ale emitenților

ASF monitorizează conformitatea informației financiare cu reglementările contabile (IFRS și standardele naționale de contabilitate) pentru emitenții de pe piața reglementată.

În plus, ASF verifică respectarea de către toți emitenții (ale căror valori mobiliare sunt tranzacționate pe piața reglementată și sistemul alternativ de tranzacționare) a cerințelor de raportare prevăzute de *Legea nr. 24/2017 privind emitenții de instrumente financiare și operațiuni de piață* și *Regulamentul ASF nr. 5/2018 privind emitenții de instrumente financiare și operațiuni de piață*.

În conformitate cu *OMFP nr. 881/25 iunie 2012 (ORDIN Nr. 881 din 25 iunie 2012 privind aplicarea de către societățile comerciale ale căror valori mobiliare sunt admise la tranzacționare pe o piață reglementată a Standardelor Internaționale de Raportare Financiară)*, „Începând cu exercițiul financiar al anului 2012, societățile comerciale ale căror valori mobiliare sunt admise la tranzacționare pe o piață reglementată au obligația de a aplica Standardele Internaționale de Raportare Financiară (IFRS) la întocmirea situațiilor financiare anuale individuale.” Acest act normativ se completează cu *Ordinul MFP nr. 2844/2016 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară*. De altfel, ASF publică anual pe website „Lista societăților comerciale cărora le sunt incidente prevederile *OMFP 881/2012*”.

Instituțiile de credit aplică *Ordinul MFP nr. 27/2010 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară*, aplicabile instituțiilor de credit pentru situațiile financiare individuale începând cu exercițiul financiar 2012.

Societățile autorizate, reglementate și supravegheate de ASF aplică *Norma ASF nr. 39/2015 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară*, aplicabile entităților autorizate, reglementate și supravegheate de Autoritatea de Supraveghere Financiară începând cu data de 31 decembrie 2015.

Regulamentul nr. 1606/2002 al Comisiei și Parlamentului European privind aplicarea Standardelor Internaționale de Raportare Financiară pentru societățile de pe piața reglementată care elaborează situații financiare consolidate este în vigoare din 2007, anul intrării României în Uniunea Europeană.

Astfel, în cursul anului 2019, emitenții de valori mobiliare de pe piața reglementată au publicat 92 de situații financiare anuale individuale, din care:

- 42 auditate de BIG 4 (Deloitte, Ernst & Young, KPMG și PricewaterhouseCoopers);
- 71 cu opinie fără rezerve.

De asemenea au fost întocmite 37 de situații financiare anuale consolidate. Astfel, din punct de vedere al conformității cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară, în cursul anului 2019 au fost verificate situațiile financiare anuale ale 29 de emitenți (11 emitenți verificare extinsă și 18 verificare focusată).

Asigurarea punerii în acord a situației de fapt și temeiului de drept în investigațiile de abuz pe piață materializată în concordanța dintre mijloacele de investigare, aspectele relevante și scopul urmărit

ASF, în calitate de autoritate competentă, asigură aplicarea prevederilor Titlului V Abuzul pe piață din *Legea nr. 24/2017 privind emitenții de instrumente financiare și operațiuni de piață* și a dispozițiilor *Regulamentului UE nr. 596/2014 privind abuzul pe piață (MAR)*.

Transpunerea *Regulamentului (UE) nr. 596/2014 privind abuzul de piață (MAR)*, cu rolul de a consolida și înlocui cadrul existent stabilit prin *Directiva privind abuzul de piață (2003/6/CE)*, pentru scopul asigurării integrității pieței și protecției investitorilor, a condus la extinderea și intensificarea activităților derulate de ASF în raport cu entitățile vizate.

Ca rezultat al activității de monitorizare a respectării cerințelor de raportare și conduită prevăzute de cadrul legal privind abuzul pe piață de către subiecții vizati de reglementări precum și în baza sesizărilor/raportărilor de tranzacții suspecte recepționate, ASF a realizat un număr de **197 de analize de specialitate**, din care:

- 97 au vizat posibile suspiciuni de divulgare/utilizare a informației privilegiate,
- 23 posibile suspiciuni de manipulare a pieței,
- 77 au vizat identificarea gradului de conformare a subiecților reglementați cu obligațiile și interdicțiile instituite de cadrul legal.

În acest context, în 2019 au fost elaborate numeroase analize, care au avut ca obiect:

- respectarea cadrului legal în ceea ce privește derularea programelor de răscumpărare pe durata perioadelor închise;
- derularea unor activități de sondare a pieței în special atunci când o astfel de operațiune presupune divulgarea unor informații de natură privilegiată;
- respectarea cadrului legal în ceea ce privește publicarea informației privilegiate/amânarea publicării acesteia în situații justificate;
- informarea emitenților asupra obligațiilor stabilite în sarcina acestora, cu impact direct asupra acționarilor/investitorilor în instrumentele financiare emise de aceștia;
- respectarea interdicției de a tranzacționa pe durata unei perioade închise, aplicabilă persoanelor cu responsabilități de conducere în cadrul unui emitent, cât și a obligației de notificare a emitentului, la atingerea pragului valoric de 5.000 euro pe durata unui an calendaristic.

Investigațiile privind posibile fapte de manipulare a pieței sau utilizare a informației privilegiate implică, pe scurt, după caz, următoarele:

- Indiferent de tipul de analiză efectuată, unul dintre aspectele abordate a vizat identificarea gradului de conformare a subiecților reglementați cu obligațiile și interdicțiile instituite de cadrul legal, în principal pe baza datelor și informațiilor furnizate de emitenți și raportat la conduita acestora în ceea ce privește respectarea calendarului financiar, publicarea informației privilegiate, informarea persoanelor vizate asupra obligațiilor și interdicțiilor stabilite de MAR, întocmirea/actualizarea listelor cu personalul de conducere și persoanele apropiate acestora, respectarea cerințelor aferente derulării programelor de răscumpărare etc.;
- Identificarea și analizarea ordinelor de tranzacționare care au stat la baza tranzacțiilor, a modalității de introducere a acestora în sistem, verificarea situațiilor în care ordinele anulate sau modificate conduc la variații sensibile ale prețului de tranzacționare;
- Analizarea tranzacțiilor realizate și modalității de derulare a activităților de intermediare (inclusiv, atunci când se impune, evaluarea conduitei intermediarilor în vederea verificării nivelului de conformare a acestora cu dispozițiile legale aplicabile în materia prevenirii și identificării abuzului pe piață);
- Identificarea și analizarea datelor privind istoricul de tranzacționare al persoanelor vizate;
- Identificarea și analizarea fluxurilor de numerar evidențiate de extrasele de cont bancar, a informațiilor privind beneficiarii reali și a contractelor de credit și ipotecă mobilă rezultate din documentele puse la dispoziție de instituțiile de credit, a informațiilor obținute de la Arhiva Electronică de Garanții Reale Mobiliare și a altor informații relevante în speță;
- Identificarea și analizarea informațiilor cu privire la adresele IP (eng. Internet protocol) de la care au fost transmise online ordinele de tranzacționare;

- Identificarea și analizarea contextului societar/economic în care s-au emis ordinele/s-au derulat tranzacțiile;
- În cadrul procesului de verificare specific în cazul unei analize privind posibila incidență a unei fapte de tranzacționare a informațiilor privilegiate:
  - Identificarea și analizarea informațiilor aduse la cunoștința investitorilor prin intermediul rapoartelor curente și periodice pentru scopul verificării gradului de veridicitate a acestora, analizarea evoluției acțiunilor emitentului și a pieței în ansamblu pe un interval mai mare de timp, atât înainte, cât și după diseminarea publică a informațiilor și impactul produs de aceste informații asupra investitorilor;
  - Identificarea și analizarea posibilului scop urmărit de emitent prin operațiunile aduse la cunoștința investitorilor raportat la cadrul normativ existent, inclusiv la hotărârile organelor statutare adoptate în acest sens;
  - Analizarea modalității de întocmire a situațiilor financiare și impactul produs de publicarea acestora prin înregistrarea unor variații ale prețului instrumentelor financiare, inclusiv din perspectiva respectării principiilor și reglementărilor contabile aplicabile, în raport de situația de facto care a generat o anumită operațiune contabilă;
  - Identificarea și analizarea raționamentului profesional prezentat de către emitent ca parte a adoptării și implementării unei metode contabile, urmărirea aplicării principiului continuității și identificarea eventualelor abateri de la acesta;
  - Analizarea comportamentului investițional al persoanelor vizate pentru a se stabili dacă există o conexiune între eventualele tranzacții realizate de aceștia și publicarea situațiilor financiare preliminare sau anuale, având ca rezultat obținerea de avantaje financiare.
- Procesul de verificare specific în cazul unei analize privind posibila incidență a unei fapte de manipulare a pieței a presupus analizarea comportamentului de tranzacționare al persoanelor suspecte, solicitarea și analizarea dosarelor de clienți, activitatea acestora pe contul de tranzacționare, precum și impactul activității acestora asupra prețului instrumentului financiar în cauză. Analizele nu au reliefat indicatori ai comportamentelor manipulative, pentru această concluzie fiind necesară verificarea ordinelor și tranzacțiilor din momentele cheie ale zilei de tranzacționare în cauză;
- Analiza posibilelor situații de diseminare de informații care dau semnale false sau înșelătoare asupra prețului instrumentelor financiare a implicat verificarea existenței tuturor condițiilor cerute de norma de incriminare atât sub aspectul existenței faptice a actului de difuzare, cât și asupra impactului produs de informația publicată asupra prețului, precum și a comportamentului de tranzacționare, prin investigarea inclusiv a ordinelor, asociat informațiilor diseminate. Întrucât de esența acestui tip de faptă este, pe lângă obținerea de beneficii/foloase, condiția impusă de normă potrivit căreia persoana să fi știut sau să fi trebuit să știe că acestea sunt false sau înșelătoare, analizele au urmărit identificarea de conexiuni între calitatea persoanei care a diseminat informația și informația diseminată.

Executările silite

O activitate distinctă a ASF este aceea legată de executările silite efectuate prin intermediul mecanismelor pieței de capital unitar la nivelul pieței (prin modificarea corespunzătoare a art. 228 din *Codul BVB*), finalizate prin operațiunile de vânzare specială la ordin. Această activitate constă în analiza și monitorizarea sechestrelor/popririlor/disponibilizărilor acțiunilor, ca urmare a informațiilor recepționate de către Depozitarul Central/Executori Judecătorești, inclusiv cu privire la cele deținute de Statul Român prin Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului (AAAS), informarea AAAS cu privire la instituirea sechestrelor/consemnarea popririlor/efectuarea disponibilizărilor acțiunilor deținute de Statul Român prin AAAS. Precizăm faptul că

în toate cazurile în care se realizează tranzacții cu acțiuni deținute de Statul Român prin AAAS, în procedura de executare silită prin metoda vânzare specială la ordin, ASF procedează la informarea corespunzătoare a AAAS.

Eficientizarea procesului de monitorizare, în timp real, a activității de tranzacționare pe piețele reglementate/sistemele alternative de tranzacționare pentru identificarea tranzacțiilor/ordinelor care generează o evoluție anormală a prețului și a volumului

Activitate	2019
Supraveghere în timp real a activității de tranzacționare pe piețele reglementate, sistemele alternative de tranzacționare, OTC (eng. <i>Over the Counter</i>) cu instrumente financiare admise la tranzacționare pe o piață reglementată din România (nr. emitenți în supraveghere) - acțiuni, obligațiuni, produse structurate etc.	529
Întocmirea raportului zilnic/săptămânal de tranzacționare (RZT)	300
Alerte din RZT verificate	2.069
Analize preliminare a cazurilor considerate abateri de la normalitate/posibile cazuri de abuz pe piață	25
Monitorizare tranzacții raportate prin TREM (eng. <i>Transaction Reporting Exchange Mechanism</i>) și corespondență (intermediari, DOIT, autorități competente UE)	20
Asigurarea calității datelor pentru instrumentele financiare raportate în FIRDS (eng. <i>Financial Instruments reference Data System</i>)	375
Răspunsuri la teste ESMA cu privire la calitatea datelor din TREM, FIRDS și TRACE (eng. <i>Access to Trade Repositories Project</i>)	240
Gestionarea notificărilor de suspendare și reluare tranzacționare (SARIS – eng. <i>Suspensions and Restorations Instruments System</i>)	62
Gestionare raportări short selling și notificări BNR/ESMA	10
Analizarea tranzacțiilor din cadrul programelor de răscumpărare acțiuni și stabilizare preț (nr. tranzacții)	10.248
Participare implementare CSDR (eng. <i>Central Securities Depositories Regulation</i>)	90

AUTORITATEA
DE SUPRAVEGHERE
FINANCIARĂ

RAPORT ANUAL

2019

Entitățile din sectorul sistemului de pensii private supravegheate de către ASF

ENTITĂȚI PILON II

- 7** administratori
- 7** fonduri de pensii administrate privat
- 3** depozitari
- 16** agenți de marketing persoane juridice

ENTITĂȚI PILON III

- 8** administratori
- 10** fonduri de pensii facultative
- 2** depozitari
- 35** agenți de marketing persoane juridice

*Există administratori, depozitari și agenți de marketing care funcționează atât pe Pilonul II, cât și pe Pilonul III. Aceștia au fost luați în calcul o singură dată în total.

Fondul de Garantare a Drepturilor din Sistemul de Pensii Private

Supravegherea sectorului sistemului de pensii private

La finalul anului 2019, sistemul de pensii private reprezintă principala piață a sectorului financiar-nebancar din România, ce deține o pondere de aproximativ 6,09% în PIB. Cu o vechime de numai 11 ani, sistemul de pensii private a crescut gradual și se dezvoltă sustenabil în continuare.

Sistemul de pensii private reprezintă componenta din sistemul financiar din România cu cel mai mare grad de siguranță în prezent, fapt ce se datorează existenței provizioanelor tehnice, a unui fond de garantare, a ratei minime de rentabilitate etc.

Fondurile de pensii private imobilizează resurse financiare mari pe termen lung și stabile, ce au potențialul de a transforma complet funcționarea piețelor financiare. Astfel, activitatea de supraveghere a sectorului sistemului de pensii private se circumscrie obiectivului de asigurare a stabilității și integrității sistemului de pensii private și a unei funcționări eficiente a entităților care activează în sistem. Activitatea de supraveghere și control împreună cu cea de autorizare și reglementare contribuie la protejarea intereselor participanților și beneficiarilor la fondurile de pensii private.

Sectorul sistemului de pensii private din cadrul ASF contribuie la consolidarea unui cadru integrat de funcționare și supraveghere și are ca obiective:

Eficientizarea continuă a procesului de supraveghere, pentru menținerea în permanență a unui risc scăzut în sectorul pensiilor private

Asigurarea supravegherii prudențiale și a controlului, bazate pe identificarea, prevenirea și administrarea riscurilor

Completarea graduală a supravegherii de tip „conformitate”, practică în prezent, cu supravegherea bazată pe evaluarea riscurilor, prin implementarea principiilor-cheie de evaluare a riscurilor și a utilizării abordării practice a acestora.

Supravegherea se axează atât pe verificarea elementelor de conformitate, cât și pe identificarea riscurilor aferente funcționării administratorilor, inclusiv din perspectiva calității actului de administrare, dar și din perspectiva respectării regulilor după care funcționează fondurile de pensii private și a potențialelor riscuri ce pot afecta în viitor buna funcționare a acestora.

La baza activității de supraveghere au stat atât analize cantitative, cât și analiza aspectelor calitative, precum și determinări ale posibilității de materializare a anumitor riscuri. Totodată s-a pus accentul pe verificarea modalității de informare corecte, complete și la timp a participanților, ca factor de protecție și educație financiară a acestora.

Eficiența activității de supraveghere este rezultatul adoptării unor măsuri proactive și reactive și a avut în vedere toate aspectele funcționării administratorilor și fondurilor, care consolidează elementele de siguranță ale sistemului de pensii private, precum rata minimă de rentabilitate, garantarea contribuțiilor nete, respectiv constituirea provizionului tehnic, precum și separarea activelor.

O importanță sporită a fost acordată modului în care s-au aplicat prevederile privind controlul și auditul intern, precum și administrării riscurilor în sistemul de pensii private. Prin urmare, atenția supravegherii a fost orientată către funcția de administrare a riscurilor și a fost evaluat cadrul organizatoric și funcțional de la nivelul administratorilor fondurilor de pensii. Acest proces oferă posibilitatea urmăririi și identificării abordării procedurale a fiecărui administrator în materie de riscuri atât din punct de vedere al gestiunii fondurilor de pensii private, cât și al propriei activități.

Conform analizei efectuate **toți administratorii au asigurat cadrul organizatoric și procedural necesar pentru gestionarea riscurilor la care sunt expuse fondurile de pensii.**

Indicațiile și îndrumările de funcționare a controalelor interne au fost luate în considerare de către entitățile supravegheate, în acest fel crescând comparabilitatea gradului de implementare și funcționare a controlului intern, atât prin prisma activității desfășurate de către persoanele responsabile, cât și a măsurilor propuse a fi implementate de către entități.

Datorită creșterii volumului de plăți pentru pensii de invaliditate și decese, comparativ cu anii precedenți, precum și a numărului de participanți din grupele de vârstă de peste 50 de ani la Pilonul II și Pilonul III, au fost demarate analize cu privire la modul de organizare a activităților de gestionare a activelor și pasivelor fondurilor de pensii aflate în administrare. Rezultatele au demonstrat că administratorii au lichiditățile necesare pentru a gestiona ieșirile din sistem ale participanților în perioada următoare. Însă, se constată necesară pregătirea din timp a unor structuri operaționale eficiente dedicate implementării unui cadru performant al gestionării corecte a activelor și pasivelor (obligațiile de plată) de tip ALM (eng. *Assets and Liabilities Management*), astfel încât viitoarele solicitări de plată, aflate pe un trend ascendent continuu, să poată fi onorate în mod corect și la termen.

Supravegherea off-site a sectorului sistemului de pensii private

În vederea diminuării riscurilor identificate în cadrul sectorului de pensii private și pentru a promova un puternic accent pro-activ, ASF s-a bazat pe respectarea mai multor principii pentru monitorizarea și controlul sistemului de pensii din România.

Protejarea intereselor participanților și ale beneficiarilor, prin asigurarea unei funcționări eficiente a sistemului de pensii private și asigurarea accesului acestora la informații adecvate

În anul 2019, s-a atribuit o atenție deosebită procesului de raportare, verificării datelor și informațiilor transmise, precum și îmbunătățirii calității analizelor și sintezelor elaborate, urmărindu-se creșterea gradului de relevanță și acuratețe. Optimizarea procesului de raportare a entităților din sistemul pensiilor private este un element important în eficientizarea activității de supraveghere off-site și îmbunătățirea atributului de prudențialitate. Obiectivul a fost creșterea capacității de depistare timpurie a eventualelor probleme, de analiză și remediere a acestora, până să afecteze semnificativ interesele participanților.

Pe parcursul anului 2019, ASF a efectuat analize trimestriale ale evoluției gradului de concentrare, a evoluției rentabilității fondurilor de pensii private, a riscului de lichiditate, a riscului de rată a dobânzii, a riscului valutar și a evoluției volatilității VUAN (Valoarea Unitară a Activului Net) a fondurilor de pensii private, având ca obiectiv identificarea riscurilor la care este expus sistemul de pensii private din România.

Procesul de supraveghere trebuie să fie preventiv și anticipativ

Pentru evaluarea actuarială a fondurilor de pensii administrate privat ce are ca scop determinarea necesarului provizionului tehnic aferent fiecărui fond, s-a procedat la compararea rezultatelor obținute de către specialiștii din ASF și a celor raportate de către administratorii fondurilor. Totodată s-au prezentat diferențele procentuale existente între acestea, precum și la întocmirea Rapoartelor de Evaluare Actuarială ce reprezintă o evaluare precisă și adecvată a obligațiilor de plată ale fondurilor de pensii private și a provizioanelor tehnice necesare administratorilor, în vederea asigurării riscurilor aferente acestor obligații de plată.

În vederea derulării unor acțiuni de monitorizare eficientă a sistemului de pensii din România, ASF a continuat proiectul de dezvoltare și implementare a unui Sistem Managerial Informațional de Gestiune, Analiză și Evaluare Actuarială, precum și înființarea unui grup de lucru în vederea implementării proiectului.

Obiectivele grupului de lucru constau în: determinarea specificațiilor tehnice, funcționale și operaționale ale sistemului informatic; estimarea preliminară a costurilor de dezvoltare și implementare a *Sistemului Managerial Informațional de Gestiune, Analiză și Evaluare Actuarială* cu componentele suplimentare și a necesarului de resurse IT, în baza discuțiilor deschise, pe bază de invitație oficială la sediul ASF, cu operatorii privați specializați în dezvoltarea de software.

Supravegherea on-site și sancțiunile aplicate în sectorul sistemului de pensii private

Activitatea de control desfășurată de ASF este o activitate dezvoltată pe două componente (**conformitate și risc**), prin care se constată abateri de la legislația în vigoare, se solicită remedierea situațiilor de neconformitate, se identifică procesele care pot constitui factori de risc și se formulează recomandări în vederea îmbunătățirii fluxurilor și procedurilor de lucru și diminuării riscurilor.

Activitatea de control desfășurată nu s-a rezumat numai la o activitate de verificări de conformitate efectuate în vederea surprinderii deficiențelor, având în fapt atât o componentă de prevenție, cât și una de remediere, pentru asigurarea stabilității sistemului pensiilor private din România și funcționarea eficientă a acestuia.

În contextul frecventelor modificări legislative și al creșterii numărului de operațiuni realizate de către entități, **activitatea de control a fost un proces dinamic**, care a fost adaptat permanent la volumul și activitățile desfășurate de către jucătorii implicați în sistemul de pensii private, cu scopul:

- de a identifica potențialele riscuri la care entitățile sunt expuse și a propune măsuri de îmbunătățire a activității desfășurate, în vederea diminuării acestor riscuri;
- de a identifica eventualele abateri de la legislația în vigoare și de a solicita remedierea acestora;
- de a asigura, în mod rezonabil, că activitatea de ansamblu a administratorilor de fonduri de pensii private și a depozitarilor acestora se desfășoară în mod corespunzător.

Eforturile depuse pentru desfășurarea unei acțiuni de control la standarde înalte au fost legate de implementarea și aplicarea celor mai bune practici de monitorizare, evaluare, adaptare și actualizare continuă a acestora, în vederea realizării obiectivelor propuse.

Principiul prevenției și caracterul anticipativ al procesului de supraveghere au guvernat și activitatea de control în sectorul de pensii private care, în anul 2019, a avut rolul de a preveni, identifica și

remedia situații care contravin prevederilor legale în vigoare și bunelor practici.

Acțiunile de control (supraveghere on-site), efectuate anual conform prevederilor *Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 50/2005 privind înființarea, organizarea și funcționarea Comisiei de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private*, au avut drept scop îndeplinirea următoarelor obiective instituționale:

- protejarea intereselor participanților și beneficiarilor la fondurile de pensii private;
- asigurarea stabilității sistemului pensiilor private din România și asigurarea unei funcționări eficiente a acestuia;
- contribuirea la consolidarea și stabilitatea sistemului financiar.

ASF a planificat 13 acțiuni de control în 2019

Administratorilor
de pensii private

Fondurilor
de pensii
administrate
privat

Fondurilor de
pensii facultative

Depozitarilor
activelor
fondurilor de
pensii

Au fost vizate în principal:

- verificarea modului în care funcționează sistemul de guvernanță corporativă și sistemul de control intern al entităților cu scopul de a identifica dacă politicile și procedurile elaborate sunt adecvate în raport cu volumul și complexitatea activității, dacă sunt aplicate în mod corespunzător și revizuite periodic, precum și cu rolul de a analiza eficacitatea utilizării instrumentelor și mijloacelor folosite în vederea identificării, administrării și diminuării riscurilor;
- verificarea și evaluarea activităților specifice sistemului de pensii private luând în considerare: natura, cauza, impactul, modul de remediere și/sau diminuare, precum și forma de manifestare a riscurilor aferente, în scopul asigurării unei funcționări eficiente (aderare, convertire, utilizare activ, transfer, etc.);
- urmărirea modului în care strategia de investiții adoptată de fiecare fond de pensii private este aplicată și modul de evaluare a activelor fondurilor de pensii private;
- verificarea constituirii și menținerii unui nivel corespunzător al activelor care acoperă provizionul tehnic;
- taxele de funcționare datorate ASF.

În urma activității de control au fost aplicate următoarele sancțiuni în sistemul de pensii private:

- Avertisment scris: 3 administratori;
- Avertisment scris: 2 directori generali;
- Avertisment scris: 2 persoane care conduc structurile de control intern;
- Amendă contravențională: 1 director general, în cuantum de 6.000 de lei.

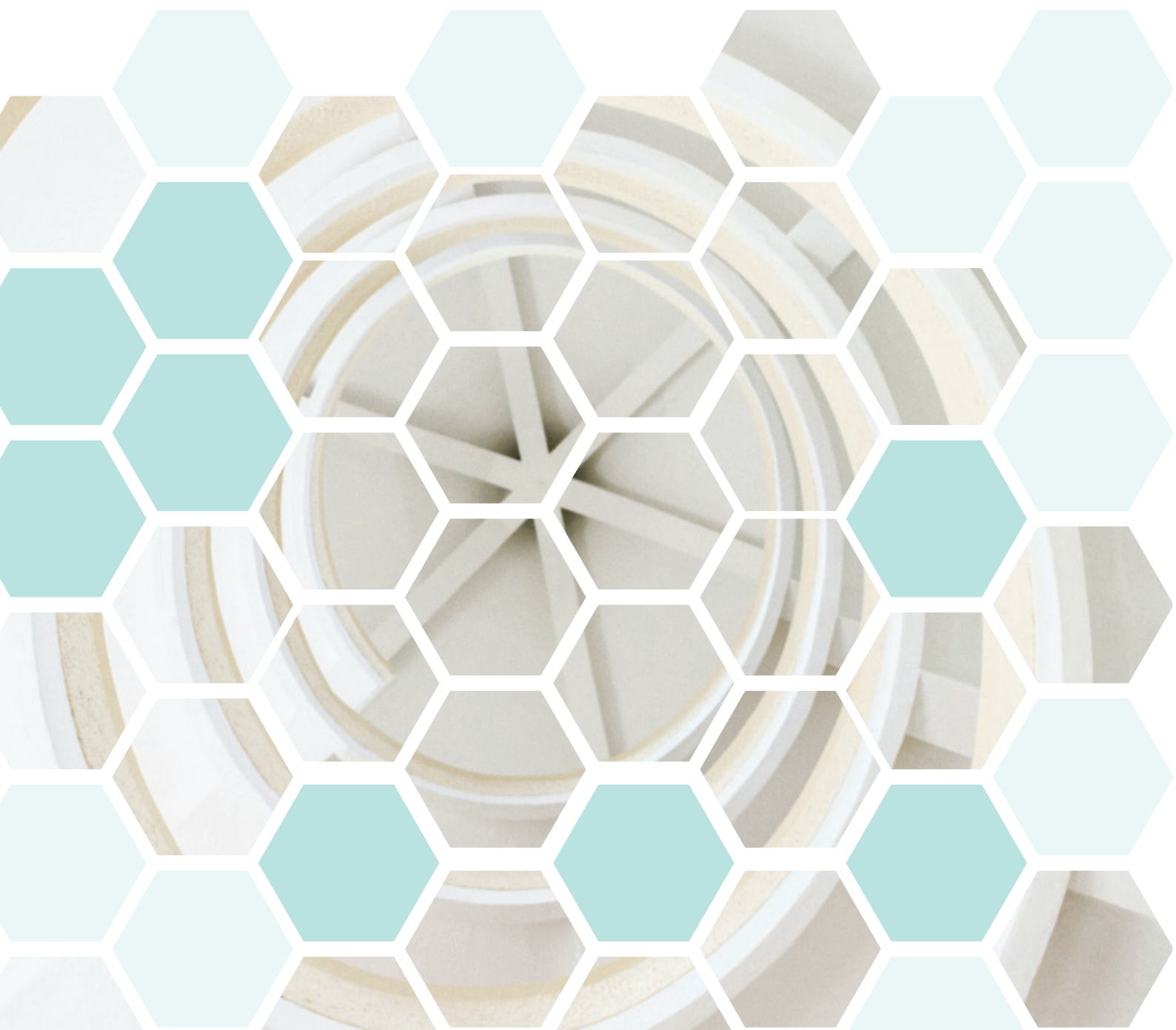
AUTORITATEA
DE SUPRAVEGHERE
FINANCIARĂ

RAPORT ANUAL

2019

Reglementarea piețelor financiare nebancare

Activitatea de reglementare integrată

Activitatea de reglementare integrată asigură un cadru unitar la nivelul ASF, care vizează armonizarea prevederilor legislative, în scopul consolidării cadrului legal existent la nivelul ASF, identificării și implementării celor mai bune practici în domeniu, pentru asigurarea funcționării în parametrii optimi impuși de standardele europene și internaționale, precum și pentru garantarea transparenței piețelor financiare.

Activitatea de reglementare integrată pe parcursul anului 2019 s-a concretizat prin emiterea următoarelor acte normative integrate:

1. **Regulamentul nr. 1/2019** privind evaluarea și aprobarea membrilor structurii de conducere și a persoanelor care dețin funcții-cheie în cadrul entităților reglementate de Autoritatea de Supraveghere Financiară;

Acest regulament a abrogat *Regulamentul nr. 14/2015 privind aprobarea membrilor structurii de conducere și a persoanelor care dețin funcții-cheie în cadrul entităților reglementate de Autoritatea de Supraveghere Financiară* și a modificat cadrul aplicabil procesului de evaluare și aprobare a membrilor structurii de conducere și a persoanelor care dețin funcții-cheie în cadrul entităților reglementate de ASF. Scopul Regulamentului a fost acela de a integra legislația sectorială și de a o alinia ghidurilor europene, în vederea asigurării unui management prudent, eficient și sănătos al entităților reglementate. Astfel, *Regulamentul nr. 1/2019* asigură implementarea prevederilor ghidurilor europene în materie de evaluare a structurilor de conducere, și anume: *Ghidul cu privire la evaluarea adecvării membrilor conducerii și persoanelor cu funcții-cheie*, elaborat de EBA – ESMA, precum și *Ghidul privind organul de conducere al operatorului de piață și al furnizorilor de raportări de date*, elaborat de ESMA, dar și corelarea cu legislația națională, ca urmare a transpunerii *Directivei 2014/65 (MIFID II)*.

În scopul asigurării unui proces de autorizare unitar pentru toate sectoarele de supraveghere financiară, au fost reglementate principiile, standardele și metodologiile de evaluare recomandate de IAIS (eng. *International Association of Insurance Supervisor*), Ghidul EIOPA privind sistemul de guvernanță, recomandările experților EIOPA pentru îmbunătățirea practicilor de supraveghere în sectorul asigurărilor – reasigurărilor, precum și cele mai bune practici privind guvernanta prevăzute în documentele elaborate de FSB (eng. *Financial Stability Board*).

Toate entitățile reglementate și supravegheate de către ASF, indiferent de sistemul de administrare, au obligația de a supune procesului de evaluare structurile de conducere, atât în mod individual, cât și în mod colectiv, acolo unde legislația specifică aplicabilă prevede acest lucru, dar și persoanele care dețin funcții-cheie.

Regulamentul cuprinde criterii generale și comune care stau la baza evaluării membrilor structurii de conducere și a persoanelor care dețin funcții-cheie, precum buna reputație, integritatea, onestitatea, cunoștințele, competența și experiența, dar și principiile proporționalității, al alocării de timp suficient, al independenței, al diversității etc.

Regulamentul conține prevederi referitoare la adecvarea persoanelor evaluate, atât în mod individual, cât și colectiv, precum și criterii și principii pe care atât entitatea reglementată, cât și Autoritatea trebuie să le aibă în vedere în cadrul procesului de evaluare.

2. **Regulamentul nr. 7/2019** pentru modificarea și completarea Regulamentului Autorității de Supraveghere Financiară nr. 16/2014 privind veniturile Autorității de Supraveghere Financiară;

3. **Regulamentul nr. 9/2019** pentru modificarea și completarea Regulamentului Autorității de

Supraveghere Financiară nr. 2/2016 privind aplicarea principiilor de guvernanță corporativă de către entitățile autorizate, reglementate și supravegheate de Autoritatea de Supraveghere Financiară;

4. Regulamentul nr. 13/2019 privind instituirea măsurilor de prevenire și combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului prin intermediul sectoarelor financiare supravegheate de Autoritatea de Supraveghere Financiară;

Acest regulament cuprinde dispoziții privind punerea în aplicare a prevederilor din *Legea nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului*, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, cât și recomandările cuprinse în ghidurile emise de autoritățile europene de supraveghere - ESAs (EBA, ESMA, EIOPA):

1. Ghid ESAs cu privire la măsurile de precauție simplificată și sporită privind clientela și factorii pe care instituțiile de credit și cele financiare trebuie să îi aibă în vedere atunci când evaluează riscul de spălare a banilor și de finanțare a terorismului asociat relațiilor de afaceri individuale și tranzacțiilor ocazionale,
2. Ghid ESAs privind caracteristicile unei abordări bazate pe risc a acțiunii de supraveghere în ceea ce privește combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului, precum și etapele care trebuie urmate atunci când se efectuează supravegherea în funcție de riscuri.

Principalele prevederi ale *Regulamentului nr. 13/2019*, reglementate în cadrul unor capitole/secțiuni/anexe distincte, se referă la:

- Obligații ale entităților reglementate și dispoziții pentru organizarea cadrului de control intern în scopul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării actelor de terorism (SB/FT) cu referire în special la măsurile de identificare, evaluare și gestionare a riscurilor de SB/FT ;
- Aspecte privind numirea ofițerilor de conformitate și a persoanelor desemnate pentru scopul prevenirii spălării banilor/finanțării terorismului;
- Aspecte privind activitatea de supraveghere și control bazată pe risc efectuată de ASF în ceea ce privește combaterea spălării banilor și finanțarea terorismului;
- Mențiuni cu privire la cooperarea cu alte autorități naționale (Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor) și din alte state;
- Orientări specifice privind factorii de risc de spălare a banilor/finanțare a terorismului, precum și măsurile de precauție privind clientela pentru diferite categorii de entități reglementate;
- Prevederi privind constatarea faptelor ce reprezintă încălcări ale legislației incidente prevenirii și combaterii spălării banilor/finanțării terorismului, respectiv aplicarea măsurilor și sancțiunilor în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

5. Regulamentul nr. 15/2019 pentru modificarea alineatului (8) al articolului 47 din *Regulamentul Autorității de Supraveghere Financiară nr. 13/2019* privind instituirea măsurilor de prevenire și combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului prin intermediul sectoarelor financiare supravegheate de Autoritatea de Supraveghere Financiară;

6. Republicarea Regulamentului nr. 16/2014 prin integrarea celor 10 acte normative modificatoare într-un act unic consolidat;

Regulamentul nr. 16/2014 privind veniturile Autorității de Supraveghere Financiară stabilește veniturile care se constituie ca surse proprii de finanțare ale Autorității de Supraveghere Financiară, în conformitate cu prevederile art. 18 alin. (1) și (2) din *Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.*

93/2012 privind înființarea, organizarea și funcționarea ASF, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 113/2013, cu modificările și completările ulterioare.

Principalele modificări și completări ale *Regulamentului ASF nr. 16/2014 prin Regulamentul nr. 7/2019* au vizat următoarele aspecte:

- Sectorul Instrumentelor și Investițiilor Financiare - modificarea unor articole, abrogarea unora și eliminarea referințelor la acestea în contextul intrării în vigoare a *Legii nr. 126/2018 privind piețele de instrumente financiare* și ale Regulamentelor emise în aplicarea acesteia. Urmare a modificării cadrului legal, au fost abrogate unele tarife și au fost introduse tarife. Ca urmare a unor situații întâlnite în practică, a fost corectată o referință și au fost revizuite unele articole pentru claritate.
- Sectorul Asigurări - Reasigurări - modificarea textelor unor articole în scopul evitării oricăror interpretări contrare spiritului excepțiilor deja prevăzute, corelarea cu dispozițiile art. 8 alin. (14) din *Legea nr. 237/2015 privind autorizarea și supravegherea activității de asigurare și reasigurare*, modificări în scopul corelării cu terminologia utilizată în legislația primară sectorială, abrogarea și eliminarea referințelor la unele articole în contextul grupării taxelor specifice domeniului asigurărilor și modificarea unui articol pentru corelare cu prevederile *Legii nr. 26/1990 privind registrul comerțului*.
- Sectorul Sistemul de Pensii Private - reducerea cotei din valoarea contribuțiilor brute încasate de administratorii fondurilor de pensii administrate privat (pilon II) prevăzută la lit. c) de la punctul 1 din Anexa nr. 2 a *Regulamentului nr. 16/2014 privind veniturile Autorității de Supraveghere Financiară*, de la 0,3% la 0,25%.

Având în vedere că de la forma sa inițială intrată în vigoare în anul 2014, *Regulamentul* a fost modificat și/sau completat în mod substanțial printr-un număr de 8 acte normative a fost necesară și oportună republicarea acestuia.

7. Norma nr. 1/2019 pentru modificarea Normei Autorității de Supraveghere Financiară nr. 4/2018 privind gestionarea riscurilor operaționale generate de sistemele informatice utilizate de entitățile autorizate/avizate/înregistrate, reglementate și/sau supravegheate de către Autoritatea de Supraveghere Financiară;

8. Norma nr. 13/2019 privind cadrul unitar de desfășurare a auditului statutar la entitățile autorizate, reglementate și supravegheate de către Autoritatea de Supraveghere Financiară;

9. Norma nr. 27/2019 pentru modificarea și completarea Normei Autorității de Supraveghere Financiară nr. 13/2019 privind cadrul unitar de desfășurare a auditului statutar la entitățile autorizate, reglementate și supravegheate de către Autoritatea de Supraveghere Financiară.

Activitatea de reglementare în sectorul asigurări-reasigurări

Un mediu de reglementare eficient este cheia funcționării optime a pieței asigurărilor. În vederea eficientizării reglementărilor, ASF ia în considerare specificul pieței de asigurări – reasigurări, urmărind armonizarea legislației naționale cu legislația europeană în domeniu.

Principalul obiectiv în reglementarea companiilor de asigurare și a intermediarilor de asigurări vizează alinierea la cele mai bune practici în domeniu atât în aplicarea prevederilor *Directivei Solvency II*, cât și în ceea ce privește standardele de distribuție, asigurând astfel stabilitatea pieței și apărarea drepturilor asiguraților.

Actualizarea permanentă a legislației primare și secundare, activitate constantă și importantă pentru menținerea unui cadru legislativ coerent care să corespundă cerințelor și dinamicii pieței de asigurări-reasigurări, reprezintă o pondere semnificativă în activitatea de reglementare.

Astfel, pentru anul 2019, reglementarea în domeniul asigurării-reasigurării a vizat :

Opinii tehnice referitoare la legislația primară

(a) *Legea nr. 71/2019 privind societățile mutuale de asigurare și pentru modificarea și completarea unor acte normative*

Scopul *Legii nr. 71/2019 privind societățile mutuale de asigurare și pentru modificarea și completarea unor acte normative* este acela de a crea cadrul legal necesar constituirii, organizării și reglementării aspectelor specifice de funcționare a societăților mutuale de asigurare în România, deoarece nu există în prezent societăți de asigurare și/sau asigurare-reasigurare constituite sub forma unor societăți mutuale.

În România, societățile mutuale au fost reglementate în vechiul Cod comercial sub forma asociațiunii de asigurare mutuală, acestea fiind, însă, abrogate de actualul Cod civil.

Prin urmare, societățile mutuale erau menționate în legislația națională în cuprinsul *Legii nr. 237/2015 privind autorizarea și supravegherea activității de asigurare și reasigurare, cu modificările ulterioare*, acestora fiindu-le aplicabile și prevederile Codului civil, Cartea I, Titlul IV, referitoare la persoana juridică, aceste legi nereglementând, însă, înființarea și funcționarea societăților mutuale.

Legea nr. 237/2015 privind autorizarea și supravegherea activității de asigurare și reasigurare, cu modificările ulterioare, transpune *Directiva 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului, din 25 noiembrie 2009, privind accesul la activitate și desfășurarea activității de asigurare și de reasigurare (Solvabilitate II)*, cu modificările și completările ulterioare, directivă care prevede, la pct. A.22 și B.22 din Anexa III, faptul că întreprinderile de asigurare generală și întreprinderile de asigurare de viață din România au forma juridică de societăți pe acțiuni sau de societăți mutuale.

(b) *Contribuții aduse în procesul de modificare a Legii nr. 132/2017 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și tramvaie în vederea punerii în acord cu prevederile Directivei 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2009 privind accesul la activitate și desfășurarea activității de asigurare și de reasigurare (Solvabilitate II) și ale Directivei 2009/103/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 septembrie 2009 privind asigurarea de răspundere civilă auto și*

controlul obligației de asigurare a acestei răspunderi

Modificarea *Legii nr. 132/2017 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și tramvaie* a fost generată de deschiderea de către Comisia Europeană (CE) a procedurii de punere în întârziere în cauza 2018/4075 având ca obiect legislația în vigoare în România referitoare la asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terțelor persoane (RCA) și posibila încălcare, prin unele dispoziții conținute în aceasta, a unor prevederi ale *Directivei 2009/138/CE* și ale *Directivei 2009/103/CE*.

Conform scrisorii de punere în întârziere, Comisia Europeană a considerat că, prin menținerea unor articole din *Legea nr. 132/2017 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și tramvaie* și din *Norma ASF nr. 20/2017 privind asigurările auto din România*, România nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în conformitate cu art. 21 și 181 ale *Directivei 2009/138/CE* și art. 14 al *Directivei 2009/103/CE*.

Propunerile de modificare a legislației RCA au în vedere, în principal, următoarele:

1. Modificări aduse modului de funcționare a „asiguratului cu risc ridicat”. Întrucât Comisia Europeană consideră că prin actualul mod de funcționare este îngreunată libertatea de tarifarare prin impunerea unei prime calculate și ofertate de către BAAR și nu de către asiguratorul RCA, propunerea de modificare a legislației are în vedere eliminarea obligației BAAR de ofertare a primei de asigurare în cazul asiguratului cu risc ridicat. Totodată, s-a avut în vedere instituirea obligațiilor BAAR de alocare a asiguratului cu risc ridicat conform politicilor și procedurilor proprii care stabilesc și condițiile de încheiere a asigurării și, totodată, stabilirea unor reguli de conduită aplicabile membrilor BAAR, inclusiv cu privire la încheierea asigurării RCA în cazul asiguraților cu risc ridicat.
2. Abrogarea prevederilor ce limitează cheltuielile administrative și de vânzare ale poliței de asigurare ce pot fi incluse de către asiguratorii în calculul tarifelor de primă.
3. Eliminarea obligației ASF de reglementare a criteriilor de risc, indicilor de încărcare, coeficienților de majorare și/sau corecție ori alte instrumente de ajustare a tarifelor de primă, condiții în care calculul va avea în vedere respectarea principiilor actuariale general acceptate.
4. Armonizarea prevederilor *Legii nr. 132/2017* cu prevederile *Legii nr. 236/2018 privind distribuția de asigurări*.

În cursul anului 2019 reprezentanții ai ASF au colaborat cu Ministerul Finanțelor Publice în calitatea sa de inițiator al proiectului de lege și au asigurat suportul tehnic, la solicitare, pe tot parcursul procesului legislativ.

Proiectul de lege de modificare a *Legii nr. 132/2017 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și tramvaie* a fost publicat în data de 20.09.2019, pentru consultare și dezbateră publică, pe site-ul Ministerului Finanțelor Publice, iar ca urmare a aprobării acestuia în ședința Guvernului României din data de 20.12.2019, a fost transmis spre analiză Parlamentului României.

Revizuirea legislației secundare

§ Regulamente

Regulamentul nr. 2/2019 pentru modificarea și completarea Regulamentului Autorității de Supraveghere Financiară nr. 6/2017 privind Fondul național de protecție

Având în vedere prevederile *Legii nr. 132/2017 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și tramvaie*, în baza propunerilor primite din partea BAAR, analizate și revizuite de către ASF, a fost emis *Regulamentul nr. 2/2019*

pentru modificarea și completarea Regulamentului Autorității de Supraveghere Financiară nr. 6/2017 privind Fondul național de protecție, care reglementează nivelul minim de referință pentru disponibilul Fondului național de protecție (FNP), tipurile de contribuții la FNP, modalitățile de calculare și de plată ale acestora.

§ Norme

*(a) **Norma nr. 5/2019** privind modificarea și completarea Normei Autorității de Supraveghere Financiară nr. 36/2015 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate aplicabile brokerilor de asigurare și/sau de reasigurare*

Ca urmare a intrării în vigoare a Legii nr. 236/2018 privind distribuția de asigurări și a Normei ASF nr. 19/2018 privind distribuția de asigurări, de punere în aplicare a legii și pentru a ține cont de modificările legislative aduse de Legea nr. 163/2018 pentru modificarea și completarea Legii contabilității nr. 82/1991, modificarea și completarea Legii societăților nr. 31/1990, precum și modificarea Legii nr. 1/2005 privind organizarea și funcționarea cooperăției, a fost emisă Norma nr. 5/2019.

*(b) **Norma nr. 6/2019** privind modificarea și completarea Normei Autorității de Supraveghere Financiară nr. 41/2015 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate ale entităților care desfășoară activitate de asigurare și/sau reasigurare*

Modificarea și completarea Normei ASF nr. 41/2015 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate ale entităților care desfășoară activitate de asigurare și/sau reasigurare a fost impusă de modificarea și completarea Legii contabilității nr. 82/1991, efectuată prin Legea nr. 163/2018 care prevede obligația entităților care optează pentru repartizarea trimestrială de dividende de a întocmi situații financiare interimare și de preluarea în proiectul supus aprobării a unor modificări și completări cu caracter general pe care Ministerul Finanțelor Publice le-a adus reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate, aprobate prin Ordinul MFP nr. 1802/2014 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate, cu modificările și completările ulterioare.

*(c) **Norma nr. 7/2019** privind încheierea exercițiului financiar 2018 pentru entitățile din domeniul asigurărilor*

Norma se aplică societăților de asigurare și/sau reasigurare, companiilor de brokeraj, precum și sucursalelor din România ale societăților cu sediul social în state terțe sau aparținând Spațiului Economic European (asigurătorii și companiile de brokeraj), care își desfășoară activitatea în conformitate cu prevederile Legii nr. 237/2015 privind autorizarea și supravegherea activității de asigurare și reasigurare, cu modificările ulterioare, respectiv ale Legii nr. 236/2018 privind distribuția în asigurări, după caz.

Norma reglementează diverse aspecte privind depunerea situațiilor financiare anuale individuale și consolidate aferente exercițiului financiar 2018 atât la Autoritatea de Supraveghere Financiară, cât și la Ministerul Finanțelor Publice, precum: componentele situațiilor financiare și formularele aferente, corelațiile intra și inter-formulare, termenul de depunere, modalitatea de evaluare fiind cea prevăzută de reglementările contabile specifice în vigoare la data de 31.12.2018.

(d) **Norma nr. 10/2019** pentru modificarea pct. 18 din anexa la Norma Autorității de Supraveghere Financiară nr. 7/2019 privind încheierea exercițiului financiar 2018 pentru entitățile din domeniul asigurărilor

Emiterea normei a fost impusă având în vedere faptul că prevederile Normei nr. 36/2015 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate aplicabile brokerilor de asigurare și/sau de reasigurare, cu modificările și completările ulterioare, se aplicau pentru situațiile financiare aferente anului 2019, iar Norma nr. 7/2019 privind încheierea exercițiului financiar 2018 pentru entitățile din domeniul asigurărilor trebuia să fie în conformitate cu prevederile Normei nr. 36/2015 valabile la data de 31 decembrie 2018. Norma a modificat pct. 18, alin. (1), lit. e) din anexa Normei nr. 7/2019 astfel: „e) raportul cenzorilor sau al expertului contabil, după caz;”.

(e) **Norma nr. 16/2019** pentru modificarea alin. (3) al art. 11 din Norma Autorității de Supraveghere Financiară nr. 20/2018 privind pregătirea profesională a persoanelor implicate în activitatea de distribuție

Ca urmare a prelungirii termenului stabilit inițial pentru pregătirea profesională a persoanelor implicate în activitatea de distribuție în baza Normei nr. 20/2018 privind pregătirea profesională a persoanelor implicate în activitatea de distribuție, ASF a emis Norma nr. 16/2019 pentru modificarea alin. (3) al art. 11 din Norma Autorității de Supraveghere Financiară nr. 20/2018 privind pregătirea profesională a persoanelor implicate în activitatea de distribuție, care reglementează noul calendar de formare profesională.

(f) **Norma nr. 20/2019** pentru punerea în aplicare a Sistemului de raportare contabilă la 30 iunie 2019 a entităților din domeniul asigurărilor

Norma se aplică societăților de asigurare și/sau reasigurare, companiilor de brokeraj, sucursalelor din România ale societăților cu sediul social în state terțe sau aparținând Spațiului Economic European (asigurătorii și companiile de brokeraj), care își desfășoară activitatea în conformitate cu prevederile Legii nr. 237/2015 privind autorizarea și supravegherea activității de asigurare și reasigurare, respectiv ale Legii nr. 236/2018 privind distribuția de asigurări, precum și Fondului de Garantare a Asiguraților constituit în condițiile Legii nr. 213/2015 privind Fondul de garantare a asiguraților.

(g) **Norma nr. 24/2019** privind Fondul de Garantare a Asiguraților

Prin intermediul acestei norme, au fost aduse o serie de modificări/completări Fondului de Garantare a Asiguraților: revizuirea prevederilor referitoare la BVC (Buget de Venituri și Cheltuieli) al Fondului în vederea delimitării atribuțiilor Directorului general de cele ale Consiliului de Administrație (CA) cu privire la verificarea și aprobarea execuției BVC; introducerea prevederilor conform cărora execuția BVC se verifică conform practicilor și procedurilor interne ale Fondului, care includ atât pe cele privind controlul și auditul intern (singurele care, potrivit normei actuale, trebuie avute în vedere), dar și alte proceduri care trebuie respectate; clarificarea unor dispoziții cu privire la evidențele predate de asigurător către Fond; introducerea de modele separate pentru cererile de plată ce privesc un dosar de daună, respectiv pentru cererile care vizează o restituire de primă; precizarea documentelor în baza cărora se face constatarea, pentru o aplicare unitară și transparentă; introducerea prevederii conform căreia Fondul nu este responsabil pentru confirmarea valabilității polițelor de asigurare și nici pentru eliberarea certificatelor privind daunele înregistrate – aceste sarcini fiind ale lichidatorului judiciar etc.

(h) **Norma nr. 28/2019** pentru modificarea și completarea Normei nr. 19/2018 privind distribuția de asigurări

Norma nr. 19/2018 privind distribuția de asigurări a fost modificată ca urmare a deciziei Comisiei Europene privind Cauza 2019/2248, în vederea eliminării prevederilor care, în opinia Comisiei Europene sunt considerate limitative referitoare la exercitarea activității de distribuție prin libertatea de a presta servicii. Astfel, s-a revenit la practica desfășurată de către ASF anterior introducerii acestor prevederi legale, și anume analizarea, de la caz la caz, a situațiilor de desfășurare a activității de distribuție prin libertatea de a presta servicii, cu respectarea și aplicarea strictă a prevederilor legislative. Această aplicare ar trebui efectuată de către structurile de specialitate cu atribuții de supraveghere și control al distribuitorilor de produse de asigurare.

(i) *Proiect de Normă privind aplicarea unor măsuri în cazul retragerii Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord din Uniunea Europeană fără un acord*

Norma transpune Recomandările EIOPA pentru sectorul asigurărilor, în contextul retragerii Regatului Unit din Uniunea Europeană și instituie: un cadru sau mecanism juridic care să faciliteze încetarea sistematizată a activităților care devin neautorizate și, totodată, autorizarea imediată a societăților în conformitate cu legislația Uniunii; interzicerea încheierii de noi contracte, reînnoirea acestora, extinderea sau majorarea unei acoperiri pentru contractele aflate în vigoare, atât timp cât societățile nu sunt autorizate conform prevederilor legale; păstrarea drepturilor contractanților în ceea ce privește exercitarea unei opțiuni sau unui drept prevăzut de contractele de asigurare existente pentru realizarea beneficiilor de pensie ale acestora; supravegherea conduitei, cooperarea cu autoritățile de supraveghere din Regatul Unit, astfel încât să se asigure o supraveghere corespunzătoare a aspectelor prudențiale relevante, inclusiv a poziției financiare a societăților respective; aplicarea principiului proporționalității și al supravegherii bazate pe riscuri; permiterea gestionării contractelor în vederea lichidării portofoliilor, dacă acest lucru ar reduce timpul de acordare a autorizației; permiterea finalizării transferurilor de portofolii cu condiția ca acestea să fi fost inițiate înainte de data retragerii; eliminarea societăților din Regatul Unit din registrul național la data retragerii din Uniune și informarea publicului cu privire la cadrul juridic aplicabil activităților transfrontaliere ale societăților din Regatul Unit.

Astfel, în conformitate cu Regulamentul EIOPA, ASF a notificat intenția de a integra în cadrul național de reglementare recomandările EIOPA prin aplicarea mecanismului „comply or explain”, ținând cont de faptul că aceste recomandări se bazează pe *Directiva 2009/138/CE2 (Directiva Solvabilitate II)*, *Directiva (UE) 2016/973 (Directiva privind distribuția de asigurări)* și alte instrumente relevante ale EIOPA și urmează o serie de avize pe care EIOPA le-a elaborat pentru a promova practici de supraveghere consecvente în chestiuni legate de consecințele retragerii Regatului Unit din Uniunea Europeană.

Eforturile ASF de a se conforma recomandărilor EIOPA s-au concretizat prin emiterea **Normei nr. 1/2020** privind aplicarea unor măsuri în cazul retragerii Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord din Uniunea Europeană fără un acord, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 52 din 27 ianuarie 2020.

Activitatea de reglementare în sectorul instrumentelor și investițiilor financiare

În anul 2019 s-au continuat demersurile anterioare de armonizare a cadrului legislativ din România cu noile cerințe impuse de cadrul legislativ european, prin finalizarea unor proiecte de legislație primară și prin completarea legislației secundare în domeniul instrumentelor și investițiilor financiare.

Transpunerea noutăților din legislația europeană pentru piața de capital națională s-a realizat concomitent cu îmbunătățirea legislației secundare sectoriale, atât în sensul actualizării și al detalierii ei, cât și în cel al creării cadrului legal necesar reglementării unor situații noi apărute în practica unei piețe de capital aflate într-o continuă dinamică.

Astfel, activitatea de reglementare din domeniul pieței de capital, în anul 2019, s-a axat pe următoarele direcții principale:

- elaborarea reglementărilor în vederea creării sau completării cadrului legal pentru desfășurarea în mod corespunzător a activității entităților pieței de capital;
- analizarea reglementărilor emise de entitățile pieței de capital și a modificărilor intervenite cu privire la aceste reglementări;
- analizarea proiectelor de norme emise de alte instituții publice sau a inițiativelor legislative ale Guvernului sau Parlamentului României, ale instituțiilor europene cu impact asupra pieței de capital;
- analiza modalităților de transpunere a regulamentelor europene cu aplicabilitate directă în domeniul pieței de capital.

Opinii tehnice referitoare la legislația primară

(a) La sfârșitul anului 2019 a fost adoptată **Legea nr. 243/2019** privind reglementarea fondurilor de investiții alternative și pentru modificarea și completarea unor acte normative.

Legea are ca scop reglementarea fondurilor de investiții alternative (FIA) în ceea ce privește organizarea, funcționarea, precum și obligațiile de transparență aferente acestor tipuri de entități (care se clasifică în FIA de tip contractual și FIA de tip societate de investiții) și face parte din strategia Autorității de Supraveghere Financiară de revizuire a cadrului legal incident funcționării organismelor de plasament colectiv, altele decât organismele de plasament colectiv în valori mobiliare (respectiv AOPC prevăzute la art. 114 și 115 din *Legea nr. 297/2004 privind piața de capital, cu modificările și completările ulterioare*, categorie din care fac parte cele cinci societăți de investiții financiare –SIF, respectiv Fondul Proprietatea SA).

De asemenea, legea completează cadrul legal incident administratorilor de fonduri de investiții alternative (AFIA) reprezentat de *Legea nr. 74/2015 privind administratorii de fonduri de investiții alternative* și de *Regulamentul ASF nr. 10/2015 privind administrarea fondurilor de investiții alternative*.

Necesitatea elaborării acestei legi a fost fundamentată de nevoia de diversificare a categoriilor de organisme de plasament colectiv de tip FIA care să corespundă cerințelor investitorilor din România.

(b) Proiect de Lege pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul pieței de capital, precum și pentru stabilirea unor măsuri de punere în aplicare a *Regulamentului (UE) 2017/2402 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2017 de stabilire a unui cadru general privind securitizarea și de creare a unui cadru specific pentru o securitizare simplă, transparentă și standardizată și de modificare a Directivelor 2009/65/CE, 2009/138/CE și 2011/61/UE, precum și a Regulamentelor (CE) nr. 1060/2009 și (UE) nr. 648/2012.*

Proiectul de lege are în vedere: modificarea *Legii nr. 24/2017 privind emitenții de instrumente financiare și operațiuni de piață*, în sensul ajustării și corelării prevederilor legislației naționale cu prevederile *Regulamentului (UE) nr. 1129/2017 privind prospectul*, precum și a transpunerii la nivelul legislației naționale a prevederilor *Directivei 2017/828/UE*; modificarea altor acte normative, cum ar fi: *Legea nr. 126/2018 privind piețele de instrumente financiare*, *OUG nr. 32/2012 privind organismele de plasament colectiv în valori mobiliare și societățile de administrare a investițiilor*, precum și pentru modificarea și completarea *Legii nr. 297/2004 privind piața de capital*, *Legea nr. 74/2015 privind administratorii de fonduri de investiții alternative*, *Legea nr. 237/2015 privind autorizarea și supravegherea activității de asigurare și reasigurare* și adoptarea unor măsuri în vederea aplicării *Regulamentului (UE) 2017/2402 de stabilire a unui cadru general privind securitizarea*.

Revizuirea legislației secundare

Activitatea de reglementare în anul 2019 a fost intensă, numeroase proiecte de acte normative fiind finalizate și transmise spre publicare în Monitorul Oficial al României. De asemenea, pentru îmbunătățirea actelor normative conform celor mai bune practici în domeniu, în vederea alinierii la noile cerințe impuse de legislația europeană, dar și națională, precum și ca urmare a evoluțiilor din piețele supravegheate de ASF, au fost întocmite mai multe acte normative de modificare a legislației secundare existente.

§ Regulamente

(a) **Regulamentul nr. 4/2019** pentru modificarea *Regulamentului ASF nr. 4/2013 privind acțiunile suport pentru certificatele de depozit*

Regulamentul introduce unele dispoziții referitoare la aplicabilitatea prevederilor *Regulamentului ASF nr. 4/2013* și în cazul certificatelor de depozit care urmează să fie admise la tranzacționare într-un stat terț Uniunii Europene pe o piață echivalentă pieței reglementate în sensul *Legii nr. 126/2018 privind piețele de instrumente financiare*, cu respectarea anumitor cerințe și sunt admise la tranzacționare într-un stat terț Uniunii Europene și care, la data admiterii la tranzacționare pe respectiva piață din statul terț, se încadrează în anumite cerințe ale regulamentului, cum ar fi aceea că, la data admiterii, respectivul stat era stat membru UE.

(b) **Regulamentul nr. 5/2019** privind reglementarea unor dispoziții referitoare la prestarea serviciilor și activităților de investiții conform *Legii nr. 126/2018 privind piețele de instrumente financiare*

Regulamentul asigură alinierea legislației secundare privind desfășurarea serviciilor de investiții la prevederile *Legii nr. 126/2018*, cu respectarea cerințelor *Directivei 2014/65/UE privind piețele de instrumente financiare (MiFID II)* și a regulamentelor europene emise în aplicarea acesteia. De asemenea, regulamentul abrogă *Regulamentul CNVM nr. 32/2006 privind serviciile de investiții financiare*, fiind eliminate din legislația secundară prevederile legale care sunt acoperite de regulamentele europene de aplicabilitate directă emise în baza MiFID II.

Regulamentul ASF nr. 5/2019 cuprinde, în principal, prevederi referitoare la procedura de acordare și de retragere a autorizației societăților de servicii de investiții financiare (SSIF), cerințe organizatorice și reguli de conduită aplicabile SSIF, aplicarea prevederilor art. 10 alin. (7) din

Legea nr. 126/2018 privind fiduciar și alte activități, tranzacțiile în marjă, acordarea de credite și împrumutul de instrumente financiare și prestarea serviciilor de investiții de către persoanele prevăzute la art. 7 alin. (1) din Legea nr. 126/2018, respectiv persoanele exonerate opțional conform MiFID II.

(c) Regulamentul nr. 8/2019 privind modificarea Regulamentului Autorității de Supraveghere Financiară nr. 12/2018 pentru punerea în aplicare a unor prevederi ale Regulamentului (UE) nr. 1286/2014 privind documentele cu informații esențiale referitoare la produsele de investiții individuale structurate și bazate pe asigurări (PRIIP)

Regulamentul are în vedere eliminarea obligației de notificare ex ante a documentului cu informații esențiale și asigurarea unor canale sigure și confidențiale pentru raportarea încălcărilor efective ale Regulamentului nr. 1286/2014/UE (PRIIPS).

(d) Regulamentul nr. 10/2019 privind procedura de subscriere și răscumpărare prin internet a titlurilor de participare emise de organisme de plasament colectiv

Regulamentul urmărește simplificarea circuitului documentelor transmise letric de către investitori la primul contact cu societatea de administrare a investițiilor (SAI), prin introducerea posibilității de a transmite documentele de identificare și în format digital (fără semnătură electronică) și introducerea posibilității de utilizare a unei aplicații informatice, ce poate identifica o persoană (prin recunoaștere facială), în vederea intrării în relații contractuale la distanță.

(e) Regulamentul nr. 11/2019 pentru modificarea și completarea Regulamentului Autorității de Supraveghere Financiară nr. 3/2014 privind unele aspecte legate de aplicarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului și a Regulamentului (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și firmele de investiții și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012

Regulamentul a fost elaborat în vederea modificării și completării Regulamentului ASF nr. 3/2014 în legătură cu următoarele aspecte: transpunerea completă a prevederilor Directivei 2013/36/UE cu privire la accesul la activitatea instituțiilor de credit și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit și a firmelor de investiții, respectiv a opțiunii prevăzute la art. 108 alin. (1) al treilea paragraf din directivă; modificarea art. 123 din Regulamentul ASF nr. 3/2014, prin completarea acestuia cu prevederi care redau explicit textul opțiunii autorității competente prevăzute de directivă și clarificarea modalității prin care ASF aprobă includerea instrumentelor de capital și a împrumuturilor subordonate în fondurile proprii de nivel 1 suplimentar/nivel 2, respectiv prin emiterea unui act individual. În aceste sens, regulamentul introduce modificarea art. 59 din Regulamentul ASF nr. 3/2014 privind unele aspecte legate de aplicarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 99/2006.

(f) Regulamentul ASF/BNR nr. 12/3/2019 pentru modificarea și completarea Regulamentului ASF/BNR nr. 14/7/2018 privind prestarea de servicii și activități de investiții în numele societăților de servicii de investiții financiare și al instituțiilor de credit

Regulamentul vizează, în principal, modificarea condițiilor de examinare a persoanelor fizice care prestează serviciul de investiții prevăzut la pct. 5 din secțiunea A din anexa nr. 1 la Legea nr. 126/2018 privind piețele de instrumente financiare, în speță consultanță de investiții, astfel încât examinarea să se poată realiza de către organismul de formare profesională atestat/recunoscut care a organizat cursul de pregătire profesională inițială, eliminându-se astfel cerința de examinare la Institutul de Studii Financiare sau la Institutul Bancar Român și simplificarea procesului de înscriere în Registrul ASF/notificare a ASF a personalului SSIF/instituțiilor de credit, respectiv de înscriere a agenților delegați în Registrul ASF și revizuirea documentației ce se transmite la ASF pentru aceste persoane.

§ Norme

(a) **Norma nr. 2/2019** pentru modificarea și completarea anexei nr. 1 la Norma Autorității de Supraveghere Financiară nr. 39/2015 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu Standardele internaționale de raportare financiară, aplicabile entităților autorizate, reglementate și supravegheate de Autoritatea de Supraveghere Financiară din Sectorul instrumentelor și investițiilor financiare

Norma modifică și completează anexa nr. 1 la Norma ASF nr. 39/2015 în conformitate cu cerințele IFRS 16 „Contracte de leasing” pentru exercițiile financiare care încep la 1 ianuarie 2019 sau după această dată.

(b) **Norma nr. 14/12.06.2019** pentru aplicarea Ghidului ESMA referitor la gestionarea conflictelor de interese ale contrapărților centrale și a Ghidului ESMA privind măsurile EMIR de marjă anti-prociclicitate pentru contrapărțile centrale

(c) **Norma nr. 15/12.06.2019** pentru aplicarea Ghidului ESMA privind raportările referitoare la decontarea internalizată conform articolului 9 din Regulamentul privind depozitarii centrali de titluri de valoare (eng. Central Securities Depositories Regulation - CSDR)

(d) **Norma nr. 21/2019** privind aplicarea Ghidului ESMA cu privire la indicii de referință ne semnificativi din Regulamentul privind indicii de referință (Regulamentul UE nr. 1.011/2016)

Norma are în vedere emiterea de orientări privind procedurile și caracteristicile funcției de supraveghere a indicilor, precum și datele de intrare adecvate și verificabile utilizate în calcularea indicilor de referință ne semnificativi și emiterea de orientări privind transparența metodologiei de calcul și cerințele de guvernare aplicabile indicilor de referință ne semnificativi.

(e) **Norma nr. 29/2019** pentru aplicarea Ghidului ESMA cu privire la factorii de risc în temeiul Regulamentului privind prospectul

Ghidul ESMA cu privire la factorii de risc în temeiul Regulamentului privind prospectul cuprinde o serie de orientări și se adresează autorităților competente desemnate de fiecare stat membru în conformitate cu prevederile art. 31 din Regulamentul (UE) nr. 2017/1129 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 iunie 2017 privind prospectul, oferind sprijin acestora în evaluarea specificității, importanței și încadrării pe categorii de risc în funcție de natura acestora.

Scopul principal urmărit prin includerea factorilor de risc într-un prospect și/sau supliment la prospect este de a garanta că investitorii pot evalua riscurile aferente investiției lor și astfel, pot lua decizii în deplină cunoștință de cauză. Ghidul nu se limitează la factorii de risc specifici unui anumit tip de entitate sau unui anumit tip de prospect.

(f) **Proiectul de Normă** pentru modificarea unor acte normative în domeniul reglementărilor contabile aplicabile entităților autorizate, reglementate și supravegheate de Autoritatea de Supraveghere Financiară din Sectorul Instrumentelor și Investițiilor Financiare

Proiectul are în vedere modificarea categoriilor de entități care aplică reglementările contabile prevăzute de Norma nr. 39/2015 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu Standardele internaționale de raportare financiară, aplicabile entităților autorizate, reglementate și supravegheate de Autoritatea de Supraveghere Financiară din Sectorul instrumentelor și investițiilor financiare și Norma nr. 40/2015 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale și situațiile financiare anuale consolidate, aplicabile entităților autorizate, reglementate și supravegheate de Autoritatea de Supraveghere Financiară - Sectorul instrumentelor și investițiilor financiare.

§ Instrucțiuni

Instrucțiunea nr. 1/2019 pentru modificarea Instrucțiunii Autorității de Supraveghere Financiară nr. 2/2016 privind întocmirea și depunerea raportării contabile semestriale de către entitățile autorizate, reglementate și supravegheate de Autoritatea de Supraveghere Financiară - Sectorul Instrumentelor și Investițiilor Financiare

Actul normativ modifică *Instrucțiunea ASF nr. 2/2016* pentru ca informațiile solicitate în cadrul raportărilor contabile semestriale să fie în acord atât cu legislația pieței de capital aplicabilă în vigoare, cât și cu cerințele MFP.

Analiza reglementărilor emise de entitățile pieței de capital

În decursul anului 2019, activitatea de reglementare a vizat și analizarea solicitărilor de modificare/completare a reglementărilor Depozitarului Central SA în contextul procesului de reautorizare a acestei instituții de piață în conformitate cu prevederile *Regulamentul (UE) nr. 909/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014 privind îmbunătățirea decontării titlurilor de valoare în Uniunea Europeană și privind depozitarii centrali de titluri de valoare și de modificare a Directivelor 98/26/CE și 2014/65/UE și a Regulamentului (UE) nr. 236/2012 (CSDR)*, precum și a regulilor de funcționare a pieței reglementate și a sistemului multilateral de tranzacționare administrate de BVB SA.

(a) Autorizarea reglementărilor Depozitarului Central SA

În anul 2019, ASF a încheiat procesul de autorizare a Depozitarului Central SA, conform *Regulamentului (UE) nr. 909/2014 (CSDR)*. Astfel, în contextul reautorizării Depozitarului Central au fost emise:

- ***Decizia nr. 1584/19.12.2019*** de aprobare a noului Regulament de organizare și funcționare al Depozitarului Central SA;
- ***Decizia nr. 1585/19.12.2019*** de aprobare a noului Cod al Depozitarului Central SA.

Activitatea de autorizare a noului cod al Depozitarului Central a presupus formularea de observații punctuale pe textul propus în colaborare cu direcțiile de specialitate, analizarea reformulărilor corespunzătoare, precum și un proces de colaborare prin corespondență directă cu autoritățile relevante, respectiv cu Banca Centrală Europeană (ECB) și Banca Națională a României.

(b) Autorizarea reglementărilor Bursei de Valori București SA (BVB)

În anul 2019, au fost analizate solicitările de modificare a reglementărilor Bursei de Valori București SA constând în 3 regulamente:

- *Codul BVB – Operator de piață*;
- *Codul BVB – Operator de Sistem*;
- *Regulamentul de Organizare și Funcționare al BVB*, ca urmare a modificărilor solicitate de către aceasta.

Analiza solicitărilor de modificare a Codului BVB – Operator de piață, a Codului BVB – Sistem multilateral de tranzacționare și a ROF BVB s-a finalizat prin emiterea următoarelor decizii ASF:

- ***Decizia ASF nr. 1126/11.09.2019***;
- ***Decizia ASF nr. 1205/02.10.2019***;
- ***Decizia ASF nr. 1206/02.10.2019***.

Activitatea de reglementare în sectorul sistemului de pensii private

Stadiul de dezvoltare a pieței fondurilor de pensii private, creșterea volumului de active, evoluțiile de reglementare europeană sectorială și intersectorială, precum și identificarea nevoilor și așteptărilor participanților sunt elementele care au stat la baza dezvoltării cadrului de reglementare în domeniul pensiilor private.

În cursul anului 2019, ASF a desfășurat o activitate intensă pentru consolidarea cadrului legal aplicabil sistemului pensiilor private, atât prin contribuții și puncte de vedere formulate pentru toate proiectele de legislație primară, precum și prin elaborarea de reglementări secundare necesare derulării în condiții optime a acțiunilor tuturor entităților implicate în domeniu. Astfel, s-a continuat procesul de armonizare a cadrului legislativ din România privind pensiile private cu directivele europene, fiind definitivat proiectul de legislație primară referitor la pensiile ocupaționale, care a fost adoptat de către cele două camere ale Parlamentului României în ultimul trimestru al anului. De asemenea, ASF a participat activ la revizuirea și finalizarea *Proiectului de Lege privind organizarea și funcționarea sistemului de plată a pensiilor private* care, la data publicării acestui raport, se afla în procedură de dezbatere publică și a exprimat opinii tehnice privind pensiile private pentru o serie de proiecte de legislație primară inițiate de către alte instituții.

La nivel de legislație secundară, activitatea de reglementare a fost una bogată, numeroase proiecte de acte normative fiind elaborate, dezbătute, adoptate și transmise spre publicare în Monitorul Oficial al României. Acestea au vizat nu numai actualizarea cadrului normativ secundar, ca urmare a modificărilor legislative și necesitatea alinierii la noile cerințe impuse de legislația națională, ci și crearea cadrului legal necesar reglementării situațiilor noi apărute și completarea legislației secundare în domeniul pensiilor private.

ASF a derulat o serie de acțiuni la care au participat reprezentanți ai Asociației pentru Pensiile Administrative Privat din România, ce au vizat identificarea soluțiilor care să răspundă problemelor apărute în practică, în vederea modificării cadrului legislativ primar din domeniul pensiilor private, respectiv a *Legii nr. 411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat, cu modificările și completările ulterioare* și a *Legii nr. 204/2006 privind pensiile facultative, cu modificările și completările ulterioare*.

Opinii tehnice referitoare la legislația primară

(a) *Legea nr. 1/2020 privind pensiile ocupaționale*

Legea nr. 1/2020 privind pensiile ocupaționale, care transpune *Directiva (UE) 2016/2341 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 decembrie 2016 privind activitățile și supravegherea instituțiilor pentru furnizarea de pensii ocupaționale (IORP)*, a fost adoptată, în unanimitate, de către Parlamentul României și publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 10 din 08 ianuarie 2020, intrând în vigoare din data 07 februarie 2020.

Prin cadrul legal, care reglementează organizarea și funcționarea fondurilor de pensii ocupaționale, s-au creat premisele pentru obținerea unei pensii ocupaționale, suplimentară și distinctă de cea furnizată de sistemul public, obținută în urma calității de participant la un fond de pensii ocupaționale. Implementarea componentei de pensii ocupaționale este o etapă importantă în reforma pensiilor, care vizează înlăturarea presiunii asupra sistemului public de pensii, contribuind astfel la dezvoltarea

și sustenabilitatea acestuia. Obiectivul introducerii fondurilor ocupaționale se referă la garantarea unui nivel suplimentar de securitate pentru viitorii pensionari, prin impunerea unor reguli de supraveghere, precum și de gestionare eficientă a sistemului de pensii ocupaționale. Pe lângă rolul social important al sistemului de pensii private, un beneficiu suplimentar al mecanismului este reprezentat de formarea de capital autohton și investirea acestuia în economia națională.

Pensiile ocupaționale reprezintă componenta de pensii profesionale, legate de ocupație, unde dreptul de a propune o schemă de pensii ocupaționale aparține angajatorului, respectiv este un sistem de pensii care se bazează pe opțiunea angajatorului. Caracteristica principală a schemelor de pensii ocupaționale este faptul că sunt oferite exclusiv la inițiativa angajatorului, pentru proprii angajați. Suplimentar față de contribuția plătită de angajatorul său, un participant poate contribui în nume propriu la fondul de pensii ocupaționale, contribuția putând fi împărțită între angajat și angajator, potrivit prevederilor stabilite de schemă și actul individual de aderare. Sumele reprezentând contribuțiile la fonduri de pensii ocupaționale din România sunt deductibile fiscal în conformitate cu legislația fiscală. Angajatorul poate prevedea în schema de pensii ocupaționale o clauză de vesting, adică amânarea dobândirii de către proprii angajați a dreptului de proprietate asupra sumelor virate de către angajator în fondul de pensii ocupaționale. Această clauză se poate extinde pe o perioadă de maximum 3 ani, obiectivul fiind fidelizarea angajaților și diminuarea fluctuației de personal la nivelul angajatorului. La un fond pot participa angajații unui sau ai mai multor angajatori și este important de evidențiat că un fond nu poate fi declarat în stare de faliment.

Actul normativ conține prevederi care se aplică fondurilor de pensii ocupaționale, administratorilor de fonduri de pensii ocupaționale, angajatorilor, depozitarilor (cu privire la activitatea de depozitare și custodie a activelor fondurilor de pensii ocupaționale), auditorilor financiari, Fondului de garantare a drepturilor din sistemul de pensii private. De asemenea, sunt stabilite elementele necesare înființării schemelor de pensii ocupaționale și ale fondurilor de pensii ocupaționale, inclusiv aspectele legate de administrarea acestora.

În procesul de elaborare a acestui act legislativ, ASF a colaborat cu autorități din România, respectiv Ministerul Finanțelor Publice, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Afacerilor Externe, Ministerul Justiției, Parlamentul României, Casa Națională de Pensii Publice, potrivit legii și/sau acordurilor/protocoalelor încheiate cu acestea, prin schimb de informații și opinii tehnice. ASF are ca obiectiv protejarea intereselor participanților și beneficiarilor la fondurile de pensii ocupaționale, prin atribuțiile și prerogativele legate de reglementarea, autorizarea, supravegherea și controlul activității entităților care fac obiectul actului normativ.

(b) *Proiectul de lege privind organizarea și funcționarea sistemului de plată a pensiilor private*

Având în vedere revizuirea *Legii privind organizarea și funcționarea sistemului de plată a pensiilor private*, ASF a sprijinit finalizarea acestui act legislativ prin demararea unei analize care a evaluat cele mai recente evoluții în domeniu, luând în considerare inclusiv *Directiva (UE) 2016/2341 a Parlamentului European și a Consiliului privind activitățile și supravegherea instituțiilor pentru furnizarea de pensii ocupaționale (IOP II)* și ultimele modificări ale *Legii nr. 411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat, republicată, cu modificările și completările ulterioare*.

(c) Formularea opiniilor tehnice specifice pensiilor private

Pe lângă contribuțiile acordate pentru finalizarea actelor legislative privind pensiile ocupaționale și plata pensiilor, ASF a formulat opinii tehnice specifice pensiilor private/propuneri pentru avizare pentru alte proiecte de legislație primară supuse atenției în procedura de consultare publică/avizare, derulată de către instituții care au calitatea de inițiator/legiuitor:

- *proiectul de Lege privind unele măsuri fiscal-bugetare și pentru modificarea și completarea unor acte normative*, înregistrat la Parlament cu nr. PLx nr. 669/2019, în vederea angajării răspunderii Guvernului, conform art. 114 alin. (1) din Constituția României;

- *proiectul Ordonanței de Urgență a Guvernului pentru modificarea și completarea Legii nr. 411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat, republicată, cu modificările și completările ulterioare;*
- *proiectul Ordonanței de Urgență a Guvernului pentru modificarea și completarea unor acte normative.*

Legislație secundară

În anul 2019, ASF a avut o abordare pro-activă în desfășurarea activităților care au condus la reglementarea sistemului de pensii private prin elaborarea propunerilor de reglementări secundare necesare entităților și instituției de evidență. Acest fapt a făcut să nu existe contestări din perspectiva legislației privind contenciosul administrativ.

În marja activităților de elaborare a legislației secundare, ASF a acordat permanent atenție:	(a) stadiului de dezvoltare al pieței;
	(b) experienței acumulate în aplicarea reglementărilor în vigoare;
	(c) analizei opiniilor și observațiilor formulate de către entitățile autorizate/avizate.

În anul 2019, ASF a completat cadrul legal aplicabil cu 12 norme emise, împărțite în trei direcții de acțiune:

- **Implementarea prevederilor Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 114/2018 privind instituirea unor măsuri în domeniul investițiilor publice și a unor măsuri fiscal bugetare, modificarea și completarea unor acte normative și prorogarea unor termene** - au fost introduse prevederi legate de comisioanele administratorilor, suspendarea contribuțiilor pentru participanții care au optat să nu mai contribuie la pilonul II și ajustarea în consecință a reglementărilor privind obligațiile de raportare și transparență:

(a) **Norma nr. 3/2019 privind comisionul de administrare pentru fondurile de pensii administrate privat**

Norma cuprinde prevederi noi referitoare la modul de calcul al comisionului din contribuții și al cuantumului care trebuie virat Casei Naționale de Pensii Publice (CNPP), inclusiv termenul în care administratorii trebuie să vireze sumele către CNPP și la baza de calcul al comisionului din activul net al fondului de pensii administrat privat, precum și la modul de calcul al acestuia.

(b) **Norma nr. 4/2019 pentru modificarea și completarea Normei ASF nr. 1/2015 privind aderarea și evidența participanților la fondurile de pensii administrate privat**

Norma cuprinde noi prevederi privind modalitatea prin care un participant solicită suspendarea plății contribuției la un fond de pensii administrat privat, evidențierea etapelor procesului de transmitere a informațiilor, statutul contului participantului după suspendarea plății contribuției la fond și specificarea datei de la care își produce efecte cererea de suspendare a plății contribuțiilor.

(c) **Norma nr. 11/2019 pentru modificarea și completarea Normei ASF nr. 24/2015 privind obligațiile de raportare și transparență în sistemul pensiilor administrate privat**

Norma cuprinde noi prevederi referitoare la introducerea unui cod de comandă în cadrul Anexei nr. 1A la normă, ca urmare a necesității creării cadrului legal pentru raportarea participanților care optează să se retragă de la un fond de pensii administrat privat, în conformitate cu prevederile pct. 3 și 4 din *OUG nr. 114/2018 privind instituirea unor măsuri în domeniul investițiilor publice și a unor măsuri fiscal-bugetare, modificarea și completarea unor acte normative și prorogarea unor termene* și modificarea unor coduri de comandă din cadrul anexelor nr. 1A, 1B, 1C și 1F la normă, pentru o mai bună raportare a unor aspecte necesar a fi evidențiate în activitatea de supraveghere și modificarea unor termene de raportare.

▪ **Implementarea prevederilor *Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 38/2019 privind modificarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 28/2013 pentru aprobarea Programului național de dezvoltare locală și pentru modificarea și completarea Legii nr. 411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat*** - au fost reglementate aspecte legate de modul de calcul al ratelor de rentabilitate pentru fondurile de pensii, capitalul social, investirea activelor:

(a) ***Norma nr. 18/2019 pentru modificarea lit. a) și b) ale art. 4 din Norma nr. 7/2010 privind ratele de rentabilitate ale fondurilor de pensii administrate privat***

Norma cuprinde prevederi noi referitoare la modificarea formulelor de calcul pentru rata de rentabilitate a unui fond de pensii administrat privat și pentru rata de rentabilitate anualizată a unui fond de pensii administrat privat măsurată pentru perioada ultimelor 24 de luni anterioare efectuării calculului.

(b) ***Norma nr. 19/2019 pentru modificarea Normei ASF nr. 11/2015 privind capitalul social al administratorului fondului de pensii administrat privat și pentru modificarea Normei nr. 8/2010 privind autorizarea administratorilor de fonduri de pensii private, preluarea administrării fondurilor de pensii facultative și organizarea activelor și pasivelor la nivelul administratorilor de fonduri de pensii private***

Norma cuprinde prevederi noi referitoare la nivelul minim al capitalului social necesar atât pentru înființarea, cât și pentru desfășurarea activității unui administrator de fond de pensii administrat privat, actualizarea documentației necesar a fi depusă pentru aprobarea de către ASF, în cazul modificării valorii capitalului social, referitoare la nivelul minim al capitalului social necesar pentru autorizarea și funcționarea unui administrator de fond de pensii administrat privat care administrează și unul sau mai multe fonduri de pensii facultative și abrogarea unor prevederi caduce și devenite redundante referitoare la alocarea capitalului social necesar desfășurării activității de administrare a fondurilor de pensii facultative și a unui fond de pensii administrat privat.

(c) ***Norma nr. 22/2019 pentru modificarea și completarea Normei nr. 11/2011 privind investirea și evaluarea activelor fondurilor de pensii private***

Norma cuprinde prevederi noi referitoare la alinierea dispozițiilor normei cu legislația primară, respectiv introducerea unor noi clase de active, modificarea limitelor de investire a activelor fondurilor de pensii private pe emitent și grup, detalierea metodelor de evaluare pentru noile active și clarificări pentru metodele deja prevăzute de normă, astfel încât să se asigure un regim unitar, corelarea aspectelor legate de calculul gradului de risc și clarificarea aspectelor de natură operațională constatate în practică, referitoare la activitatea de investire și evaluare a activelor fondurilor de pensii private.

(d) ***Norma nr. 25/2019 pentru modificarea și completarea Normei ASF nr. 24/2015 privind obligațiile de raportare și transparență în sistemul pensiilor administrate privat***

Norma cuprinde prevederi noi referitoare la actualizarea raportării activelor investite și a obligațiilor fondului de pensii (Anexa nr. 2), actualizarea raportării detaliate a investițiilor (Anexa nr. 4), actualizarea raportării portofoliului de investiții (Anexa nr. 12) și modificarea frecvenței de transmitere a situației tranzacțiilor OTC (Anexa nr. 18), de la lunară la săptămânală, reformulând instrucțiunile aferente acesteia.

(e) ***Norma nr. 26/2019 pentru modificarea și completarea Normei ASF nr. 25/2015 privind obligațiile de raportare și transparență în sistemul pensiilor facultative***

Norma cuprinde prevederi referitoare la introducerea unor coduri de comandă necesare pentru noile instrumente în cadrul Anexei nr. 2, modificarea instrucțiunilor de completare în cadrul Anexei nr. 4, modificarea frecvenței de transmitere a Anexei nr. 18, de la lunară la săptămânală, reformulând instrucțiunile aferente acesteia pentru a cuprinde raportarea tranzacțiilor OTC cu obligațiuni

emise de societăți de proiect sau cu titlurile de participare în fondurile de investiții specializate în infrastructură și introducerea unor noi secțiuni la raportarea structurii portofoliului de investiții în cadrul Anexei nr. 12 la Normă pentru a cuprinde instrumentele financiare nou introduse.

▪ **Implementarea altor prevederi în legislația secundară**

(a) **Norma nr. 8/2019** privind modificarea și completarea Normei ASF nr. 14/2015 privind reglementările contabile conforme cu directivele europene aplicabile sistemului de pensii private

Norma cuprinde prevederi noi referitoare la integrarea conturilor contabile introduse prin *Norma nr. 1/2018 privind completarea Normei Autorității de Supraveghere Financiară nr. 14/2015 privind reglementările contabile conforme cu directivele europene aplicabile sistemului de pensii private și prin Norma nr. 8/2018 pentru completarea Normei Autorității de Supraveghere Financiară nr. 14/2015 privind reglementările contabile conforme cu directivele europene aplicabile sistemului de pensii private* în cadrul planurilor de conturi aferente și situațiilor financiare anuale corespunzătoare și preluarea unor modificări cu caracter general pe care Ministerul Finanțelor Publice le-a adus reglementărilor contabile aprobate prin *Ordinul MFP nr. 1802/2014 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate*.

(b) **Norma nr. 9/2019** pentru modificarea Normei ASF nr. 7/2017 privind întocmirea și depunerea situațiilor financiare anuale individuale ale entităților din sistemul de pensii private

Norma cuprinde prevederi prin care realizează o actualizare a bilanțului și a contului de profit și pierdere, în corelare cu prevederile Normei ASF nr. 8/2019, pentru bilanțul și contul de profit și pierdere aferent societăților de pensii private și brokerilor de pensii private, bilanțul și contul de profit și pierdere aferent fondurilor de pensii private și bilanțul și contul de profit și pierdere aferent Fondului de Garantare a Drepturilor din Sistemul de Pensii Private.

(c) **Norma nr. 12/2019** pentru modificarea și completarea Normei ASF nr. 25/2015 privind obligațiile de raportare și transparență în sistemul pensiilor facultative

Norma cuprinde prevederi referitoare la modificarea unor coduri de comandă din cadrul anexelor nr. 1B, 1C și 1F la normă, pentru o mai bună raportare a unor aspecte necesar a fi evidențiate în activitatea specifică și modificarea unor termene de raportare.

(d) **Norma nr. 17/2019** pentru modificarea Normei ASF nr. 34/2016 privind sistemul de raportare contabilă semestrială în domeniul pensiilor private

Norma cuprinde prevederi noi referitoare la *Situația activelor, datoriilor și capitalurilor proprii și contul de profit și pierdere aferent societăților de pensii private și brokerilor de pensii private*, la *Situația activelor, datoriilor și capitalurilor proprii și contul de profit și pierdere aferent fondurilor de pensii private* și la *Situația activelor, datoriilor și capitalurilor proprii și contul de profit și pierdere aferent Fondului de garantare a drepturilor din sistemul de pensii private*.

AUTORITATEA
DE SUPRAVEGHERE
FINANCIARĂ

RAPORT ANUAL

2019

Activitatea de autorizare - avizare

Autorizarea - avizarea în sectorul asigurări-reasigurări

Activitatea de autorizare – avizare din domeniul asigurărilor a vizat ca **obiective principale**:

- susținerea dezvoltării sectorului asigurări-reasigurări prin alinierea la cerințele și la bunele practici recunoscute la nivel internațional;
- păstrarea la standarde ridicate a guvernantei corporative în sistemul de asigurări;
- menținerea permanentă a cerințelor impuse de conceptul *fit & proper* pentru entitățile care activează pe piața asigurărilor.

Entitățile reglementate și supravegheate de către ASF care au făcut obiectul principalelor activități de autorizare - avizare din domeniul asigurărilor sunt:

- **Societăți de asigurare-reasigurare**, în număr de 28 de societăți la finele anului 2019 față de 29 de societăți la finele anului 2018 (reducerea numărului de asigurători se datorează retragerii la cerere, ca urmare a lichidării voluntare, a societății FATA Asigurări);
- **Societăți de intermediere în asigurări**, în număr de 287 de intermediari principali la finele anului 2019, în scădere față de finele anului 2018 când se înregistrau 295 de intermediari principali (diminuarea numărului de intermediari principali se datorează în principal retragerii la cerere a autorizației și a suspendării temporare a activității; în anul 2019 a fost autorizat un intermediar principal de asigurare-reasigurare);
- **Biroului Asigurătorilor de Autovehicule din România;**
- **Fondul de Garantare a Asiguraților;**
- **Auditori financiari și IT**: la finele anului 2019 pe piața asigurărilor au fost avizați 9 auditori financiari. La finalul anului 2019 existau 5 persoane fizice și 16 persoane juridice pe lista auditorilor IT avizați de ASF.

Totodată, **pe piața asigurărilor sunt atestați/aprobați următorii specialiști:**

- **Lectori**, în număr de 152 față de un număr de 127 de lectori la finele anului 2018;
- **Specialiști constatatori daune**, în număr de 992 față de 939 la finele anului 2018;
- **Furnizori de programe educaționale** care sunt în număr de 24.

În anul 2019 fost emise **247 de acte individuale (decizii, avize)** care, în funcție de obiectul actelor individuale, au vizat în principal următoarele:

Aprobări membri ai structurilor de conducere	85 acte individuale
Modificări de capital social asigurători	14 acte individuale
Modificări ale actelor constitutive	65 acte individuale
Retragere la cerere (ca urmare a lichidării voluntare)	1 act individual
Avizare auditor financiar	1 act individual
Proiecte achiziții	2 acte individuale
Extindere activitate pentru practicarea de clase noi de asigurare	1 act individual
Extindere activitate în baza libertății de a presta servicii pe teritoriul unor state membre UE	1 act individual
Modificare Statut (FGA și BAAR)	2 acte individuale
Repartizare patrimoniu social	1 act individual
Înființare intermediar principal	1 act individual
Atestare lectori	25 acte individuale
Aprobare specialiști constatare daune	53 acte individuale

În conformitate cu prevederile art. 148 ale *Directivei 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2009 privind accesul la activitate și desfășurarea activității de asigurare și de reasigurare (Solvabilitate II)* și ale paragrafului 3.2.1 din Partea III-a din *Decizia Consiliului Supraveghetorilor cu privire la cooperarea dintre autoritățile de supraveghere a asigurărilor - EIOPA-BoS-17/014*, au fost înregistrate **71 de notificări referitoare la intenția unor societăți din state membre UE de a desfășura activitate de asigurări în baza dreptului de a presta servicii, respectiv în baza dreptului de stabilire.**

În aria activităților de intermediere au fost gestionate un număr de **257 de notificări primite de la autorități de supraveghere din statele membre UE privind intenția unor societăți de intermediere în asigurări de a desfășura activitate de intermediere în asigurări pe teritoriul României, în baza dreptului de a presta servicii, respectiv în baza dreptului de stabilire,** în conformitate cu prevederile art. 4 și/sau art. 6 din *Directiva (UE) 2016/97 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 ianuarie 2016 privind distribuția de asigurări.*

Autorizarea - avizarea în sectorul instrumentelor și investițiilor financiare

Activitatea de autorizare-monitorizare trebuie privită ca o primă etapă din perspectiva mai largă a supravegherii entităților care activează pe piața de capital. În desfășurarea activității de autorizare-monitorizare au fost avute în vedere obiectivele strategice ale ASF privind abordarea bazată pe prevenție în sensul evaluării adecvării structurilor de conducere și a persoanelor desemnate în funcțiile cheie ale instituțiilor pieței de capital.

Odată cu intrarea în vigoare a *Legii nr. 126/2018 privind piețele de instrumente financiare*, s-a impus o nouă abordare în ceea ce privește procesul de evaluare a structurii organizatorice a entităților reglementate (prin introducerea necesității evaluării colective a structurii de conducere). De asemenea, menționăm că prin acest act normativ s-a instituit în sarcina entităților reglementate obligația de aliniere la noile cerințe de reconfigurare a personalului din cadrul acestora prin prisma serviciilor și activităților de investiții prestate (oferirea de informații sau consultanță).

Unul dintre aspectele care marchează anul 2019 a fost reprezentat de finalizarea procesului de aliniere a Depozitarului Central SA la prevederile *Regulamentului (UE) nr. 909/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014 privind îmbunătățirea decontării titlurilor de valoare în Uniunea Europeană și privind depozitarii centrali de titluri de valoare și de modificare a Directivelor 98/26/CE și 2014/65/UE și a Regulamentului (UE) nr. 236/2012 și a standardelor tehnice emise în aplicarea acestuia*, asigurându-se în acest sens o strânsă colaborare între ASF și autoritățile competente relevante, respectiv BNR și BCE.

Totodată, în sfera organismelor de plasament colectiv, având în vedere reglementările legale care instituiau în sarcina entităților obligația de aliniere la prevederile acestora, în cursul anului 2019 au avut loc următoarele procese semnificative în activitatea acestora:

- continuarea procesului de aliniere a SAI și a organismelor de plasament colectiv la dispozițiile *Legii nr. 29/2017 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 32/2012 privind organismele de plasament colectiv în valori mobiliare și societățile de administrare a investițiilor*, precum și pentru modificarea și completarea *Legii nr. 297/2004 privind piața de capital*;
- continuarea procesului de aliniere a organismelor de plasament colectiv la prevederile *Regulamentului UE nr. 2365/2015 privind raportarea și transparența operațiunilor de finanțare prin instrumente financiare* și ale *Regulamentului UE nr. 1131/2017 privind fondurile de piață monetară*;
- continuarea procesului de aliniere a SAI și a organismelor de plasament colectiv la prevederile *Regulamentului ASF nr. 2/2019 pentru modificarea și completarea unor acte normative*.

Aceste procese s-au finalizat prin analiza de către ASF a documentației aferente și emiterea de acte individuale ca urmare a solicitărilor de autorizare transmise din partea SAI-urilor, respectiv analiza informațiilor și documentelor notificate ASF.

Principalele operațiuni de autorizare/avizare derulate de ASF în cursul anului 2019 referitoare la entitățile pieței de capital au fost:

Entitățile pieței de capital	Operațiunile derulate de ASF în cursul anului 2019
INTERMEDIARII (Societăți de servicii de investiții financiare - SSIF și Instituții de credit)	<ul style="list-style-type: none"> • autorizarea unei noi societăți în calitate de societate de servicii de investiții financiare (Optimus Fintech SA); • retragerea autorizației pentru două societăți de servicii de investiții financiare; • radierea din Registrul public al ASF a unei instituții de credit: Bancpost SA, ca urmare a fuziunii prin absorbție cu Banca Transilvania SA; • înscrierea în Registrul ASF a 19 instituții de credit, precum și modificarea actelor de înregistrare a 6 instituții de credit în sensul restrângerii/extinderii/actualizării obiectului de activitate prestat, având în vedere prevederile <i>Legii nr. 126/2018 privind piețele de instrumente financiare</i>. Astfel la finele anului 2019 figurau înregistrate în Registrul ASF un număr de 25 de instituții de credit.
PERSONALUL DIN CADRUL INTERMEDIARILOR	<ul style="list-style-type: none"> • radierea unui număr de 358 persoane din calitatea de agenți pentru servicii de investiții financiare autorizați în numele acestora; • radierea unui număr de 601 de agenți delegați autorizați în numele SSIF și a instituțiilor de credit; • înscrierea unui număr de 582 de persoane în calitate de persoane fizice ce prestează serviciul de investiții (PFSC); • înscrierea unui număr de 12 persoane în calitate de agenți delegați (ADFA).
INSTITUȚIILE PIEȚEI DE CAPITAL	<ul style="list-style-type: none"> • solicitarea aprobării modificării componenței Consiliului de administrație al BVB; • solicitarea înregistrării BVB în calitate de administrator de indici de referință nesemnificativi.
DEPOZITARI CENTRALI	<ul style="list-style-type: none"> • autorizarea Depozitarului Central în calitate de CSD în baza EMIR; • aprobarea Codului Depozitarului Central SA și a Regulamentului de Organizare și Funcționare.
SOCIETĂȚILE DE ADMINISTRARE A INVESTIȚIILOR (SAI)	<ul style="list-style-type: none"> • majorări/reduceri ale capitalului social, modificarea componenței consiliului de administrație/consiliului de supraveghere, modificarea componenței conducerii, aprobarea intenției unei persoane de a achiziționa acțiuni ale unei societăți de administrare a investițiilor, modificarea sediului social, autorizarea desființării, precum și a înființării unui sediu secundar, autorizarea unor persoane în funcția cheie de reprezentant al compartimentului de conformitate, retragerea aprobării unor persoane din funcția cheie de reprezentant al compartimentului de conformitate, autorizarea unor persoane în funcția cheie de administrare a riscurilor, retragerea aprobării unor persoane din funcția cheie de administrare a riscurilor.

Entitățile pieței de capital	Operațiunile derulate de ASF în cursul anului 2019
ORGANISMELE DE PLASAMENT COLECTIV	<ul style="list-style-type: none"> înregistrarea și înscrierea unui număr de 10 fonduri deschise de investiții; radierea Fondului de Investiții Alternativ Matador administrat de SAI Atlas Asset Management SA; înregistrarea și înscrierea unui număr de 4 fonduri alternative de investiții; aprobarea modificărilor intervenite în documentele unor organisme de plasament colectiv; solicitări de autorizare, respectiv notificări din partea unor SAI-uri referitoare la modificările intervenite în documentele organismelor de plasament colectiv pe care acestea le administrează, la inițiativa acestora; aprobarea solicitării BRD Asset Management SAI SA de alegere a următoarelor burse/piețe reglementate din state terțe, în vederea realizării de investiții în conformitate cu <i>OUG nr. 32/2012 privind organismele de plasament colectiv în valori mobiliare și societățile de administrare a investițiilor, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 297/2004 privind piața de capital</i>: New York Stock Exchange (SUA), Nasdaq Stock Market (SUA), Chicago Mercantile Exchange (SUA), Chicago Board Of Trade (SUA), ICE FUTURES US (SUA), Toronto Stock Exchange (Canada) și Tokyo Stock Exchange (Japonia); avizarea modificărilor intervenite în cuprinsul contractului de depozitare, precum și modificări intervenite în actul constitutiv al Fondului Proprietatea SA; aprobarea solicitării SAI Muntenia Invest SA de autorizare a modificării intervenite în actul constitutiv; aprobarea solicitării SIF Banat-Crișana SA de autorizare a modificărilor intervenite în actul constitutiv al societății; aprobarea solicitării SIF Moldova SA de autorizare a modificării intervenite în actul constitutiv al societății, ca urmare a diminuării capitalului social.
ADMINISTRATORII DE FONDURI DE INVESTIȚII ALTERNATIVE	<ul style="list-style-type: none"> autorizarea și înregistrarea celor 16 AFIA în calitate de administratori de fonduri de investiții alternative.
DEPOZITARIII ORGANISMELOR DE PLASAMENT COLECTIV	<ul style="list-style-type: none"> retragerea, la cerere, a calității de depozitar a Bancpost SA.
CONSULTANȚII DE INVESTIȚII	<ul style="list-style-type: none"> autorizarea a 3 noi persoane fizice în calitate de consultanți de investiții; retragerea autorizației, la cerere, a unui număr de două persoane fizice.
AUDITORII SISTEMELOR INFORMATICE	<ul style="list-style-type: none"> înscrierea a 2 auditori IT.
AUDITORII FINANCIARI	<ul style="list-style-type: none"> avizarea unui nou auditor financiar.

Entitățile pieței de capital	Operațiunile derulate de ASF în cursul anului 2019
GRUPURILE SOCIETĂȚILOR COMERCIALE ADMISE LA TRANZACȚIONARE	<ul style="list-style-type: none"> înregistrarea modificărilor intervenite în cadrul grupului OMV Petrom.
ORGANISMELE DE FORMARE PROFESIONALĂ	<ul style="list-style-type: none"> solicitarea Institutului Bancar Român de atestare în calitate de Organism de Formare Profesională în vederea organizării de programe de formare profesională pentru persoanele care sunt supuse procesului de autorizare în diferite calități pe piața de capital.

Libera circulație a serviciilor

În contextul activității internaționale desfășurată pe piața de capital, precizăm faptul că în anul 2019 au fost înregistrate mai multe notificări transmise de către autoritățile competente din statele membre în baza prevederilor *Directivei 65/2014/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind piețele instrumentelor financiare și de modificare a Directivei 2002/92/CE și a Directivei 2011/61/UE (MiFID II)*, precum și ale *Regulamentului UE nr. 2382/2017 de stabilire a standardelor tehnice de punere în aplicare privind formularele, modelele și procedurile standard pentru transmiterea informațiilor în conformitate cu Directiva 2014/65/UE a Parlamentului European și a Consiliului și ale Regulamentului UE nr. 1018/2017 al Comisiei din 29 iunie 2016 de completare a Directivei 2014/65/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind piețele instrumentelor financiare în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare referitoare la informațiile care trebuie notificate de către firmele de investiții, operatorii de piață și instituțiile de credit* referitoare la firme de investiții (FISMD) și instituții de credit (INCM) care au intenționat să opereze pe teritoriul României în temeiul libertății de a presta servicii sau prin înființarea unei sucursale, procedându-se astfel la **înscrierea în Registrul Public al ASF a unui număr de 108 de FISMD și ICSM, la radierea a 64 de entități care fac parte din categoriile entităților anterior menționate, respectiv la actualizarea, în cazul a 39 FISMD și ICSM, a informațiilor înregistrate în Registrul Public al ASF** cu privire la serviciile și activitățile de investiții prestate de acestea. De asemenea, în urma notificărilor transmise de către autoritățile competente din alte state membre în conformitate cu art. 34 (4) din *Directiva 65/2014/EU*, ASF a procedat la actualizarea informațiilor înregistrate în Baza de date cu privire la modificările intervenite în datele de contact, precum și a celor referitoare la reprezentanții legali ai entităților mai sus menționate și au fost publicate pe site-ul ASF listele actualizate ce au cuprins serviciile și activitățile de investiții pe care agenții delegați ai firmelor de investiții le-au desfășurat pe teritoriul României, în baza liberei circulații a serviciilor.

În ceea ce privește sucursalele stabilite pe teritoriul României de către FISMD și INCM notificate la ASF de către autoritățile competente din statele membre în baza *Directivei 65/2014/EU*, precizăm faptul că, în intervalul de referință, nu au intervenit modificări care să vizeze creșterea/restrângerea numerică a înregistrărilor din cadrul Registrului ASF a entităților care fac parte din această categorie.

Pe de altă parte, în ceea ce privește firmele de investiții din alte state membre care au prestat servicii și activități de investiții precum și de servicii auxiliare în România, în baza liberei circulații a serviciilor, prin intermediul unui agent delegat situat pe teritoriul țării noastre, menționăm faptul că, în urma notificărilor transmise la ASF în anul 2019 de către autoritățile competente din alte state membre, s-a procedat la **radierea din Registrul ASF a înregistrării unui agent delegat persoană fizică al firmei de investiții Akcenta CZ AS**, precum și la **radierea din evidențele ASF a înregistrării agentului delegat persoană juridică (Cronos Ares Partners SRL) al firmei de**

investiții din alt stat membru (Rodeler Limited), ca urmare a încetării activității acestora.

Totodată, în intervalul analizat au fost radiați din Registrul ASF 8 operatori de sistem din alte state membre și au fost înscrise 18 sisteme multilaterale de tranzacționare (SMT) și 25 de sisteme organizate de tranzacționare (SOT) din statele membre care desfășoară pe teritoriul României, în baza liberei circulații a serviciilor, operațiunile specifice necesare pentru a facilita intermediarilor din România accesul/conectarea și tranzacționarea de la distanță la sistemele alternative de tranzacționare administrate de aceștia.

Din punct de vedere al activității transfrontaliere ale SSIF înscrise în Registrul ASF, precizăm faptul că în anul 2019 au fost soluționate solicitările SSIF Tradeville SA și SSIF BRK Financial Group SA de a furniza liber servicii de investiții și/sau de a desfășura liber activități de investiții, precum și servicii auxiliare pe teritoriul a patru state membre, în conformitate cu legislația incidentă aplicabilă.

Astfel, la finele anului existau **8 societăți de servicii de investiții financiare care au notificat la ASF intenția de a presta servicii și activități de investiții în baza liberei circulații a serviciilor pe teritoriile altor state membre**, respectiv: BT Capital Partners SA, Estinvest SA, IFB Finwest SA, Muntenia Global Invest SA, Blue Rock Financial Services SA, Vienna Investment Trust SA, SSIF Tradeville SA și BRK Financial Group SA.

Autorizarea - avizarea în sectorul sistemului de pensii private

Activitatea în domeniul autorizării/avizării în sectorul pensiilor private a constat în analiza cererilor transmise de către entitățile din cadrul sistemului de pensii private și a documentelor însoțitoare, precum și verificarea condițiilor, a criteriilor și a conformității cu prevederile legale în vigoare. ASF a desfășurat activități de soluționare a cererilor de autorizare - avizare urmărind respectarea de către entități și persoane a condițiilor și criteriilor specifice, conformitatea documentelor cu legislația aplicabilă, analiza și simularea proceselor de autorizare - avizare în contextul luării în considerare atât a reglementărilor specifice pensiilor private, cât și a celor comune/integrate.

Din perspectiva organizării și funcționării entităților reglementate care desfășoară activitate în piața pensiilor private, ASF a acordat o importanță deosebită analizei și examinării atente a aspectelor legate de guvernanta corporativă, astfel încât toate entitățile să aibă corect, complet și la termen implementate principiile detaliate în reglementările ASF. În privința autorizării persoanelor propuse de către entități pentru a ocupa poziții în structurile de conducere ale acestora sau pentru a exercita funcții-cheie, activitatea a fost concentrată pe verificarea îndeplinirii cerințelor și condițiilor prevăzute de reglementări pentru fiecare persoană, dar și pe minimizarea riscurilor prin evaluarea aspectelor calitative în cadrul interviurilor organizate.

Ca urmare a derulării acestor procese, în activitatea de supraveghere și control nu au fost constatate contravenții și nici aplicate sancțiuni semnificative persoanelor autorizate de către ASF să desfășoare activitate în sistemul de pensii private.

În cursul anului 2019, ASF a emis un număr total de **557 decizii și avize aferente sectorului sistemului de pensii private**, din care:

-
- **125 decizii și avize privind cererile de autorizare/avizare/retragere autorizației/avize ale administratorilor, fondurilor de pensii private din cadrul sistemului de pensii private, precum și a modificării documentelor care au stat la baza autorizării/avizării acestora;**
-
- **432 decizii și avize privind cererile de autorizare/avizare/reavizare/retragere autorizației/avize ale agenților de marketing, precum și a modificării documentelor care au stat la baza autorizării/avizării acestora.**

Totodată, ASF a primit un număr de **676 notificări transmise de entitățile din domeniul pensiilor private**, conform reglementărilor legale în vigoare. Dintre acestea, 156 au fost notificări referitoare la proceduri interne de lucru ale administratorilor/depozitarilor.

AUTORITATEA
DE SUPRAVEGHERE
FINANCIARĂ

RAPORT ANUAL

2019

Protecția consumatorilor, gestionarea petițiilor și educația financiară

Protecția consumatorilor serviciilor și produselor financiare nebancare

Consumatorii de servicii și produse financiare nebancare au depus la ASF un număr de **26.911 petiții în anul 2019**, dintre care, aproximativ 83% au reprezentat spețe care au necesitat analiză și instrumentare. Majoritatea acestor sesizări, 86%, au fost realizate în mediu electronic, prin email și prin intermediul portalului online.

Din activitatea de instrumentare și soluționare a petițiilor aferente celor 3 sectoare de activitate ale ASF, **în anul 2019 au fost identificate anumite deficiențe/practici în activitatea entităților supravegheate**, fapt pentru care ASF a monitorizat și a coordonat permanent soluționarea aspectelor sesizate privind posibile disfuncționalități prezente pe piețe, stabilind măsurile necesare pentru remedierea acestora.

În contextul în care cea mai mare parte a petițiilor vizează sectorul asigurărilor, ASF realizează un amplu **proces de monitorizare a relației asigurat-asigurător, precum și a gradului de conformitate a produselor de asigurare cu nevoile consumatorilor de asigurări**. Totodată, ASF contribuie la colectarea datelor privind tendințele consumatorilor la nivel european, raportând informații către EIOPA și ESMA.

Acțiuni întreprinse:

Întâlniri cu
asiguratorii pentru
clarificarea unor
aspecte în vederea
soluționării cazurilor

Acordarea de audiențe
petenților

Cooperarea cu
alte autorități sau
organisme naționale
și internaționale
pentru soluționarea
unor cazuri

ASF a monitorizat permanent evoluția tendințelor consumatorilor și a conduitei entităților, prin:

- analize statistice periodice referitoare la petiții, în care sunt evidențiate aspecte cantitative și calitative relevante pentru activitatea de protecție a consumatorilor, cu evidențierea potențialelor deficiențe identificate din activitatea de soluționare și instrumentare a petițiilor înregistrate la ASF;
- analize statistice periodice referitoare la petiții întocmite pe baza raportărilor transmise de către asiguratori/intermediari, cu evidențierea măsurilor întreprinse de entități care au condus la reducerea numărului de petiții, dar și a cauzelor care au determinat creșterea numărului acestora, cu precizarea măsurilor avute în vedere pentru remedierea lor;
- analize trimestriale privind perioada de plată și de soluționare a dosarelor de daună deschise la

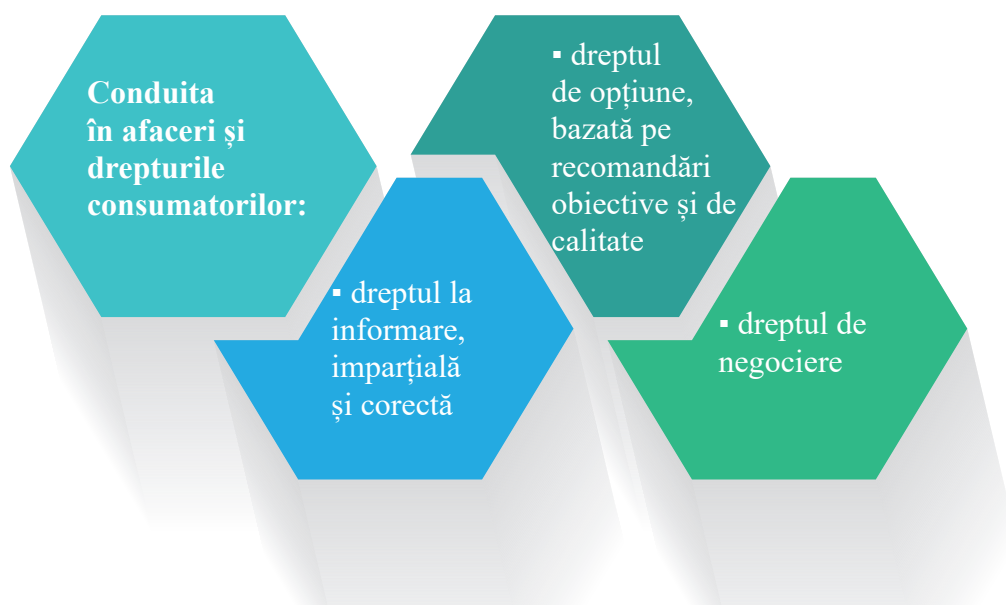
asigurători în baza contractelor de asigurare obligatorie auto RCA. În cadrul acestor analize sunt urmăriți doi indicatori care reliefează perioada de timp în care asigurătorii achită despăgubirile către persoanele prejudiciate, respectiv soluționează dosarele de daună, și anume:

Durata medie de plată a dosarelor de daună, raportată la termenul legal de plată a despăgubirii prevăzut de legislația RCA

Durata medie de soluționare a dosarelor de daună, raportată după caz, în funcție de legislația aplicabilă

ASF a dezvoltat **indicatori specifici activității de protecție a consumatorilor de asigurări** care, în funcție de numărul petițiilor înregistrate la ASF, permit analizarea poziției fiecărei entități în raport cu nivelul pieței.

Analiza acestor indicatori permite încadrarea entităților în grade de conformitate, stabilite față de nivelul de referință al pieței, în ceea ce privește concordanța produselor oferite în raport cu nevoile consumatorilor, conduita entităților în activitatea de instrumentare și lichidare a dosarelor de daună și soluțiile adoptate în dosarele de daună cu prevederile legale/contractuale.

Date privind distribuția petițiilor înregistrate la ASF în anul 2019

Piața supravegheată	Număr total petiții înregistrate	Ponderea numărului petițiilor înregistrate pentru domeniul de activitate în numărul total al petițiilor înregistrate
Asigurări - reasigurări	25.679	95,42%
Pensii private	1.011	3,76%
Instrumente și investiții financiare	221	0,82%
Total petiții	26.911	100,00%

Următoarele **tipuri de petenți** au transmis în anul 2019 petiții:

- persoane fizice sau juridice care au transmis petiții în nume propriu: 59,32%;
- împuterniciți/cabinete de avocatură, unități service care au transmis petiții în baza contractelor de mandat, cesiune de creanță și împuterniciri acordate de către persoanele prejudiciate: 36,53%;
- Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor, alte asociații și fundații pentru protecția consumatorilor: 1,64%;
- alte entități: 2,51%.

În anul 2019, un procent de 61,14% din numărul total al petițiilor au fost transmise de către persoane fizice, iar 38,86% au fost transmise de către persoane juridice.

Din totalul petițiilor primite în anul 2019, au fost înregistrate în mod unic pe petent, analizate și soluționate 21.932 petiții care intră în sfera de competență a ASF, iar 4.979 petiții au fost conexe sau clasate, în conformitate cu prevederile *Ordonanței Guvernului nr. 27/2002 privind reglementarea activității de soluționare a petițiilor*.

În ceea ce privește modalitatea de soluționare a petițiilor analizate în mod unic în anul 2019, rezultă că **60,80% dintre petițiile unice** (13.334 petiții) **au fost soluționate favorabil**, aspectele sesizate de consumator/petent confirmându-se, iar 39,20% (8.598 petiții) au fost soluționate nefavorabil sau constatate ca fiind neîntemeiat formulate.

Pe piața asigurărilor, ponderea numărului petițiilor soluționate favorabil în numărul total al petițiilor unice analizate în anul 2019 a fost de 59,05% (respectiv 12.305 petiții). Dintre acestea, majoritatea au fost finalizate prin plată, solicitările având legitimitate și cadru legal de soluționare. Ponderea petițiilor nefavorabile/neîntemeiate în numărul total al petițiilor a fost de 40,95%, respectiv 8.532 petiții (deschidere dosar de daună, reconstatare, transmitere accept de plată către unități service etc.).

În sectorul sistemului pensiilor private, din totalul petițiilor analizate în mod unic, un număr de 911 petiții (96,10%) au fost soluționate favorabil - la acestea s-au putut determina soluții favorabile, întemeiate legal. Au fost soluționate nefavorabil sau constatate ca fiind neîntemeiate 37 petiții.

În domeniul pieței de capital, din totalul petițiilor analizate în mod unic, 118 petiții (80,27%) au fost soluționate favorabil, iar 29 petiții au fost soluționate nefavorabil sau constatate ca fiind neîntemeiate.

Monitorizare și educație financiară

Activitatea de educație financiară a Autorității a fost demarată în anul 2015, prin aprobarea *Strategiei ASF de educație financiară pentru perioada 2015-2018* și înființarea unei structuri organizatorice dedicate. În anul 2019 s-a aprobat *Strategia ASF de educație financiară pentru perioada 2019-2023*, aceasta continuând obiectivele stabilite anterior și programele naționale demarate, adresate tuturor categoriilor tipologice de grupuri țintă (copii, adolescenți, adulți, formatori). Autoritatea respectă astfel rezoluția Parlamentului European din 2012 care stabilește că UE are nevoie de eforturi susținute pentru eliminarea barierelor din calea funcționării pieței unice, în acest context fiind extrem de importantă educația financiară (*financial literacy*), inclusiv din perspectiva incluziunii financiare, precum și dispozițiile din 2015 ale Comisiei Europene care invocă art. 165 al *Tratatului de Funcționare al UE* ce prevede că statele membre sunt responsabile de reglementarea educației, în consecință și de educația financiară.

Pentru protejarea consumatorilor de produse, servicii și instrumente financiare nebankare, creșterea încrederii acestora, dezvoltarea piețelor prin asigurarea unui consum sustenabil și asigurarea stabilității financiare, **programele și acțiunile de educație financiară au fost intensificate în anul 2019**, acestea crescând considerabil față de anii anteriori. Educația financiară este un proces pe termen lung, ale cărei rezultate au un impact ce se va regăsi în creșterea nivelului de bunăstare a populației și scăderea nivelului de excluziune financiară.

Activitatea de educație financiară a Autorității a fost demarată în anul 2015, prin **semnarea unui protocol cu Ministerul Educației Naționale**, din care au continuat să se formeze, în timp, programele de educație financiară.

Strategia ASF de educație financiară se bazează pe 4 direcții principale, în funcție de grupul țintă și obiectivele urmărite, respectiv: preuniversitar, universitar, adulți și formatori.

În această perioadă, ASF a asigurat continuitatea și dezvoltarea la nivel național a programelor sale, asigurând un număr mare de colaboratori și participanți la acestea.

Programe adresate mediului preuniversitar

Programele adresate mediului preuniversitar sunt cele mai dezvoltate, având cea mai mare sferă de cuprindere geografică dintre toate programele ASF de educație financiară. O serie largă de acțiuni logistice și eforturi administrative considerabile sunt implicate în dezvoltarea și administrarea acestora.

Programele ASF adresate mediului preuniversitar în perioada 2018-2020

Programele și acțiunile ASF de educație financiară realizate în anul școlar:	Nr. copii
2018-2019	22.488
2019-2020*	94.620

* datele pentru anul școlar 2019-2020 sunt estimate/parțiale

Sunt descrise mai jos cele mai importante acțiuni și programe realizate de ASF în perioada de referință în domeniul educației financiare.

Să vorbim despre piața financiară nebancară!

Să vorbim despre piața financiară nebancară! este programul ASF de educație financiară, destinat învățământului preuniversitar, demarat în 2015 din dorința de a contribui la atingerea celui mai important obiectiv al ASF referitor la protecția consumatorilor, tinerii fiind viitorii consumatori de produse și servicii financiare nebancare. Obiectivele educaționale generale ale programului sunt următoarele:

- Creșterea nivelului de informare a elevilor din învățământul preuniversitar prin furnizarea de informații de bază, pertinente și independente;
- Dezvoltarea abilităților publicului țintă și conștientizarea acestuia asupra oportunităților și riscurilor financiare;
- Asigurarea unei mai bune înțelegeri a caracteristicilor principale ale produselor și serviciilor financiare reglementate de ASF;
- Mărirea orizontului alegerilor publicului țintă în calitate de consumator și asigurarea că alegerile făcute de către acesta sunt în perfectă concordanță cu așteptările și nevoile sale;
- Crearea unui punct de start în stabilirea unei culturi financiare generale;
- Participarea la îmbunătățirea nivelului de cunoștințe educaționale din programa de învățământ gimnazial.

Continuarea programului, stabilit prin Strategia ASF de educație financiară pentru 2019-2023, a fost întâmpinată de entitățile reglementate cu un răspuns pozitiv, observându-se creșterea de peste 260% față de anul școlar anterior a numărului lectorilor voluntari cu care s-a demarat noul an școlar 2019-2020.

Pe parcursul desfășurării programului, ocazional, s-au adăugat diferite alte activități pentru susținerea activităților *Global Money Week (GMW)* și *World Investors Week (WIW)*:

- ***Clopoțelul sună la BVB!*** este un eveniment bianual realizat cu ocazia GMW și WIW încă din martie 2015. Evenimentul se desfășoară ca o sesiune educațională, prin deschiderea bursei de către un grup de elevi și organizarea unui joc educațional.
- ***Fii deștept!*** este un tip de acțiune (învățare prin joc) adresat copiilor cu vârste cuprinse între 10 și 15 ani, prin care aceștia învață despre administrarea banilor și riscuri. S-a organizat în weekenduri, vacanțe sau în decursul săptămânii „Școala Altfel”.
- În martie 2016 s-a început și o componentă a programului dedicată copiilor de grădiniță sau școală primară – ***Ne jucăm și învățăm!***. Această componentă este organizată ocazional și este dezvoltată pe învățare prin joc și desen.
- În septembrie 2019, acțiunea ***Prima zi de Școală*** a reprezentat distribuția la clasa I (7.362 copii) a poveștii de educație financiară a ASF și a broșurii dedicată copiilor, distribuția fiind făcută în 68 de școli din București, Brașov, Oradea și Iași.
- În anul școlar 2017-2018, la solicitarea Școlii Comerciale Superioare „Nicolae Kretzulescu” din București (de profil economic) s-a realizat **un program pilot extins de educație financiară**. Acesta a fost compus din 3 module: modulul general de 4 ore, un modul aprofundat de 10 ore și un stagiul de practică, între module fiind date teste. În anul școlar 2019-2020 acest program s-a extins fiind oferit tuturor liceelor de profil economic din București. S-au înscris 2 unități școlare: Școala Comercială Superioară „Nicolae Kretzulescu” și Colegiul Economic „Virgil Madgearu”.
- Un tip de eveniment special a fost organizarea mai multor sesiuni de **dezbatere pe teme financiare**. Acest tip de acțiune a fost reținut și de raportul IOSCO aferent WIW ca fiind unul special. Echipele de dezbateri au fost formate din liceeni, sub coordonarea reprezentanților *Ardor*

România, o organizație non-profit care coordonează astfel de acțiuni educaționale. Mai multe astfel de competiții au fost organizate în diferite orașe.

- În martie 2019, ASF a lansat o „provocare” entităților reglementate de a organiza împreună în toată țara Săptămâna porților deschise. Cu această ocazie, grupuri de elevi de la școli desemnate de inspectoratele școlare au vizitat sedii ale entităților (inclusiv ASF), au interacționat cu personalul acestora fiindu-le explicate noțiuni financiare.
- În martie 2019 a fost organizat și *Autobuzul educației* în București, eveniment din cadrul GMW, care a însemnat organizarea unor tururi educaționale ale Bucureștiului, pentru mai multe grupuri de elevi.
- Derularea programului-pilot privind platforma de *e-learning* prin intermediul a 2 unități de învățământ. Cu sprijinul unui grup de profesori de la ASE-București s-a realizat o aplicație electronică (joc/ask and learn) care a fost testată în luna mai 2019.
- *Tabăra Urbană* este un concept realizat de ASF, unic în ceea ce privește educația financiară din România. Prima ediție a taberei a fost organizată în iunie 2018 (având 34 de participanți), iar cea de a doua în iunie 2019. La cea de a doua ediție am invitat și au participat alături de noi BNR, MFP și ARB. În cadrul *Taberei Urbane* din 2019, 38 de elevi (cu vârste cuprinse între 10 și 13 ani) au învățat, pe lângă noțiunile elementare aferente piețelor financiare, cum să administreze, cum să investească și cum să economisească banii.
- În parteneriat cu *MApN*, ASF a derulat un program de educație financiară susținut în toate unitățile școlare din învățământul preuniversitar și universitar ale ministerului. De asemenea, programul a fost completat prin participarea și susținerea de activități de educație financiară în cadrul *Taberei MApN* (iulie 2019).
- În decembrie 2019, ASF a participat la *Festivalul „Alandala”* dedicat copiilor, organizat la Romexpo. În cadrul acestui festival, în spațiul destinat ASF s-au organizat jocuri educaționale, s-au oferit copiilor lecții și explicații. Festivalul a primit pe parcursul celor 3 zile copii din mai multe orașe (de exemplu, în ziua de vineri au participat la festival școli din alte orașe venite în excursie la București cu autocarele).

În anul 2019, activitatea de educație financiară dedicată copiilor din mediul preuniversitar a cunoscut o creștere semnificativă față de anii anteriori, creștere atât din punct de vedere cantitativ, cât și calitativ (din perspectiva diversificării acțiunilor realizate și a modalității de abordare a acestora).

TTT (train-the-trainer pentru programul Să vorbim despre piața financiară nebancaară!)

Programul *TTT* (train-the-trainer) este unul de pregătire a lectorilor voluntari care participă la susținerea programului *Să vorbim despre piața financiară nebancaară!* adresat elevilor din gimnaziu și liceu. Cu sprijinul lectorilor voluntari, acest program a devenit unul la nivel național.

Programul a primit un feedback pozitiv din partea elevilor și școlilor (profesori, conducere a unităților de învățământ, rezultate testări pre și post program) și a devenit unul stabil. Pentru dezvoltarea sa la nivel național și răspândirea în cât mai multe orașe și școli, s-a adresat un apel către toate entitățile reglementate pentru a participa cu lectori (voluntari) la acest program.

În perioada 2016-2019, 470 de lectori voluntari și-au exprimat dorința de a participa la acest program (nu sunt incluși lectorii ASF).

În plus, față de lectorii voluntari ai entităților reglementate, profesorii catedrei de Finanțe de la Universitatea de Vest din Timișoara și cei de la Universitatea „Vasile Alecsandri” din Bacău sunt, în mod voluntar, lectori în acest program. Creșterea numărului de lectori voluntari la începutul anului școlar 2019-2020 a fost una semnificativă și surprinzătoare, arătând aprecierea entităților față de eforturile ASF în domeniul educației financiare.

Fii deștept în trafic!

Programul *Fii deștept în trafic!* – adresat copiilor – derivă din obligațiile ASF prevăzute de art. 126 din *OUG nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, cu modificările și completările ulterioare*, care stipulează ca fiind obligatorie desfășurarea de programe de prevenție rutieră: *Art. 126. - Comisia pentru Supraveghere a Asigurărilor împreună cu poliția rutieră întocmesc programe de prevenție rutieră și îndrumă, coordonează și controlează modul de aplicare a acestora. Fondurile necesare desfășurării acestor programe se asigură de către Comisia de Supraveghere a Asigurărilor împreună cu societățile de asigurare autorizate.*

Programul s-a realizat în septembrie - octombrie 2017 (prima ediție) și septembrie - octombrie 2019 (ediția a doua). ASF a realizat o broșură educațională, cu conținut dedicat copiilor pentru a-i educa referitor la regulile aferente siguranței rutiere (în calitate de pieton, participant la trafic cu role sau biciclete). Aceasta a fost apoi tipărită în colaborare și cu sprijinul Poliției Române, BAAR, UNSAR, FGA. Distribuția a fost realizată prin intermediul Poliției Române, în toată țara, fiind susținute totodată și ore de educație rutieră pentru copii. Prima ediție (2017) a presupus tipărirea a 30.000 de broșuri care au fost distribuite copiilor din școala generală, iar în a doua ediție (2019) s-au tipărit și distribuit 41.050 broșuri.

Programul adresat profesorilor din învățământul preuniversitar (*Start 2 Teach*)

Programul adresat profesorilor din învățământul preuniversitar a avut ca obiectiv principal transferul de informații specifice educației financiare nebankare către această categorie tipologică de grup țintă din două perspective (în calitate de consumator și în calitate de formator).

START 2 TEACH

Programul a început în anul 2017. Peste 100 de profesori au participat la acest program în anul 2019.

Start 2 Teach se desfășoară cu susținerea inspectoratelor școlare cu care ASF are încheiate acorduri de colaborare. Programul, realizat de ASF în parteneriat cu Institutul de Studii Financiare, este unul de scurtă durată (3 ore) de tip *train-the-trainer* pentru profesorii din învățământul preuniversitar. Intensificarea activității în acest program a avut loc începând cu anul 2018 deoarece s-a constatat necesitatea transferului de noțiuni specifice educației financiare nebankare având în vedere viitoarea disciplină - *Educație economico-financiară* - pentru clasa a 8-a ce va deveni materie obligatorie începând cu anul școlar 2020-2021.

Programul adresat mediului universitar (*Laboratorul Academic*)

În perioada 2015-2019 un număr de 17 centre universitare din întreaga țară au devenit parteneri ale ASF în programele de educație financiară. Parteneriatul constă în desfășurarea de activități comune, pe de o parte cele destinate studenților, pe de altă parte cele realizate în comun, destinate altor categorii de public țintă.

Din categoria de activități destinate studenților putem enumera: organizarea de seminarii și conferințe, cu prezentări specifice, pe diverse teme, susținute de lectorii ASF pentru studenți, la facultăți cu profile variate (economie, finanțe, drept, inginerie etc.) și primirea de studenți pentru activitate de practică.

Tot în 2019, ca urmare a solicitării MAPN, ASF a derulat un program de educație financiară în toate centrele de studii superioare ale ministerului.

Laboratorul Academic

În 2019, din cei 11.800 de studenți participanți la acest program, aproape 7.000 au fost prezenți la 54 de evenimente și întâlniri publice cu reprezentanții ASF în cadrul Laboratorului Academic.

În 2019, în baza bunei colaborări cu mediul universitar, Universitatea Româno-Americană (URA) București și Academia de Studii Economice București (ASE) au propus realizarea de lucrări științifice și de cercetare: URA-Facultatea de Marketing pentru realizarea unor studii de cercetare (Focus Group despre protecția consumatorului de servicii financiare nebankare) și ASE – Facultatea de Finanțe, Asigurări, Bănci și Burse de Valori a realizat un sondaj de cercetare în timpul desfășurării activității de la „Noaptea Cercetătorilor”. Aceste acțiuni au fost demarate în trimestrul al III-lea 2019 și vor fi finalizate în 2020.

Este important de reținut că s-a înregistrat o creștere a programului adresat mediului universitar, existând o bună colaborare cu centrele universitare, acestea manifestându-și interesul și nevoia participării la acest program. Totodată, în 2019, pe lângă solicitările pentru stagii de practică primite de la studenți, s-au primit și solicitări din partea doctoranzilor, care își doresc să efectueze stagii de practică și să beneficieze de interacțiuni cu experții Autorității.

Programele adresate adulților

În 2019 au fost realizate mai multe tipuri de acțiuni și programe dedicate adulților, în funcție de obiectivele urmărite: **educație financiară, informare și conștientizare**.

Astfel, se disting mai multe tipuri de interacțiuni:

- **Caravana PAD** – este programul pentru adulți care deține extinderea cea mai mare (până în acest moment); au fost organizate 3 ediții anuale ale acestui program (Caravana PAD este organizată în luna octombrie); Caravana PAD din anul 2019 a parcurs un traseu național de aproximativ 1.000 km, cu oprire în următoarele localități: Drăgășani, Râmnicu Vâlcea, Băile Govora, Horezu, Târgu Jiu, Baia de Aramă, Băile Herculane, Drobeta Turnu Severin, Băilești, Craiova, Roșiorii de Vede, Alexandria. Alegerea acestui traseu a avut la bază gradul de cuprindere în asigurare foarte mic, respectiv păstrarea unei distribuiri naționale a informației (luând în considerare traseele din edițiile anterioare ale caravanei PAD);
- **Colecția de Ghiduri a ASF**: un set de materiale distribuite public (la diferite evenimente publice, la sediul ASF, disponibile electronic, distribuite prin parteneri) destinat informării: Ghidul RCA, Ghidul Carte Verde, Ghidul PAD, Ghidul Micului acționar, Ghidul Investitorului, Ghidul investitorului în fonduri de investiții, Ghidul Pilon II, Ghidul Pilon III, Ghidul comerțului on-line de produse financiare nebankare, Ghidul consumatorului pentru cunoașterea instrumentelor de rezoluție, redresare și faliment, Ghidul consumatorului – malpraxis, Ghidul asigurărilor FOS, Ghidul SAL-Fin (colecția de ghiduri a mai conținut și 2 ghiduri aferente Astra și unul aferent Carpatica);
- **Acțiuni de informare și conștientizare stradale sau în cadrul târgurilor**: *Cortul ASF*, prezența la târguri și expoziții, acțiuni de educație și informare în locații, *Autobuzul Consumatorului*, campanie de informare în ceea ce privește Cartea Verde;
- În 2019 s-a organizat a doua campanie anuală **Fii deștept în trafic!**, pentru promovarea conducerii auto preventive și a educației financiare aferentă serviciilor și produselor financiare nebankare conexe domeniului auto, conform atribuțiilor legale ce revin ASF, acestea fiind organizate împreună cu Poliția Română și cu sprijinul FGA, BAAR, UNSAR;
- Participarea la comunicarea on-line aferentă informării, educării și responsabilizării populației

adulte față de accidentele rutiere soldate cu victime umane. Astfel, la propunerea UNSAR, s-a participat la campania **Cei 40.000** - <https://asiguropedia.ro/cei-40000/>. UNSAR și 16 parteneri (dintre care ASF, Poliția Română, FGA, BAAR, UNSICAR, PRBAR, ISF și alții) au susținut această campanie on-line destinată reducerii numărului de victime din accidentele rutiere;

▪ **Conferințe, seminarii și cursuri, alte participări;**

▪ Oferirea de informații educaționale și de extrase de cont și posibilitatea înregistrării de IBAN acordate gratuit de **Depozitarul Central**, partener al ASF în cadrul WIW și GMW, evenimentele fiind popularizate cu ajutorul comunicatelor de presă ale ASF și în mediul on-line;

▪ Organizarea anuală a **Galei EduFin** (până în prezent au fost organizate 3 ediții, acest eveniment unic în România devenind un element de referință pentru ASF și piața financiară). Cu ocazia Galei EduFin se celebrează nu numai educația financiară, dar și eforturile tuturor actorilor și persoanelor implicate în acest domeniu. Prin acest eveniment se conturează un parteneriat durabil între Autoritate, piețele financiare, sistemul educațional din România și societatea civilă, având ca **unic obiectiv creșterea nivelului de educație financiară în țara noastră**.

Implicarea în campanii internaționale

Începând cu anul 2015, ASF a organizat activități de educație financiară pentru celebrarea **Global Money Week (GMW)**, mișcare internațională de susținere a educației financiare pentru copii și tineri inițiată de *Child & Youth Finance International* - CYFI (din anul 2020, GMW va fi susținută și coordonată de OECD). În fiecare an a crescut numărul de evenimente și acțiuni organizate de ASF sub egida GMW, respectiv de participanți la acestea.

Față de participarea ASF la evenimentele GMW, este de reținut faptul că România a câștigat marele premiu pentru proiectele de educație financiară derulate la nivel național în anul 2016 de Autoritatea de Supraveghere Financiară, Ministerul Educației Naționale și BNR. Premiul a fost acordat de către *Child & Youth Finance International* (CYFI), una dintre cele mai mari organizații de educație financiară la nivel internațional. Obținerea premiului pe țară de către ASF și partenerii săi a venit ca urmare a activităților întreprinse în cadrul evenimentelor organizate cu prilejul *Global Money Week*. România a fost desemnată câștigătoare la categoria *CYFI Country Award*, în cadrul căreia au fost acordate cinci premii, câte unul pentru fiecare regiune din lume.

Urmând recomandările date de Uniunea Europeană ca statele membre să susțină educația financiară, în 2019, pentru al cincilea an consecutiv, ASF a continuat celebrarea GMW prin programe și campanii naționale, promovând țara noastră pe plan internațional și alăturându-se eforturilor naționale pentru susținerea educației financiare. Programele dedicate mediului preuniversitar, universitar și adulților au fost organizate în mai multe orașe din țară.

În trimestrul al III-lea 2019, ASF a demarat organizarea activităților specifice educației financiare susținând inițiativa IOSCO-WIW, pentru al treilea an consecutiv. Astfel, eforturile ASF în domeniul educației financiare se înscriu în seria evenimentelor internaționale. WIW a fost celebrată în luna octombrie, ASF adresându-se prin programele sale atât adulților, cât și copiilor, popularizând importanța evenimentului internațional.

Totodată, ASF a participat activ în programul de **Asistență Tehnică pentru Educație Financiară** finanțat de Ministerul de Finanțe al Olandei și la întâlnirile grupului **INFE**, reprezentând România și a depus toate eforturile pentru construirea unei strategii naționale de educație financiară în România.

Alte acțiuni cu impact asupra educației în anul 2019

Interesul privind secțiunea online a ASF privind educația financiară are în continuare un trend de creștere, instituția fiind activă și pe social media (Facebook), unde interacționează permanent cu consumatorii de servicii financiare nebankare.

Mecanisme de garantare

1

Supravegherea activității **Biroului Asigurătorilor de Autovehicule din România (BAAR)** în conformitate cu prevederile legale în vigoare, în scopul îndeplinirii în orice moment a atribuțiilor de birou național auto, de organism de plată a despăgubirilor și de organism de compensare

ASF a analizat și aprobat bugetul de venituri și cheltuieli al BAAR, precum și execuția acestuia și a avizat nivelul contribuțiilor, cotizațiilor și taxei de administrare a bazei de date cu contracte RCA, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare. ASF a analizat situațiile financiare anuale ale BAAR, precum și raportul auditorului financiar.

De asemenea, ASF a monitorizat permanent nivelul disponibilului Fondului național de protecție administrat BAAR, în baza raportărilor primite de la BAAR, în vederea verificării încadrării acestuia în limitele legale.

2

Supravegherea activității **Fondului de Garantare a Asiguraților (FGA)** din România în conformitate cu prevederile legale în vigoare, în scopul protejării creditorilor de asigurări de consecințele insolvenței asigurătorilor

ASF a analizat în anul 2019 următoarele raportări FGA:

- Situația privind plata indemnizațiilor/despăgubirilor efectuate de către Fond creditorilor de asigurare ai asigurătorului aflat în faliment - lunar;
- Situația resurselor financiare ale Fondului - lunar;
- Execuția bugetului de venituri și cheltuieli - trimestrial;
- Situația contribuțiilor datorate și virate la Fond de către asigurători, distinct pentru asigurările generale și pentru asigurările de viață - trimestrial;
- Situațiile financiare anuale, raportul anual de activitate - anual.

ASF a analizat și aprobat situațiile financiare anuale și raportul anual de activitate ale FGA pentru anul 2018.

Având în vedere prevederile *Legii nr. 213/2015 privind Fondul de Garantare a Asiguraților*, Consiliul ASF a aprobat Strategia de investire a resurselor FGA.

ASF a analizat proiectele de Regulament de Organizare și Funcționare și Statut revizuite de FGA, ca parte a implementării măsurilor dispuse de ASF. S-au identificat anumite aspecte neconforme, care au fost comunicate FGA spre remediere.

3

Supravegherea activității **Fondului de Compensare a Investitorilor (FCI)**, în scopul protejării investitorilor din piața de capital

Fondul de Compensare a Investitorilor (FCI) este o societate pe acțiuni înființată în iunie 2005, autorizată de Comisia Națională a Valorilor Mobiliare în baza prevederilor *Legii nr. 297/2004 privind piața de capital*, cu modificări și completări ulterioare, având ca scop compensarea investitorilor în situația incapacității membrilor FCI de a returna fondurile bănești și/sau instrumentele financiare datorate sau aparținând investitorilor, care au fost deținute în numele acestora, în legătură cu prestarea de servicii de investiții financiare sau de administrare a portofoliilor individuale de investiții.

Intermediarii autorizați să presteze servicii de investiții financiare (societăți de servicii de investiții financiare și instituții de credit) și societățile de administrare a investițiilor (SAI) care administrează portofolii individuale de investiții trebuie să contribuie, conform prevederilor legale, la Fondul de Compensare a Investitorilor.

Anual, în luna ianuarie, FCI supune aprobării ASF strategia privind expunerea financiară a resurselor pentru anul în curs. De asemenea, în prima parte a anului, FCI raportează nivelul cotizațiilor anuale stabilite de Consiliul de Administrație al FCI pentru anul în curs, în vederea verificării încadrării acestuia în limitele reglementărilor ASF și ale reglementărilor FCI aprobate de ASF. Ulterior este prezentată situația contribuțiilor datorate și virate de membrii FCI.

Situațiile financiare anuale și rapoartele auditorului financiar, precum și rapoartele financiare semestriale sunt supuse analizei ASF. Trimestrial au fost analizate raportările contabile, execuția bugetului de venituri și cheltuieli, raportările privind plasamentele FCI și situația resurselor disponibile pentru compensare și a resurselor proprii, precum și situația privind plata compensațiilor acordate investitorilor. În luna august, a fost încheiat controlul periodic efectuat pentru patru ani, în urma căruia au fost identificate anumite aspecte pentru care s-a instituit în sarcina FCI obligația implementării unor măsuri de remediere. Măsurile prudențiale au vizat actualizarea unor proceduri interne, revizuirea politicilor și eficientizarea sistemului de control intern și de management al riscului.

Fondul de Compensare a Investitorilor informează continuu participanții la piață și investitorii cu privire la indicatorii specifici activității desfășurate și la calendarul evenimentelor de compensat, atunci când acestea au loc.

În primul trimestru al anului 2019 a fost finalizat, de către Fondul de Compensare a Investitorilor, procesul de plată a compensațiilor în cazul societății Mobinvest SA, ca urmare a Hotărârii FCI din data de 13.12.2018, prin care Consiliul de Administrație a aprobat Lista de plată pentru investitorii de compensat – persoane fizice, juridice și entități fără personalitate juridică, în procedura de compensare deschisă pentru societatea Mobinvest SA. Lista de plată a cuprins un număr de 55 investitori, cu o valoare totală a compensațiilor de 2.605.186,83 lei, dintre care 15 investitori ar fi fost îndreptățiți la compensarea cu o sumă de 20.000 euro (suma maximă compensabilă). Compensarea investitorilor societății Mobinvest SA s-a realizat ca urmare a unei hotărâri judecătorești definitive.

În cadrul procesului de compensare a investitorilor, FCI a solicitat ASF verificarea, împreună cu organele abilitate legal, a persoanelor menționate în lista de plată, în vederea confirmării neimplicării acestora în operațiuni de spălare a banilor și/sau care fac obiectul unor sancțiuni internaționale, conform prevederilor art. 36 alin. (3) din *Regulamentul CNVM nr. 3/2006 privind autorizarea, organizarea și funcționarea Fondului de compensare a investitorilor, cu modificările și completările ulterioare*. În urma verificărilor efectuate, toți cei 55 de investitori au îndeplinit criteriile de eligibilitate privind compensarea.

4

Supravegherea activității Fondului de Garantare a Drepturilor din Sistemul de Pensii Private (FGDSPP), în scopul protejării participanților sistemului de pensii private

În conformitate cu prevederile legale în vigoare, FGDSPP a raportat ASF următoarele informații:

- Planul intern de audit aprobat de către Consiliul de Administrație al Fondului;
- Raportul actuarial anual aprobat de către Consiliul de Administrație al Fondului;
- Raportul cu misiunile de audit intern și raportul cuprinzând activitățile de control intern - anual;
- Balanța de verificare analitică - semestrial;
- Situația privind resursele financiare ale Fondului, situația activelor investite și obligațiile Fondului, situația sumelor utilizate pentru acoperirea plății compensației către participanți și beneficiari, situația detaliată a investițiilor pentru activitatea de garantare a drepturilor din sistemul de pensii private - trimestrial.

Anual, până la 31 mai, FGDSPP trimite ASF un raport de activitate în care trebuie cuprinse cel puțin informații referitoare la:

- Conducerea Fondului;
- Mediul de activitate;
- Strategia de investiții;
- Metodele actuariale folosite în calculul contribuției anuale și rezultatele acestor calcule;
- Compensarea pierderilor participanților și/sau beneficiarilor;
- Informații privind asigurarea plății drepturilor participanților și ale beneficiarilor în cazul imposibilității asigurării acestora de către administratori;
- Informații privind managementul riscurilor, resursele financiare, auditul și controlul intern, raportul auditorului financiar și situațiile financiare anuale.

Totodată, FGDSPP supune anual aprobării ASF bugetul de venituri și cheltuieli pentru anul următor, atât în ceea ce privește veniturile și cheltuielile proprii, cât și veniturile și cheltuielile aferente activității de garantare. Tot anual, FGDSPP supune aprobării ASF și strategia de investire a resurselor aferente activității de garantare și administrare.

Bugetul și strategia de investiții pentru anul 2020 au făcut deja obiectul aprobării de către ASF.

Pe parcursul anului 2019 nu s-au identificat devieri de la obiectivele stabilite prin lege referitoare la activitatea FGDSPP și la documentele ce au făcut obiectul aprobării de către ASF.

AUTORITATEA
DE SUPRAVEGHERE
FINANCIARĂ

RAPORT ANUAL

2019

Cooperarea internațională

Cooperarea la nivel european și internațional

1 Participarea ASF la activitatea autorităților europene (ESMA, EIOPA, ESRB)

Autoritatea Europeană pentru Piețe și Valori Mobiliare (ESMA) și Autoritatea Europeană pentru Asigurări și Pensii Ocupaționale (EIOPA)

În linie cu obiectivele strategice asumate pentru perioada 2019-2023, ASF a contribuit în 2019, în calitate de membru al ESMA și EIOPA, la construcția unei culturi comune de supraveghere a sectorului financiar european, care să asigure stabilitatea financiară și protecția consumatorilor de servicii financiare.

Contribuția ASF în cadrul celor două autorități europene este reflectată atât la nivelul procesului decizional în cadrul reuniunilor Consiliului Supraveghetorilor (Board of Supervisors – BoS), cât și la nivelul procesului de elaborare a documentelor de lucru în cadrul grupurilor și al comitetelor permanente.

Implicarea la nivel înalt și la nivel tehnic a reprezentanților ASF în elaborarea și armonizarea la nivel european a politicilor financiare, precum și în asigurarea convergenței mecanismelor de supraveghere a sistemului financiar european a oferit autorității noastre oportunitatea de a cunoaște în profunzime cerințele europene și de a asigura un cadru de reglementare și de supraveghere aliniat prevederilor europene.

Așa cum și-a propus în strategia pentru 2019 – 2023, **ASF a participat activ la îndeplinirea obiectivelor ESMA care au vizat:**

- *Asigurarea convergenței de supraveghere în contextul deciziei Marii Britanii (UK) de a se retrage din UE:* relocarea firmelor din UK în UE27, planurile de contingență, modalități de cooperare între autoritățile din UK și cele din UE27.
- *Crearea de baze de date și utilizarea mai consecventă a acestora prin elaborarea și clarificarea suplimentară a metodologiilor de raportare:* consolidarea și îmbunătățirea experienței dobândite în urma planului de acțiune privind calitatea datelor raportate conform EMIR și extinderea acestuia la alte regimuri de raportare, în special conform MIFIR și AIFMD.
- *Promovarea consecvenței în aplicarea MiFID II/MiFIR și obținerea unei înțelegeri comune cu privire la abordarea provocărilor apărute în activitatea de supraveghere:* elaborarea de întrebări și răspunsuri (Q&A), ghiduri și alte instrumente de convergență privind autorizarea firmelor de investiții, respectarea cerințelor organizaționale și de conduită; opinii privind limitele de poziție, derogările de transparență și suspendarea temporară a cerințelor pre și post - transparență.
- *Protejarea liberei circulații a serviciilor în UE printr-o protecție adecvată a investitorilor în contextul furnizării de servicii transfrontaliere:* facilitarea cooperării și coordonării între autoritățile competente pentru a se asigura că intervenția asupra produsului funcționează ca un instrument eficient, precum și pentru aplicarea consecventă a măsurilor naționale pentru anumite tipuri de tranzacții cu contracte pentru diferență (CFD) și cu opțiuni binare.
- *Asigurarea convergenței în supravegherea activităților legate de inovația financiară:* monitorizarea evoluțiilor pieței; cartografierea abordărilor actuale privind autorizarea și acordarea licențelor pentru modelele inovatoare de afaceri în statele membre.
- *Asigurarea unui cadru unic de reglementare:* elaborarea de standardele tehnice și sfaturi tehnice pentru care ESMA a primit mandat de la CE pentru a redacta legislație secundară.
- *Consolidarea activității de evaluare a riscurilor:* dezvoltarea surselor de date ale ESMA și exploatarea lor analitică.
- *Pregătirea pentru a asigura aplicarea eficientă a prevederilor noului regulament de funcționare al ESMA și EMIR 2.2.:* pregătirile pentru implementarea noilor prevederi privind identificarea priorităților de supraveghere strategice ale UE, elaborarea manualului de supraveghere, derularea exercițiilor de evaluare inter pares, conflictele de interese, comitetul de proporționalitate etc.

În cadrul EIOPA, ASF s-a implicat în elaborarea și discutarea principalelor subiecte, respectiv:

- *Elaborarea Opiniei privind revizuirea unor elemente din Legislația Solvabilitate II (SII) la cererea Comisiei Europene:* aspecte privind rezervele tehnice, fondurile proprii, formula standard de calcul al cerințelor de capital de solvabilitate (SCR), cerințele minime de capital (MCR), principiul proporționalității, supravegherea grupurilor, activitatea transfrontalieră, politica macro-prudențială, redresarea și rezoluția și fondurile de garantare.
- *Dezvoltarea și consolidarea cadrului de reglementare pentru protecția consumatorilor:* elaborarea documentului de consultare publică privind modificarea Regulamentului nr. 653/2017 privind documentele cu informații esențiale (eng. Key Information Document - KID) referitoare la PRIIPs (eng. Packaged retail investment and insurance products); analiza tematică pentru a înțelege mai bine produsele de asigurare de călătorie și pentru a identifica potențialele riscuri de conduită; opinia privind supravegherea principiilor de remunerare în companiile de asigurare și reasigurare.
- *Finanțarea sustenabilă:* opinie privind integrarea riscurilor generate de schimbările climatice aferente aspectelor Pilonului 1 din cadrul Directivei Solvabilitate II; desfășurarea unei analize privind reziliența bilanțului asigurătorilor la riscurile financiare care rezultă din tranziția la o economie cu emisii scăzute de carbon.
- *Elaborarea unui set de principii metodologice pentru derularea testelor de stres pentru societățile de asigurare:* utilizarea experienței exercițiilor anterioare pentru consolidarea unui cadru metodologic îmbunătățit care să confere consistență și consecvență exercițiilor viitoare.
- *Elementele de organizare și funcționare a autorității europene ca urmare a revizuirii sistemului de supraveghere financiară europeană (ESAs):* pregătiri pentru înființarea comitetului privind proporționalitatea, prevederi privind conflictul de interese, înființarea unor comitete/paneluri interne pentru gestionarea cazurilor de încălcare a legislației europene și mediere.
- *Pregătirea pentru retragerea UK din UE (Brexit):* pregătirea sectorului asigurărilor pentru eventualitatea unui Brexit fără acord (*hard Brexit*) și a altor acțiuni suplimentare în ceea ce privește implementarea planurilor de contingență, elaborarea unei serii de recomandări în cazul unui *hard Brexit*, pentru a asigura un grad minim de armonizare în abordarea autorităților din statele membre.

În contextul deținerii de către România a Președinției Consiliului UE în primul semestru al anului 2019, ASF a organizat la București, în linie cu practica întâlnită la nivelul ESMA și EIOPA, reuniuni la nivel înalt ale celor două autorități europene.

Astfel, în perioada 22-23 mai 2019, ASF a găzduit la București reuniunea *ESMA Away Day* și reuniunile Comitetului de Administrație (MB) și Consiliului Supraveghetorilor (BoS). *Away Day* este reuniunea dedicată membrilor și supleanților BoS în cadrul căreia se discută posibilele acțiuni strategice ale ESMA pe anumite subiecte.

Totodată, în perioada 16 – 17 mai 2019, ASF a organizat la București reuniunea *EIOPA Strategy Day*. Evenimentul, care beneficiază de participare din partea membrilor BoS, a avut ca scop asigurarea unui cadru favorabil unor discuții informale privind principalele linii strategice ale activității EIOPA, care sunt dezvoltate ulterior la nivelul BoS și implementate la nivelul grupurilor de lucru din cadrul autorității europene.

Comitetul European pentru Risc Sistemic (ESRB)

În calitate de membru permanent fără drept de vot al ESRB, ASF contribuie la activitatea Consiliului General (GB), precum la cea a grupurilor de lucru.

Ca și în anii precedenți, programul de lucru al ESRB pentru 2019 a vizat realizarea de rapoarte privind stabilitatea financiară la nivel european și evaluarea impactului materializării riscurilor la nivelul entităților și piețelor financiare, respectiv raportul privind riscuri, tendințe și vulnerabilități în sectorul financiar european, metodologii pentru estimarea riscurilor, tabloul de riscuri, raport anual privind riscul suveran de țară etc.

2 Participarea ASF la nivel internațional

În calitate de membru, ASF contribuie la activitatea organizațiilor internaționale de profil: IOSCO, IOPS și IAIS. Deși implicarea ASF este una limitată, participarea autorității permite prezentarea și reflectarea experienței și provocărilor cu care se confruntă piețele de mici dimensiuni, cum este cea din România, precum și familiarizarea ASF cu standardele elaborate și bunele practici internaționale.

Organizația Internațională a Reglementatorilor de Valori Mobiliare (IOSCO)

Cele mai dezbătute subiecte, la nivelul IOSCO, în 2019 au vizat: finanțarea sustenabilă (identificarea provocărilor și elaborarea de recomandări); tehnologia financiară (discuții privind problemele și riscurile aferente; considerente de reglementare referitoare la platformele de tranzacționare a cripto-activelor); fragmentarea pieței (analiza dimensiunii, cauzelor și implicațiilor sale; acțiuni ce pot fi întreprinse în vederea reducerii la minimum a efectelor adverse).

Organizația Internațională a Supraveghetorilor în Pensii (IOPS)

IOPS și-a concentrat atenția în 2019 pe analiza impactului digitalizării asupra funcționării sistemelor de pensii private, respectiv pe elaborarea de recomandări pentru autoritățile de supraveghere în vederea consolidării supravegherii bazată pe risc a schemelor de pensii private și a supravegherii investițiilor în produse complexe.

Ca o recunoaștere a contribuției la activitatea IOPS, ASF a fost realeasă, în noiembrie 2019 pentru un mandat de doi ani (2019-2021), în poziția de membru al Comitetului Executiv al IOPS.

Asociația Internațională a Supraveghetorilor în Asigurări (IAIS)

La nivelul IAIS, activitatea s-a concentrat pe finalizarea Cadrului Comun de Supraveghere (ComFrame) a Grupurilor de Asigurări Active la nivel internațional (IAIGs), ce reprezintă un set de cerințe internaționale pentru o supraveghere eficientă. De asemenea, au fost inițiate demersurile pentru elaborarea unui set de Standarde Internaționale de Capital (ICS) ce ar putea avea impact asupra regimului Solvabilitate II.

3 Colaborarea cu Banca Mondială (BM), Fondul Monetar Internațional (FMI), Comisia Europeană (CE), Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD)

ASF a continuat și în 2019 dialogul cu Comisia Europeană și instituțiile financiare internaționale (BM, FMI, BERD) în vederea comunicării cu privire la evoluțiile înregistrate pe piața financiară nebancaară din România și la proiectele derulate în comun.

Banca Mondială

ASF și BM au continuat dialogul periodic privind proiectele pe care ASF le-a derulat în vederea alinierii la obiectivele Uniunii Piețelor de Capital (CMU).

În 2019, BM a efectuat 3 vizite la sediul ASF în vederea finalizării proiectului privind consolidarea supravegherii cerințelor de transparență a emitenților, care a beneficiat de finanțare europeană prin Programul de Sprijinire a Reformelor Structurale (SRSP). Scopul acestui proiect a fost de a revizui cadrul intern de supraveghere pentru a adapta procedurile interne la o abordare bazată pe risc.

În luna august 2019, BM a efectuat o vizită la sediul ASF pentru a discuta despre posibilitatea de a coopera în viitor în cadrul altor proiecte care să sprijine ASF în îndeplinirea unor obiective strategice.

Comisia Europeană

Comunicarea cu CE s-a concentrat pe proiectele comune derulate prin programul SRSP, precum și în contextul Semestrului European.

Pentru a asigura buna lor derulare, CE s-a implicat în proiectele finanțate prin programul SRSP care s-au desfășurat pe parcursul anului 2019 (proiectul privind consolidarea supravegherii cerințelor de transparență a emitenților, proiectul privind supravegherea conduitei pe piața asigurărilor și proiectul privind soluționarea problematicei conturilor inactive). De asemenea, comunicarea a continuat și în vederea elaborării și depunerii de către ASF a unei noi aplicații pentru a obține fonduri pentru prioritățile strategice ale ASF în contextul unei noi sesiunii de depunere proiecte.

Discuțiile dintre CE și ASF au avut loc și în contextul Semestrului European, existând consultări în luna februarie 2019 pentru a verifica acuratețea informațiilor cuprinse în raportul aferent anului 2018 înaintea publicării. În luna octombrie, CE a vizitat ASF în vederea pregătirii raportului aferent anului 2019, CE fiind interesată de evoluțiile piețelor reglementate de ASF, cu accent pe modificările din cadrul sistemului de pensii private și a situației de pe piața asigurărilor. Semestrul European este instrumentul prin care CE asigură un cadru pentru coordonarea politicilor economice ale statelor membre ale UE, prin realizarea unei analize anuale, respectiv prin emiterea de recomandări specifice fiecărei țări pentru următoarea perioadă.

Fondul Monetar Internațional

În contextul misiunii derulate în România în vederea realizării analizei anuale a economiei, cunoscută sub denumirea de Consultare pe Articolul IV, reprezentanții FMI s-au întâlnit cu ASF pentru a discuta evoluțiile Pilonului II de pensii și progresele înregistrate pe celelalte piețe reglementate de ASF. Raportul publicat în luna august de către instituția financiară internațională surprinde situația economică, precum și perspectivele de dezvoltare a economiei, fără a menționa aspecte semnificative legate de cele trei piețe supravegheate de ASF.

Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare

Relația de cooperare cu BERD în 2019 a fost strâns legată de implicarea băncii în proiectul privind soluționarea problematicei conturilor evidențiate în Secțiunea 1 a Depozitarului Central, aparținând persoanelor care au dobândit acțiuni în urma Programului de Privatizare în Masă. Atât în cadrul celor două vizite efectuate în aprilie, respectiv septembrie la sediul ASF, cât și printr-o comunicare permanentă, cele două instituții au analizat și discutat despre situația acestor conturi din punct de vedere economic și legal, precum și despre posibile soluții ce pot fi abordate pentru rezolvarea acestora. Proiectul, finalizat la finalul semestrului I 2020, oferă detalii despre cadrul de reglementare necesar și măsurile pe care autoritățile române vor trebui să le implementeze în vederea soluționării acestei problematice.

Dialogul cu BERD a continuat și în contextul pregătirii Strategiei de țară propusă pentru România pentru perioada 2020 – 2025, consultările realizându-se inclusiv în cadrul întâlnirii dintre reprezentanții celor două autorități din noiembrie 2019.

Participarea la dosarele de negociere în contextul deținerii Președinției Consiliului UE

Primul semestru al anului 2019 a fost marcat de perioada de exercitare a Președinției române a Consiliului UE, acordându-se o atenție deosebită pentru finalizarea negocierilor interinstituționale în vederea adoptării dosarelor legislative.

ASF a contribuit la asigurarea continuității procesului decizional în ceea ce privește sectorul financiar nebancar. La nivelul autorității au fost constituite grupuri de lucru interne pentru fiecare dintre dosarele legislative din aria de competență aflate în negociere, care să contribuie la elaborarea documentelor și care să participe la reuniunile și trilogurile organizate la Bruxelles și Strasbourg. Astfel, în primul semestru al anului 2019, experții ASF au participat la 37 reuniuni ale grupurilor de lucru, la cele 32 triloguri politice și 41 triloguri tehnice în vederea finalizării negocierilor.

De asemenea, ASF a desemnat un reprezentant pentru postul alocat la Reprezentanța Permanentă a României la Bruxelles, care a gestionat, în calitate de președinte de dosar, activitatea a cinci grupuri de lucru pe perioada Președinției. Alți șase reprezentanți ai ASF, în calitate de vicepreședinți de dosar, au asigurat coordonarea negocierilor pentru dosarele legislative: EMIR REFIT (*Modificarea Regulamentului EMIR*) și EMIR CCP Supraveghere (*EMIR Supravegherea Contrapărților Centrale*), PEPP (*Produsul Paneuropean de Pensii Private*), MID (*Modificarea Directivei privind Răspunderea Civilă Auto*), IFS (*Cerințe Prudențiale privind Firmele de Investiții*), CBDF (*Distribuția Transfrontalieră a Fondurilor de Investiții*) și dosarul Finanțare Participativă (*Crowdfunding - Finanțarea Participativă pentru Întreprinderi*).

În acest context, au fost închise 9 dosare legislative, dintre cele 11 dosare din zona financiară nebancară preluate la 1 ianuarie 2019 de la Președinția Austriacă. Dosarele legislative negociate au fost:

- **Produsul Paneuropean de Pensii Private** – oferă avantaje pentru deponenți și oportunități pentru furnizorii de planuri de pensii – *dosar finalizat în perioada Președinției României și publicat în 25 iulie 2019 în Jurnalul Oficial al UE*;
- **Cerințe Prudențiale privind Firmele de Investiții** – revizuieste cadrul prudențial pentru firmele de investiții – *dosar finalizat în perioada Președinției României și publicat în 5 decembrie 2019 în Jurnalul Oficial al UE*;
- **Finanțarea IMM prin Piața de Capital** – vizează facilitarea accesului la piețele de capital pentru întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri) la costuri mai mici – *dosar finalizat în perioada Președinției României și publicat în 11 decembrie 2019 în Jurnalul Oficial al UE*;
- **Finanțare Sustenabilă** – stabilește domeniul de aplicare, termenii și definițiile, cerințele de transparență pe care trebuie să le respecte participanții la piața financiară – *dosar finalizat în perioada Președinției României și publicat în 9 decembrie 2019 în Jurnalul Oficial al UE*;
- **EMIR Supravegherea Contrapărților Centrale (CCP)** – introduce modificări în ceea ce privește autorizarea și supravegherea CCP stabilite în UE, echivalența regimurilor CCP din țări terțe, statutul Băncii Centrale Europene (BCE) – *dosar finalizat în perioada Președinției României și publicat în 12 decembrie 2019 în Jurnalul Oficial al UE*;
- **Modificarea Regulamentului EMIR** – simplificarea anumitor domenii reglementate și utilizarea

unei abordări mai proporționale a acestor domenii – *dosar finalizat în perioada Președinției României și publicat în 28 mai 2019 în Jurnalul Oficial al UE;*

- ***Distribuția Transfrontalieră a Fondurilor de Investiții*** – vizează îmbunătățirea transparenței cerințelor naționale, eliminarea cerințelor împovărătoare și armonizarea normelor naționale divergente, astfel încât distribuția transfrontalieră a fondurilor de investiții să fie mai simplă și mai rapidă – *dosar finalizat în perioada Președinției României și publicat în 12 iulie 2019 în Jurnalul Oficial al UE;*

- ***Revizuirea Sistemului de Supraveghere Financiară Europeană*** – vizează îmbunătățirea zonelor de guvernanță, cultura de supraveghere, competențele Autorităților Europene de Supraveghere, puteri directe ale Autorităților Europene de Supraveghere (ESAs), finanțare, prevenirea spălării banilor – *dosar finalizat în perioada Președinției României și publicat în 27 decembrie 2019 în Jurnalul Oficial al UE;*

- ***Obligațiunile Garantate*** – vizează alinierea caracteristicilor structurale ale obligațiunilor garantate cu caracteristicile de risc care justifică tratamentul preferențial acordat la nivelul UE – *dosar finalizat în perioada Președinției României și publicat în 18 decembrie 2019 în Jurnalul Oficial al UE;*

- ***Modificarea Directivei privind Răspunderea Civilă Auto (RCA)*** – propune modificarea unor definiții, excepții și derogări de la asigurare, protecția consumatorilor în cazul insolvenței unui asigurător RCA – *dosar în negociere - obținerea Acordului general în cadrul Consiliului UE în 18 decembrie 2019;*

- ***Finanțarea Participativă pentru Întreprinderi*** – urmărește să ofere un acces mai larg la finanțare întreprinderilor inovatoare, întreprinderilor nou-înființate, precum și altor societăți necotate la bursă – *dosar în triloguri cu Parlamentul European la finalul anului 2019.*

Implementarea legislației europene

În conformitate cu prevederile statutare, ASF urmărește evoluția legislației la nivel european din sectorul financiar nebancar și asigură comunicarea cu instituțiile competente naționale pentru programul național de transpunere și notificare a directivelor Uniunii Europene.

În acest sens, în urma consultării la nivel intern, ASF transmite lunar către MAE raportări privind stadiul transunerii în legislația națională a actelor normative ce intră în aria sa de responsabilitate și asigură comunicarea permanentă cu reprezentanța României la Bruxelles cu privire la transpunerea cadrului legislativ european și clarificarea aspectelor solicitate de CE. ASF a menținut un dialog constant cu MAE și prin participarea la reuniunile organizate de acesta pe tema transunerii directivelor europene.

AUTORITATEA
DE SUPRAVEGHERE
FINANCIARĂ

RAPORT ANUAL

2019

Consolidarea capacității instituționale

Managementul portofoliului de proiecte

Una dintre activitățile care contribuie la susținerea managementului intern al ASF în implementarea evoluției strategice este managementul portofoliului de proiecte, activitate prin care se monitorizează buna funcționare a tuturor proiectelor demarate la nivelul ASF. Toate demersurile și activitățile circumscrise managementului portofoliului de proiecte au drept obiectiv transparența și informarea corespunzătoare a tuturor celor implicați, astfel încât procesul decizional privind proiectele în derulare să fie facil, suplu și în deplină cunoștință de cauză.

În anul 2019, au fost inițiate, împreună cu alte structuri organizatorice, **2 proiecte** pentru îmbunătățirea capacității instituționale și pentru dezvoltarea și corelarea activității ASF cu inovațiile financiare.

Proiectul FinTech, lansat în iulie 2019, constă în crearea și administrarea unui spațiu dedicat inovațiilor financiare la nivelul ASF și reprezintă o primă legătură între ASF și entitățile care dezvoltă noi modele de afaceri, aplicații, procese sau produse care au un efect direct asupra furnizării de servicii financiare aplicabile piețelor supravegheate de către ASF.

Urmare a demarării acestui proiect, la nivelul ASF a fost creat FinTech Hub drept punct unic de contact și legătură între ASF și cei interesați, cu scopul de a încuraja și sprijini entitățile reglementate sau alte categorii de societăți sau persoane interesate să dezvolte produse și servicii financiare inovatoare pe piețele financiare, precum și de a oferi îndrumări de ordin legislativ sau în ceea ce privește procesul de obținere a autorizației de la ASF.

Având în vedere interesul manifestat de către ASF de a sprijini inovațiile financiare, precum și interesul crescut din partea entităților, activitatea din cadrul FinTech Hub devine, începând cu anul 2020, o activitate cu caracter permanent în cadrul ASF.

Tot în cursul anului 2019, a fost demarat și **proiectul privind îmbunătățirea activității de raportare la nivelul ASF**, care se află în fază de analiză și identificare a celor mai bune opțiuni pentru demersurile viitoare.

Transparența privind strategiile elaborate în cadrul ASF

În anul 2019, a fost aprobat și publicat pe website-ul autorității **Planul strategic multianual al ASF** care conține direcțiile de acțiune și obiectivele asumate la nivelul întregii instituții, cu scopul de a asigura transparența și informarea adecvată cu privire la procesele, activitățile și operațiunile ce urmează a fi desfășurate.

Obiectivele și activitățile cuprinse în programele de activitate anuale ale ASF sunt subsumate atribuțiilor și prerogativelor conferite de lege Autorității de Supraveghere Financiară. Acestea urmăresc, în linii mari, consolidarea și asigurarea funcționării corecte a piețelor supravegheate, având ca scop principal menținerea și sporirea încrederii investitorilor și consumatorilor de produse financiare nebankare, dar și creșterea rolului acestor piețe ca alternativă la creditul bancar și de finanțare a economiei.

Astfel, pentru a întări rolul pe care Autoritatea îl ocupă în cadrul piețelor și pentru a oferi piețelor o viziune clară, transparentă, referitoare la valorile, obiectivele și misiunea ASF, în anul 2019 au fost elaborate următoarele documente asumate din punct de vedere strategic și operațional la nivelul ASF.

Obiective strategice
2019 – 2023 și Plan de
activitate pentru 2019

Politica ASF
privind Protecția
Consumatorului și
Principii Generale
privind Politica
de Protecție a
Consumatorilor

Programul de
activitate al ASF
pentru anul 2020

Managementul resurselor umane

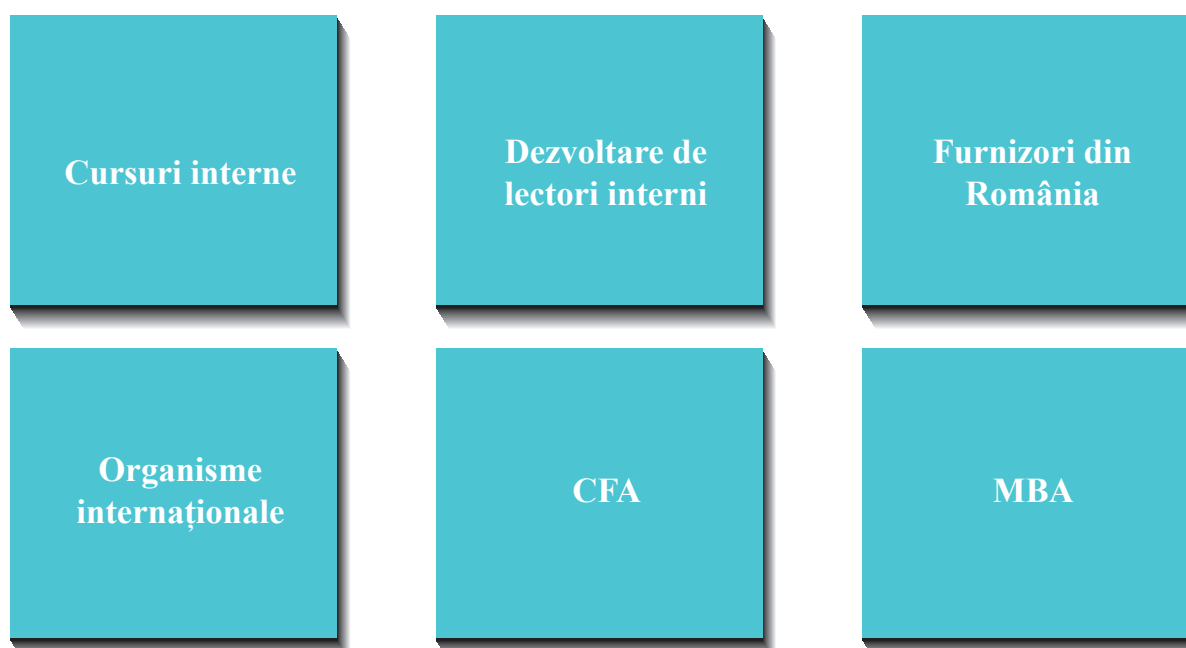
În anul 2019, viziunea ASF referitoare la politica de personal s-a subordonat obiectivului major de **consolidare a culturii instituționale generatoare de înaltă performanță profesională și managerială**. Acest deziderat s-a impus ca o premisă sine qua non a acțiunilor care vizează dezvoltarea bazelor instituționale și a unor piloni stabili care să susțină îndeplinirea de către ASF a atribuțiilor sale specifice, jalonate de cerințele impuse de modificările legislative adoptate la nivel european în domeniul piețelor de capital, al asigurărilor și al pensiilor private.

Pentru ca eforturile de dezvoltare a edificiului instituțional să fie ancorate într-un teren stabil, în anul 2019 s-a continuat **acțiunea de modernizare și adaptare a metodelor și instrumentelor de lucru la dinamica celor trei sectoare de activitate**:

- Circa 40% din procedurile interne au trecut printr-un proces atent de revizuire cu scopul de a elimina etape necesare și consumatoare de resurse, de a aduce mai multă claritate în planul responsabilităților la nivel de structură și la nivel individual și de a crește eficacitatea și eficiența proceselor;
- Pentru atragerea celor mai buni specialiști din piață s-au diversificat instrumentele de recrutare și selecție, respectiv s-au utilizat pe scară largă testele de cunoștințe profesionale (începând cu luna februarie a anului 2019, s-a aplicat testul profesional în toate procesele de recrutare și selecție prin concurs) și s-au utilizat ghidurile semi-structurate de interviu în cadrul interviurilor comportamentale bazate pe competențe. Totodată, în vederea creșterii acurateții în cadrul proceselor de recrutare și selecție, a fost finalizată achiziția unui **chestionar psihometric**.

În ceea ce privește strategia de dezvoltare a capitalului uman ASF și-a îndeplinit obiectivele, dezvoltarea competențelor profesionale și organizaționale ale salariaților realizându-se prin intermediul mai multor vectori de acțiune:

Dezvoltarea capitalului uman

În vederea îndeplinirii obiectivelor legate de dezvoltarea competențelor profesionale și organizaționale ale salariaților, ASF are următoarele realizări:

- Implementarea planului anual de formare profesională la nivelul ASF, înregistrându-se un **număr total de 442 participări**;
- Dezvoltarea semnificativă a portofoliului de programe de training concepute intern – **17 programe, numărul de programe oferite și livrate în timpul anului 2019 fiind 12**;
- Participările la **cursurile interne au reprezentat 34% din totalul participărilor** la programele de formare profesională.

Un alt vector a fost asigurarea participării salariaților ASF la cursuri organizate de organisme internaționale (ESMA, EIOPA, EBA, Joint Vienna Institute).

Dezvoltarea salariaților cu performanțe deosebite a fost încurajată prin cofinanțarea de programe MBA și continuarea colaborării cu CFA Institute (1 bursă MBA și 4 burse CFA).

Funcția de prevenire a spălării banilor

ASF asigură desfășurarea activității de prevenire a spălării banilor în baza atribuțiilor și competențelor conferite prin intermediul *Legii nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative*, care a transpus în legislația națională de profil prevederile și cerințele *Directivei a IV-a AML - Directiva (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2006/70/CE a Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)*. Procesul de transpunere a acestei Directive a fost însă unul foarte complex și cu un parcurs dificil, în special din perspectiva necesității de a recalibra noile cerințe internaționale/europene la sistemul național Combaterea Spălării banilor / Combaterea Finanțării terorismului (CSB/CFT) și la cadrul normativ determinat de *Legea nr. 656/2002 (republicată) pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor, precum și pentru instituirea unor măsuri de prevenire și combatere a finanțării terorismului* (ulterior abrogată).

Procesele de transpunere și implementare a standardelor europene din domeniul CSB/CFT au presupus evaluări de risc, analize de impact, parametrizarea indicatorilor de risc și determinarea punctuală a unor factori de risc etc. Nu în ultimul rând, au fost efectuate analize detaliate cu privire la impactul adus de mai multe proiecte de ordonanță de urgență transmise spre avizarea ASF, care ulterior au fost retrase (procesul de adoptare a *Legii nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative*).

De asemenea, a fost demarat un proces de implementare a Ghidurilor Comune emise de Autoritățile Europene de Supraveghere în materia AML, cu precădere fiind *Ghidul privind Factorii de Risc (Ghid comun în temeiul articolelor 17 și 18 alineatul (4) din Directiva (UE) 2015/849 cu privire la măsurile de precauție simplificată și sporită privind clientela și factorii pe care instituțiile de credit și cele financiare trebuie să îi aibă în vedere atunci când evaluează riscul de spălare a banilor și de finanțare a terorismului asociat relațiilor de afaceri individuale și tranzacțiilor ocazionale)* și *Ghidul privind supravegherea în funcție de riscuri (Ghidul Comun privind caracteristicile unei abordări bazate pe risc a acțiunii de supraveghere în ceea ce privește combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului, precum și etapele care trebuie urmate atunci când se efectuează supravegherea în funcție de riscuri)*. Implementarea acestora a avut în vedere atât aspecte operaționale și procedurale la nivelul ASF, dar mai ales dezvoltarea unui cadru sectorial de reglementare (AML), care să permită adaptarea factorilor de risc la specificul activității efectuate de entitățile supravegheate.

În acest sens, a fost adoptat *Regulamentul nr. 13/2019 privind instituirea măsurilor de prevenire și combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului prin intermediul sectoarelor financiare supravegheate de ASF*, care reprezintă legislația secundară (sectorială) în materia CSB/CFT aplicabilă piețelor financiare supravegheate de ASF, dar și suportul normativ prin care au fost transpuse ghidurile menționate anterior. *Regulamentul nr. 13/2019* reprezintă o abordare integrată pentru sectoarele supravegheate de ASF, fiind eliminate diferențele de interpretări în legătură cu obligațiile instituite prin *Legea nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative* sau prin

intermediul standardelor europene în materie.

Transparența mecanismelor de finanțare – una dintre componentele activității de prevenire a spălării banilor este reprezentată de necesitatea de a asigura integritatea piețelor financiare supravegheate, urmărindu-se totodată transparența mecanismelor de finanțare, a structurilor de control sau deținere din cadrul entităților supravegheate, dar și a completitudinii informațiilor prezentate de acestea în procesul de autorizare/avizare.

Din perspectiva standardelor internaționale de profil, criteriul esențial (26.3) al *Recomandării Financial Action Task Force (FATF) nr. 26* impune necesitatea implementării unor mecanisme operaționale, procedurale și a unui cadru de reglementare prin care Autoritatea să se asigure că nu există posibilitatea ca persoanele implicate în activități infracționale să poată deține controlul sau să fie beneficiarii reali ai entităților supravegheate. De asemenea, aceeași diligență vizează inclusiv deținerea de funcții de management sau orice posibilități de a exercita în mod efectiv controlul asupra instituției financiare de către aceste persoane, indiferent de formă. Această activitate preventivă a ASF reprezintă un segment distinct de analiză în cadrul misiunilor de evaluare efectuate de organismele de monitorizare, mai ales în condițiile identificării unor posibile riscuri la nivelul piețelor financiare ale UE (prin pașaportarea activității în jurisdicțiile UE).

Regimul sancțiunilor internaționale – *OUG nr. 202/2008 privind punerea în aplicare a sancțiunilor internaționale* stabilește, în mod similar legislației de profil CSB/CFT, atribuțiile, competențele și responsabilitățile instituționale pe care ASF le are în domeniul aplicării regimului de sancțiuni emise de organismele internaționale anumitor jurisdicții, persoane fizice sau juridice, bunuri etc.

Activitatea din acest domeniu este determinată inclusiv de deciziile adoptate la nivelul Consiliului Interinstituțional pentru Implementarea Sancțiunilor Internaționale (CIISI), coordonat de Ministerul Afacerilor Externe prin intermediul Oficiului pentru Implementarea Sancțiunilor Internaționale (OISI). Prin acest mecanism interinstituțional, au fost puse în aplicare **157** de Rezoluții ale Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite (ONU), avertizări punctuale și transpuneri de Decizii ale Consiliului European.

Nu în ultimul rând, ASF a participat în cadrul proiectului „*Creșterea capacității Guvernului României de a implementa măsurile restrictive - 19RO03*”, demarat de Ministerul Afacerilor Externe și finanțat de Comisia Europeană. Raportul elaborat în urma evaluării preliminare efectuate de implementator a arătat un mecanism funcțional la nivelul ASF pentru aplicarea regimului de sancțiuni internaționale.

Consiliul Europei / MONEYVAL - Spre deosebire de alte activități, întreaga activitate de prevenire a spălării banilor efectuată de ASF este obiectul unui mecanism complex de evaluare a conformității cu standardele internaționale din acest domeniu, inclusiv din perspectiva implementării efective a acestora. Cu precădere, sunt vizate standardele emise de FATF (*The Financial Action Task Force*) - G20 – *Cele 40 de Recomandări*, iar forul internațional care efectuează misiunea de evaluare este Comitetul MONEYVAL din cadrul Consiliului Europei.

Runda a IV-a de Evaluare Mutuală a României a fost efectuată de Comitetul MONEYVAL, fiind urmărite și analizate toate autoritățile și instituțiile care fac parte din sistemul național CSB/CFT, inclusiv activitatea ASF și cadrul sectorial de reglementare emis în acest domeniu.

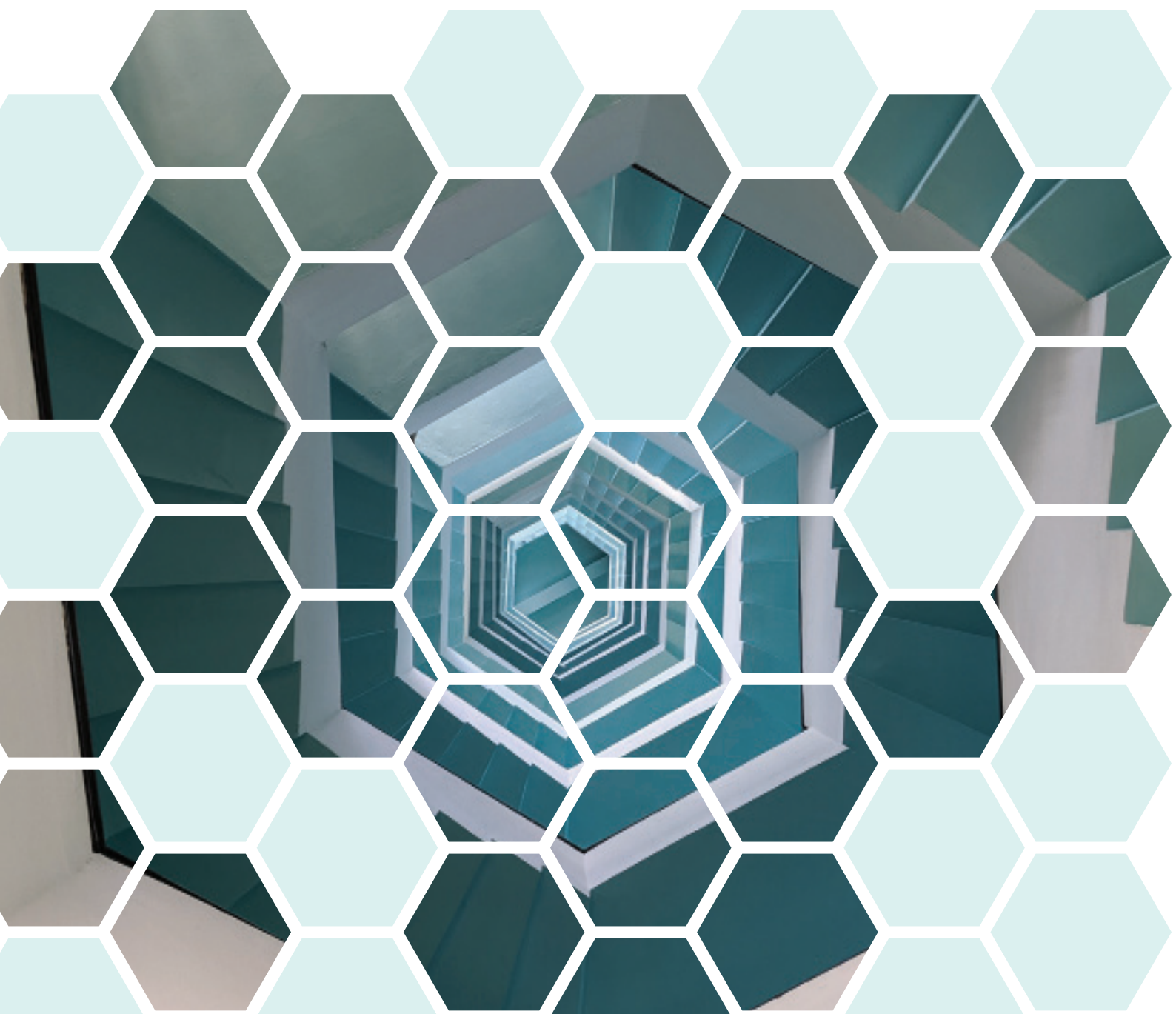
Ulterior perioadei aferente acestui raport, conform regulilor aplicabile, statele membre au decis în reuniunea plenară să fie urmărit întregul proces de conformare și eliminare a deficiențelor constatate în cursul misiunii de evaluare, sub forma unor *proceduri de follow-up* (nu implică deplasarea evaluatorilor).

Astfel, după un efort susținut care a urmărit atât aspecte operaționale, cât și modificarea legislației

din acest domeniu, au fost eliminate deficiențele semnificative constatate la nivelul ASF sau a celor trei foste comisii (la momentul evaluării, ASF era în perioada de tranziție). În prezent, ulterior deciziei adoptate și raportului prezentat în Plenara nr. 58 a Comitetului MONEYVAL, au fost eliminate toate deficiențele constatate la nivelul ASF care afectau ratingul acordat pentru *Recomandarea 23* (FATF, v.2005 - *Supraveghetori*), înregistrându-se o situație destul de rară în care un rating de țară este crescut în cadrul unei proceduri de tip *desk-review* (care implică doar o analiză pe baza documentelor transmise de țară și nu o deplasare pentru o evaluare în detaliu, inclusiv pe baza unor interviuri).

Transparență decizională și informare publică

Comunicare decizională și informare publică

Autoritatea de Supraveghere Financiară a acordat, și pe parcursul anului 2019, o atenție sporită comunicării principalelor direcții strategice de acțiune.

În anul 2019, relația cu mass-media a ocupat un rol central în ceea ce privește activitatea de comunicare externă. ASF a elaborat și a transmis un număr de **78 de comunicate de presă** prin intermediul cărora au fost puse la dispoziție, în principal, informații referitoare la deciziile Consiliului Autorității, la date, analize și statistici referitoare la evoluția celor trei piețe supravegheate și reglementate, precum și la acțiunile dedicate educației financiare și protecției consumatorului.

Pe parcursul anului 2019, ASF a avut un dialog permanent cu jurnaliștii și a răspuns unui număr de circa **190 de solicitări de informații** – întrebări punctuale, interviuri și declarații/sincroane TV venite din partea mass-media.

Website-ul ASF – www.asfromania.ro

Pagina oficială de internet a ASF este unul dintre cele mai importante canale de informare cu privire la activitatea curentă a ASF. www.asfromania.ro găzduiește date și informații cu privire la proiectele aflate în consultare publică, la modificările legislative, la comunicările publice, la piețele financiare nebankare. Pe site pot fi regăsite și ghidurile elaborate de ASF pentru consumatori, dar și aplicații care vin în sprijinul acestora (de exemplu cea referitoare la identificarea fondului de pensii administrat privat – Pilonul II).

Site-ul ASF, atât varianta în limba română, cât și cea în limba engleză, este actualizat zilnic cu informații despre activitatea Autorității (o medie de 150 intervenții/lună).

Solicitări în baza *Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public*

ASF gestionează solicitările formulate în baza *Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public* de către publicul larg și de către reprezentanții mass-media. În 2019, ASF a răspuns unui număr de **48 de solicitări de informații publice** referitoare la: activitatea Autorității; modul de îndeplinire a atribuțiilor instituției publice; activitatea sectoarelor ASF – Sectorul Asigurări-Reasigurări, Sectorul Sistemului de Pensii Private și Sectorul Instrumentelor și Investițiilor Financiare; acte normative/reglementări etc.

Buletinul electronic al ASF

ASF elaborează și editează săptămânal *Buletinul electronic al ASF* în cadrul căruia sunt publicate documentele/actele individuale emise de ASF în sectorul Instrumentelor și Investițiilor Financiare (SIIF). Pe parcursul anului 2019, au fost publicate peste **413 acte** în cele **54 de ediții ale buletinelor ASF** și au fost editate și tehnoredactate circa **49 de rapoarte** transmise de entități ale pieței de capital (rapoarte transmise de către SAI, conform *Regulamentului nr. 9/2014 privind autorizarea și funcționarea societăților de administrare a investițiilor, a organismelor de plasament colectiv în valori mobiliare și a depozitarilor organismelor de plasament colectiv în valori mobiliare*).

Social media

LinkedIn – 48 de postări – infografice, anunțuri cu trimitere către site-ul instituției, teaser-uri pentru comunicatele de presă și rapoartele de piață, decizii ale Consiliului ASF relevante pentru publicul-

țintă, promovarea interviurilor și articolelor de presă care includ declarații ale reprezentanților ASF, anunțuri făcute de ESMA sau EIOPA, anunțuri de recrutare, la solicitarea DRU, preluate de pe site-ul ASF;

Facebook—**53 de postări**- infografice, anunțuri cu trimitere către site-ul instituției, promovare pentru comunicatele de presă și rapoartele de piață, decizii ale Consiliului ASF relevante pentru publicul-țintă, promovarea interviurilor și articolelor de presă care includ declarații ale reprezentanților ASF.

Evenimente

ASF a organizat la București două evenimente de referință ale forurilor de decizie ale celor două autorități europene, ESMA și EIOPA, în contextul deținerii de către România a Președinției Consiliului UE:

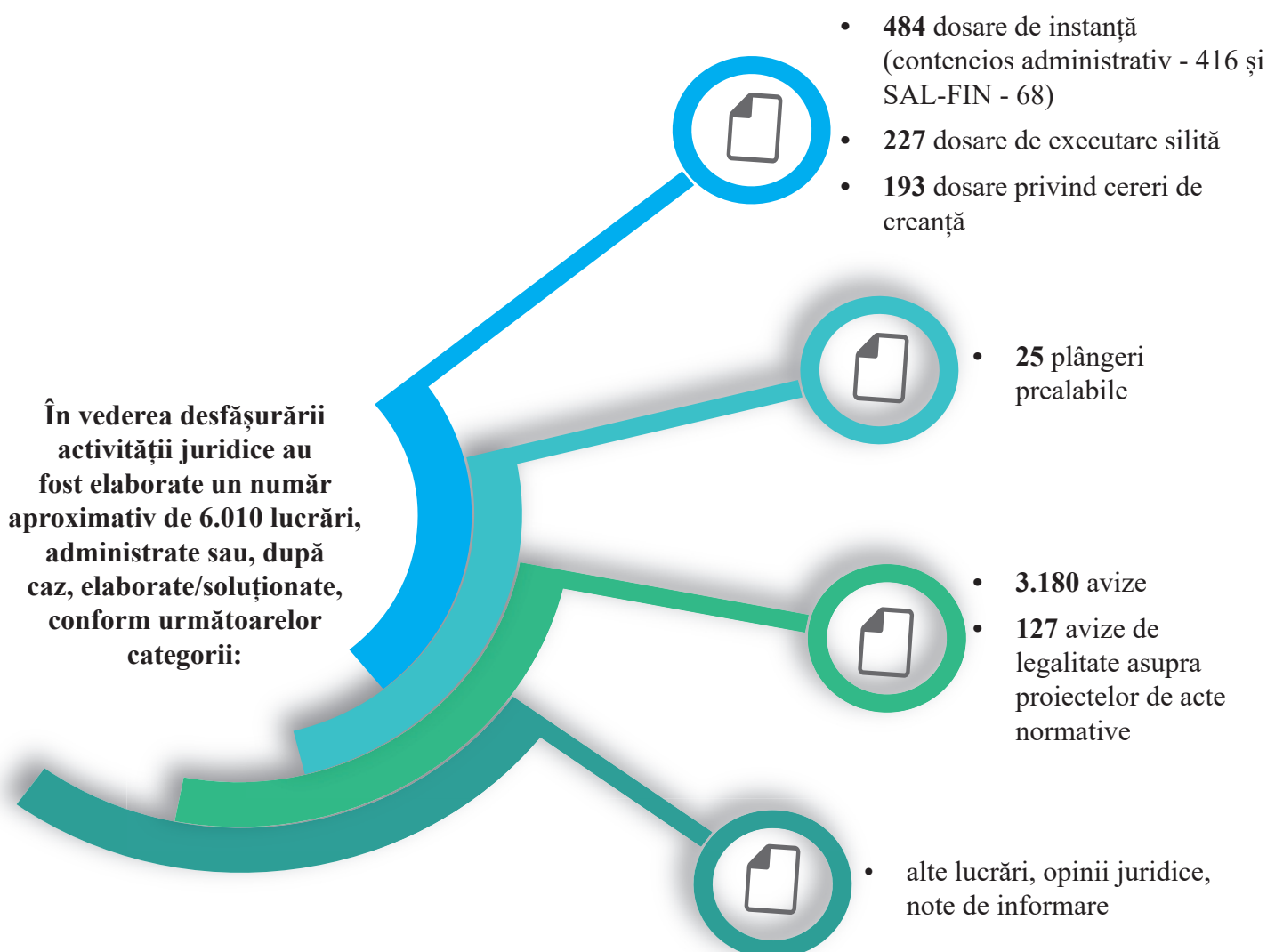
- **Reuniunea Strategy Day EIOPA**, 16 – 17 mai 2019, la București;
- **Reuniunea Consiliului Supraveghetorilor ESMA**, 22 - 23 mai 2019, la București.

Activitatea juridică a ASF

Printre valorile după care se ghidează activitatea juridică se numără: **responsabilitatea**, **transparența**, **independența** și **performanța**. Prin promovarea consecventă a acestor valori și desfășurarea activității în condiții de transparență și responsabilitate, ASF acționează în sensul aplicării celor mai bune practici în domeniu, în scopul de a asigura deplina și buna funcționare a Autorității.

În anul 2019, componenta juridică a presupus desfășurarea unor activități complexe, cu scopul realizării obiectivelor sale principale, având în vedere cele 3 componente, respectiv:

- asigurarea unui cadru legal cuprinzător, stabil și coerent, care să corespundă necesităților funcționării eficiente și sigure a piețelor financiare nebancare;
- asigurarea legalității actelor ASF, prin verificarea conformității acestora cu legislația aplicabilă;
- protejarea drepturilor ASF și prevenirea situațiilor litigioase, prin reprezentarea intereselor instituției în fața instanțelor judecătorești/arbitrale, a organelor de cercetare penală și a parchetelor de pe lângă instanțele judecătorești sau în procedura medierii.

Aspecte privind analizarea plângerilor prelabile și soluționarea acestora prin decizii ale Consiliului ASF

În ceea ce privește activitatea de soluționare a plângerilor prelabile, aceasta a constat atât în analiza aspectelor semnalate și formularea propunerilor de măsuri, cât și în elaborarea și transmiterea răspunsurilor oficiale în cadrul procedurii administrative prelabile, prevăzute de *Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004*.

Dintre cele 25 de plângeri prelabile formulate împotriva actelor administrative și a măsurilor dispuse de Autoritate, **20 au fost în domeniul pieței de capital, 4 în domeniul asigurări-reasigurări și o plângere prelabilă în domeniul pensiilor private.**

Activitatea specifică domeniului contencios – reprezentarea în instanță a intereselor ASF

Având în vedere atribuțiile specifice ASF în domeniul celor trei sectoare de activitate, sarcina reprezentării instituției în fața instanțelor judecătorești vizează, în principal, **cauzele aparținând celor trei domenii de activitate**, soluționate în procedura prevăzută de *Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare*.

Litigiile vizând actele administrative și măsurile dispuse de ASF prezintă o deosebită importanță, întrucât constituie ocazia cu care se verifică de către instanțele judecătorești legalitatea și temeinicia acestora, în contextul existenței unei divergențe de argumente între părțile participante. În multe cazuri, miza pecuniară a acestor litigii constă, în fapt, în efectele asupra patrimoniului părții vizate de actul administrativ individual sau în necesitatea conformării cu cerințele actelor de reglementare emise de ASF. Acest fapt este demonstrat inclusiv de împrejurarea că, uneori, reprezentarea în instanță a persoanelor care înțeleg să inițieze litigii în contradictoriu cu ASF este asigurată de mari societăți de avocatură, specializate în cele trei domenii de activitate, care angrenează în acest proces experiență și resurse umane/materiale considerabile.

O categorie de litigii cu impact financiar o reprezintă **litigiile de contencios administrativ vizând anularea unor acte de sancționare cu amendă** aferente unui sector supravegheat de ASF.

Altă categorie de **litigii se referă la cele care au ca obiect acțiuni în pretenții**, în care ASF este chemată, singură sau alături de alte părți pârâte, să acopere pagubele suferite de părțile reclamante, ca urmare a unor acte/fapte cauzatoare de prejudicii (potrivit aprecierilor părților reclamante). În general, în asemenea dosare, ASF invocă, în primul rând, lipsa calității procesuale pasive a autorității.

În ceea ce privește litigiile cu caracter patrimonial, un loc aparte îl reprezintă **litigiile de muncă având ca obiect solicitări formulate de foști angajați/membri ai Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare (CNVM), Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor (CSA), Comisiei de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private (CSSPP) și ASF.**

O categorie nouă de litigii este reprezentată de cele **rezultate din activitatea SAL-FIN**, în care SAL-FIN și/sau, după caz, ASF, sunt chemate în instanță, în calitate de pârât, în cauze având ca obiect anularea hotărârilor pronunțate de conciliatori și obligarea la plata unor sume de bani. În acest sens, precizăm că, în anul 2019, au fost instrumentate **68 litigii cu acest obiect**. Dintre acestea, 19 dosare au fost înregistrate în anii precedenți.

La cele de mai sus, se adaugă **litigiile care vizează excepții de neconstituționalitate și recursuri în interesul legii și cauzele privind pronunțarea unor hotărâri prelabile pentru dezlegarea unei chestiuni de drept**, în care ASF prezintă punctul de vedere al autorității cu privire la normele care fac obiectul excepției/recursului.

În anul 2019 au fost instrumentate **484 litigii** (sunt excluse din acest total dosarele având ca obiect cereri de creanță, dosarele de executare silită, cererile de emitere a unor ordonanțe de plată).

Dintre acestea, au fost:

- soluționate definitiv: 92 dosare
- soluționate în faza procesuală a fondului: 73 dosare

Activitatea specifică recuperării creanțelor ASF și efectuarea demersurilor vizând executarea silită a titlurilor executorii (hotărâri judecătorești/decizii de sancționare) obținute/emise de ASF

În anul 2019, au fost instrumentate **193 cereri de creanță formulate de către ASF** în dosare ce au avut ca obiect procedura insolvenței unor entități ce datorau sume la bugetul instituției (în general, este vorba de emitenți de valori mobiliare care datorau tariful de menținere a valorilor mobiliare).

ASF a instrumentat în anul 2019 un număr de **227 dosare de executare silită ce au ca obiect recuperarea sumelor care se fac venit la bugetul ASF** potrivit dispozițiilor legale incidente.

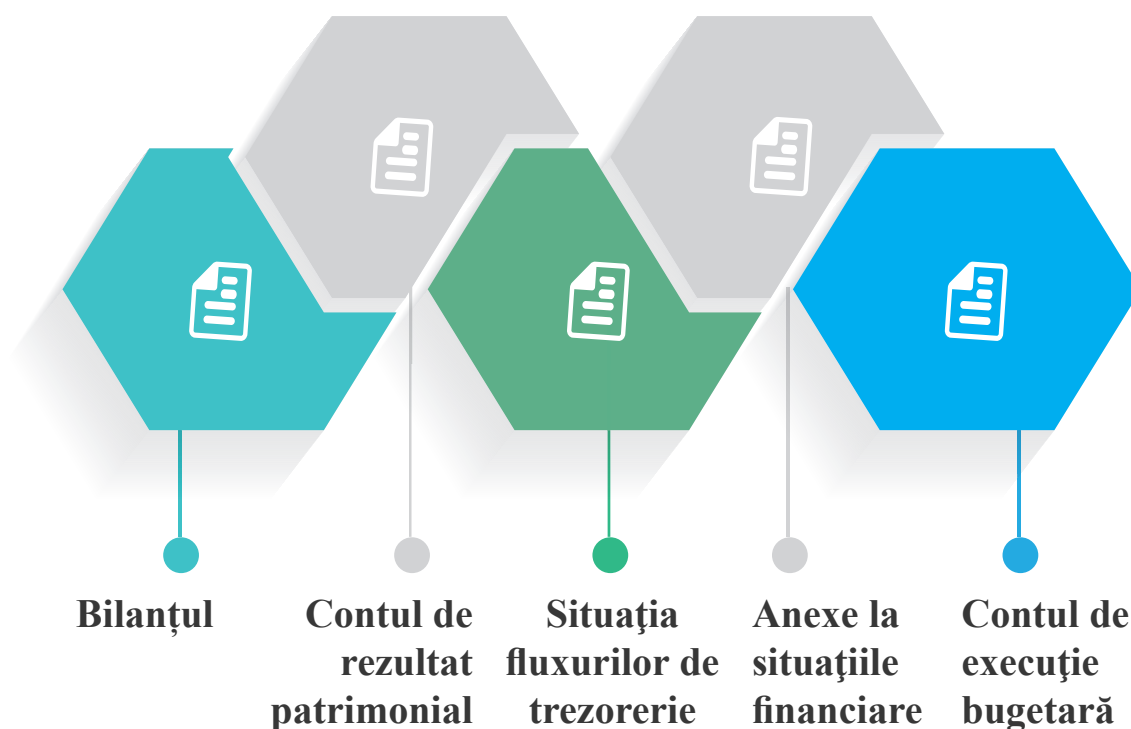
Situațiile financiare ale ASF și Raportul de audit

Situațiile financiare ale ASF

Situațiile financiare la data de 31.12.2019, au fost întocmite potrivit prevederilor *Legii Contabilității nr. 82/1991*, ale *Ordinului Ministrului Finanțelor Publice nr. 1917/2005*, privind aprobarea *Normelor metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice*, *Planul de conturi pentru instituțiile publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia*, cu modificările și completările ulterioare și ale *Ordinului Ministrului Finanțelor Publice nr. 1/2020* pentru modificarea și completarea *Ordinului ministrului finanțelor publice nr. 3.265/2019* privind reguli de elaborare de către instituțiile publice a situațiilor financiare întocmite începând cu finele trimestrului III al anului 2019, precum și de modificare și completare a altor acte normative în domeniul contabilității instituțiilor publice.

Situațiile financiare ale ASF sunt întocmite conform principiilor și regulilor contabile prevăzute de legislația în vigoare și cuprind:

Situațiile financiare sunt întocmite în lei, elementele monetare exprimate în valută, creanțele și datoriile în valută, elementele nemonetare achiziționate cu plata în valută sunt evaluate și raportate la cursul BNR valabil la data de 31.12.2019.

Situațiile financiare anuale au fost auditate de către Ernst&Young SRL. Opinia auditorilor a fost aceea că **situațiile financiare oferă o imagine fidelă și justă a poziției financiare a ASF la data de 31 decembrie 2019**, cât și a performanței financiare și a fluxurilor de numerar.

BILANȚUL ASF la data de 31.12.2019

-lei-

Nr. crt.	DENUMIREA INDICATORILOR	Cod rând	Sold la începutul anului	Sold la sfârșitul perioadei
A	B	C	1	2
1.	ACTIVE	01	X	X
2.	ACTIVE NECURENTE	02	X	X
3.	Active fixe necorporale (ct.2030000+2050000+2060000+2080100+2080200+2330000-2800300-2800500-2800800-2900400-2900500-2900800-2930100*)	03	3.863.343	2.148.321
4.	Instalații tehnice, mijloace de transport, animale, plantații, mobilier, aparatură birotică și alte active corporale (ct.2130100+2130200+2130300+2130400+2140000+ 2310000 -2810300-2810400-2910300-2910400-2930200*)	04	3.404.306	2.225.545
5.	Terenuri și clădiri (ct.2110100+2110200+2120101+2120102+2120201+2120301+ 2120401+2120501+2120601+2120901+2310000-2810100-2810200 -2910100-2910200-2930200)	05	13.265.491	13.812.589
6.	Alte active nefinanciare (ct.2150000)	06	0	0
7.	Active financiare necurente (investiții pe termen lung) peste un an (ct. 2600100+2600200+2600300+2650000+2670201+ 2670202+2670203+2670204+2670205+2670208-2960101-2960102-2960103-2960200), din care:	07	0	0
8.	Titluri de participare (ct. 2600100+2600200+2600300-2960101-2960102-2960103)	08	0	0
9.	Creanțe necurente – sume ce urmează a fi încasate după o perioadă mai mare de un an (ct. 4110201+4110208+4130200+4280202+4610201+ 4610209-4910200-4960200), din care:	09	0	0
10.	Creanțe comerciale necurente – sume ce urmează a fi încasate după o perioadă mai mare de un an (ct. 4110201+4110208+4130200+4610201-4910200-4960200)	10	0	0
11.	TOTAL ACTIVE NECURENTE (rd.03+04+05+06+07+09)	15	20.533.140	18.186.455
12.	ACTIVE CURENTE	18		X
13.	Stocuri (ct. 3010000+3020100+3020200+3020300+3020400+3020500+ 3020600+3020700+3020800+3020900+3030100+3030200+ 3040100+3040200+3050100+3050200+3070000+3090000+ 3310000+3320000+3410000+3450000+3460000+3470000+ 3490000+3510100+3510200+3540100+3540500+3540600+ 3560000+3570000+3580000+3590000+3610000+3710000+ 3810000+/-3480000+/-3780000-3910000-3920100-3920200-3930000-3940100-3940500-3940600-3950100-3950200-3950300-3950400-3950600-3950700-3950800-3960000-3970000-3980000-4420803)	19	1.442.263	1.532.586
14.	Creanțe curente – sume ce urmează a fi încasate într-o perioadă mai mică de un an	20		X
15.	Creanțe din operațiuni comerciale, avansuri și alte decontări (ct. 2320000+2340000+4090101+4090102+4110101+4110108+ 4130100+4180000+4250000+4280102+4610101+4610109+4810103+4810200+4810300+4810900+4820000+4830000+4890101+4890301-4910100-4960100+5120800), din care:	21	18.015.249	19.861.850
16.	Decontări privind încheierea execuției bugetului de stat din anul curent (ct. 4890101+4890301)	21.1	0	
17.	Creanțe comerciale și avansuri (ct.2320000+2340000+4090101+4090102+4110101+ 4110108+ 4130100+4180000+4610101-4910100-4960100), din care :	22	18.015.231	19.861.850
18.	Avansuri acordate (ct.2320000+2340000+4090101+4090102)	22.1	0	0
19.	Creanțe bugetare (ct.4310100**+4310200**+4310300**+4310400**+4310500**+ 4310700**+4370100**+4370200**+4370300**+4420400+ 4420800**+4420802+4440000**+4460000**+4460100**+ 4460200**+4480200+4610102+4610104+4630000+4640000+4650100+4650200+4660401+4660402+4660500+4660900+ 4810101**+4810102**+ 4810103**+ 4810900**+4820000**-4970000), din care:	23	1.062.577	1.401.574

Nr. crt.	DENUMIREA INDICATORILOR	Cod rând	Sold la începutul anului	Sold la sfârșitul perioadei
20.	Creanțele bugetului general consolidat (ct.4630000+4640000+4650100+4650200+4660401+ 4660402+ 4660500+4660900-4970000)	24		0
21.	Creanțe din operațiuni cu fonduri externe nerambursabile și fonduri de la buget (ct. 4500100+4500300+4500501+4500502+4500503+ 4500504+4500505+4500700+4510100+4510300+4510500+ 4530100+4540100+4540301+4540302+4540501+4540502+ 4540503+4540504+4550100+4550301+4550302+4550303+ 4560100+4560303+4560309+4570100+4570201+4570202+ 4570203+4570205+4570206+4570209+4570301+4570302+ 4570309+4580100+4580301+4580302+4610103+4730103**+ 4740000+4760000), din care:	25	0	0
22.	Sume de primit de la Comisia Europeană / alți donatori (ct.4500100+4500300+4500501+4500502+4500503+ 4500504+ 4500505+4500700)	26	0	0
23.	Împrumuturi pe termen scurt acordate (ct. 2670101+2670102+2670103+2670104+2670105+ 2670108+ 2670601+2670602+2670603+2670604+2670605+2670609+ 4680101+4680102+4680103+4680104+4680105+ 4680106+ 4680107+4680108+4680109+4690103+4690105+ 4690106+ 4690108+4690109)	27	170.126.529	156.541.977
24.	Total creanțe curente (rd. 21+23+25+27)	30	189.204.355	177.805.401
25.	Investiții pe termen scurt (ct.5050000-5950000)	31		
26.	Conturi la trezorerii și instituții de credit :	32		X
27.	Conturi la trezorerie, casă în lei (ct. 5100000+5120101+5120501+5130101+5130301+5130302+ 5140101+5140301+5140302+5150101+5150103+5150301+5150500+5150600+5160101+5160301+5160302+5170101+ 5170301+5170302+5200100+5210100+5210300+5230000+ 5250101+5250102+5250301+5250302+5250400+5260000+ 5270000+5280000+5290101+5290201+5290301+5290400+5290901+5310101+5500101+5520000+5550101+5550400+ 5570101+5580101+5580201+5590101+5600101+5600300+ 5600401+5610101+5610300+5620101+5620300+5620401+ 5710100+5710300+5710400+5740101+5740102+5740301+5740302+5740400+5750100+5750300+5750400-7700000)	33	24.892.203	23.447.433
28.	Dobândă de încasat, alte valori, avansuri de trezorerie (ct. 5180701+5320100+5320200+5320300+5320400+ 5320500+ 5320600+5320800+5420100)	33.1	1.764	1.764
29.	depozite	34		X
30.	Conturi la instituții de credit, BNR, casă în valută (ct. 5110101+5110102+5120102+5120402+5120502+ 5130102+5130202+5140102+5140202+5150102+5150202+ 5150302+5160102+5160202+5170102+5170202+5290102+ 5290202+5290302+5290902+5310402+5410102+5410202+ 5500102+5550102+5550202+5570202+5580102+5580202+ 5580302+5580303+5590102+5590202+5600102+5600103+ 5600402+5610102+5610103+5620102+5620103+5620402)	35	29.260.151	80.849.442
31.	Dobândă de încasat, avansuri de trezorerie (ct.5180702+5420200)	35.1	290.148	812.711
32.	Depozite	36		X
33.	Total disponibilități și alte valori (rd.33+33.1+35+35.1)	40	54.444.266	105.111.350
34.	Conturi de disponibilități ale Trezoreriei Centrale și ale trezoreriilor teritoriale (ct. 5120600+5120700+5120901+5120902+5121000+ 5240100+ 5240200+5240300+5550101+5550102+5550103 -7700000)	41	0	0
35.	Dobândă de încasat, alte valori, avansuri de trezorerie (ct.5320400+5180701+5180702)	41.1	0	0
36.	Cheltuieli în avans (ct. 4710000)	42	15.300	31.479
37.	TOTAL ACTIVE CURENTE (rd.19+30+31+40+41+41.1+42)	45	245.106.184	284.480.816
38.	TOTAL ACTIVE (rd.15+45)	46	265.639.324	302.667.271
39.	DATORII	50		X
40.	DATORII NECURENTE- sume ce urmează a fi plătite după o perioadă mai mare de un an	51		X
41.	Sume necurente - sume ce urmează a fi plătite după o perioadă mai mare de un an (ct. 2690200+4010200+4030200+4040200+4050200+ 4280201+4620201+4620209+5090000), din care:	52	0	0
42.	Datorii comerciale (ct.4010200+4030200+4040200+4050200+4620201)	53	0	0

Nr. crt.	DENUMIREA INDICATORILOR	Cod rând	Sold la începutul anului	Sold la sfârșitul perioadei
43.	Împrumuturi pe termen lung (ct. 1610200+1620200+1630200+1640200+1650200+ 1660201+1660202+1660203+1660204+1670201+1670202+1670203+1670208+1670209-1690200)	54	1.295.720	639.740
44.	Provizioane (ct. 1510201+1510202+1510203+1510204+1510208)	55	33.206.945	35.993.414
45.	TOTAL DATORII NECURENTE (rd.52+54+55)	58	34.502.665	36.633.154
46.	DATORII CURENTE - sume ce urmează a fi plătite într-o perioadă de până la un an	59		X
47.	Datorii comerciale, avansuri și alte decontări (ct. 2690100+4010100+4030100+4040100+4050100+ 4080000+4190000+4620101+4620109+4730109+4810101+ 4810102+4810103+4810200+4810300+4810900+4820000+ 4830000+4890201+5090000+5120800), din care:	60	686.196	1.121.962
48.	Decontări privind încheierea execuției bugetului de stat din anul curent (ct. 4890201)	60.1		0
49.	Datorii comerciale și avansuri (ct. 4010100+4030100+4040100+4050100+4080000+ 4190000+ 4620101), din care:	61	536.532	1.031.515
50.	Avansuri primite (ct.4190000)	61.1	0	
51.	Datorii către bugete (ct. 4310100+4310200+4310300+4310400+4310500+ 4310700+4370100+4370200+4370300+4400000+4410000+ 4420300+4420801+4440000+4460000+4460100+4460200+ 4480100+4550501+ 4550502+4550503+4620109+4670100+ 4670200+4670300+ 4670400+4670500+4670900+4730109+4810900+4820000), din care:	62	4.293.350	4.468.366
52.	Datoriile instituțiilor publice către bugete	63		X
53.	Contribuții sociale (ct. 4310100+4310200+4310300+4310400+4310500+ 4310700+4370100+4370200+4370300)	63.1	3.570.311	3.769.505
54.	Sume datorate bugetului din Fonduri externe nerambursabile (ct.4550501+4550502+4550503)	64	0	0
55.	Datorii din operațiuni cu Fonduri externe nerambursabile și fonduri de la buget, alte datorii către alte organisme internaționale (ct. 4500200+4500400+4500600+4510200+4510401+ 4540402+4540409+4510601+4510602+4510603+4510605+ 4510606+4510609+4520100+4520200+4530200+4540200+ 4540401+4540402+4540601+4540602+4540603+4550200+ 4550401+4550402+4550403+4550404+4550409+4560400+ 4580401+4580402+4580501+4580502+4590000+4620103+ 4730103+ 4760000)	65	0	0
56.	din care: sume datorate Comisiei Europene / alți donatori (ct.4500200+4500400+4500600+4590000+4620103)	66	0	0
57.	Împrumuturi pe termen scurt - sume ce urmează a fi plătite într-o perioadă de până la un an (ct. 5180601+5180603+5180604+5180605+5180606+5180608+5180609+5180800+5190101+5190102+5190103+ 5190104+5190105+5190106+5190107+5190108+5190109+ 5190110+ 5190180+5190190)	70	0	0
58.	Împrumuturi pe termen lung – sume ce urmează a fi plătite în cursul exercițiului curent (ct. 1610100+1620100+1630100+1640100+1650100+ 1660101+1660102+1660103+1660104+1670101+1670102+ 1670103+1670108+1670109+1680100+1680200+1680300+ 1680400+1680500+1680701+1680702+1680703+1680708+ 1680709 -1690100)	71	0	0
59.	Salariile angajaților (ct. 4210000+4230000+4260000+4270100+4270300+4280101)	72	5.719.000	6.099.750
60.	Alte drepturi cuvenite altor categorii de persoane (pensii, indemnizații de șomaj, burse) (ct. 4220100+4220200+4240000+4260000+4270200+ 4270300+4290000+4380000), din care:	73	0	0
61.	Pensii, indemnizații de șomaj, burse	73.1		X
62.	Venituri în avans (ct.4720000)	74	0	0
63.	Provizioane (ct.1510101+1510102+1510103+1510104+1510108)	75	15.945.692	17.062.420
64.	TOTAL DATORII CURENTE (rd.60+62+65+70+71+72+73+74+75)	78	26.644.238	28.752.498
65.	TOTAL DATORII (rd.58+78)	79	61.146.903	65.385.652

Nr. crt.	DENUMIREA INDICATORILOR	Cod rând	Sold la începutul anului	Sold la sfârșitul perioadei
66.	ACTIVE NETE = TOTAL ACTIVE – TOTAL DATORII = CAPITALURI PROPRII (rd.80= rd.46-79 = rd.90)	80	204.492.421	237.281.619
67.	CAPITALURI PROPRII	83		X
68.	Rezerve, fonduri (ct.1000000+1010000+1020101+1020102+1020103+1030000+1040101+1040102+1040103+1050100+1050200+1050300+1050400+1050500+1060000+1320000+1330000+1390100)	84	4.152.261	5.361.017
69.	Rezultatul reportat (ct.1170000- sold creditor)	85	166.507.588	200.779.775
70.	Rezultatul reportat (ct.1170000- sold debitor)	86		
71.	Rezultatul patrimonial al exercițiului (ct.1210000- sold creditor)	87	33.832.572	31.140.827
72.	Rezultatul patrimonial al exercițiului (ct.1210000- sold debitor)	88		
73.	TOTAL CAPITALURI PROPRII (rd.84+85-86+87-88)	90	204.492.421	237.281.619

CONTUL DE REZULTAT PATRIMONIAL al ASF la 31.12.2019

-lei-

Nr. Crt.	DENUMIREA INDICATORULUI	Cod rând	An precedent	An curent
A	B	C	1	2
I.	VENITURI OPERATIONALE	01	0	
1.	Venituri din impozite, taxe, contribuții de asigurări și alte venituri ale bugetelor (ct. 7300100+7300200+7310100+7310200+7320100+7330000+7340000+7350100+7350200+7350300+7350400+7350500+7350600+7360100+7390000+7450100+7450200+7450300+7450400+7450500+7450900+7460100+7460200+7460300+7460900)	02	0	0
2.	Venituri din activități economice (ct.7210000+7220000+7510100+7510200+/-7090000)	03	0	0
3.	Finanțări, subvenții, transferuri (ct.7510500+7710000+7720100+7720200+7740100+ 7740200+7750000+7760000+7780000+7790101+7790109)	04	32.265	188.776
4.	Alte venituri operaționale (ct. 7140000+7180000+7500000+7510300+7510400+7810200+7810300+7810401+7810402+7770000)	05	208.448.549	210.941.091
	TOTAL VENITURI OPERAȚIONALE (rd.02+03+04+05)	06	208.480.814	211.129.867
II.	CHELTUIELI OPERAȚIONALE	07		
1.	Salariile și contribuțiile sociale aferente angajaților (ct. 6410000+6420000+6450100+6450200+6450300+6450400+ 6450500+6450600+6450800+6460000+6470000)	08	142.991.591	148.931.452
2.	Subvenții și transferuri (ct. 6700000+6710000+6720000+6730000+6740000+6750000+6760000+6770000+6780000+6790000)	09	6.408.406	7.031.236
3.	Stocuri, consumabile, lucrări și servicii executate de terți (ct. 6010000+6020100+6020200+6020300+6020400+6020500+6020600+6020700+6020800+6020900+6030000+6060000+6070000+6080000+6090000+6100000+6110000+6120000+6130000+6140000+6220000+6230000+6240100+6240200+6260000+6270000+6280000+6290100)	10	13.375.426	12.867.267
4.	Cheltuieli de capital, amortizări și provizioane (ct. 6290200+6810100+6810200+6810300+6810401+6810402+6820101+6820109+6820200+6890100+6890200)	11	15.510.484	17.100.290
5.	Alte cheltuieli operaționale (ct.6350000+6350100+6540000+6580101+6580109)	12	8.676	1.317.108
	TOTAL CHELTUIELI OPERAȚIONALE (rd.08+09+10+11+12)	13	178.294.583	187.247.353

Nr. Crt.	DENUMIREA INDICATORULUI	Cod rând	An precedent	An curent
III.	REZULTATUL DIN ACTIVITATEA OPERAȚIONALĂ	14		
	- EXCEDENT (rd.06- rd.13)	15	30.186.231	23.882.514
	- DEFICIT (rd.13- rd.06)	16		
IV.	VENITURI FINANCIARE (ct. 7630000+7640000+7650100+7650200+7660000+7670000+7680000+7690000+7860300+7860400)	17	3.728.363	7.333.669
V.	CHELTUIELI FINANCIARE (ct. 6630000+6640000+6650100+6650200+6660000+6670000+ 6680000+6690000+6860300+6860400+6860800)	18	92.540	75.356
VI.	REZULTATUL DIN ACTIVITATEA FINANCIARĂ	19		
	- EXCEDENT (rd.17- rd.18)	20	3.635.823	7.258.313
	- DEFICIT (rd.18- rd.17)	21		
VII.	REZULTATUL DIN ACTIVITATEA CURENTĂ	22		
	- EXCEDENT (rd.15+20-16-21)	23	33.822.054	31.140.827
	- DEFICIT (rd.16+21-15-20)	24		
VIII.	VENITURI EXTRAORDINARE (ct.7910000)	25	10.518	
IX.	CHELTUIELI EXTRAORDINARE (ct.6900000+6910000)	26	0	
X.	REZULTATUL DIN ACTIVITATEA EXTRAORDINARĂ	27		
	- EXCEDENT (rd.25-rd.26)	28	10.518	
	- DEFICIT (rd.26-rd.25)	29		
XI.	REZULTATUL PATRIMONIAL AL EXERCITIULUI (BRUT)	29.1		
	- EXCEDENT (rd. 23+28-24-29)	29.2	33.832.572	31.140.827
	- DEFICIT (rd. 24+29-23-28)	29.3		
	Cheltuieli cu impozitul pe profit (din ct. 635 *)	29.4	0	

SITUAȚIA FLUXURILOR DE TREZORERIE la 31.12.2019

-lei-

DENUMIREA INDICATORULUI	Cod rând	TOTAL	5310101	5600101*, 770*	Alte disponibilități (ct.5xx)
A	B	1	2	10	15
I. NUMERAR DIN ACTIVITATEA OPERAȚIONALĂ	1				
1. Încasări	2	200.492.685	189.225	200.246.667	56.793
2. Plăți	3	167.860.888	189.225	167.624.521	47.142
3. Numerar net din activitatea operațională (rd. 02- rd.03)	4	32.631.797	0	32.622.146	9.651
II. NUMERAR DIN ACTIVITATEA DE INVESTIȚII	5				
1. Încasări	6	0	0	0	0
2. Plăți	7	2.076.567	0	2.076.567	0
3. Numerar net din activitatea de investiții (rd.06-07)	8	-2.076.567	0	-2.076.567	0
III. NUMERAR DIN ACTIVITATEA DE FINANȚARE	9				
1. Încasări	10	-32.000.000	0	-32.000.000	0

2. Plăți	11	0	0	0	0
3. Numerar net din activitatea de finanțare (rd.10-rd.11)	12	-32.000.000	0	-32.000.000	0
IV. CREȘTEREA (DESCREȘTEREA) NETĂ DE NUMERAR ȘI ECHIVALENT DE NUMERAR (rd.04+rd.08+rd.12)	13	-1.444.770	0	-1.454.421	9.651
V. NUMERAR ȘI ECHIVALENT DE NUMERAR LA ÎNCEPUTUL ANULUI	14	24.892.203	0	24.866.748	25.455
- Sume recuperate în excedentul anului precedent **)	14.1		x		x
- Sume utilizate din excedentul anului precedent/ sume transferate din excedent la bugetul local/sume transferate din excedent pentru constituirea de depozite în trezorerie***)	14.2	0	x	0	x
Sume transferate din disponibilul neutilizat la finele anului precedent****)	14.3		x	x	x
VI. NUMERAR ȘI ECHIVALENT DE NUMERAR LA SFÂRȘITUL PERIOADEI (rd.13+rd.14+rd.14.1 - rd.14.2 - rd.14.3)	15	23.447.433	0	23.412.327	35.106

SITUAȚIA FLUXURILOR DE TREZORERIE la bănci comerciale la data de 31.12.2019

-lei-

DENUMIREA INDICATORULUI	Cod rând	Total	5310402	5500102, 5600402, 5120402, 550
A	B	1	2	3
I. NUMERAR DIN ACTIVITATEA OPERAȚIONALĂ	01			
1. Încasări	02	596.205.975	1.535.896	594.670.079
2. Plăți	03	544.606.483	1.535.960	543.070.523
3. Numerar net din activitatea operațională (rd. 02- rd.03)	04	51.599.492	-64	51.599.556
II. NUMERAR DIN ACTIVITATEA DE INVESTIȚII	05			
1. Încasări	06	0	0	0
2. Plăți	07	0	0	0
3. Numerar net din activitatea de investiții (rd.06-07)	08	0	0	0
III. NUMERAR DIN ACTIVITATEA DE FINANȚARE	09			
1. Încasări	10	0	0	0
2. Plăți	11	0	0	0
3. Numerar net din activitatea de finanțare (rd.10-rd.11)	12	0	0	0
IV. CREȘTEREA (DESCREȘTEREA) NETĂ DE NUMERAR ȘI ECHIVALENT DE NUMERAR (rd.04+rd.08+rd.12)	13	51.599.492	-64	51.599.556
V. NUMERAR ȘI ECHIVALENT DE NUMERAR LA ÎNCEPUTUL ANULUI	14	29.260.151	0	29.260.151
1. Diferențe de curs favorabile	15	10.069	113	9.956
2. Diferențe de curs nefavorabile	16	20.270	49	20.221
VI. NUMERAR ȘI ECHIVALENT DE NUMERAR LA FINELE PERIOADEI (rd.13+14 +15-16)	17	80.849.442	0	80.849.442

EXECUȚIA BUGETULUI DE VENITURI ȘI CHELTUIELI AL ASF PE ANUL 2019

-lei-

Denumirea indicatorilor	Cod bugetar	Prevederi anuale 2019	Execuție bugetară 31.12.2019	% de realizare
1	2	3	4	5=4/3
TOTAL VENITURI PROPRII, din care:	00.01.10	205.316.259	205.230.497	99,96
I. VENITURI DIN CHIRII	30.10	917.538	809.897	88,27
II. VENITURI DIN DOBÂNZI	31.10	5.987.486	5.157.018	86,13
III. AMENZI, PENALITĂȚI ȘI CONFISCĂRI	35.10	216.116	159.829	73,96
IV. VENITURI CURENTE, din care:		198.195.119	199.103.753	100,46
1. Cote aferente tranzacțiilor cu instrumente financiare și oferte publice	36.10.50	12.153.539	9.900.976	81,47
Cotă din valoarea tranzacțiilor cu instrumente financiare derulate în cadrul sistemelor de tranzacționare supravegheate, cu excepția tranzacțiilor cu instrumente financiare derivate	36.10.50	5.811.584	6.179.184	106,33
Cote percepute pentru monitorizarea tranzacțiilor efectuate în afara sistemelor de tranzacționare (turnaround)	36.10.50	865.396	782.407	90,41
Cotă din valoarea ofertelor publice de vânzare	36.10.50	500.184	40.299	8,06
Cotă din valoarea ofertelor publice de cumpărare/ preluare	36.10.50	4.976.375	2.899.086	58,26
2. Cote și taxe aplicabile pentru funcționarea/ administrarea/ supravegherea organismelor de plasament colectiv, fondurilor de pensii private și asigurătorilor/ brokerilor de asigurare/ reasigurare	36.10.50	179.094.863	181.356.184	101,26
Cotă lunară din valoarea activului net al fondurilor de investiții (organismelor de plasament colectiv)	36.10.50	38.143.797	38.550.971	101,07
Cotă lunară din valoarea activului net al fondurilor de pensii administrate privat (pilon II)	36.10.50	49.510.714	50.834.493	102,67
Taxă lunară din valoarea contribuțiilor brute încasate de fondurile de pensii private (pilon II)	36.10.50	22.758.975	23.507.583	103,29
Cotă lunară din valoarea activului net al fondurilor de pensii facultative (pilon III)	36.10.50	2.670.899	2.686.882	100,60
Taxă lunară din valoarea contribuțiilor brute încasate de fondurile de pensii facultative (pilon III)	36.10.50	844.766	844.031	99,91
Taxă de funcționare aplicabilă depozitarilor fondurilor de pensii administrate privat	36.10.50	461.730	504.405	109,24
Contribuții brokeri de asigurare	36.10.50	1.194.049	1.239.497	103,81
Contribuția pentru exercitarea supravegherii și controlului activității de asigurări generale, mai puțin activitatea de asigurări de răspundere civilă auto	36.10.50	18.098.365	19.673.701	108,70
Contribuția pentru exercitarea supravegherii și controlului activității de asigurări de viață	36.10.50	6.454.682	6.585.428	102,03
Contribuția pentru exercitarea supravegherii și controlului activității de asigurări de răspundere civilă auto	36.10.50	38.956.886	36.929.193	94,80
3. Venituri provenite din alte activități	36.10.50	6.376.791	7.143.041	112,02
Tarif/ taxă soluționare a cererilor de autorizare/ avizare/ aprobare/ atestare și retragere autorizație entități reglementate	36.10.50	1.136.213	1.652.420	145,43
Tarif/ taxă de înscriere/ înregistrare/ menținere/ radiere în/ din evidențele și registrele ASF	36.10.50	415.437	368.237	88,64

Denumirea indicatorilor	Cod bugetar	Prevederi anuale 2019	Execuție bugetară 31.12.2019	% de realizare
Cote/ tarife/ taxe percepute pentru monitorizarea entităților reglementate de ASF prevăzute la art. 2 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 93/2012 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității de Supraveghere Financiară, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 113/2013, cu modificările și completările ulterioare (OUG nr. 93/2012), cu excepția societăților de investiții	36.10.50	3.492.841	3.612.984	103,44
Tarife și taxe din alte activități desfășurate de ASF	36.10.50	1.332.300	1.509.400	113,29
Alte venituri		569.926	703.552	123,45
CHELTUIELI TOTALE, din care:	80.01.30	204.034.751	169.704.015	83,17
CHELTUIELI CURENTE (10 + 20 +30+ 55)	80.01.30	192.497.967	169.670.589	88,14
CHELTUIELI DE PERSONAL din care:	80.01.30.10	166.493.353	149.687.025	89,91
Cheltuieli salariale în bani	80.01.30.10.01	159.085.502	143.130.746	89,97
Cheltuieli salariale în natură	80.01.30.10.02	3.875.955	3.337.828	86,12
Contribuții	80.01.30.10.03	3.531.896	3.218.451	91,13
BUNURI ȘI SERVICII	80.01.30.20	18.916.394	12.906.987	68,23
Bunuri și servicii	80.01.30.20.01	9.478.584	5.867.088	61,90
Reparații curente	80.01.30.20.02	135.000	45.720	33,87
Bunuri de natura obiectelor de inventar	80.01.30.20.05	361.223	243.792	67,49
Deplasări	80.01.30.20.06	1.514.356	929.747	61,40
Cărți, publicații și materiale documentare	80.01.30.20.11	65.780	26.079	39,65
Consultanță și expertiză	80.01.30.20.12	937.950	436.586	46,55
Pregătire profesională	80.01.30.20.13	788.534	430.804	54,63
Protecția muncii	80.01.30.20.14	565.830	465.993	82,36
Cheltuieli judiciare și extrajudiciare	80.01.30.20.25	50.000	3.071	6,14
Alte cheltuieli	80.01.30.20.30	5.019.137	4.458.106	88,82
TRANSFERURI - cotizații organisme internaționale	80.01.30.55	7.088.220	7.076.577	99,84
CHELTUIELI DE CAPITAL	80.01.30.70	13.339.912	2.076.567	15,57
TITLUL X ACTIVE NEFINANCIARE	80.01.30.71	13.339.912	2.076.567	15,57
Active fixe	80.01.30.71.01	11.999.912	2.067.190	17,23
Reparații capital aferente activelor fixe	80.01.30.71.03	1.340.000	9.377	0,70
Plăți efectuate în anii precedenți și recuperate în anul curent	80.01.30.85.01.03	-1.803.128	-2.043.140	113,31
EXCEDENT CURENT		1.281.508	35.526.482	2.772,24

RAPORT ASUPRA BILANTULUI CONTABIL ȘI CONTULUI DE REZULAT PATRIMONIAL ÎNTOCMITE LA DATA DE 31.12.2019

Activele totale ale ASF la data de 31 decembrie 2019 au fost în sumă de **302.667.271 lei**, cu 37.027.947 lei mai mari decât valoarea acestora la 31.12.2018, creștere generată în principal de evoluția pozitivă a disponibilităților financiare rezultate din încasarea veniturilor.

Totalul datoriilor din bilanț la 31.12.2019, în cuantum de **65.385.652 lei** cuprinde, în cea mai mare parte, provizioane pentru litigii, pensionare, plata unor drepturi de personal pentru exercițiul financiar încheiat, concedii de odihnă neefectuate.

Valoarea estimată a provizioanelor pentru riscuri și cheltuieli recunoscute în situațiile financiare este de **53.055.834 lei**, din care suma provizioanelor pentru litigii de muncă în care ASF este

implicată este de **33.413.530 lei**. Celelalte provizioane pentru litigii cu caracter patrimonial, precum și provizioanele pentru concedii de odihnă neefectuate, provizioanele pentru pensionare etc. au fost evaluate la suma de **19.642.304 lei**.

Celelalte datorii reprezintă, în cea mai mare parte, **drepturi de personal aferente lunii decembrie achitate în ianuarie 2020**.

Rezultatul patrimonial este unul pozitiv, în scădere față de cel din anul precedent, scădere generată în principal de cheltuieli operaționale mai mari.

CONTUL DE EXECUȚIE BUGETARĂ

În conformitate cu prevederile art. 18 din *OUG nr. 93/2012 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității de Supraveghere Financiară, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 113/2013 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 93/2012 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității de Supraveghere Financiară, cu modificările și completările ulterioare*, ASF se finanțează integral din venituri proprii extrabugetare. Structura veniturilor, precum și nivelul cotelor, tarifelor, taxelor și contribuțiilor sunt reglementate în *Regulamentul nr. 16/2014 privind veniturile ASF, cu modificări și completări ulterioare*.

Cheltuielile sunt stabilite prin bugetul anual al ASF, în conformitate cu obiectivele și responsabilitățile acesteia.

Contul de execuție bugetară cuprinde la partea de venituri - încasările realizate, iar la partea de cheltuieli - plățile efectuate. Excedentul bugetar s-a stabilit ca diferență între veniturile încasate și plățile efectuate.

Excedentul curent al execuției bugetului ASF a fost de **35.526.482 lei**.

În conformitate cu prevederile legale mai sus menționate și cu structura Bugetului de Venituri și Cheltuieli al ASF aprobat pe anul 2019, structura veniturilor prevăzute și încasate se prezintă astfel:

Situația veniturilor ASF în anul 2019 pe structuri

-lei-

Articol	Prevederi anuale 2019	Execuție bugetară 2019	Grad realizare față de prevederi (%)
Alte venituri din concesiuni și închirieri	917.538	809.897	88,27
Venituri din dobânzi	5.987.486	5.157.018	86,13
Venituri din amenzi	216.116	159.829	73,96
Venituri operaționale, din care:	198.195.119	199.103.753	100,46
Cote aferente tranzacțiilor cu instrumente financiare și oferte publice	12.153.539	9.900.976	81,47
Cote și taxe aplicabile pentru funcționarea/ administrarea/supravegherea organismelor de plasament colectiv, fondurilor de pensii private și asigurătorilor/ brokerilor de asigurare/reasigurare	179.094.863	181.356.184	101,26
Venituri provenite din alte activități	6.376.791	7.143.041	112,02
Alte venituri	569.926	703.552	123,45
TOTAL VENITURI	205.316.259	205.230.497	99,96

Potrivit *Regulamentului nr. 16/2014 privind veniturile ASF, cu modificările și completările ulterioare*, veniturile încasate se prezintă astfel:

Veniturile din cote aferente tranzacțiilor cu instrumente financiare și oferte publice au înregistrat un volum al încasărilor în anul 2019 de 9.900.976 lei, reprezentând un grad de

realizare de 81,5% din valoarea prognozată a perioadei. Cele mai relevante cote din cadrul acestei categorii de venituri se prezintă după cum urmează:

- cotă din valoarea tranzacțiilor cu instrumente financiare derulate în cadrul sistemelor de tranzacționare supravegheate, cu excepția tranzacțiilor cu instrumente financiare derivate (până la 0,06%): 6.179.184 lei, grad de realizare de 106,3% față de valoarea prognozată a perioadei;
- cotă din valoarea ofertelor publice de vânzare (între 0,05% și 0,1%, dar nu mai mult de 500.000 lei, respectiv 1.000.000 lei): 40.299 lei, grad de realizare de 8,1% față de valoarea bugetată;
- cotă din valoarea ofertelor publice de cumpărare - preluare (între 1% și 1,5%): 2.899.086 lei, grad de realizare de 58,3% față de prevederea bugetară.

Veniturile din aceste surse au generat, în anul 2019, cca. 4,8% din încasările totale ale ASF.

Veniturile din cote și taxe aplicabile pentru funcționarea/administrarea/supravegherea organismelor de plasament colectiv, fondurilor de pensii private și asigurătorilor/intermediarilor de asigurare/reasigurare au înregistrat un volum al încasărilor în anul 2019 în cuantum de 181.356.184 lei, reprezentând un grad de realizare de 101,3% din valoarea prognozată a perioadei. Sursele principale de încasări la aceste categorii se prezintă după cum urmează:

- cotă de 0,0078% din valoarea activului net al fondurilor de investiții (organismelor de plasament colectiv): 38.550.971 lei, grad de realizare de 101,1% față de valoarea bugetată;
- cotă de 0,0078% din valoarea activului net al fondurilor de pensii administrate privat și taxă lunară de 0,3% (0,25% din iulie 2019) din valoarea contribuțiilor brute încasate de fondurile de pensii private (pilon II): 74.342.076 lei, grad de realizare de 102,9% față de valoarea bugetată;
- cotă de 0,01% din valoarea activului net al fondurilor de pensii facultative și taxă lunară de 0,25% din valoarea contribuțiilor brute încasate de fondurile de pensii facultative (pilon III), precum și din taxa de funcționare aplicabilă depozitarilor: 4.035.318 lei, grad de realizare de 101,46% față de valoarea bugetată;
- contribuții aplicabile asigurătorilor și intermediarilor de asigurare: taxă de funcționare de 0,3% aplicabilă asigurătorilor/taxa de funcționare de 0,1% aplicabilă intermediarilor de asigurare, contribuție pentru exercitarea supravegherii și controlului activității de asigurări generale (0,4%), respectiv pentru asigurări de viață (0,3%), contribuție pentru exercitarea supravegherii și controlului activității de asigurări de răspundere civilă auto (1%): 64.427.819 lei, grad de realizare de 99,6% față de valoarea bugetată.

Veniturile din aceste surse au generat în 2019 cca. 88,3% din încasările totale ale ASF .

Venituri provenite din alte activități, care cuprind veniturile aferente tarifelor, taxelor de autorizare/avizare/aprobare/atestare/retragere autorizație, taxe de înscriere/înregistrare/menținere/radiere, cote/tarife/taxe pentru monitorizare și alte taxe/tarife așa cum sunt prevăzute în anexa nr. 3 la *Regulamentul nr. 16/2014 privind veniturile Autorității de Supraveghere Financiară, cu modificările și completările ulterioare*, au înregistrat o valoare totală încasată în anul 2019 în cuantum de 7.143.041 lei, grad de realizare 112,02%. Veniturile din aceste surse au generat, în anul 2019, cca. 3,5% din încasările totale ale ASF pe aceeași perioadă.

Veniturile din amenzi, aplicate pentru entitățile aparținând Sectorului Asigurări Reasigurări, s-au cifrat, în perioada de analiză, la valoarea de 159.829 lei.

Capitolele cumulate „venituri din proprietate”, „venituri din dobânzi” și „alte venituri” au înregistrat, în perioada de analiză, o valoare de 6.670.467 lei, reprezentând un grad de realizare față de nivelul prognozat al anului de 89,24%. Acest capitol include: veniturile financiare obținute din plasarea disponibilităților ASF în depozite, titluri de stat: 5.157.018 lei, venituri din închirierea spațiilor deținute de ASF: 809.897 lei, alte venituri: 703.552 lei (imputații, penalități, restituire de cauțiuni plătite de fosta CNVM în cazul FNI).

Execuția cheltuielilor la data de 31 decembrie 2019

Cheltuielile totale realizate în anul 2019 au fost în cuantum de 169.704.015 lei – reprezentând un grad de realizare de 83,17% față de prevederile aferente perioadei. Cheltuielile efectuate la 31 decembrie 2019 prezintă următoarea structură:

Situația cheltuielilor ASF în anul 2019

-lei-

Articol	Prevederi anuale 2019	Execuție bugetară 2019	Grad realizare față de prevederi %
0	1	2	3=2/1
Cheltuieli de personal	166.493.353	149.687.025	89,91
Cheltuieli cu bunuri și servicii	18.916.395	12.906.987	68,23
Transferuri internaționale	7.088.220	7.076.577	99,84
Cheltuieli de capital	13.339.912	2.076.566	15,57
Plăți efectuate în anii precedenți și recuperate în anul curent	-1.803.128	-2.043.140	113,31
TOTAL CHELTUIELI	204.034.751	169.704.015	83,17

Cheltuielile de personal, în cuantum total de 149.687.025 lei (89,9% din prevederile bugetate), reprezintă salarii de bază și alte drepturi, acordate conform Contractului Colectiv de Muncă în vigoare, la care se adaugă contribuțiile instituției. Cheltuielile de personal, în anul 2019, au reprezentat cca. 88,2% în totalul cheltuielilor autorității, respectiv cca. 72,9% în totalul veniturilor realizate.

Cheltuielile cu bunuri și servicii au înregistrat un cuantum total de 12.906.987 lei, valoare ce reprezintă 68,2% din prevederile bugetate. Dintre cele mai importante cheltuieli din acest capitol menționăm:

- achiziții de furnituri de birou, materiale curățenie, carburanți, contravaloarea serviciilor de utilități, telefonie, internet, servicii pază, service auto, servicii întreținere centrale termice, servicii arhivare, agenții de presă (Bloomberg, Reuters): 5.867.088 lei, reprezentând 61,9% din suma prevăzută pentru această perioadă;
- deplasări interne și externe: 929.747 lei, reprezentând 61,4% din suma alocată cu această destinație (transport și alte cheltuieli neprevăzute, exclusiv indemnizația de deplasare);
- consultanță și expertiză: 436.586 lei, reprezentând 46,6% din prevederile bugetate și constând în plăți realizate în baza contractelor de consultanță tarife RCA, asistență juridică, servicii de audit financiar extern;
- alte cheltuieli: 4.458.106 lei, reprezentând, în cea mai mare parte, plăți aferente chiriei datorate de către ASF către EximBank: 3.410.811 lei (76,5%), cheltuieli pentru acțiuni de protocol și reprezentare: 416.241 lei, alte cheltuieli.

Cheltuielile cu bunuri și servicii au reprezentat, în anul 2019, cca. 7,6% din cheltuielile totale ale

ASF pe aceeași perioadă.

Transferurile internaționale, reprezentând cotizațiile la organismele internaționale la care ASF este membru (ESMA, EIOPA, IOSCO, IAIS, IOPS), au fost în cuantum de 7.076.577 lei, (cca. 4,2% din cheltuielile totale ale ASF), în limita bugetului aprobat de 7.088.220 lei.

Cheltuielile de capital, în cuantum total de 2.076.567 lei, reprezintă cca. 1,2% din cheltuielile totale ale ASF, respectiv un grad de angajare de 15,6% din suma bugetată. Această sumă reprezintă valoarea totală plătită în anul 2019 pentru continuarea proiectelor de dezvoltare a infrastructurii IT centralizate și descentralizate, constând în:

- achiziții de echipamente hard și alte echipamente IT – 895.730 lei;
- echipamente birotică, mobilier – 163.397 lei;
- licențe și achiziții/dezvoltări soft – 1.008.062 lei;
- reparații capitale - lucrări sediu Amiral Bălescu – 9.377 lei.

EXCEDENTUL CURENT PE ANUL 2019 (venituri curente încasate – cheltuieli plătite)

Excedentul curent al anului 2019 este în cuantum de **35.526.482 lei**.

Realizarea acestui excedent este, în principal, rezultatul asigurării unei colectări corespunzătoare a veniturilor (grad de realizare 100%), pe fondul înregistrării unei economii realizate la cheltuielile totale (-16,8%), rezultat al înregistrării de economii pe toate componentele de cheltuieli previzionate (ex: grad de execuție de 17,2% a proiectelor de investiții - cheltuieli de capital).

Raportul de audit al ASF pentru 2019

Ernst & Young Assurance Services SRL
Bucharest Tower Center Building, 21st Floor
15-17 Ion Mihalache Blvd., District 1
011171 Bucharest, Romania

Tel: +40 21 402 4000
Fax: +40 21 310 7193
office@ro.ey.com
ey.com

RAPORTUL AUDITORULUI INDEPENDENT INDEPENDENT AUDITOR'S REPORT

Catre Consiliul Autoritatii de Supraveghere Financiara
To the Board of the Financial Supervisory Authority

Raport asupra auditului situatiilor financiare Report on the Audit of the Financial Statements

Opinia Opinion

Am auditat situatiile financiare anexate ale Autoritatii de Supraveghere Financiara ("ASF") cu sediul social in Bucuresti, Splaiul Independentei Nr.15, Sector 5, identificata prin codul unic de inregistrare fiscala 31588130, care cuprind bilantul la data de 31 decembrie 2019, contul de rezultat patrimonial, situatia modificarilor in structura activelor nete/capitalurilor proprii, situatia fluxurilor de trezorerie, contul de executie a bugetului pentru exercitiul financiar incheiat la aceasta data si anexe (Disponibil din mijloace cu destinatie speciala, Plati restante, Situatiile activelor si datoriilor financiare ale institutiilor publice din Administratia centrala, Situatiile activelor fixe amortizabile, Situatiile activelor fixe neamortizabile) cat si un sumar al politicilor contabile semnificative si alte informatii explicative incluse in "Raportul privind situatiile financiare ale Autoritatii de Supraveghere Financiara incheiate la data de 31 decembrie 2019".

We have audited the accompanying financial statements of Financial Supervisory Authority ("ASF"), with official head office in Bucharest, Splaiul Independentei Nr.15, Sector 5, identified by sole fiscal registration number 31588130, which comprise the balance sheet as at 31 December 2019, and the income statement, statement of changes in the structure of net assets/equity, the cash flow statement, budget execution account for the year then ended and appendices (Special purpose amounts, Overdue payments, Statement of assets and liabilities of public institutions from Central Administration, Statement of fixed assets to be depreciated, Statement of fixed assets not to be depreciated) and a summary of significant accounting policies and other explanatory notes included in the "Report regarding financial statements of Financial Supervisory Authority as at 31 December 2019".

In opinia noastra, situatiile financiare anexate ofera o imagine fidela si justa a pozitiei financiare a ASF la data de 31 decembrie 2019, ca si a performantei financiare si a fluxurilor de trezorerie ale acesteia pentru exercitiul financiar incheiat la aceasta data, in conformitate cu Ordinul Ministrului Finantelor Publice nr. 1917/2005, cu modificarile si clarificarile ulterioare si cu politicile contabile descrise in "Raportul privind situatiile financiare ale Autoritatii de Supraveghere Financiara incheiate la data de 31 decembrie 2019".

In our opinion, the accompanying financial statements give a true and fair view of the financial position of ASF as at 31 December 2019, and of its financial performance and its cash flows for the year then ended in accordance with the Order of the Minister of Public Finance no. 1917/2005 with all subsequent modifications and clarifications and the accounting policies described in the "Report regarding financial statements of Financial Supervisory Authority as at 31 December 2019".

Traducerea in limba engleza are doar scop informativ. Traducerea raportului finisat este impreuna cu situatiile financiare, toate in ansamblu. In situatiile in care informatiile, punctele de vedere si opiniile sunt susceptibile de interpretare, versiunea originala in limba romana a raportului nostru prevaleaza asupra acestei traduceri.
English translation only for information purposes. The translation of the report should be read with the financial statements, as a whole. In all matters of interpretations of information, views or opinions, the original Romanian language version of our report takes precedence over this translation.

2

Bazele opiniei
Basis for opinion

Evidențierea unor aspecte
Emphasis of matter

Atragem atenția asupra notei 4 "Provizioane pentru riscuri și cheltuieli" din "Raportul privind situațiile financiare ale Autorității de Supraveghere Financiară încheiate la data de 31 decembrie 2019", care prezintă detalii privind litigiile prin care se solicită ASF acordarea de despăgubiri. Conducerea ASF a evaluat situația și a înregistrat un provizion pentru litigiul în valoare de 33.702 mii lei la 31 decembrie 2019 (31.514 mii lei la 31 decembrie 2018). Date fiind complexitatea și incertitudinile privind rezultatul acestor litigii, estimarea ASF ar putea să difere de obligațiile efective rezultate în urma finalizării acestora. Opinia noastră nu este emisă cu rezerve în legătură cu acest aspect.

We draw attention to Note 4 "Provisions for risks and expenses" from "Report regarding financial statements of Financial Supervisory Authority as at 31 December 2019", which presents details on litigations for which ASF was requested to pay damages. The ASF management assessed the matter and has recorded a provision for litigation of 33,702 thousand RON as at 31 December 2019 (31,514 thousands RON as at 31 December 2018). Given the complexity and uncertainties related to the outcome of these litigations, the ASF's estimate may differ from actual obligations resulting from the finalization of these legal disputes. Our opinion is not qualified in respect of this matter.

Noi am efectuat auditul conform Standardelor Internaționale de Audit (ISA). Responsabilitățile noastre conform acestor standarde sunt descrise mai detaliat în secțiunea „Responsabilitățile auditorului pentru auditul situațiilor financiare” din raportul nostru. Suntem independenți față de ASF conform Codului etic al profesioniștilor contabili emis de Consiliul pentru Standarde Internaționale de Etică pentru Contabili (codul IESBA) și conform cerințelor etice care sunt relevante pentru auditul situațiilor financiare în România și ne-am îndeplinit responsabilitățile etice conform acestor cerințe și conform Codului IESBA. Considerăm că probele de audit pe care le-am obținut sunt suficiente și adecvate pentru a constitui baza pentru opinia noastră.

We conducted our audit in accordance with International Standards on Auditing (ISAs). Our responsibilities under those standards are further described in the "Auditor's Responsibilities for the Audit of the Financial Statements" section of our report. We are independent of the ASF in accordance with the International Ethics Standards Board for Accountants' Code of Ethics for Professional Accountants (IESBA Code) together with the ethical requirements that are relevant to the audit of the financial statements in Romania, and we have fulfilled our other ethical responsibilities in accordance with these requirements and the IESBA Code. We believe that the audit evidence we have obtained is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion.

Responsabilitățile conducerii și ale persoanelor responsabile cu guvernanta pentru situațiile financiare
Responsibilities of Management and those charged with governance for the Financial Statements

Conducerea ASF are responsabilitatea întocmirii și prezentării fidèle a situațiilor financiare în conformitate cu Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 1917/2005, cu modificările și clarificările ulterioare, și pentru acel control intern pe care conducerea îl considera necesar pentru a permite întocmirea de situații financiare care sunt lipsite de denaturări semnificative, cauzate fie de fraudă, fie de eroare.

Management is responsible for the preparation and fair presentation of the financial statements in accordance with the Order of the Minister of Public Finance no. 1917/2005 with all subsequent modifications and clarifications, and for such internal control as management determines is necessary to enable the preparation of financial statements that are free from material misstatement, whether due to fraud or error.

Traducerea în limba engleză are doar scop informativ. Traducerea raportului trebuie citită împreună cu situațiile financiare, luate în ansamblu. În situațiile în care informațiile, punctele de vedere și opiniile sunt susceptibile de interpretare, versiunea originală în limba română a raportului nostru prevalează acestei traduceri.
English translation only for information purposes. The translation of the report should be read with the financial statements, as a whole. In all matters of interpretations of information, views or opinions, the original Romanian language version of our report takes precedence over this translation.

La întocmirea situațiilor financiare, conducerea este responsabilă să evalueze abilitatea ASF de a-și desfășura activitatea conform principiului continuității activității și să prezinte, dacă este cazul, aspectele referitoare la continuitatea activității și folosirea principiului continuității activității, mai puțin în cazul în care conducerea intenționează să lichideze ASF sau să îl înceteze activitatea sau nu are nicio alternativă reală decât să procedeze astfel.

In preparing the financial statements, management is responsible for assessing the ASF's ability to continue as a going concern, disclosing, as applicable, matters related to going concern and using the going concern basis of accounting unless management either intends to liquidate ASF or to cease operations, or has no realistic alternative but to do so.

Persoanele responsabile cu guvernanta au responsabilitatea supravegherii procesului de raportare financiară a ASF.

Those charged with governance are responsible for overseeing the ASF's financial reporting process.

Responsabilitățile auditorului pentru auditul situațiilor financiare **Auditor's Responsibilities for the Audit of the Financial Statements**

Obiectivele noastre constau în obținerea unei asigurări rezonabile privind măsura în care situațiile financiare, luate în ansamblu, nu conțin denaturări semnificative cauzate de eroare sau fraudă și de a emite un raport de audit care să includă opinia noastră. Asigurarea rezonabilă reprezintă un nivel ridicat de asigurare, însă nu este o garanție că un audit desfășurat în conformitate cu standardele ISA va detecta întotdeauna o denaturare semnificativă, dacă aceasta există. Denaturările pot fi cauzate fie de fraudă fie de eroare și sunt considerate semnificative dacă se poate preconiza, în mod rezonabil, că acestea, atât la nivel individual sau luate în ansamblu, vor influența deciziile economice ale utilizatorilor, luate în baza acestor situații financiare.

Our objectives are to obtain reasonable assurance about whether the financial statements as a whole are free from material misstatement, whether due to fraud or error, and to issue an auditors' report that includes our opinion. Reasonable assurance is a high level of assurance, but is not a guarantee that an audit conducted in accordance with ISAs will always detect a material misstatement when it exists. Misstatements can arise from fraud or error and are considered material if, individually or in the aggregate, they could reasonably be expected to influence the economic decisions of users taken on the basis of these financial statements.

Ca parte a unui audit în conformitate cu standardele ISA, ne exercităm raționamentul profesional și ne menținem scepticismul profesional pe întreg parcursul auditului. De asemenea:

As part of an audit in accordance with ISAs, we exercise professional judgment and maintain professional skepticism throughout the audit. We also:

- Identificăm și evaluăm riscurile de denaturare semnificativă a situațiilor financiare, cauzate fie de fraudă fie de eroare, stabilim și efectuăm proceduri de audit care să răspundă acestor riscuri și obținem probe de audit suficiente și adecvate pentru a constitui o bază pentru opinia noastră. Riscul de nedetectare a unei denaturări semnificative cauzate de fraudă este mai ridicat decât cel de nedetectare a unei denaturări semnificative cauzate de eroare, deoarece fraudă poate include complicitate, falsuri, omisiuni intenționate, declarații false sau evitarea controlului intern.
- *Identify and assess the risks of material misstatement of the financial statements, whether due to fraud or error, design and perform audit procedures responsive to those risks, and obtain audit evidence that is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion. The risk of not detecting a material misstatement resulting from fraud is higher than for one resulting from error, as fraud may involve collusion, forgery, intentional omissions, misrepresentations, or the override of internal control.*

Traducerea în limba engleză are doar scop informativ. Traducerea raportului trebuie citită împreună cu situațiile financiare, luate în ansamblu, în situațiile în care informațiile, punctele de vedere și opiniile sunt susceptibile de interpretare, versiunea originală în limba română a raportului nostru prevalează asupra acestei traduceri.
English translation only for information purposes. The translation of the report should be read with the financial statements, as a whole, in all matters of interpretations of information, views or opinions, the original Romanian language version of our report takes precedence over this translation.

4

- **Intelegem controlul intern relevant pentru audit pentru a stabili procedurile de audit adecvate in circumstantele date, dar nu si in scopul exprimarii unei opinii asupra eficacitatii controlului intern al ASF.**
- *Obtain an understanding of internal control relevant to the audit in order to design audit procedures that are appropriate in the circumstances, but not for the purpose of expressing an opinion on the effectiveness of the ASF's internal control.*
- **Evaluam gradul de adecvare a politicilor contabile utilizate si rezonabilitatea estimarilor contabile si a prezentarilor aferente de informatii realizate de catre conducere.**
- *Evaluate the appropriateness of accounting policies used and the reasonableness of accounting estimates and related disclosures made by management.*
- **Concluzionam asupra caracterului adecvat al utilizarii de catre conducere a principiului continuitatii activitatii si determinam, pe baza probelor de audit obtinute, daca exista o incertitudine semnificativa cu privire la evenimente sau conditii care ar putea genera indoilei semnificative privind capacitatea ASF de a-si continua activitatea. In cazul in care concluzionam ca exista o incertitudine semnificativa, trebuie sa atragem atentia, in raportul de audit, asupra prezentarilor aferente din situatiile financiare sau, in cazul in care aceste prezentari sunt neadecvate, trebuie sa ne modificam opinia. Concluziile noastre se bazeaza pe probele de audit obtinute pana la data raportului nostru de audit. Cu toate acestea, evenimente sau conditii viitoare pot determina ca ASF sa nu isi mai desfasoare activitatea in baza principiului continuitatii activitatii.**
- *Conclude on the appropriateness of management's use of the going concern basis of accounting and, based on the audit evidence obtained, whether a material uncertainty exists related to events or conditions that may cast significant doubt on the ASF's ability to continue as a going concern. If we conclude that a material uncertainty exists, we are required to draw attention in our auditors' report to the related disclosures in the financial statements or, if such disclosures are inadequate, to modify our opinion. Our conclusions are based on the audit evidence obtained up to the date of our auditors' report. However, future events or conditions may cause ASF to cease to continue as a going concern.*
- **Evaluam prezentarea, structura si continutul general al situatiilor financiare, inclusiv al prezentarilor de informatii, si masura in care situatiile financiare reflecta tranzactiile si evenimentele de baza intr-o maniera care realizeaza prezentarea fidela.**
- *Evaluate the overall presentation, structure and content of the financial statements, including the disclosures, and whether the financial statements represent the underlying transactions and events in a manner that achieves fair presentation.*

Traducerea in limba engleza are doar scop informativ. Traducerea raportului trebuie citita impreuna cu situatiile financiare, luate in ansamblu, in situatiile in care informatiile, punctele de vedere si opiniile sunt susceptibile de interpretare, versiunea originala in limba romana a raportului nostru prevaleaza acestei traduceri.
English translation only for information purposes. The translation of the report should be read with the financial statements, as a whole, in all matters of interpretations of information, views or opinions, the original Romanian language version of our report takes precedence over this translation.

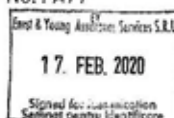
5

Comunicam persoanelor responsabile cu guvernanta, printre alte aspecte, obiectivele planificate si programarea in timp a auditului, precum si constatările semnificative ale auditului, inclusiv orice deficiente semnificative ale controlului intern, pe care le identificam pe parcursul auditului nostru.

We communicate with those charged with governance regarding, among other matters, the planned scope and timing of the audit and significant audit findings, including any significant deficiencies in internal control that we identify during our audit.

In numele,
On behalf of,

Ernst & Young Assurance Services SRL
Bd. Ion Mihalache 15-17, etaj 21, Bucuresti, Romania
15-17, Ion Mihalache Blvd., floor 21, Bucharest, Romania
Inregistrat in Registrul Public electronic cu nr. FA77
Registered in the electronic Public Register under No. FA77

Nume Auditor / Partener: Alina Dimitriu
Name of the Auditor/ Partner: Alina Dimitriu
Inregistrat in Registrul Public electronic cu nr. AF1272
Registered in the electronic Public Register under No. AF1272
Bucuresti, Romania
Bucharest, Romania

17 februarie 2020
17 February 2020

Traducerea in limba engleza are doar scop informativ. Traducerea raportului trebuie citita impreuna cu situatiile financiare, luate in ansamblu. In situatiile in care informatiile, punctele de vedere si opiniile sunt susceptibile de interpretari, versiunea originala in limba romana a raportului nostru prevaleaza acestei traduceri.
English translation only for information purposes. The translation of the report should be read with the financial statements, as a whole. In all matters of interpretations of information, views or opinions, the original Romanian language version of our report takes precedence over this translation.

AUTORITATEA
DE SUPRAVEGHERE
FINANCIARĂ

RAPORT ANUAL

2019

Obiectivele ASF pentru anul 2020

Obiectivele ASF pentru anul 2020

Anul 2020 a debutat cu apariția unui nou risc la adresa piețelor financiare legat de răspândirea rapidă a noului coronavirus, cu efecte semnificative asupra întregii activități economice. În acest context, obiectivul primordial al Autorității de Supraveghere Financiară a devenit atenuarea impactului pandemiei COVID-19 asupra stabilității pieței financiare nebankare și, implicit, protejarea consumatorilor de produse și servicii nebankare.

În concordanță cu situația actuală, în prima parte a anului 2020 au fost implementate mai multe măsuri pentru a susține piețele financiare nebankare:

- ▶ Reducerea cu 25% a tuturor tarifelor, taxelor, cotelor și contribuțiilor datorate ASF de către entitățile care desfășoară activitatea în piețele supravegheate, începând cu 1 aprilie 2020 pe toată durata stării de urgență, independent de prelungirea acesteia. Măsura se aplică entităților autorizate, reglementate și/sau supravegheate de ASF, precum și persoanelor fizice și/sau juridice care solicită ASF emiterea unor acte individuale sau pentru prestarea unor servicii. În acest sens a fost emis *Regulamentul nr. 3/2020 pentru reglementarea unor măsuri privind aplicarea prevederilor Regulamentului ASF nr. 16/2014 privind veniturile Autorității de Supraveghere Financiară pe perioada stării de urgență generate de răspândirea COVID-19*;
- ▶ Publicarea *Regulamentului nr. 5/2020 pentru adoptarea unor măsuri referitoare la desfășurarea adunărilor generale ale emitenților pe perioada stării de urgență generate de COVID-19*, care are drept scop evitarea reuniunilor fizice și asigurarea posibilității desfășurării adunărilor generale prin mijloace la distanță;
- ▶ Emiterea *Normei nr. 21/2020 pentru prorogarea unor termene privind raportările, publicarea informațiilor publice și transmiterea altor documente către Autoritatea de Supraveghere Financiară în domeniul asigurărilor, ca urmare a situației generate de COVID-19 și instituirii stării de urgență în România în urma recomandărilor EIOPA privind flexibilitatea autorităților cu privire la termenele de transmitere a raportărilor de supraveghere și de publicare a unor informații*;
- ▶ Posibilitatea administratorilor fondurilor de pensii private de a investi în titluri de stat emise de MFP, de state membre ale UE sau care aparțin Spațiului Economic European într-un procent mai mare de 70% (modificarea fiind una temporară - pe o perioadă de un an de la data intrării în vigoare a normei). În acest sens, a fost emisă *Norma nr. 22/2020 privind modificarea temporară a limitei maxime aplicabile investițiilor fondurilor de pensii private în titluri de stat*;
- ▶ Adoptarea *Instrucțiunii nr. 1/2020 privind transmiterea raportărilor și a altor documente către ASF în perioada aplicării măsurilor excepționale generate de criza COVID-19* prin care, în perioada aplicării măsurilor excepționale, entitățile autorizate, reglementate și/sau supravegheate de către ASF vor transmite corespondența, raportările, informațiile și alte documente prevăzute de legislația aplicabilă, către Autoritate, doar în format electronic;
- ▶ Intensificarea comunicării cu entitățile reglementate, urmărind acțiunile acestora legate de actualizarea și transmiterea Planurilor de Continuitate a afacerii care să cuprindă și impactul COVID-19;

- Comunicarea și colaborarea cu alte autorități ale administrației publice și centrale, precum și coordonarea cu organismele europene responsabile cu privire la piața financiară, în mod deosebit cu Autoritatea Europeană pentru Valori Mobiliare și Piețe (ESMA) și Autoritatea Europeană pentru Asigurări și Pensii Ocupaționale (EIOPA), pentru o abordare convergentă în utilizarea prerogativelor legale în vederea menținerii unei evoluții ordonate pe piețe;
- Atenționarea societăților, ale căror valori mobiliare sunt tranzacționate pe piața de capital, asupra necesității realizării unei evaluări proprii și specifice emitentului și adoptării tuturor măsurilor necesare conform recomandărilor formulate de autorități în vederea prevenirii/limitării răspândirii COVID-19.

Ca urmare a evenimentelor și măsurilor sociale extraordinare și a deteriorării principalilor indicatori economici, pe fondul generat de criza COVID-19, ASF a elaborat două formulare cuprinzând semnalarea deteriorării unor riscuri:

- ***Formularul de risc privind semnalarea deteriorării principalelor riscuri, cu tendințe negative pe termen foarte scurt*** emis în data de **13 martie 2020** a cuprins prezentarea tendințelor principalelor riscuri care pot impacta stabilitatea piețelor și a entităților supravegheate de ASF împreună cu un set de măsuri și acțiuni recomandate care ar putea asigura diminuarea consecințelor sau efectelor pe care aceste riscuri le pot genera. Astfel, unele dintre măsuri au fost adoptate de către ASF la nivel sectorial (prelungirea/prorogarea unor termene), altele la nivel integrat (transmiterea exclusiv în format electronic a corespondenței/solicitărilor/raportărilor), reducerea cu 25% a tuturor taxelor/tarifelor datorate ASF).
- ***Formularul de risc privind semnalarea creșterii riscului cibernetic*** emis în data de **24 martie 2020** împreună cu un set de măsuri și recomandări de securitate cibernetică. În baza acestuia, au fost transmise atenționări entităților supravegheate și, de asemenea, s-a emis un comunicat publicat pe site-ul ASF pentru informarea publicului larg, în general, și a consumatorilor de produse financiare nebankare, în special.

Recomandările pentru diminuarea riscului cibernetic au fost următoarele:

- Notificarea entităților cu privire la creșterea riscului cibernetic și recomandarea de a implementa măsuri adecvate de prevenire/gestionare, în special în situațiile în care personalul lucrează de la distanță;
- Recomandarea adresată entităților autorizate, reglementate și/sau supravegheate de ASF a cel puțin următoarelor măsuri:
  - configurarea conturilor de acces și setarea unor parole solide de acces, de preferat cu doi factori de autentificare;
  - identificarea riscurilor suplimentare și a modalităților de gestionare în cazul în care se permite personalului utilizarea dispozitivelor de lucru personale (calculator/laptop/telefon) – controlul și vizibilitatea de către entitate a acestor dispozitive este mai limitată și implică soluții robuste de autentificare;
  - instruirea personalului cu privire la riscurile de phishing și cu privire la detectarea semnalelor tipice emailurilor de tip phishing, precum și atenționarea propriilor clienți cu privire la modalitățile de comunicare/confirmare a serviciilor furnizate;
  - instruirea personalului cu privire la comunicarea/raportarea, incluzând canalul de comunicare,

în cel mai scurt timp a problemelor de securitate cibernetică sau a amenințărilor cibernetic;

- elaborarea de instrucțiuni/ghiduri de utilizare a unor aplicații de la distanță și testarea acestora anterior utilizării, în cazul în care acestea sunt diferite în comparație cu cele utilizate la sediul/biroul de lucru;
  - activarea și configurarea criptării datelor utilizate pe computerele/telefoanele utilizate pentru telemuncă pentru a fi protejate în cazul pierderii/furtului dispozitivului de lucru;
  - identificarea instrumentelor ce pot fi folosite pentru a bloca accesul neautorizat la dispozitivul de lucru, pentru a șterge sau copia datele stocate în cadrul acestora.
- Revizuirea/identificarea în noul context împreună cu auditorul IT extern/furnizorul de servicii IT externalizate a vulnerabilităților și identificarea modalităților de adresare a riscurilor operaționale cu respectarea cerințelor *Normei nr. 4/2018 privind gestionarea riscurilor operaționale generate de sistemele informatice utilizate de entitățile autorizate/avizate/înregistrate, reglementate și/sau supravegheate de către Autoritatea de Supraveghere Financiară*;
- Notificarea ASF cu privire la orice incident cibernetic apărut în activitatea curentă a entității reglementate.

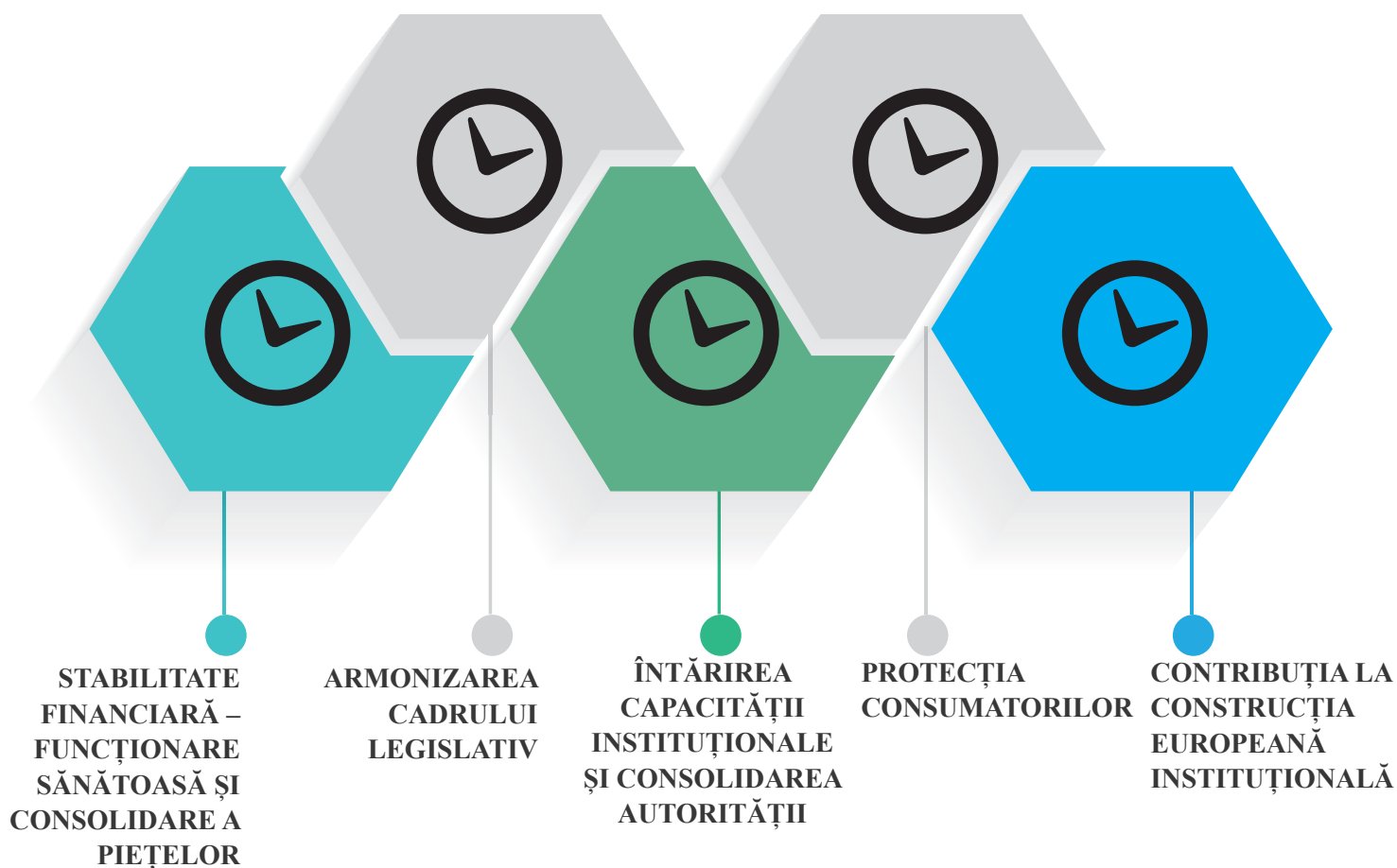
În anul 2020, ASF va continua dispunerea măsurilor necesare în vederea minimizării riscurilor generate de pandemia COVID-19 asupra piețelor financiare nebancare coroborate cu îndeplinirea obiectivelor generale asumate prin programul 2019-2023 și, respectiv, îndeplinirea obiectivelor și activităților specifice, anuale, aferente fiecărui sector.

În perspectiva următorilor patru ani, **programul de activități al Autorității de Supraveghere Financiară** urmărește îndeplinirea rolului strategic al instituției prin asigurarea funcționării corecte a piețelor supravegheate, dar și prin corelarea prevederilor legislative naționale cu legislația europeană și cu cele mai bune practici internaționale în domeniu, având drept scop principal creșterea încrederii investitorilor în piețele financiare nebancare, dar și protecția acestora, precum și îmbunătățirea calității acțiunilor și serviciilor din cadrul piețelor financiare nebancare.

Astfel, obiectivele strategice circumscrise competențelor și puterilor conferite de lege Autorității de Supraveghere Financiară vizează:

- asigurarea stabilității, competitivității și bunei funcționări a piețelor de instrumente financiare, promovarea încrederii în aceste piețe și în investițiile în instrumente financiare, precum și asigurarea protecției operatorilor și investitorilor împotriva practicilor neloiale, abuzive și frauduloase;
- promovarea stabilității activității de asigurare și apărarea drepturilor asiguraților;
- asigurarea unei funcționări eficiente a sistemului de pensii private și protejarea intereselor participanților și ale beneficiarilor.

În deplină corelare cu obiectivele strategice anterior menționate, prin activitățile specifice desfășurate la nivelul fiecărui sector de activitate, precum și la nivel integrat, ASF asigură îndeplinirea următoarelor obiective generale:

STABILITATE FINANCIARĂ – FUNCȚIONARE SĂNĂTOASĂ ȘI CONSOLIDARE A PIEȚELOR

Stabilitatea financiară reprezintă un obiectiv cu caracter permanent al ASF, menținerea acesteia fiind urmărită atât la nivelul fiecăruia dintre cele trei sectoare financiare, cât și la nivel integrat. În acest scop, întărirea supravegherii prudențiale și stimularea dezvoltării piețelor financiare nebancare reprezintă o parte semnificativă a activității în cadrul instituției și răspund nevoii de abordare sistematică, căreia i se va acorda o importanță sporită și în 2020.

Aplicarea principiilor europene de convergență în supraveghere și implementarea celor mai bune standarde internaționale în domeniu, corelate cu obiectivele generale impuse la nivelul autorităților europene ESMA și EIOPA, pot fi rezumate astfel:

Îmbunătățirea calității, eficienței și coerenței activităților de supraveghere, prin:

- ▶ asigurarea convergenței practicilor de supraveghere în cadrul celor trei sectoare financiare nebancare – adoptarea unui set unitar de politici și practici de supraveghere;
- ▶ dezvoltarea tehnicilor, procedurilor și practicilor de supraveghere bazate pe risc.

Identificarea, evaluarea, atenuarea și gestionarea riscurilor și amenințărilor la adresa stabilității pieței financiare nebancare, cu accent pe:

- ▶ monitorizarea activităților financiare și a inovațiilor și implementarea unor mecanisme de intervenție asupra produselor financiare în situații de urgență;
- ▶ analiza de risc a pieței financiare nebancare.

Adoptarea sporită a inovațiilor FinTech/InsurTech în sectorul financiar generează provocări pentru autoritățile de reglementare și supraveghere. Pentru a ține pasul cu inovația în domeniul serviciilor financiare, pentru a identifica măsurile ce se impun a fi luate în materie de reglementare și supraveghere, precum și pentru a sprijini dezvoltarea noilor modele de afaceri, produse și servicii, au fost demarate proiectele **FinTech Hub** și **InsurTech Hub**, prin intermediul cărora se asigură o modalitate de comunicare eficientă cu entitățile reglementate, precum și cu alte societăți sau persoane fizice interesate, astfel încât să fie identificate oportunitățile, dar și riscurile generate de FinTech, precum și soluțiile optime pentru transpunerea acestora.

În același context, pentru cunoașterea noilor evoluții în domeniul inovației financiare, ASF participă la acțiunile organismelor constituite în acest scop la nivelul instituțiilor europene, respectiv la **InsurTech TaskForce** în cadrul Autorității Europene pentru Asigurări și Pensii Ocupaționale (EIOPA) și în cadrul **Forumului European al Facilitatorilor de Inovație (EFIF)**.

Pentru a susține măsurile menite să asigure stabilitatea financiară, la nivelul sectorului asigurări – reasigurări, dar și la nivelul sectorului pieței de capital, au fost dezvoltate proiecte privind **consolidarea funcției de supraveghere**, a căror **implementare continuă și pe parcursul anului 2020**.

Din **perspectivă macroprudențială**, ASF va continua să identifice instituțiile și structurile sistemului financiar nebankar relevante din punct de vedere sistemic, să realizeze analize de risc, să dezvolte metodologii și instrumente cantitative pentru identificarea și evaluarea riscurilor, sisteme de avertizare timpurie și instrumente de testare la condiții extreme.

La nivel național, ASF participă la activitățile Comitetului Național pentru Supravegherea Macroprudențială, contribuind la îndeplinirea obiectivelor acestuia de salvagardare a stabilității financiare, inclusiv prin consolidarea capacității sistemului financiar de a rezista șocurilor și diminuarea acumulării de riscuri sistemice, asigurându-se astfel o contribuție sustenabilă a sectorului financiar la creșterea economică. Astfel, ASF urmărește implementarea recomandărilor și avertizărilor aplicabile, analizează, dezvoltă și reevaluează periodic elemente de politică macroprudențială aflate în aria sa de competență, inclusiv privind obiectivele intermediare și instrumentele de politică macroprudențială aferente.

Fără îndoială, ASF își propune pentru anii următori și obiectivul de **stimulare a dezvoltării piețelor financiare nebancare**. În acest sens, **obiectivele specifice vizate în cadrul celor trei sectoare de supraveghere financiară** sunt următoarele:

Piața asigurărilor

Pentru a asigura supravegherea eficace a pieței asigurărilor, este foarte important ca toți participanții implicați în activitatea acestei piețe să funcționeze optim în cadrul unui management eficient al riscurilor. Astfel, în vederea unei implementări în acord cu obiectivele impuse la nivelul regimului Solvabilitate II, dar și cu obiectivele generale ale Autorității, la **nivelul sectorului asigurări-reasigurări sunt luate în considerare pentru anul 2020 următoarele obiective și activități:**

OBIECTIV 1

- identificarea și evaluarea tendințelor și evoluțiilor care ar putea prezenta oportunități, provocări și riscuri sectorului de asigurări în activitatea sa de reglementare;

- asigurarea cadrului legal în ceea ce privește tratamentul aplicat activităților transfrontaliere ale societăților de asigurare din Regatul Unit, în cazul unui Brexit fără acord, cu scopul de a minimiza prejudiciile provocate contractanților și beneficiarilor din România care au încheiate contracte de asigurare cu entități din Regatul Unit;

OBIECTIV 2

OBIECTIV 3

- asigurarea mecanismelor de formare, consolidare și certificare a competențelor profesionale și întărirea mecanismelor de supraveghere și control a respectării cerințelor de pregătire profesională în domeniul asigurărilor și/sau reasigurărilor;

- sistematizarea, unificarea și corelarea legislației primare și secundare, în vederea facilitării accesului la informații și dezvoltarea măsurilor de supraveghere și a măsurilor de redresare a societăților de asigurare și reasigurare, precum și asigurării convergenței cu cadrul de reglementare și practicile de supraveghere la nivel european;

OBIECTIV 4

OBIECTIV 5

- eficientizarea soluționării cererilor depuse în vederea obținerii aprobărilor legale.

Piața de capital

Obiectivele specifice pentru anul 2020 sunt subsumate scopului principal de sprijinire a dezvoltării pieței de capital pentru a constitui o alternativă reală de finanțare a economiei.

OBIECTIV 1

- ▶ alinierea modului de supraveghere și control la cele mai bune practici la nivel internațional;

OBIECTIV 2

- ▶ îmbunătățirea transparenței și a supravegherii entităților din perspectiva conduitei/perspectivă prudențială, prin consolidarea cadrului de supraveghere bazată pe riscuri;

OBIECTIV 3

- ▶ îmbunătățirea dialogului cu entitățile pieței și sprijinirea acestora pentru implementarea corectă a obligațiilor ce decurg din legislația în vigoare;

OBIECTIV 4

- ▶ implementarea proiectului european *Single Electronic Format (ESEF)*. Începând cu exercițiul financiar 2020, toate rapoartele financiare anuale ale emitenților ale căror acțiuni sunt tranzacționate pe o piață reglementată trebuie să fie pregătite în limbajul *xHTML* sau *Extensible Hypertext Markup Language*;

OBIECTIV 5

- ▶ susținerea dezvoltării infrastructurii pieței - înființarea Contrapărții Centrale - pentru creșterea lichidității și menținerea statutului de piață emergentă.

Piața pensiilor private

Având în vedere faptul că **activitatea de supraveghere și control a entităților din sectorul pensii private** are rolul de a preveni, identifica și/sau remedia situații care pot prejudicia interesele participanților și beneficiarilor la fondurile de pensii private, **principalele obiective ale anului 2020** sunt:

OBIECTIV 1

- ▶ protejarea intereselor participanților și ale beneficiarilor prin asigurarea unei funcționări eficiente a sistemului de pensii private și asigurarea accesului acestora la informații adecvate;

- ▶ protecția sustenabilității și stabilității sistemului pensiilor private prin menținerea unui risc scăzut pe piața fondurilor de pensii private;

OBIECTIV 2

OBIECTIV 3

- ▶ elaborarea legislației secundare pentru aplicarea prevederilor *Legii privind pensiile ocupaționale* și pentru transpunerea *Directivei (UE) 2016/2341 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 decembrie 2016 privind activitățile și supravegherea instituțiilor pentru furnizarea de pensii ocupaționale (IORP II)*;

- ▶ autorizarea entităților care își vor desfășura activitatea în cadrul sistemului pensiilor ocupaționale;

OBIECTIV 4

OBIECTIV 5

- ▶ continuarea adaptării cadrului normativ secundar în vederea dezvoltării sistemului de pensii administrate privat și facultative.

ARMONIZAREA CADRULUI LEGISLATIV

Alinierea legislației naționale aferentă piețelor financiare nebankare la legislația și standardele europene reprezintă o necesitate și o provocare deopotrivă, având scopul de a simplifica și a armoniza legislația primară și cea secundară, pentru a conduce la o funcționare corectă și sănătoasă a piețelor. Procesul de armonizare legislativă este amplu, cu caracter continuu și vizează revizuirea, modificarea și completarea prevederilor legislative în scopul consolidării și creării unui cadru conform de reglementare, astfel încât funcționarea și transparența piețelor financiare să existe în parametrii corecți ai standardelor europene și internaționale.

În anul 2020 continuăm îmbunătățirea cadrului de reglementare, în vederea asigurării unor premise ferme și solide pentru dezvoltarea piețelor supravegheate. În acest sens, programul aferent activității de reglementare implică emiterea și, după caz, adoptarea unor proiecte de acte normative cuprinse în **Programul de activitate al ASF pentru anul 2020**.

ÎNTĂRIREA CAPACITĂȚII INSTITUȚIONALE ȘI CONSOLIDAREA AUTORITĂȚII

Obiectivele asumate în cadrul strategiei ASF, precum și în programul de activități, susțin și întăresc misiunea pe care Autoritatea o are în cadrul sistemului financiar românesc.

Acțiunile pe care intenționăm să le implementăm în anul 2020 urmăresc dezvoltarea instituțională din perspectiva calității și privesc **Consolidarea Capacității Instituționale a ASF**.

Obiectivele și activitățile previzionate în acest scop se referă la următoarele:

- ▶ finalizarea cadrului integrat la nivelul autorității, cu norme aliniate și moderne, accesibile și eficiente;
- ▶ implementarea și aplicarea sistemului de supraveghere bazată pe riscuri, dar și pe conduită;
- ▶ revizuirea cadrului legislativ primar și secundar, în sensul armonizării cu cadrul legislativ european;
- ▶ întărirea funcției de protecție a consumatorilor;
- ▶ dezvoltarea și formarea profesională a personalului;
- ▶ îmbunătățirea infrastructurii IT, centralizarea raportărilor financiare și construirea unei bănci de date integrate la care să fie conectate toate structurile organizatorice ale ASF;
- ▶ consolidarea mecanismelor organizaționale prin finalizarea implementării instrumentelor de gestionare a principiilor și standardelor de integritate;
- ▶ consolidarea cadrului operațional la nivelul autorității în ceea ce privește protecția datelor cu caracter personal prin implementarea unor măsuri tehnice suplimentare care să asigure un nivel ridicat de protecție a acestor categorii de date și, implicit, a drepturilor persoanelor vizate.

Una dintre activitățile constante ale autorității, care contribuie la susținerea managementului intern al ASF în implementarea evoluției strategice, se referă la managementul portofoliului de proiecte, activitate care monitorizează și contribuie la buna funcționare a tuturor proiectelor demarate la nivelul ASF. Toate demersurile și activitățile circumscrise managementului portofoliului de proiecte au drept obiectiv transparența și informarea corespunzătoare a tuturor celor implicați, astfel încât procesul decizional privind proiectele în derulare să fie facil, suplu și în deplină cunoștință de cauză.

Protejarea datelor cu caracter personal și a drepturilor persoanelor vizate a devenit în ultimul an o prioritate pentru orice instituție, nu doar prin obligația conformării la noile prevederi normative

ci, mai ales, prin promovarea de soluții și bune practici în acest domeniu. Dublată de rolul ASF pe piețele reglementate, adoptarea măsurilor tehnice și organizatorice necesare asigurării unui nivel ridicat de protecție a acestei categorii de date ca o componentă a infrastructurii critice a instituției reprezintă un obiectiv prioritar al autorității pentru anul 2020, în ceea ce privește consolidarea capacității instituționale.

Din punct de vedere al resurselor umane, pentru consolidarea unei culturi organizaționale moderne, care să asigure îndeplinirea misiunii și obiectivelor strategice ale ASF, precum și alinierea la cele mai bune practici de management și de lucru în echipă, ne propunem repetarea unui studiu de cultură organizațională în 2020.

Pentru identificarea și dezvoltarea potențialului, abilităților și competențelor profesionale de care dispune ASF, în anul 2020 vor fi efectuate acțiunile pregătitoare în vederea implementării utilizării de **instrumente standardizate și metodologie specifică centrelor de evaluare și dezvoltare de competențe** (*Assessment and Development Center*).

PROTECȚIA CONSUMATORILOR

Protecția consumatorilor reprezintă un obiectiv intrinsec al activității ASF, având în vedere rolul pe care Autoritatea îl are în a sprijini stabilitatea și funcționarea sănătoasă și corectă a piețelor financiare nebankare. Consumatorul este în centrul atenției tuturor actorilor de pe aceste piețe, iar pentru ASF, în calitate de autoritate de supraveghere, reprezintă un punct central al obiectivelor și activităților de reglementare și supraveghere.

Pentru 2020, obiectivele specifice, precum și măsurile și activitățile pe care le avem în vedere pentru a asigura o protecție reală și eficientă a consumatorilor de produse și servicii financiare sunt detaliate astfel:

Suținerea canalelor alternative de distribuție

- Analiza evoluțiilor de distribuție prin mediul online și mobil;
- Analiza tematică privind distribuția produselor de asigurare prin canale alternative.

- Elaborarea unui model eficient de supraveghere bazată pe riscuri de conduită.

Îmbunătățirea funcției de supraveghere a conduitei

Suținerea dialogului cu asociațiile de consumatori și conexe

- Organizarea de întâlniri cu membrii Grupului de dialog permanent privind protecția consumatorilor de servicii financiare nebankare.

- Analiza produselor de asigurare vândute în și din România;
- Analiza tematică privind distribuția produselor de asigurare prin bancassurance.

Asigurarea respectării cerințelor de supraveghere și guvernanta a produselor de asigurare

**Îmbunătățirea funcției
de supraveghere a
intermediarilor**

► Elaborarea unui model eficient de supraveghere bazată pe riscuri de conduită.

► Organizarea de întâlniri cu membrii grupului pentru prezentare și dezbateră a tehnologiilor existente pe piață, precum și pentru prezentarea proiectelor IT dezvoltate de companiile de profil, aplicabile pieței asigurărilor.

**Susținerea dezvoltării
proiectelor în cadrul grupului
Insurtech HUB**

CONTRIBUȚIA LA CONSTRUCȚIA EUROPEANĂ INSTITUȚIONALĂ

În 2020, ASF continuă să contribuie la îndeplinirea obiectivelor României în cadrul organismelor europene cu atribuții în domeniul piețelor financiare nebankare, implicându-se, în calitate de autoritate competentă și membru al autorităților europene de supraveghere, în asigurarea unui cadru european eficient și solid de reglementare și supraveghere, în scopul consolidării pieței unice și promovării unei aplicări consecvente și consistente a prevederilor legislative la nivelul acesteia.

ASF va asigura prin intermediul experților desemnați în comitetele și grupurile de lucru ale EIOPA și ESMA, precum și prin reprezentarea la nivel înalt în cadrul structurilor de conducere ale acestor autorități, contribuția la activitățile considerate prioritare în vederea îndeplinirii obiectivelor EIOPA și ESMA.

Mai mult, având în vedere programul de lucru propus și obiectivele asumate de către autoritățile europene de supraveghere pentru anul 2020, există câteva subiecte de interes pe care ASF le preia în agenda de lucru, precum:

- **Punerea în aplicare a noilor regulamente de funcționare** a autorităților europene, în special în ceea ce privește competențele consolidate în materie de convergență în supraveghere;
- Acordarea unei atenții sporite activității de **monitorizare a calității datelor raportate** și utilizarea în mod corespunzător a datelor colectate de la entitățile autorizate, ca o condiție prealabilă pentru o supraveghere bazată pe risc eficientă;
- **Monitorizarea evoluțiilor pieței în domeniul inovațiilor tehnologice financiare**, coordonarea și cooperarea cu alte state membre - facilitatori de inovare, pentru a favoriza extinderea inovării în sectorul financiar;
- **Promovarea și aplicarea corespunzătoare a cerințelor MiFID II și MiFIR** și cooperarea cu autoritățile statelor membre în domeniul protecției investitorilor și intermediarilor;
- **Monitorizarea produselor de asigurare** distribuite prin canalul **bancassurance**, cu scopul de a identifica eventuale riscuri de conduită în activitatea de distribuție;
- **Consolidarea cadrului de supraveghere a conduitei** pe piața asigurărilor, prin dezvoltarea de noi instrumente și proceduri pentru a asigura o abordare bazată pe risc și reactivă;
- **Consolidarea cadrului de reglementare** pentru a răspunde într-un mod adecvat evoluțiilor de pe piață.

Lista abrevieri

AAAS	=	Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului
ADFA	=	Agenți delegați
AFIA	=	Administratori de Fonduri de Investiții Alternative
AFIASMD	=	Administratori de fonduri de investiții alternative din alte state membre care își desfășoară activitatea în România în mod direct
AFIASMS	=	Sucursale ale administratorilor de fonduri de investiții alternative din alte state membre care își desfășoară activitatea în România
AG	=	Asigurări generale
AGOA	=	Adunarea Generală Ordinară a Acționarilor
AIFMD	=	Directiva privind Administratoarii Fondurilor de Investiții Alternative
AML	=	Anti-Money Laundering
AOPC	=	Alte Organisme de Plasament Colectiv
ARB	=	Asociația Română a Băncilor
ASF	=	Autoritatea de Supraveghere Financiară
ASIF	=	Agenți pentru Servicii de Investiții Financiare
ASE	=	Academia de Studii Economice
AV	=	Asigurări de viață
BAAR	=	Biroul Asigurătorilor de Autovehicule din România
BCE	=	Banca Centrală Europeană
BCR	=	Banca Comercială Română
BCU	=	Biblioteca Centrală Universitară
BERD	=	Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare
BET	=	Bucharest Exchange Trading
BM	=	Banca Mondială
BNR	=	Banca Națională a României
BoS	=	Board of Supervisors/Consiliul Supraveghetorilor
BRD-GSG	=	BRD-Groupe Société Générale
BVB	=	Bursa de Valori București
BVC	=	Buget de Venituri și Cheltuieli
CA	=	Consiliul de Administrație
CBDF	=	Distribuția Transfrontalieră a Fondurilor de Investiții
CE	=	Comisia Europeană
CERS / ESRB	=	Comitetul European pentru Risc Sistemic / European Systemic Risk Board
CFA	=	Chartered Financial Analyst
CFD	=	Contracte pentru diferență
CFR	=	Căile Ferate Române
CIISI	=	Consiliul Interinstituțional pentru Implementarea Sancțiunilor Internaționale
CMU	=	Uniunea Piețelor de Capital
CNSM	=	Comitetul Național pentru Supravegherea Macroprudențială
CNVM	=	Comisia Națională a Valorilor Mobiliare
ComFrame	=	Cadrul Comun de Supraveghere

CCP	=	Contrapartea Centrală
CCPA	=	Centrul de Consultanță și Parteneriat în Asigurări
CRD	=	Directiva privind Cerințele de Capital
CRR	=	Regulamentul privind Cerințele de Capital
CSA	=	Comisia de Supraveghere a Asigurărilor
CSB/CFT	=	Combaterea spălării banilor/Combaterea finanțării terorismului
CSD	=	Depozitarul Central
CSDR	=	Registrul Depozitarilor Centrali
CSSPP	=	Comisia de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private
CYFI	=	Child & Youth Finance International
DNT	=	Formularul de analiză a cerințelor și necesităților clientului
DOIT	=	Direcția Operațiuni și IT
DRU	=	Direcția Resurse Umane
EBA	=	Autoritatea Bancară Europeană
EFIF	=	Forumul European al Facilitatorilor de Inovație
EFTG	=	Proiectul pilot european pentru transparență financiară europeană
EIOPA	=	Autoritatea Europeană de Asigurări și Pensii Ocupaționale
EMIR	=	Regulamentul privind Infrastructura Pieței Europene
EMIR RE- FIT	=	Modificarea Regulamentului EMIR
ESA	=	Sistemul de Supraveghere Financiară Europeană
ESEF	=	Format de Raportare Electronic Unic
ESMA	=	Autoritatea Europeană pentru Valori Mobiliare și Piețe
FATF	=	Financial Action Task Force
FCI	=	Fondul de Compensare a Investitorilor
FDI	=	Fonduri Deschise de Investiții
FGA	=	Fondul de Garantare a Asiguraților
FGDSPP	=	Fondul de Garantare a Drepturilor din Sistemul de Pensii Private
FIA	=	Fonduri de Investiții Alternative
FinTech	=	Financial Technology
FÎI	=	Fonduri Închise de Investiții
FIRDS	=	Financial Instruments Reference Data System
FISMD	=	Firme de investiții din alte state membre care își desfășoară activitatea în România în mod direct
FMA	=	Financial Market Authority Austria
FMI	=	Fondul Monetar Internațional
FNI	=	Fondul Național de Investiții
FNP	=	Fondul Național de Protecție
FoS	=	Libera circulație a serviciilor
FoE	=	Libertatea de stabilire
FP	=	Fondul Proprietatea
FPAP	=	Fond de Pensii Administrat Privat
FTSE Rus- sell	=	Financial Times Stock Exchange Russell
G20	=	Grupul celor douăzeci de miniștri ai finanțelor și ai guvernatorilor băncilor centrale

GB	=	Consiliul General
GMW	=	Global Money Week
IAIGs	=	Grupuri de Asigurări Active la nivel internațional
IAIS	=	Asociația Internațională a Supraveghetorilor în Asigurări
IBAN	=	International Bank Account Number
IBP	=	Indemnizații Brute Plătite
ICS	=	Standarde Internaționale de Capital
IDD	=	Directiva privind distribuția de asigurări
IESBA	=	Consiliul pentru Standarde Internaționale de Etică pentru Contabili
IFS	=	Cerințe Prudențiale privind Firmele de Investiții
IFN	=	Instituție Financiară Nebancară
IFRS	=	Standardele Internaționale de Raportare Financiară
IMM	=	Întreprinderi Mici și Mijlocii
INCM	=	Instituții de credit din alte state membre
INFE	=	Rețeaua Internațională pentru Educație Financiară, OECD
INM	=	Institutul Național al Magistraturii
INS	=	Institutul Național de Statistică
InsurTech	=	Insurance Technology
IOPS	=	Organizația Internațională de Supraveghere a Pensiilor
IORP II	=	Directiva (UE) 2016/2341 a Parlamentului European și a Consiliului privind activitățile și supravegherea instituțiilor pentru furnizarea de pensii ocupaționale
IOSCO	=	Organizația Internațională a Comisiilor de Valori Mobiliare
IP	=	Internet Protocol
ISA	=	Standardele Internaționale de Audit
ISF	=	Institutul de Studii Financiare
IT	=	Tehnologia Informației
JVI	=	Joint Vienna Institute
KID	=	Key Information Document
MAD	=	Directiva privind Abuzul pe Piață
MAE	=	Ministerul Afacerilor Externe
MApN	=	Ministerul Apărării Naționale
MAR	=	Regulamentul privind Abuzul pe Piață
MBA	=	Master in Business Administration
MB	=	Comitetul de Administrație
MCR	=	Cerințe de Capital Minim
MFP	=	Ministerul Finanțelor Publice
MID	=	Modificarea Directivei privind Răspunderea Civilă Auto
MiFID II	=	Directiva privind Piețele de Instrumente Financiare
MIFIR	=	Regulamentul privind Piețele de Instrumente Financiare
OAM	=	Mecanisme oficiale de stocare
OECD	=	Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică
OISI	=	Oficiul pentru Implementarea Sancțiunilor Internaționale
ONU	=	Organizația Națiunilor Unite
OPC	=	Organisme de Plasament Colectiv
OPCVM	=	Organisme de Plasament Colectiv în Valori Mobiliare

ORSA	=	Own Risk and Solvency Assessment
OTC	=	Over-The-Counter
OUG	=	Ordonanță de Urgență a Guvernului
PAD	=	Poliță de Asigurare Obligatorie Împotriva Dezastrelor Naturale
PAID	=	Pool-ul de Asigurare Împotriva Dezastrelor Naturale
PEPP	=	Produs paneuropean de pensii personale
PFOI	=	Persoane fizice care oferă informații
PFSC	=	Persoane fizice care prestează consultanță de investiții
PIB	=	Produsul Intern Brut
POG	=	Product Oversight and Governance
PPM	=	Programul de Privatizare în Masă
PRBAR	=	Patronatul Român al Brokerilor de Asigurare-Reasigurare
PRIIP	=	Regulamentul (UE) nr. 1286/2014 privind documentele cu informații esențiale referitoare la produsele de investiții individuale structurate și bazate pe asigurări
RAF	=	Cadrul de evaluare a riscurilor
RBS	=	Modelul de supraveghere bazat pe riscuri
RCA	=	Asigurarea Obligatorie de Răspundere Civilă Auto
ROF	=	Regulament de Organizare și Funcționare
RZT	=	Raport zilnic/săptămânal de tranzacționare
SAB	=	Salonul Auto București
SAI	=	Societate de Administrare a Investițiilor
SAIM	=	Societăți de administrare a investițiilor din alte state membre
SAL-FIN	=	Entitatea de Soluționare Alternativă a Litigiilor în Domeniul Financiar Nonbancar
SAR	=	Sectorul Asigurări - Reasigurări
SARIS	=	Suspensions and Restorations Instruments System
SCR	=	Cerințe de capital de solvabilitate
SICM	=	Sucursale ale instituțiilor de credit din alte state membre
SIF	=	Societate de Investiții Financiare
SIFM	=	Societăți de investiții financiare din alte state membre
SIIF	=	Sectorul Instrumentelor și Investițiilor Financiare
SMT	=	Sistem Multilateral de Tranzacționare
SRP	=	Supervisory Review Process
SRSP/SRSS	=	Programul de Sprijinire a Reformelor Structurale
SSAM	=	Sucursale ale societăților de administrare a investițiilor din alte state membre
SSIF	=	Societate de Servicii de Investiții Financiare
SSPP	=	Sectorul Sistemului de Pensii Private
STEAM	=	Set of actions Towards Establishing and Acknowledgement of the emergent Market
TRACE	=	Access to Trade Repositories Project
TREM	=	Transaction Reporting Exchange Mechanism, ESMA
TTT	=	Train-the-trainer
UE	=	Uniunea Europeană
UNSAR	=	Uniunea Națională a Societăților de Asigurare și Reasigurare din România

UNSICAR	=	Uniunea Națională a Societăților de Intermediere și Consultanță în Asigurări din România
URA	=	Universitatea Româno-Americană
VUAN	=	Valoarea unitară a activului net
WIW	=	World Investors Week
xHTML	=	Extensible Hypertext Markup Language

